
*Міністерство освіти і науки України
Волинський інститут економіки та менеджменту
Волинський державний університет імені Лесі Українки*

М. І. Карлін

ПРАВОВІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Навчальний посібник

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів
вищих навчальних закладів*

КИЇВ

КОНДОР

2006

УДК 67.9(4 УКР)303
ББК 347:330.190.2
К21

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як навчальний посібник для студентів економічних факультетів
(Лист № 14/18.2–1114 від 17.05.2005 р.)*

*Рекомендовано до друку
Волинським інститутом економіки та менеджменту
(Протокол № 6 від 20.01.2004 р.)*

Рецензенти:

Гуменюк В. Я. – д-р екон. наук, проф., Національний університет водного господарства і природокористування (м. Рівне)

Герасимчук З. В. – д-р екон. наук, проф., Луцький державний технічний університет (м. Луцьк)

Самчук З. Ф. – канд. юрид. наук, доц., Волинський державний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк)

К21 Карлін М. І.

Правові основи підприємництва: Навч. посіб. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: Кондор, 2006. – 368 с.

ISBN 966–351–042–0

У навчальному посібнику висвітлюються теоретичні й практичні питання правових засад підприємницької діяльності в Україні. Наведені зразки основних документів, із якими доводиться працювати підприємцям (бізнес-плану, статуту фірми, засновницького договору, трудових угод, митних декларацій тощо). Для опрацювання посібника та контролю і самоконтролю знань пропонуються тести різного рівня складності. У посібнику враховані зміни щодо діяльності підприємницьких структур, обумовлені вступом у дію з 01.01.2004 р. нових кодексів (насамперед Господарського і Цивільного), а також нових Законів України (щодо реєстрації, оподаткування тощо).

Для студентів економічних і юридичних факультетів вищих навчальних закладів освіти, підприємців, усіх, хто хоче опанувати основи підприємницької діяльності в Україні, або вивчає курс “Підприємницьке право”.

ISBN 966–351–042–0

ББК 347:330.190.2

© М. І. Карлін, 2005

© Кондор, 2005

Зміст

Передмова	7
Тема 1. Вибір виду підприємництва та відповідальність за заняття протизаконною підприємницькою діяльністю. Державне регулювання підприємництва.	9
1.1. Вибір виду підприємницької діяльності	9
1.2. Хто має право займатися підприємницькою діяльністю в Україні	11
1.3. Хто не може займатись підприємницькою діяльністю в Україні ...	12
1.4. Відповідальність за протизаконну підприємницьку діяльність	12
1.5. Державне регулювання підприємництва в Україні	15
Питання і тести для самоконтролю	19
Тема 2. Права і обов'язки державних контролюючих органів щодо підприємницьких структур	22
2.1. Державні органи, що контролюють діяльність підприємницьких структур	22
2.2. Права і обов'язки органів ДПА та їх працівників	23
2.3. Функції санітарно-епідеміологічної служби	25
2.4. Функції і права органів пожежного нагляду	27
2.5. Про видачу дозволів органами державного пожежного нагляду	28
2.6. Функції інших державних органів	30
Питання і тести для самоконтролю	35
Тема 3. Вибір виду підприємства та організаційно-правової форми підприємництва	38
3.1. Види підприємств в Україні	38
3.2. Організаційно-правові форми господарювання	39
3.3. Особливості господарських товариств	41
3.4. Органи управління господарськими товариствами	42
3.5. Проблеми розвитку малих підприємств в Україні	43
3.6. Заходи щодо стимулювання розвитку малого підприємництва	43
Питання і тести для самоконтролю	45

Тема 4. Правові основи розробки бізнес-плану. Комерційна таємниця та відповідальність за її розголошення	49
4.1. Бізнес-ідея, резюме бізнес-плану	49
4.2. Основні розділи бізнес-плану	49
4.3. Юридичний статус підприємства	50
4.4. Юридичні вимоги до бізнес-плану міжнародного зразка	51
4.5 Комерційна таємниця підприємства	51
4.6. Відповідальність за розголошення комерційної таємниці	52
Питання для самоконтролю	53
Тема 5. Правові основи організації, реєстрації та припинення діяльності підприємницьких структур	56
5.1. Види установчих документів	56
5.2. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності	58
5.3. Реєстраційний збір	59
5.4. Функції державного реєстратора	59
5.5. Відкриття рахунку підприємства в банку	60
5.6. Відмова у державній реєстрації. Реєстрація припинення діяльності	61
5.7. Етапи ліквідації суб'єкта підприємницької діяльності	62
5.8. Відповідальність за порушення законодавства про банкрутство	63
5.9. Проблеми запровадження нового порядку реєстрації	65
Питання і тести для самоконтролю	66
Тема 6. Ліцензування окремих видів підприємницької діяльності та відповідальність у сфері ліцензування	69
6.1. Загальні основи ліцензування підприємницької діяльності	69
6.2. Види господарської діяльності, що ліцензуються	71
6.3. Оформлення і переоформлення ліцензії	73
6.4. Анулювання ліцензії	76
6.5. Нагляд, контроль і відповідальність у сфері ліцензування	78
Питання і тести для самоконтролю	79
Тема 7. Правові засади регулювання трудових відносин у сфері підприємництва. Відповідальність за порушення трудового законодавства.....	82
7.1. Трудовий договір і трудова книжка	82
7.2. Відповідальність за порушення трудового законодавства	83
7.3. Трудовий контракт і угода	86
7.4. Переведення на іншу роботу	86
7.5. Правові засади розриву трудових угод із найманим працівником	86
7.6. Державна допомога безробітним	88
Питання і тести для самоконтролю	89

Тема 8. Правові основи оподаткування підприємницьких структур. Контроль ДПА України за сплатою податків та інших платежів	91
8.1. Види податків	91
8.2. Оподаткування доходів громадян	91
8.3. Податок на прибуток підприємств	93
8.4. Акцизний збір	94
8.5. Податок на додану вартість	94
8.6. Системи оподаткування громадян-підприємців	95
8.7. Єдиний податок для юридичних осіб	96
8.8. Контроль ДПА України за сплатою податків	96
8.9. Відповідальність за несплату податків та порушення правил торгівлі, зберігання та транспортування підакцизних товарів	97
Питання і тести для самоконтролю	100
Тема 9. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності. Відповідальність за порушення законодавства у цій сфері	104
9.1. Загальні умови зайняття зовнішньоекономічною діяльністю	104
9.2. Документи, необхідні для експорту товарів за кордон	105
9.3. Митний догляд	105
9.4. Приклад розрахунку контрольної цифри штрих-коду. Харчові добавки	107
9.5. Відповідальність за порушення законодавства у експортно-імпортних операціях	109
9.6. Зміст зовнішньоторговельного контракту	111
9.7. Основні форми розрахунків між партнерами у зовнішньоекономічній діяльності	112
9.8. Умови Інкотермс – 2000 (умови доставки у міжнародній торгівлі)	112
9.9. Законодавство України про зовнішньоекономічну діяльність	122
Питання і тести для самоконтролю	124
Тема 10. Правові засади проведення приватизації. Відповідальність за порушення умов приватизації	127
10.1. Визначення приватизації	127
10.2. Законодавство про приватизацію	127
10.3. Що не підлягає приватизації	128
10.4. Способи приватизації	129
10.5. Про порядок подання та розгляд заяви на приватизацію державного майна	130
Питання та тести для самоконтролю	130

Тема 11. Правові основи отримання землі та землекористування в Україні.

Відповідальність за порушення земельного законодавства	133
11.1. Про порядок отримання земельних паїв	133
11.2. Про право землекористування	137
11.3. Про особливості оренди землі фізичними та юридичними особами	138
11.4. Про землеустрій в Україні	142
Питання і тести для самоконтролю	145
Відповіді на тести	147
Словник	149
Рекомендована і використана література	165
Тематика контрольних робіт з курсу “Правові основи підприємництва” для студентів заочного відділення	170
Додатки	171
Комплексна контрольна робота	304
Післямова	364

ПЕРЕДМОВА

Метою вивчення дисципліни “Правові основи підприємництва” є формування у майбутніх бакалаврів знань, умінь та навичок із таких питань: хто має право займатися підприємницькою діяльністю; які види підприємництва дозволені в Україні; яка передбачається відповідальність за незаконне зайняття підприємницькою діяльністю; про правові основи оподаткування; правові засади ведення зовнішньоекономічної діяльності; державне регулювання підприємництва. Об’єктом вивчення дисципліни є правові основи організації і функціонування підприємницьких структур, державне регулювання цих процесів. Предметом її вивчення є закони України, постанови Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, укази Президента України, накази міністерств і відомств, розпорядження голів держадміністрацій та інші нормативні акти з питань організації і функціонування підприємницьких структур. Особлива увага звернута на нове у підприємстві, викликане вступом у дію з 01.01.2004р. нових кодексів, передусім Господарського та Цивільного і нового Закону України про реєстрацію підприємницьких структур, який діє з 01.07.2004 р.

Методологія вивчення дисципліни базується на взаємозв’язку теоретичних знань і практичних навичок, які студенти отримують під час слухання лекцій, написання рефератів, самостійної підготовки документів з організації підприємств, питань трудових відносин і оподаткування тощо, а також при підготовці до семінарських занять і заліку (іспиту).

Наукову основу дисципліни складають теоретичні розробки вчених-правників та економістів України, закони та постанови вищих органів влади України, нормативні документи державних законодавчих та виконавчих органів з питань функціонування підприємництва.

Автор висловлює щире вдячність керівництву Волинського інституту економіки та менеджменту (ректор – професор А. Є. Ро-

гатюк), редакційному відділу ВІЕМ (Н. Максимовій) за сприяння у підготовці посібника.

Автор посібника — Микола Іванович Карлін, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Волинського інституту економіки та менеджменту. Він викладає зазначений курс майже 10 років.

Прохання до читачів із побажаннями і зауваженнями щодо посібника звертатися за адресою:

43020 м. Луцьк, вул. Електроапаратна, 3 ВІЕМ, кафедра менеджменту, кім. 38.

Тема 1

ВИБІР ВИДУ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗАНЯТТЯ ПРОТИЗАКОННОЮ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА

1.1. Вибір виду підприємницької діяльності

Підприємницька діяльність — це діяльність, яка не заборонена чинним законодавством, спрямована на отримання доходу і ведеться за рахунок коштів власника. Існують такі види підприємницької діяльності: виробнича, комерційна, фінансова, посередницька, страхова, які підприємець обирає самостійно, без примусу з боку держави.

Виробнича діяльність — це діяльність у сфері виробництва товарів та послуг; **комерційна** — у сфері реалізації товарів та послуг; **фінансова** — у банківській та кредитній сферах; **посередницька** — по наданню юридичних, економічних та інших видів послуг населенню та підприємствам, при купівлі-продажу товарів (послуг); **страхова** — по страхуванню життя людей, матеріальних цінностей, підприємницького ризику тощо. В Україні поки що найбільш вигідні фінансове та комерційне підприєм-

ництво, а найменш прибуткове – виробниче. Причина цього полягає у тому, що в умовах переходу до ринкової економіки вкладати кошти в розвиток промисловості ризиковано, оскільки ці кошти можуть дати прибуток через кілька місяців, років, а то і принести збиток. Крім того, невпевненість у завтрашньому дні, відсутність чіткої правової бази також призводить до того, що більшість підприємців не ризикує вкладати кошти у сферу виробництва. Проте вкладання коштів у торгівлю, наприклад, більш вигідне, тому що швидкий оборот капіталу й інфляція не встигають обезцінити вкладені кошти.

В Україні заборонена підприємницька діяльність у сферах виробництва зброї, вибухових, токсичних речовин, наркотиків тощо, а обмежується у таких сферах як виробництво алкогольних, тютюнових виробів; мисливської зброї; торгівля алкогольними та тютюновими виробами, медикаментами тощо.

Забороняється роздрібна торгівля алкогольними напоями у дрібно-роздрібній мережі, з рук, з лотків, на ринках (крім розміщених на них підприємствах громадського харчування), а також у необладнаних і непристосованих для зберігання і продажу приміщеннях. У свою чергу при наявності ліцензій, торгівля алкогольними напоями дозволяється, якщо суб'єкт господарювання забезпечив стан приміщень для роздрібно торгівлі вказаними товарами згідно всіх норм, має закриті приміщення з торговельним залом площею не менше 20 м²; в наявності є електронні контрольно-касові апарати або товарно-касові книги; приміщення обладнане відповідним торговельно-технологічним устаткуванням, охороною і протипожежною сигналізацією, має достатнє освітлення, опалення і вентиляцію.

Докладніше про особливості підприємницької діяльності в Україні дивіться Господарський кодекс України, який почав діяти з 01.01.2004 року. Відповідно втратили чинність такі Закони України, як “Про підприємництво” (1991 р.), “Про підприємства в Україні” (1991 р.).

1.2. Хто має право займатися підприємницькою діяльністю в Україні

Підприємницькою діяльністю мають право займатися як громадяни України, так і іноземні, відповідно до законів України, фізичні та юридичні особи. Згідно із законодавством, зокрема Законом “Про власність”, такою діяльністю можуть займатися підприємства різних форм власності: приватні, колективні, державні, спільні.

Фізична особа-підприємець – це громадянин, який займається підприємницькою діяльністю, зареєстрований у державних органах і сплачує відповідні податки. Відповідно до чинного законодавства місцеві органи влади мають дати йому дозвіл для заняття певним бізнесом.

Згідно із новим Цивільним кодексом України (ЦКУ) неповнолітнім (від 14 до 18 років) дозволяється бути учасником (засновником) юридичних осіб – фірм, товариств (якщо це не заборонено законом чи установчими документами самої юридичної особи). Тобто, формально з 14 років можна заснувати фірму, а з 16 років реєструватися підприємцем.

У главі 5 Цивільного кодексу України чітко розписані права і обов’язки фізичної особи – підприємця. Так, згідно зі статтею 52 цього кодексу передбачено, що фізична особа – підприємець відповідає за зобов’язаннями, пов’язаними з підприємницькою діяльністю, усім своїм майном, крім майна, на яке згідно із законом не може бути звернено стягнення.

Юридична особа – це підприємство, яке веде самостійний баланс, має розрахунковий рахунок у банку, печатку, зареєстроване в органах державної влади тощо (докладніше про це дивіться Главу 7 Цивільного кодексу України). Підприємництво в Україні здійснюється у будь-яких організаційних формах, передбачених Законом, на вибір підприємця чи засновників підприємства.

1.3. Хто не може займатись підприємницькою діяльністю в Україні

Не допускаються до заняття підприємницькою діяльністю такі категорії громадян: військовослужбовці, службові особи органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ, державного нотаріату, а також органів державної влади і управління, які покликані здійснювати контроль за діяльністю підприємств. Не можуть бути зареєстровані як підприємці особи, які мають непогашену судимість за крадіжку, хабарі та інші корисливі злочини, а також – недієздатні громадяни. Здійснення підприємницької діяльності забороняється органам державної влади та органам місцевого самоврядування. Підприємницька діяльність посадових осіб органів влади обмежується конституцією України (стаття 69).

1.4. Відповідальність за протизаконну підприємницьку діяльність

Відповідно до Кримінального кодексу України (2001 р.) за протизаконну підприємницьку діяльність передбачено такі види покарання (див. табл.).

Таблиця 1

Види покарання за протизаконну підприємницьку діяльність

№ статті	Назва статті	Зміст	Санкція (покарання)
203	Заняття забороненими видами підприємницької діяльності	Заняття видами підприємницької діяльності, щодо яких є спеціальна заборона, крім випадків, передбачених цим Кодексом.	Штраф від п'ятидесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із позбавленням права займатися певною діяльністю строком до трьох років.

(продовження таблиці 1)

		Ті ж дії, якщо вони були пов'язані з отримання доходу у великих розмірах, а також якщо вони вчинені особою, раніше судимою за заняття забороненими видами підприємницької діяльності.	Позбавлення волі на строк до п'яти років із позбавленням права займати певні посади або обійматися певною діяльністю на строк до п'яти років.
204	Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів	Незаконне виготовлення алкогольних напоїв, тютюнових виробів або інших підакцизних товарів шляхом відкриття підпільних цехів.	Штраф від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк від трьох до п'яти років із конфіскацією незаконно виготовленої продукції та обладнання для її виготовлення
205	Фіктивне підприємництво.	Фіктивне підприємництво, тобто створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) з метою прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона. Ті ж дії, якщо вони вчинені повторно або завдали матеріальної шкоди банку, кредитним установам, іншим юридичним особам або громадянам.	Штраф від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеження волі на строк до трьох років. Позбавлення волі на строк від трьох до п'яти років.

(продовження таблиці 1)

212	Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів	<p>Умисне ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, що входять у систему оподаткування, введених у встановленому законом порядку, вчинене службовою особою підприємства... або особою, що займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи..., якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах</p> <p>Ті ж самі діяння, вчинені за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у великих розмірах.</p> <p>Діяння, вчинені особою, раніше судимою за ухилення від сплати податків і зборів, якщо вони призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи фондів коштів в особливо великих розмірах.</p>	<p>Штраф від трьохсот до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, виправні роботи на строк до двох років або обмеження волі на строк до п'яти років, із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.</p> <p>Штраф від п'ятисот до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або виправні роботи на строк до двох років, або обмеження волі на строк до п'яти років, із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.</p> <p>Позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років із конфіскацією майна.</p>
-----	---	---	---

(продовження таблиці 1)

225	Обман покупців та замовників	<p>Умисне обмірювання, обважування, обраховування, або інший обман покупців замовників під час реалізації товарів, або надання послуг, якщо ці дії вчинені у значних розмірах.</p> <p>Ті ж самі діяння, вчинені особою, яка раніше була засуджена за такий же злочин.</p>	<p>Штраф до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк до двох років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років.</p> <p>Штраф від ста до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеження волі на строк до трьох років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.</p>
-----	------------------------------	---	--

1.5. Державне регулювання підприємництва в Україні

Державне регулювання підприємницької діяльності здійснюється за допомогою прямих і непрямих методів. Прямі методи – це застосування адміністративних заходів, юридичних норм. Непрямі – це використання різних економічних важелів (*встановлення податків, мита, цін, пільг тощо*).

Держава підтримує конкуренцію між підприємцями, бореться з недобросовісною конкуренцією, зі зловживанням монопольним становищем окремих великих фірм на ринку, з дискримінацією суб'єктів господарювання, захищає право на інтелектуальну власність та права споживачів тощо.

Монопольним вважається становище на ринку виробника, частка якого на ринку товару перевищує 35%. Монопольним вважається також становище кожного з кількох суб'єктів господарювання, якщо стосовно них виконуються такі умови: сукупна частка не більше ніж трьох суб'єктів господарювання, яким на одному ринку належать найбільші частки на ринку, перевищує 50%; сукупна частка не більше ніж п'яти суб'єктів господарювання, яким на одному ринку належать найбільші частки на ринку, перевищує 70%.

Зловживанням монопольним становищем на ринку насамперед визнається: 1) встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку; 2) застосування різних цін чи різних інших умов до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання, продавцями чи покупцями без об'єктивно виправданих на те причин; 3) обумовлення укладання угод прийняттям суб'єктом господарювання додаткових зобов'язань, які за своєю природою не стосуються предмета договору; 4) обмеження виробництва, ринків або технічного розвитку, що завдало чи може завдати шкоди іншим виробникам чи споживачам; 5) часткова або повна відмова від придбання або реалізації товару за відсутності альтернативних джерел реалізації чи придбання; 6) суттєве обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання; 7) створення перешкод доступу на ринок чи виходу з нього іншим суб'єктам господарювання тощо.

Недобросовісною конкуренцією визнаються будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності.

У разі, якщо суб'єкти господарювання зловживають монопольним становищем на ринку, Антимонопольний комітет України має право прийняти рішення про примусовий поділ монопольних утворень, але, якщо, згоду на це дасть відповідний суд. При інших порушеннях законодавства про захист економічної конкуренції, Антимонопольний комітет може накладати штрафи (до 20000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

Із кожним роком держава посилює контроль за використанням права на інтелектуальну власність. До поняття **“інтелектуальна власність”** відноситься **промислова власність** (винаходи, корисні моделі, промислові зразки та знаки для товарів і послуг), а також твори літератури, мистецтва, типології інтегральних мікросхем, комп’ютерні програми. Причому ті складові інтелектуальної власності, які не належать до промислової власності, підпадають під дію не патентних законів, а закону з авторських прав. Відповідно до статті 176 Кримінального кодексу незаконне відтворення, розповсюдження творів науки, літератури, мистецтва, комп’ютерних програм і баз даних, незаконне відтворення, розповсюдження виконань, фонограм і програм мовлення, їх незаконне тиражування та розповсюдження на аудіо- та відеокасетах, дисках, інших носіях інформації, а також інше використання чужих творів, комп’ютерних програм і баз даних, об’єктів суміжних прав без дозволу осіб, які мають авторське право або суміжні права, якщо ці дії завдали матеріальної шкоди у великому розмірі, караються штрафом від 100 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, із конфіскацією всіх примірників творів, матеріальних носіїв комп’ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Ті самі дії, якщо вони вчинені повторно або завдали матеріальної шкоди в особливо великому розмірі, караються штрафом від 200 до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на такий самий строк, із конфіскацією всіх примірників, матеріальних носіїв комп’ютерних програм, баз даних, виконань, фонограм, програм мовлення, аудіо- та відеокасет, дискет, інших носіїв інформації та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення. Ці та інші заходи повинні покращити ситуацію з охороною інтелектуальної власності в Україні, що дозволить у недалекому майбутньому визнати нашу країну як країну з ринковою економікою. Поки що це питання не вирішується через позицію США, керівництво яких вважає, що в

Україні неналежним чином борються з “тіньовим” виробництвом програмного забезпечення, в силу чого США втрачає великі кошти.

З кожним роком покращується ситуація із рекламою, яку держава взяла під особливий контроль. Внесені суттєві зміни у законодавство про рекламу (дивіться докладніше про це Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про рекламу” від 11.07.2003 р. № 1121-IV). Цим законом забороняється недобросовісна реклама, а порівняльна реклама ставиться під жорсткий контроль держави. Основними державними органами, які контролюють ситуацію на рекламному ринку України, є: Антимонопольний комітет, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, центральний орган виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів. Відповідно ці органи можуть звертатися до суду з позовами про заборону відповідної реклами та її публічне спростування. Особи, винні у порушенні законодавства про рекламу (як рекламодавці, так і виробники реклами), несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну та кримінальну відповідальність.

За порушення правил торгівлі і надання послуг працівниками торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю, на них накладається штраф у розмірі від одного до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. При продажу товарів зі складів та підсобних приміщень підприємств державної торгівлі і споживчої кооперації, а також при приховуванні товарів від покупців на відповідних працівників державної торгівлі та споживчої кооперації накладається штраф від одного до чотирнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Порушення встановленого законом порядку проведення розрахунків у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг тягне за собою накладення штрафу на осіб, які здійснюють ці розрахунки, у розмірі від двох до п’яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

З кожним роком правова база України вдосконалюється. Прийнято низку кодексів, Законів, інших нормативних актів, які повинні сприяти розвитку малого бізнесу, впорядкувати си-

стему реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Внесено низку змін та доповнень до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів щодо встановлення відповідальності за протиправні дії, які завдають збитків суб'єктам підприємництва, що передбачає не тільки адміністративну відповідальність посадових осіб, а й шляхи відшкодування збитків.

Прийняті закони, постанови та укази дали можливість у новій Конституції України законодавчо закріпити приватну власність, її пріоритетність та недоторканність, а також рівність прав усіх суб'єктів підприємництва; а це, у свою чергу, змушує державу все більше уваги приділяти розвитку малого бізнесу.

Докладніше про державне регулювання розвитку підприємництва в Україні дивіться в главах 2 – 4 Господарського кодексу України (2004 р.)

Питання і тести для самоконтролю

1. Що ви розумієте під поняттям “підприємницька діяльність”?

2. Які якості необхідно мати, щоб ефективно займатися підприємницькою діяльністю?

3. Назвіть види підприємницької діяльності, які обмежуються в Україні.

4. Що таке підприємницький дохід і які джерела та чинники його збільшення? Назвіть не менше трьох.

5. Чому підприємництвом на сьогодні вигідніше займатися у торгівлі, а не у промисловості? Назвіть не менше трьох аргументів.

6. Хто з названих може бути суб'єктами, підприємництва в Україні:

а) громадяни України, права яких не обмежені законом;

б) юридичні особи, що зареєстровані в Україні;

в) уряд України;

г) уряд США;

г) громадяни інших держав відповідно до законів України;

д) особи без громадянства в межах повноважень, встановлених законодавством України;

е) уряд Автономної республіки Крим?

7. Які з названих видів діяльності заборонені в Україні для підприємців:

а) виготовлення вибухових речовин;

б) надання транспортних послуг;

в) видобування корисних копалин;

г) виготовлення м'ясних консервів;

г) реалізація наркотиків;

д) реалізація алкогольних виробів;

е) реалізація тютюнових виробів?

8. Зазначте, які із запропонованих нижче чинників впливають на збільшення підприємницького доходу. Обґрунтуйте свою відповідь:

а) збільшення податків;

б) економія матеріалів;

в) підвищення цін на сировину;

г) зниження відсотка за кредит;

г) зниження державних і місцевих податків;

д) збільшення обсягів продажу виробленої продукції;

е) зниження цін на вироблену продукцію при стабільному попиті на неї.

9. Який із названих видів діяльності не дозволяється здійснювати в Україні підприємцям без ліцензії:

а) виготовлення наркотиків;

б) реалізація наркотиків;

в) надання послуг з охорони приватної власності;

г) виготовлення зброї;

г) виготовлення вибухових речовин;

д) перевезення пасажирів.

10. Ви створили приватне підприємство в момент розвитку інфляційних тенденцій в економіці України. Які дії в цій ситуації будуть доречними для вашого бізнесу:

а) згорнути свій бізнес;

б) перекинути капітал зі сфери виробництва в фінансову;

- в) отримати максимальні кредити;
- г) ваш варіант?

11. Україна прийняла низку законів, що забороняють ввезення в Україну певних імпорتنих продовольчих товарів, а ваша фірма якраз спеціалізується на подібній діяльності. Що вам доцільніше зробити:

- а) згорнути свій бізнес;
- б) зайнятися контрабандними поставками товарів;
- в) зайнятися реалізацією продовольчих товарів національного виробника;
- г) ваш варіант?

12. Інша фірма заборгувала вашій фірмі велику суму грошей і не збирається віддавати. Ваші дії:

- а) звертаєтесь за допомогою до рекетирів;
- б) подаєте на неї до господарського суду;
- в) звертаєтесь до регіонального відділення Української спілки промисловців і підприємців;
- г) ваш варіант?

13. Монопольним вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує:

- а) 25%;
- б) 35%;
- в) 40%.

14. Монопольним вважається становище кожного з трьох найбільших суб'єктів господарювання, якщо на одному ринку їм належить більше:

- а) 40%;
- б) 50%;
- в) 60%.

Тема 2

ПРАВА І ОBOB'ЯЗКИ ДЕРЖАВНИХ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ ЩОДО ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

2.1. Державні органи, що контролюють діяльність підприємницьких структур

Право на перевірку діяльності підприємницьких структур мають такі державні органи України:

1. Міністерство аграрної політики.
2. Міністерство екології та природних ресурсів.
3. Міністерство охорони здоров'я.
4. Міністерство праці та соціальної політики.
5. Міністерство фінансів.
6. Державний комітет із будівництва, архітектури та житлової політики.
7. Державний комітет із земельних ресурсів.
8. Державний комітет промислової політики.
9. Державний комітет у справах охорони державного кордону.
10. Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації.
11. Державний комітет статистики.
12. Пенсійний фонд.
13. Головне контрольно-ревізійне управління.
14. Антимонопольний комітет.
15. Державна податкова адміністрація.

16. Державна митна служба.
17. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.
18. Державний департамент ветеринарної медицини.
19. Правоохоронні органи.
20. Органи державної служби з карантину рослин.
21. Державна інспекція з контролю за цінами.
22. Органи санітарно-епідеміологічного нагляду.
23. Державна служба експортного контролю.
24. Органи пожежного нагляду.
25. Державна інспекція з контролю якості лікарських рослин тощо.

Зрозуміло, що кожен рік у цьому переліку відбуваються зміни, тому підприємці повинні цікавитися тим, які органи контролю об'єднуються або розформовуються, а які – з'являються.

Державне втручання контролюючих органів у діяльність підприємницьких структур суттєво обмежив Указ Президента України “Про деякі заходи з врегулювання підприємницької діяльності” від 23 липня 1998 р. № 817/98. Відповідно до нього дозволяється не частіше, ніж раз в рік, проводити **планову виїзну перевірку** підприємства. У свою чергу, **позапланова перевірка** проводиться лише за певних обставин, серед яких: підприємство вчасно не подало документи обов'язкової звітності; під час зустрічної перевірки виявлено, що підприємство порушило певні норми законів; підприємство реорганізовується або ліквідується тощо. Планову виїзну перевірку всі контрольні органи мають проводити одночасно в той день, який визначить ДПА, а термін такої перевірки не повинен (для більшості підприємств) перевищувати 30 робочих днів.

2.2. Права і обов'язки органів ДПА та їх працівників

Головна функція податкових органів – забезпечення податкових надходжень до бюджетів різних рівнів. Докладніше про функції податкових органів України можна довідатися із Закону

України “Про державну податкову службу в Україні”. Особливістю діяльності податкових структур є те, що, крім планових та позапланових перевірок, вони можуть здійснювати й оперативні перевірки підприємств сфери послуг, громадського харчування, торгівлі. Під час цієї перевірки інспектори можуть обстежувати крім виробничих приміщень, ще й складські, а також торговельні приміщення. Водночас податковий інспектор, який прийшов на перевірку, зобов’язаний зареєструватися в журналі реєстрації перевірок і подати керівникові фірми посвідчення на перевірку, яке є дійсним тільки на час перевірки (керівник фірми має право передзвонити у відповідну податкову організацію, яка дала дозвіл на перевірку).

У ДПА України створено спеціальний підрозділ – **державну податкову міліцію**, головною функцією якої є контроль за дотриманням податкового законодавства. Крім того, вона може займатися оперативно-розшуковою діяльністю, кримінально-процесуальною діяльністю тощо. Її діяльність регулюється Законом України “Про державну податкову службу в Україні” (від 04.12.1990 р. №509-ХІІ) та Законом України “Про міліцію” (від 20.12.1990 р. №565-ХІІ).

Податкові органи, насамперед податкова міліція, мають право вилучити певні документи фірми, якщо остання приховує доходи від оподаткування. Але вилучатися документи можуть тільки на підставі вмотивованої постанови відповідного органу державної податкової служби. В той же час не дозволяється вилучати документи, що становлять державну і комерційну таємницю. Податківці мають право вилучити тільки ті документи, які свідчать про фінансово-господарську діяльність підприємства. Їм заборонено робити будь-які позначки та написи на вилучених на підприємстві документах. Перед вилученням документів, які підлягають вилученню, податківець подає керівникові фірми постанову про вилучення документів. З оригіналів вилучених документів він знімає копії у присутності представника фірми, які передаються (завірені в установленому порядку) керівникові чи представникові фірми. Факт вилучення документів протоколюється, а одна з копій вручається посадовій особі підприємства (на випадок розгляду справи у суді).

Крім вказаних прав і обов'язків, податкові органи можуть зупинити банківські операції будь-якої підприємницької структури, якщо вона порушує податкове законодавство і не виконує відповідних застережень і приписів податкових структур. Передусім банківський рахунок може бути закрито при недотриманні процедурних вимог (недопущення посадових осіб податкових органів до обстеження обладнання, ЕККА, комп'ютерних систем, які застосовуються для розрахунків зі споживачами за готівку; неподання до податкових органів звітних документів; неподання до податкових органів свідоцтв про державну реєстрацію, ліцензій, патентів, інших дозвільних документів), за порушення правил податкового обліку, за порушення правил реєстрації, а також за неплатоспроможність перед державою. Всі ці дії здійснюються ДПАУ на основі “Положення про зупинення операцій платників податків на рахунках в установах банків, інших фінансово-кредитних установах” (документ затверджено в наказі ДПАУ за №191 від 23 квітня 1998 р.), інших законодавчих і нормативних актів.

У випадках вимагання хабарів або інших неправомірних дій податківців, підприємці можуть звернутися в управління по боротьбі з корупцією ДПА України в Києві або в області за телефонами “довіри”.

2.3. Функції санітарно-епідеміологічної служби

Одним із головних завдань санітарно-епідеміологічної служби (СЕС) є санітарно-епідеміологічний контроль у сфері підприємництва. СЕС підпорядковується Міністерству здоров'я, а посадові особи цієї служби мають повноваження діяти тільки на відповідних адміністративних територіях (тільки в певному районі чи області). Працівники цієї служби, крім нагляду за дотриманням санітарних норм, проводять державну санітарно-гігієнічну експертизу і видають (або не видають) відповідні дозволи, роблять приписи щодо виявлених правопорушень, контролюють їх усунення, а у випадку nereагування

підприємств на їх приписи можуть поставити питання про зупинення діяльності підприємницької структури.

Головні санітарні лікарі відповідних адміністративних територій мають досить широкі повноваження щодо впливу на діяльність підприємницьких структур. Вони контролюють як на підприємствах здійснюються санітарні та протиепідемічні заходи; вирішують питання про доцільність проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи товарів, у тому числі експортних; роблять висновок про відповідність санітарним нормам щойно збудованих чи реконструйованих об'єктів; дають згоду на виділення земельної ділянки під забудову та інших потреб; дають згоду на видачу дозволу на проведення певних видів діяльності (особливо, коли це стосується загрози здоров'ю людей); мають право безперешкодно входити на територію підприємств і до всіх офісних приміщень, пред'являючи службове посвідчення; відбирати зразки сировини чи продукції для державної санітарно-епідеміологічної експертизи (але в межах розумного).

При порушенні з боку підприємницьких структур санітарного законодавства санітарні лікарі можуть вжити наступних заходів: обмеження, тимчасова або повна заборона діяльності підприємства чи будівництва об'єкта; накладення тимчасової заборони на виробництво, використання та продаж певної продукції; зупинка чи призупинення інвестиційної діяльності; вказівка власникам підприємства щодо усунення від роботи певних осіб; вилучення небезпечних для здоров'я продуктів чи хімічних речовин.

При перевірках (планових чи позапланових) службові особи СЕС можуть вжити до підприємства таких адміністративно-запобіжних заходів: обмеження діяльності; тимчасова заборона діяльності, припинення діяльності взагалі, заборона діяльності.

Крім того, посадові особи СЕС можуть накласти на підприємницькі структури наступні фінансові санкції: штраф обсягом 25% вартості документації – за розробку і використання документації, що не відповідає вимогам санітарних норм; штраф обсягом 100% вартості реалізованих товарів – за продаж за-

бороненої продукції; штраф обсягом 100% вартості продукції – за виробництво або продаж небезпечної продукції; штраф обсягом 100% вартості проданих товарів – за реалізацію імпортованої продукції, що не відповідає національним стандартам безпеки; штраф обсягом 25% вартості продукції, виготовленої протягом усього часу уникнення контролю, – за ухилення від контролю продукції з боку посадових осіб СЕС. Крім штрафів, за порушення санітарних норм передбачена адміністративна відповідальність, а в деяких випадках – карна відповідальність.

Усунувши порушення, виявлені СЕС, підприємство може відновити свою діяльність тільки після одержання дозволу на це. Таким дозволом є письмове рішення особи, що оформила постанову про порушення санітарних норм, або рішення органу, який цю постанову скасував.

Основними нормативними актами, якими керується СЕС, є Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні” (№1109 від 22.06.1999 р.); Наказ Міністерства охорони здоров'я України “Про затвердження Інструкції про порядок застосування державною санітарно-епідеміологічною службою адміністративно-запобіжних заходів (обмеження, тимчасова заборона, припинення, зупинення)” (№67 від 14.04.1995 р.).

2.4. Функції і права органів пожежного нагляду

Недавно державну пожежну охорону вивели зі складу МВС і перепідпорядкували Міністерству з надзвичайних ситуацій. Відповідно, залишаються в силі рішення МВС щодо діяльності вказаних органів, а також з'являються нові, вже з МНС. Тому підприємцям треба звернути увагу на цю обставину. Основним документом, який регулює діяльність пожежних органів, є Закон України “Про пожежну безпеку” (№3745 – XII від 17.12.1993р., зі змінами і доповненнями).

Безпосередній контроль за протипожежним станом приміщень, будівель і прилеглих до них ділянок здійснюють інспектори пожежного нагляду, які мають наступні права: проводити пожежні перевірки приміщень, будівель та інших об'єктів підприємств у будь-який час; надсилати проінспектованим підприємствам розпорядження щодо усунення порушень і недоліків в організації пожежної безпеки; припиняти чи забороняти роботу підприємства або його виробничих підрозділів, якщо через порушення правил пожежної безпеки на фірмі виникла загроза пожежі або щось подібне до цього; контролювати рівень дотримання протипожежних вимог, визначених у нормах; притягати до адміністративної відповідальності посадових осіб та інших працівників фірми, якщо з їхньої вини на ній порушуються правила пожежної безпеки; застосовувати штрафні санкції до підприємства за порушення вимог пожежної безпеки і невиконання розпоряджень посадових осіб пожежного нагляду. Штрафи можуть бути різні за різні порушення (від 0,5 до 7 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а в деяких випадках ще більше).

2.5. Про видачу дозволів органами державного пожежного нагляду

Згідно зі ст. 10 Закону України “Про пожежну безпеку” робота нових і реконструйованих виробничих, житлових та інших об'єктів, впровадження нових технологій, передання у виробництво зразків нових пожежонебезпечних машин, механізмів, устаткування та продукції, оренда будь-яких приміщень без дозволу органів державного пожежного нагляду забороняється.

Одержання дозволів обов'язкове як для великих підприємств, так і для малих, які орендують чи то територію, чи частину приміщення.

На виконання ст. 10 Закону України “Про пожежну безпеку”, була прийнята постанова Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2001 року №150 “Про затвердження Порядку видачі орга-

нами державного пожежного нагляду дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень”, а також виданий наказ МВС України від 12 березня 2001 року №190 “Про заходи щодо організації виконання постанови Кабінету Міністрів України від 14.02.2001 року №150”.

Розгляд заяв на видачу дозволів на початок роботи приміщень покладається на органи державного пожежного нагляду.

Підставою для видачі дозволу є висновок, що оформляється за результатами оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства, об'єкту чи приміщення, що проводиться органом державного пожежного нагляду протягом 30 днів з дня реєстрації заяви на проведення експертизи. Відповідно до тарифів на платні послуги, які надаються підрозділами Державної пожежної охорони ГУ МВС України, затверджених Наказом Міністерства внутрішніх справ, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України від 07.03.2001 року №611/215/194, приводиться їх типовий розрахунок. Вартість проведення експертизи на протязі однієї години складає 19 гривень 84 копійки. У разі надання послуг вдвічі скоріше, застосовується надбавка в оплаті у розмірі 50 відсотків. У разі надання послуги невідкладно, застосовується надбавка в оплаті у розмірі 100 відсотків. У разі незгоди заявника з визначеними тарифами, кошторис послуг визначається окремим договором. Експертний висновок видається після оплати вказаної послуги.

Для одержання дозволу власник (орендар) подає відповідному органу державного пожежного нагляду заяву за встановленим зразком, матеріали оцінки (експертизи) протипожежного стану підприємства, об'єкту чи приміщення, а для одержання дозволу на оренду приміщень — також копію договору оренди.

Орган державного пожежного нагляду протягом п'яти робочих днів із дня подання заявником документів приймає рішення про видачу дозволу або про відмову у його видачі у разі виявлення фактів порушення правил пожежної безпеки, що може призвести до виникнення пожежі або перешкод при її гасінні та евакуації людей. Копія обґрунтованого рішення про відмову у видачі дозволу надсилається заявникові.

Власник (орендар) може оскаржити рішення про відмову у видачі дозволу або його скасування до вищестоящого органу державного пожежного нагляду або господарського суду.

За збитки, яких зазнали юридичні чи фізичні особи внаслідок обґрунтованої відмови у видачі дозволу або його скасування, органи державного пожежного нагляду відповідальності не несуть.

До укладення договору оренди орендарю пропонується звернутися в органи державного пожежного нагляду для одержання експертного висновку, в якому будуть вказані всі порушення щодо пожежної безпеки в запропонованому приміщенні. Залежно від кількості порушень, а також порушень, для усунення яких необхідні великі матеріальні затрати, орендар може укласти договір оренди з урахуванням вказаних протипожежних заходів, відповідальності тієї чи іншої сторони за виконання протипожежних заходів або усунення порушень.

У разі недовомленості сторін орендар може не укласти договір оренди, а знайти приміщення, яке буде відповідати вимогам і нормам правил пожежної безпеки.

В договорі оренди необхідно визначити відповідальність сторін за виконання конкретних протипожежних заходів, дотримання правил пожежної безпеки та дотримання протипожежного режиму.

Завчасно, до закінчення терміну дії дозволу необхідно знову звернутися в органи державного пожежного нагляду для його подовження.

2.6. Функції інших державних органів

Органи Контрольно-ревізійного управління (КРУ) не мають права перевіряти підприємницькі структури. Виняток становить лише той випадок, коли правоохоронний чи податковий орган доручає КРУ провести таку перевірку. В цьому випадку КРУ здійснює перевірку на підставі документа, який підписала відповідна посадова особа: начальник державної контрольно-

ревізійної служби, начальник управління, їхні заступники або керівник підрозділу в місті чи регіоні. Під час перевірки працівники КРУ мають право без перешкод обстежувати склади, виробничі та інші приміщення. Вони також мають право під час перевірки вилучати відповідні документи (на час ревізії або перевірки), накладати адміністративні стягнення і застосовувати фінансові санкції. Крім того, органи КРУ мають право отримувати від НБУ, його підрозділів та комерційних банків інформацію про банківські операції на рахунках тих суб'єктів, де відбувається перевірка.

За порушення законодавства з фінансових питань існує адміністративна відповідальність (стаття 164-2 Кодексу про адмінпорушення). Приховування в обліку валютних та інших доходів, непродуктивних витрат і збитків, відсутність бухгалтерського обліку або ведення його з порушенням установленого порядку, внесення неправдивих даних до фінансової звітності, неподання фінансової звітності, несвоєчасне або неякісне проведення інвентаризацій грошових коштів і матеріальних цінностей, порушення правил ведення касових операцій, перешкоджання працівникам державної контрольно-ревізійної служби у проведенні ревізій та перевірок, невжиття заходів по відшкодуванню з винних осіб збитків від недостач, розтрат, крадіжок і безгосподарності ведуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню з одного із правопорушень, зазначених у цій статті, несуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

У першу чергу звертаємо увагу на це положення законодавства виробників алкогольних і тютюнових виробів, до половини яких виробляється і реалізується в "тіні", а також постачальників палива на АЗС, оскільки кожний четвертий літр бензину в Україні не відповідає нормативним вимогам.

За відсутність належного попереджувального маркування при продажу небезпечного товару на продавця накладається

штраф, сума якого відповідає 100% вартості партії товару. За відсутності необхідної інформації про товар (послугу) органи Держстандарту можуть накласти штраф обсягом 30% вартості цілої партії товару. За продаж товару, термін придатності якого минув, підприємство мусить сплатити штраф, еквівалентний 200% вартості тієї частини непридатного до вжитку товару, яку підприємець не встиг продати. Основним документом, яким керуються органи Держстандарту, є Закон України “Про захист прав споживачів” (№1023-ХІІ від 12.05.1991 р.).

У регіонах захист прав споживачів забезпечують обласні управління із захисту прав споживачів, які у своїй діяльності керуються насамперед Кодексом України про адміністративні порушення. Так, згідно зі статтею 152-2 цього кодексу обмірювання, обважування, обрахування, перевищення встановлених цін і тарифів або інший обман покупців чи замовників працівниками торгівлі, громадського харчування і сфери послуг та громадянами-підприємцями, якщо матеріальна шкода, заподіяна таким обманом, не перевищує три неоподатковуваних мінімуми доходів громадян, тягне за собою накладення штрафу від двох до п’ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Відмова працівників торгівлі, громадського харчування та сфери послуг і громадян, які займаються підприємницькою діяльністю в цих галузях, у наданні громадянам-споживачам необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про товари (послуги), їх кількість, якість, асортимент, а також про їх виробника (продавця) тощо тягнуть за собою (згідно зі статтею 156-1 Кодексу про адмінпорушення) накладення штрафу від одного до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Важливу функцію регулювання підприємницької діяльності в Україні виконує Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва. Без його санкції не повинні прийматися будь-які нормативні акти щодо підприємництва (але поки не завжди так буває). В кожному регіоні є уповноважені з питань захисту прав підприємців від вказаного комітету, до яких при потребі може звернутись підприємець.

Значні права щодо контролю за фінансовою діяльністю суб'єктів господарювання має й новий орган, недавно створений при Міністерстві фінансів – Державний департамент з фінансового моніторингу (Держфінмоніторинг), який займається боротьбою з “відмиванням” брудних грошей. Із вказаним явищем здійснює боротьбу й відповідний підрозділ Національного банку України. Згідно з Кодексом про адмінпорушення (стаття 166-9), порушення вимог щодо ідентифікації особи, яка здійснює фінансову операцію, порушення порядку реєстрації фінансових операцій, що підлягають первинному фінансовому моніторингу, неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про такі фінансові операції Держфінмоніторингу, а також невиконання вимог щодо зберігання документів, які стосуються ідентифікації осіб, що здійснюють фінансові операції, та документації щодо проведення ними фінансових операцій тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У випадку розголошення інформації, яка надається спеціально уповноваженому органу виконавчої влади з питань фінансового моніторингу, або факту надання такої інформації, винна особа карається штрафом від 100 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Контроль за цінами в Україні здійснює Державна інспекція з контролю за цінами. Посадові особи цієї структури мають наступні права: проведення на підприємствах перевірки фінансових документів, пов'язаних із встановленням і застосуванням цін; одержання необхідних для перевірки документів, які свідчать про механізм встановлення цін; обстеження виробничих, складських, торговельних приміщень підприємств; припинення операцій підприємств в установах банків. Представники Державної інспекції з контролю за цінами можуть застосувати фінансові санкції тільки в тому разі, якщо підприємство чи підприємець одержали виручку з порушенням порядку встановлення та застосування цін та тарифів, які регулюються уповноваженими на е органами. При цьому вилучається вся виручка й

сплачується штраф у подвійному розмірі до виручки. Рішення про накладання такого штрафу приймають інспектори, які перевіряють підприємство. При порушенні порядку формування, встановлення та застосування цін та тарифів, а також знижок, націнок, доплат до них посадові особи можуть бути оштрафовані на суму від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (стаття 165-2 Кодексу про адмінпорушення). Державна інспекція з контролю над цінами у своїй діяльності керується Законом України “Про ціни і ціноутворення” (№507-ХІІ від 03.12.1990 р.); “Положенням про Державну інспекцію України з контролю за цінами”, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №353 від 09.12.1991 р.; “Інструкцією про порядок застосування економічних та фінансових санкцій органами державного контролю за цінами”, затвердженою спільним наказом Міністерства економіки та Міністерства фінансів України №93/141 від 17.07.1998р.

Державний контроль за дотриманням антимонопольного законодавства здійснює Антимонопольний комітет України, який повинен насамперед не допускати зловживань монопольним становищем окремих товаровиробників; усувати недобросовісну конкуренцію; припиняти неправомірні угоди між підприємцями; забороняти операції зовнішньоекономічної діяльності підприємців, якщо вони йдуть всупереч антимонопольному законодавству. Відповідно, Антимонопольний комітет і державні уповноважені цього комітету можуть подавати заяви на порушників до судів, накладати передбачені законодавстві штрафи за виявлені порушення. За порушення порядку надання інформації та виконання рішень Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень існує адміністративна відповідальність. Згідно зі статтею 168-4 Кодексу про адмінпорушення, неподання, несвоєчасне подання посадовими особами органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також керівниками (розпорядниками кредитів) підприємств та особами, які займаються підприємницькою діяльністю, інформації або надання завідомо недостовірної інформації Антимонопольному комітету України та його терито-

ріальним відділенням тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб та керівників у розмірі до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на осіб, які займаються підприємницькою діяльністю, – до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ухилення вказаних осіб від виконання рішень Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень чи несвоєчасне виконання їх рішень тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб та керівників у розмірі до шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на осіб, які займаються підприємницькою діяльністю, – до 16 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Важлива роль у контролі за діяльністю підприємців належить органам Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації. Ці органи мають право на наступні дії: перевірка якості товарів, робіт, послуг; проведення контрольних перевірок правильності розрахунків зі споживачами за надані послуги та реалізовані товари; припинення продажу товарів, що не відповідають вимогам нормативних документів; перевірка рекламодавців на предмет дотримання ними законодавства про рекламу тощо. Органи Держстандарту можуть накласти штраф у розмірі 50% вартості партії товару, якщо підприємець чи фірма не мають належного сертифікату відповідності. За виготовлення чи реалізацію товарів (послуг), які не відповідають вимогам нормативних документів щодо безпеки та майна споживачів, підприємство мусить сплатити штраф обсягом 300% вартості таких товарів (послуг).

Питання і тести для самоконтролю

1. Яка державна структура може накласти штраф на підприємця за реалізацію товарів без сертифіката відповідності?
2. У яких випадках органи ДПАУ можуть здійснити вилучення документів підприємства?
3. Чому органи пожежного нагляду можуть перевірити фірму у будь-який час?

4. За які порушення підприємець може бути оштрафований органами санітарно-епідеміологічної служби?

5. Яким чином впливають на діяльність підприємницьких структур органи Держстандарту?

6. Які функції виконує Державна інспекція з контролю за цінами?

7. У яких випадках підприємницькі структури мають право перевіряти органи контрольно-ревізійного управління (КРУ)?

8. У які терміни органам державного контролю дозволяєть-ся здійснювати планову виїзну перевірку підприємства:

- а) не частіше, ніж раз на рік;
- б) не частіше, ніж два рази на рік;
- в) не частіше, ніж три рази на рік?

9. За що податкові органи можуть зупинити банківські рахунки підприємства:

а) недопущення посадових осіб податкових органів до обстеження обладнання, яке застосовується для розрахунків зі споживачами за готівку;

б) неподання до податкових органів звітних документів;

в) незгода підприємця внести добровільний внесок у позабюджетний фонд місцевого органу влади?

10. За продаж забороненої продукції органами санепідем-служби накладається штраф в обсязі:

- а) 25% вартості продукції;
- б) 100% вартості продукції;
- в) 50 % вартості продукції.

11. За розробку і використання документації, що не відпо-відає вимогам санітарних норм, органи санепідемстанції накла-дають штраф у розмірі:

- а) 25% вартості документації;
- б) 50% вартості документації;
- в) 75% вартості документації.

12. За проведення експертизи протипожежного стану підприємства її вартість за годину складає:

- а) 17 гривень (неоподатковуваний мінімум доходів громадян);
- б) 170 гривень;

в) 19 гривень 84 копійки.

13. Які з названих функцій не властиві Антимонопольному комітету України:

а) не допускати зловживання монопольним становищем окремих товаровиробників;

б) усувати недобросовісну конкуренцію;

в) забороняти діяльність підприємств;

г) самостійно розукрупнювати монополії?

Тема 3

ВИБІР ВИДУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ ФОРМИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

3.1. Види підприємств в Україні

За різними ознаками в Україні виділяють різні види підприємств. Так, за кількістю працівників і обсягами валового доходу підприємства поділяють на малі (МП), середні, великі.

Українським законодавством встановлено, що МП можуть створюватись в усіх галузях народного господарства і на основі різних форм власності. Головним критерієм класифікації МП є кількість працівників (не більше 50 працівників в середньому за рік) і обсяг валового доходу (за рік не більше 500 тис. євро). Великі підприємства – це підприємства з кількістю працівників більше 1000 осіб, а обсяг валового доходу у них за рік перевищує суму, еквівалентну 5 млн євро. Усі інші належать до середніх підприємств, тобто їх середньорічна кількість працівників складає більше 50 осіб, але менше 1000, а валовий дохід знаходиться в діапазоні від 500 тис. євро до 5 млн євро за рік.

За формами власності виділяють приватні, колективні, державні, змішані підприємства.

Про ці та інші види підприємств, які можна створювати в Україні, дивіться Господарський кодекс України (главу 7).

3.2. Організаційно-правові форми господарювання

Приватне підприємство — підприємство, засноване на власності окремого громадянина України, з правом найму робочої сили.

Колективне підприємство — підприємство, засноване на власності трудового колективу підприємства, кооперативу, іншого статутного товариства, громадської чи релігійної організації.

Кооператив — вид підприємства, яке створене громадянами України, що добровільно об'єднались на основі членства для спільного здійснення господарської та іншої діяльності.

Орендне підприємство — підприємство, створене на базі орендованого майна державного підприємства. Оренда являє собою засноване на договорі строкове платне володіння і користування майном, необхідним орендареві для здійснення підприємницької та іншої діяльності. Об'єктами оренди є: цілісні майнові комплекси державних підприємств, організацій чи їх структурних підрозділів (філіалів, цехів, дільниць); окреме індивідуально визначене майно державних підприємств, організацій. Орендарями можуть бути організації орендарів, створені членами трудового колективу державного підприємства, організації, їхніх структурних підрозділів; громадяни та юридичні особи України, іноземних держав, міжнародні організації та особи без громадянства.

Селянське (фермерське) господарство — форма підприємництва громадян України, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, займатись її переробленням та реалізацією. Членами селянського (фермерського) господарства можуть бути подружжя, їхні батьки, діти, які досягли 16-річного віку, та інші родичі, котрі об'єдналися для роботи в цьому господарстві. Селянське (фермерське) господарство може бути створене однією особою.

Господарські товариства — підприємства, установи, організації, створені на засадах угоди юридичними особами і громадянами шляхом об'єднання їхнього майна та підприємницької діяльності з метою одержання прибутку. До господарських това-

риств належать акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства.

Акціонерне товариство — товариство, яке має статутний фонд, поділений на визначену кількість акцій рівної номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства.

Відкрите акціонерне товариство — вид акціонерного товариства, акції якого можуть розповсюджуватися шляхом відкритої підписки та купівлі-продажу на біржах.

Закрите акціонерне товариство — вид акціонерного товариства, акції якого розподіляються між засновниками і не можуть розповсюджуватися шляхом підписки, купуватися та продаватися на біржах.

Закрите акціонерне товариство може бути реорганізоване у відкрите шляхом реєстрації його акцій у порядку, передбаченому законодавством про цінні папери і фондову біржу, і внесенням змін до статуту товариства.

Товариство з обмеженою відповідальністю — товариство, що має статутний фонд, розділений на частки, розмір яких визначається установчими документами. Учасники товариства несуть відповідальність у межах їх вкладів.

Товариство з додатковою відповідальністю — товариство, статутний фонд якого поділено на частки визначених установчими документами розмірів. Учасники такого товариства відповідають за його боргами своїми внесками до статутного фонду, а за недостатністю цих сум — додатково належним їм майном в однаковому для всіх учасників кратному розмірі до внеску кожного учасника. Граничний розмір відповідальності учасників передбачається в установчих документах.

Повне товариство — товариство, всі учасники якого займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном.

Командитне товариство — товариство, що включає поряд з одним чи більшістю учасників, які несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном, також одного або

більше учасників, відповідальність яких обмежується вкладом у майні товариства (вкладників).

Якщо в командитному товаристві беруть участь два або більше учасників із повною відповідальністю, вони несуть солідарну відповідальність за боргами товариства.

Підприємець – фізична особа, яка є громадянином України, іноземним громадянином, особою без громадянства, що здійснює підприємницьку діяльність.

3.3. Особливості господарських товариств

Середні та великі підприємства – це передусім товариства з обмеженою відповідальністю та акціонерні. Товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) заснуються переважно фізичними особами. У разі їх банкрутства засновники несуть відповідальність у межах своїх внесків це товариство, а не особистим майном. Статутний фонд такого товариства дорівнює лише 100 мінімальним заробітним платам на момент створення ТОВ.

Акціонерні товариства (АТ) створюються як фізичними, так і юридичними особами. Їх статутний фонд дорівнює від 1250 мінімальних заробітних плат до кількох мільйонів грн (залежно від виду діяльності). Так, статутні фонди комерційних банків складають від 1 до 5 млн євро. Загальна вартість акцій, випущених АТ, повинна дорівнювати розміру статутного фонду; зменшення статутного капіталу АТ допускається після повідомлення про це всіх його кредиторів. Збільшення статутного капіталу АТ для покриття збитків не допускається.

Розподіл прибутків та збитків (у разі банкрутства) в АТ проводиться відповідно до кількості акцій, на які розділений статутний фонд підприємства. АТ можуть бути двох типів: відкритого (ВАТ) і закритого (ЗАТ) (тобто вільний продаж та купівля акцій у першому випадку чи розподіл цих акцій тільки серед співзасновників у другому випадку).

Випуск акцій відкритими та закритими акціонерними товариствами повинен відбуватися на основі законодавчих актів. По-

рушення вимог законодавчих та інших нормативних актів із цінних паперів тягне за собою, згідно зі статтею 163 Кодексу про адмінпорушення, накладення штрафу на посадових осіб емітентів цінних паперів, незалежно від форм власності – від 10 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, на власників чи уповноважених ними осіб – від 50 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Докладніше про названі та інші види господарських товариств (товариство з додатковою відповідальністю, повне товариство, командитне товариство) можна довідатися з Господарського Кодексу (глава 9).

3.4. Органи управління господарськими товариствами

Вищим органом управління в господарських товариствах є збори учасників. Управлінням поточної діяльності займається правління (або директор) товариства. Його роботу контролює ревізійна комісія. В АТ контроль за діями правління здійснює також наглядова рада, до якої входять акціонери, що мають найбільшу кількість акцій. До виключної компетенції загальних зборів акціонерів належить: 1) внесення змін до статуту товариства, у тому числі зміна розміру його статутного капіталу; 2) обрання членів наглядової ради, а також утворення і відкликання виконавчого та інших органів товариства; 3) затвердження річної фінансової звітності, розподіл прибутку і збитків товариства; 4) рішення про ліквідацію товариства. Рішення загальних зборів акціонерів приймаються більшістю не менш як у 75 % голосів акціонерів, які беруть участь у зборах, щодо: 1) внесення змін до статуту товариства; 2) ліквідації товариства. З інших питань рішення приймається простою більшістю голосів акціонерів, які беруть участь у зборах. Акціонер має право призначити свого представника для участі у зборах. Він може бути постійним чи призначеним на певний строк. Акціонер має право у будь-який момент замінити свого представника у вищому органі товариства, повідомивши про це виконавчий орган

АТ. Позачергові збори акціонерів скликаються у разі неплатоспроможності товариства, а також за наявності обставин, визначених у статуті товариства, та в будь-якому іншому випадку, якщо цього вимагають інтереси АТ в цілому.

Докладніше про види господарських товариств, особливості їх створення і управління дивіться Закон України “Про господарські товариства” (1991р.), а також Господарський Кодекс України (главу 9) та Цивільний Кодекс (главу 8).

3.5. Проблеми розвитку малих підприємств в Україні

В Україні на початку ХХІ століття склалася ситуація, коли МП фактично функціонують самотужки. Відсутні суттєві пільги з оподаткування МП. Отримати банківський кредит зараз майже неможливо через його обмеженість і жорсткі умови банків при його наданні. Гарантуючи вільний доступ до ресурсів, законодавча база не сприяє у їх придбанні МП. Тому значна частина з них або не працює, або стала банкрутами, або функціонує у “тіні”.

У ситуації жорсткої конкуренції, в яку потрапили МП і яка є причиною їх банкрутства, держава передусім повинна була б подбати про їх виживання. Доцільно було б створити сприятливі умови для розвитку малого бізнесу: можливості для закордонних інвестицій, забезпечення ширших пільг в оподаткуванні тощо. Це б прискорило розвиток України, оскільки МП більш мобільні і швидше можуть пристосовуватися до умов ринку.

3.6. Заходи щодо стимулювання розвитку малого підприємництва

Відповідно до Указу Президента України “Про спрощену систему оподаткування, облік та звітність суб’єктів малого підприємництва” (01.01.1999 р.) для суб’єктів малого підприємства була введена спрощена система оподаткування, обліку

та звітності. Вона передбачена насамперед для таких суб'єктів малого підприємництва: фізичних осіб, які займаються підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи і кількість осіб, які перебувають у трудових відносинах із ними (включаючи членів їх сімей) за рік не перевищує 10 осіб, а обсяг виручки яких від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) не перевищує 500 тис. грн; юридичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, в яких за рік середня облікова чисельність не перевищує 50 осіб і обсяг виручки яких від реалізації продуктів (товарів, робіт, послуг) не перевищує 1 млн грн.

Передбачені пільги стосуються будь-яких видів діяльності, крім торгівлі лікєро-горілчаними та тютюновими виробами і паливно-мастильними матеріалами, а також не стосуються підприємницької діяльності у сфері грального бізнесу.

Величина єдиного податку для громадян-підприємців встановлюється радами народних депутатів, але його розмір повинен знаходитися в межах від 20 до 200 грн на місяць.

Ставка єдиного податку збільшується на 50% за кожного найманого працівника, який бере участь у підприємницькій діяльності. Так, наприклад, громадянин-підприємець сплачує єдиний податок у розмірі 200 грн. Крім того, на нього працює чотири особи, за яких він мусить заплатити на місяць ще 400 грн ($200 \text{ грн} * 0,5 * 4$).

Незважаючи на позитиви, єдиний податок для громадян-підприємців та їх найманих працівників має і певні негативи. Це стосується, насамперед, їх майбутніх пенсій, оскільки відрахування в Пенсійний фонд (які виділяються при сплаті єдиного податку) складають 42% ставки цього податку. Тобто, якщо підприємець-громадянин сплачує єдиний податок у сумі 100 грн, то його майбутня пенсія (що йому виплачуватиме через певний період Пенсійний фонд) дорівнюватиме лише 42 грн, яка є недостатньою величиною для прожиття. Фахівці вбачають вихід у сплаті підприємцями-платниками єдиного податку додаткових коштів у Пенсійний фонд або у недержавні пенсійні фонди (вони функціонують на підставі Закону України “Про недержавні пенсійні фонди”, який вступив у дію з 01.01.2004 р.).

За роз'ясненнями з цих та інших питань можна звернутися в регіональні відділення Української спілки промисловців і підприємців (УСПП), та за телефоном у м. Києві: (044) 228-30-69; e-mail: uspp@.Kiev.ua.

Питання і тести для самоконтролю

1. Чому необхідне державне регулювання підприємництва?
2. Які існують види підприємств?
3. Яка чисельність працівників на малому підприємстві?
4. Чому товариства з додатковою відповідальністю мають таку назву? Поясніть.
5. Чому товариства з обмеженою відповідальністю мають таку назву? Поясніть.
6. Яку відповідальність несе засновник товариства з обмеженою відповідальністю в разі банкрутства:
 - а) акціями, які він придбав упродовж року;
 - б) власним майном;
 - в) часткою грошових вкладень у це товариство?
7. Колективне підприємство в Україні – це підприємство, засноване на...:
 - а) власності та праці громадян – членів однієї сім'ї;
 - б) власності трудового колективу підприємства, кооперативу, іншого статутного товариства, громадської та релігійної організації;
 - в) власності адміністративно-територіальних одиниць.
8. Спільне підприємство в Україні – це підприємство, засноване на...:
 - а) бази об'єднання майна різних власників;
 - б) загальнодержавній (республіканській) власності;
 - в) власності та праці громадян – членів однієї сім'ї.
9. Приватне підприємство в Україні – це підприємство, засноване на...:
 - а) виключно особистій праці фізичної особи та його власності;
 - б) власності та праці громадян – членів однієї сім'ї;

в) власності окремого громадянина з правом наймання робочої сили.

10. Що з названого належить до видів підприємств в Україні за формами власності:

- а) індивідуальне;
- б) капіталістичне;
- в) сімейне;
- г) соціалістичне;
- г) приватне;
- д) іноземне;
- е) колективне?

11. Знайдіть правильну відповідь. За формами виробництва виділяють такі види підприємств:

- а) індивідуальні;
- б) серійні;
- в) масові;
- г) малі.

12. Знайдіть правильну відповідь. За рівнем спеціалізації виділяють такі види підприємств:

- а) спеціалізовані;
- б) індивідуальні;
- в) універсальні;
- г) мішані.

13. Знайдіть правильну відповідь. За кількістю персоналу виділяють такі види підприємств:

- а) сімейні;
- б) малі;
- в) середні;
- г) великі.

14. Знайдіть неправильну відповідь. За сферами виробництва виділяють такі види підприємств:

- а) банки;
- б) виробничі;
- в) невиробничі.

15. Що з названого не належить до об'єднань підприємств:

- а) асоціації;
- б) науково-виробничі об'єднання;

- в) кооперативи;
- г) концерни;
- г) консорціуми?

16. Договірні об'єднання, створені з метою постійної координації господарської діяльності, це:

- а) корпорації;
- б) асоціації;
- в) концерни;
- г) консорціуми.

17. Тимчасові статутні об'єднання промислового та банківського капіталу, це:

- а) корпорації;
- б) концерни;
- в) консорціуми;
- г) асоціації.

18. Малим підприємством в Україні вважається підприємство з працівниками у кількості до:

- а) 12 осіб;
- б) 25 осіб;
- в) 100 осіб;
- г) 200 осіб;
- г) 50 осіб.

19. Малим підприємством на Заході вважається підприємство з кількістю працівників до:

- а) 200 осіб;
- б) 500 осіб;
- в) понад 500 осіб;
- г) понад 1000 осіб;
- г) понад 1250 осіб.

20. Якщо в назві підприємства є абревіатура “ЛТД”, то це:

- а) командитне товариство;
- б) повне товариство;
- в) товариство з додатковою відповідальністю;
- г) товариство з обмеженою відповідальністю.

21. Якщо учасники товариства відповідають за його борги своїми внесками в статутний фонд, а в разі недостатності цих

сум — додатково майном, що їм належить, в однакових для всіх учасників відсотках, то це:

- а) товариство з додатковою відповідальністю;
- б) товариство з обмеженою відповідальністю;
- в) повне товариство;
- г) акціонерне товариство.

2. Якщо учасники товариства несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства, то це:

- а) товариство з додатковою відповідальністю;
- б) відкрите акціонерне товариство;
- в) закрите акціонерне товариство;
- г) повне товариство.

3. Знайдіть помилку. Підприємства в Україні поділяються за такими ознаками:

- а) за економічним призначенням;
- б) за територією;
- в) за масштабами виробництва;
- г) за рівнем спеціалізації;
- г) за кількістю менеджерів;
- д) за кількістю персоналу;
- е) за галузями виробництва.

4. Підприємство, акції якого розповсюджуються за відкритою підпискою, а також продаються і купуються на біржі, є:

- а) кооперативом;
- б) закритим акціонерним товариством;
- в) відкритим акціонерним товариством;
- г) командитним товариством;
- г) консорціумом.

5. Підприємство, акції якого розподіляються між учасниками, засновниками і не можуть розповсюджуватись через вільний продаж, є:

- а) закритим акціонерним товариством;
- б) відкритим акціонерним товариством;
- в) повним товариством;
- г) командитним товариством;
- г) асоціацією.

Тема 4

ПРАВОВІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ БІЗНЕС-ПЛАНУ. КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЇЇ РОЗГОЛОШЕННЯ

4.1. Бізнес-ідея, резюме бізнес-плану

Бізнес-ідея – це те нове, що хоче зробити підприємець чи фірма, щоб отримати прибуток. Під час розробки бізнес-ідеї треба враховувати, по-перше, вимоги чинного законодавства щодо здійснення вибраного виду діяльності, а по-друге – наявність сприятливих умов для ведення конкретного бізнесу (власність на землю, екологічні чинники тощо).

Бізнес-ідея формулюється в такому розділі бізнес-плану, як резюме. У цьому розділі треба показати економічну доцільність вкладання коштів у конкретне підприємство будь-яким комерційним банком тощо. Вважається нормальним, щоб термін окупності проекту не перевищував 1–2 роки, а рентабельність складала не менше 10–20 відсотків.

4.2. Основні розділи бізнес-плану

Розділи бізнес-плану розробляються відповідно до вимог законодавчих та нормативних документів. Особливо це важливо при поданні бізнес-плану на конкурс у регіональні відділен-

ня різних фондів, що можуть надати пільгові позики. Структура всіх розділів бізнес-плану наведена в додатку 1. Для іноземних інвесторів важливо дати інформацію про власника земельної ділянки, про екологічність проекту, про наявність певної суми коштів у позичальника.

Треба пам'ятати також і про те, що у стандартних бізнес-планах для зарубіжного інвестора необхідно обов'язково вказати не менше 30% власних коштів на реалізацію своєї бізнес-ідеї. Західний інвестор ніколи не надасть інвестиції, якщо у справу не буде вкладена частина коштів з української сторони. Крім того, термін окупності проекту повинен бути в межах 1–2 роки, а прибутковість – більше, ніж у зарубіжній країні, звідки очікуються інвестиції на реалізацію бізнес-плану.

4.3. Юридичний статус підприємства

Юридичний або правовий статус підприємства – це сукупність таких характеристик підприємства, як місце його розташування (адреса підприємства), форма власності, організаційна форма тощо.

Забороняється давати неправдиві дані про місце розташування підприємницької структури, засновників, її керівників тощо. Це може призвести до закриття підприємства контролюючими службами, насамперед податковою адміністрацією. Але останнє можна зробити тільки через суд, насамперед – через господарський суд.

При виборі інвестора-іноземця, треба з'ясувати його правовий статус. Так, при укладанні договору на інвестування з польською фірмою, що має правову форму “партнерство”, необхідно пам'ятати наступне. Партнерство – це договір про спільну діяльність без створення юридичної особи. Контракти партнерства правомочні лише за наявності усіх його членів. У США товариству з обмеженою відповідальністю відповідає закрита компанія або корпорація з обмеженою відповідальністю. У Великобританії такому товариству відповідає поняття “приват-

на компанія з обмеженою відповідальністю” тощо. Жодне з підприємств вищеназаних правових форм не зобов’язане публікувати результати своєї господарської роботи. Крім того, у законодавстві більшості країн вимоги щодо ревізії фірм із персоніфікованим капіталом (неакціонерних товариств) значно пом’якшені. Тому, шукаючи іноземного інвестора, українським товаровиробникам треба звертати на це увагу.

4.4. Юридичні вимоги до бізнес-плану міжнародного зразка

Бізнес-план, що подається іноземним інвесторам, до міжнародних організацій, повинен містити достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства, його місцезнаходження тощо. Кількість розділів такого бізнес-плану визначає інвестор, який хоче вкласти кошти в ту чи іншу підприємницьку структуру в Україні. Структура одного з таких бізнес-планів наведена в додатку 2. Іноземні інвестори велику увагу приділяють насамперед тим структурам, які вже успішно співпрацюють з іноземними фірмами.

4.5 Комерційна таємниця підприємства

При написанні бізнес-плану важливо зберегти комерційну таємницю, не розголосити ноу-хау тощо.

Комерційна таємниця підприємства — це відомості, пов’язані з управлінням підприємством, його технологією, інформація про фінанси та інші види діяльності, розголошення яких може завдати економічної шкоди його інтересам і охороняються відповідним законодавством. Інколи іноземні фірми проводять конкурси бізнес-планів, щоб вивчити українській ринок для бажаючих отримати іноземні інвестиції. Переможці конкурсу дійсно отримують необхідні фінанси для реалізації своєї бізнес-ідеї, але іноземні фірми економлять значно більші кош-

ти на вивченні того чи іншого сегменту українського ринку, оскільки всю необхідну інформацію вони отримують у представлених на конкурс бізнес-планах.

Крім того при представленні для іноземного інвестора своєї бізнес-ідеї, необхідно її захистити патентами, ліцензіями тощо. Інакше не запатентоване ноу-хау українського вченого чи виробника може бути запатентоване кимось на Заході, як це відбувалося не раз.

Аналіз ринку інтелекту, а відповідно і товарів, однозначно вказує на те, що від існуючого в Україні патентного закону зиск мають переважно іноземні виробники товарів, які своєчасно (на відміну від українських товаровиробників) отримують патенти на ті чи інші розробки, втілені у виробленому товарі. Відповідно іноземець отримує монополію на виробництво, а досить часто і на продаж в Україні виготовленого за кордоном власного товару, який захищений патентом України. Українські ж товаровиробники, які б могли виробляти той же вид товару, вимушені купувати ліцензію в іноземного власника патенту, або відмовлятися від виробництва. Тому треба підприємцям нашої країни активніше патентувати власну продукцію, починаючи з території України, а по можливості отримувати й іноземні патенти.

4.6. Відповідальність за розголошення комерційної таємниці

Працівники банківських і кредитних установ зобов'язані зберігати банківську таємницю (інформацію про рух коштів на рахунках клієнтів, про їх контрагентів тощо). Інакше може наступити адміністративна відповідальність. Так, згідно із статтею 104-11 Кодексу про адмінпорушення, незаконне розголошення або використання інформації, що становить банківську таємницю, особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з виконанням професійних чи службових обов'язків, тягне за собою

накладення штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

У кримінальному кодексі України (2004 р.) передбачена відповідальність за розголошення комерційної таємниці фірми. Так, згідно із статтею 232 цього Кодексу, умисне розголошення комерційної таємниці без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома у зв'язку з професійною або службовою діяльністю, якщо воно вчинене з корисливих чи інших особистих мотивів і завдало істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності, карається штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років, або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк. Крім того, згідно зі статтею 231 того ж Кодексу, умисні дії, спрямовані на отримання відомостей, що становлять комерційну таємницю, з метою розголошення чи іншого використання цих відомостей (комерційна таємниця), а також незаконне використання таких відомостей, якщо це спричинило істотну шкоду суб'єкту господарської діяльності, караються штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає необхідність бізнес-плану для підприємницької структури?
2. Що записується в резюме бізнес-плану?
3. Які дані про підприємство наводяться в такому розділі бізнес-плану, як “юридичний статус підприємства”?
4. Які ще розділи, крім резюме і юридичного статусу, повинні бути в бізнес-плані?
5. Яка існує відповідальність за неправильні дані, наведені в бізнес-плані?

6. Виходячи з розміру статутного фонду (статутного капіталу), чий бізнес-план буде мати переваги у інвестора: ТОВ чи ВАТ?

7. Де більші ризики саморуйнування: у ТОВ чи у приватного підприємства?

8. Чому особливої обережності вимагають відносини з філіалами іноземних компаній?

9. У чому особливість польських фірм, які мають у назві “партнерство”?

10. Чим відрізняються поняття ТОВ в Україні й США?

11. Чим відрізняються поняття ТОВ в Україні й Великобританії?

12. За розголошення комерційної таємниці, якщо воно завдало істотних збитків суб’єкту господарювання, встановлюються наступні покарання:

а) штраф від двохсот до п’ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) виправні роботи на строк до двох років;

в) позбавлення волі до п’яти років.

13. Чим відрізняється бізнес-план, який розробляється для зарубіжного інвестора? Виберіть правильні відповіді:

а) він більший за обсягом;

б) він менший за обсягом;

в) в ньому нема розділу “юридичний статус підприємства”;

г) в ньому є розділ “співучасники проекту”;

г) в ньому не треба надавати екологічну інформацію;

д) в ньому потрібно надавати екологічну інформацію.

14. Ви подаєте в фонд підтримки підприємництва бізнес-план на створення в регіоні підприємства по переробці побутових відходів. На що треба передусім звернути увагу, щоб ваш бізнес-план отримав підтримку регіонального відділення вказаного фонду:

а) на відсутність подібного підприємства в регіоні;

б) на створення додаткових робочих місць;

в) на залучення інвалідів;

г) ваш варіант?

15. Для відкриття малого підприємства вам необхідні 37 тис. гривень. Де ви їх візьмете, якщо ваше майно оцінюється також у 37 тис. гривень?

- а) візьмете кредит у банку;
- б) створите товариство з обмеженою відповідальністю;
- в) постараетесь взяти в борг у родичів;
- г) підготуєте бізнес-план для західного інвестора;
- г) ваш варіант.

16. Закрите акціонерне товариство, де ви є членом керівних органів, хоче отримати додаткові фінансові ресурси. Що в такому випадку доцільніше робити:

- а) перетворити закрите акціонерне товариство у відкрите;
- б) взяти кредит у банку;
- в) підготувати бізнес-план для внутрішнього інвестора;
- г) ваш варіант.

Тема 5

ПРАВОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ, РЕЄСТРАЦІЇ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

5.1. Види установчих документів

Для створення підприємства та його реєстрації в державних структурах необхідні установчі документи: рішення власника майна, засновницький договір, статут.

Порядок створення підприємства та його реєстрації визначається законом України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”, який діє з 01.07.2004.

Засновницький договір укладається тоді, коли засновників два і більше. Чинне законодавство не містить переліку обов’язкових реквізитів засновницького договору.

У засновницькому договорі засновники передусім зобов’язуються утворити суб’єкт господарювання, визначають порядок спільної діяльності щодо його утворення, умови передачі йому свого майна, порядок розподілу прибутків і збитків, управління діяльністю суб’єкта господарювання та участі в ньому засновників, порядок вибуття та входження нових засновників, які передбачені законом, а також порядок його реорганізації та ліквідації.

Підприємницька діяльність припиняється: з власної ініціативи засновників підприємства, у разі закінчення строку

ліцензії, у разі припинення існування підприємства, на підставі рішення суду.

Статут суб'єкта господарювання насамперед повинен містити відомості про його найменування і місце знаходження, мету і предмет діяльності, розмір і порядок утворення статутного та інших фондів, порядок розподілу прибутків і збитків, про органи управління і контролю, їх компетенцію, про умови реєстрації та ліквідації суб'єкта господарювання.

Підприємцям необхідно звертати особливу увагу на правовий статус партнера, в тому числі під час пошуку інвестора для реалізації бізнес-плану підприємства. Українське законодавство встановлює мінімальний розмір статутного фонду на момент реєстрації, а ось якихось обмежень щодо зобов'язань підприємств не встановлює. Крім того, різним організаційно-правовим формам властиві внутрішні ризики. Так, якщо один із членів ТОВ захоче вийти зі складу засновників, то підприємство матиме значні фінансові труднощі, оскільки воно буде зобов'язане по закону виплатити вибулому учаснику ТОВ вартість частини майна пропорційно частці в статутному фонді. Вимога повернути частку як у натуральній, так і в грошовій формі може суттєво ускладнити виробничу діяльність підприємства. Аналогічні проблеми можуть зробити боржником і закрите акціонерне товариство, якщо його члени не в змозі викупити акції вибулого акціонера, а знижувати статутний фонд уже не можна. Тому краще, коли інвестором буде виступати відкрите акціонерне товариство, оскільки бажання акціонера вийти з ВАТ не покладає обов'язку викупу акцій самим товариством (їх може придбати будь-хто).

В додатку 3 наведений статут приватної фірми, в додатку 4 – статут ТОВ, в додатку 5 – статут колективного підприємства, в додатку 6 – акціонерного товариства, в додатку 7 – засновницький договір ТОВ, в додатку 8 – засновницький договір командитного товариства.

5.2. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності

Про порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності можна довідатися з Закону України від 15.05.2003 р. №755-IV “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”. Відповідно до цього Закону державна реєстрація значно спрощена, підприємство можна зареєструвати за три поточних дні, а фізичну особу – за два дні.

Для реєстрації юридичної особи потрібні такі основні документи: а) установчі документи у двох екземплярах (рішення власника майна, засновницький договір, або статут); б) реєстраційна картка, яка є одночасно заявою про державну реєстрацію; в) документ, що засвідчує сплату реєстраційного збору.

Так, з урахуванням вимог Цивільного і Господарського кодексів, для державної реєстрації ТОВ потрібні такі документи: 1) рішення власників майна чи уповноваженого ними органу (наприклад, протокол установчих зборів); 2) статут ТОВ у двох екземплярах (засновницький договір не потрібен); 3) документи, що свідчать про сплату засновниками не менше 50% внеску в статутний капітал товариства; 4) реєстраційна картка встановленого зразка; 5) документ, що свідчить про сплату за державну реєстрацію.

Для реєстрації громадянина-підприємця необхідні такі основні документи: а) реєстраційна картка; б) документ про сплату реєстраційного збору; в) копія довідки про включення його до Державного реєстру платників податків. Зразок заповнення реєстраційної картки для МП наведено в додатку 9, для ТОВ – в додатку 10, для ВАТ – в додатку 11.

За заняття підприємницькою діяльністю без державної реєстрації (згідно зі статтею 164 Кодексу про адмінпорушення) винні особи караються штрафом від 10 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, зняряд виробництва і сировини чи без такої.

5.3. Реєстраційний збір

За проведення державної реєстрації сплачується реєстраційний збір: з юридичної особи – десять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; з громадянина-підприємця – два неоподатковуваних мінімуми доходів громадян. За проведення державної реєстрації змін до установчих документів юридичної особи, державної реєстрації зміни імені або місця проживання фізичної особи – підприємця справляється реєстраційний збір у розмірі 30 відсотків реєстраційного збору, встановленого при реєстрації. За заміну свідоцтва про державну реєстрацію у зв'язку з його втратою або пошкодженням справляється реєстраційний збір у розмірі одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

5.4. Функції державного реєстратора

Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців проводиться державним реєстратором виключно у виконавчому комітеті міської ради міста обласного значення або у районній, районній у місті Києві та Севастополі державній адміністрації за місцезнаходженням юридичної особи або за місцем проживання фізичної особи – підприємця. Здійснює державну реєстрацію державний реєстратор, який призначається главою відповідної держадміністрації, має посвідчення державного реєстратора та власну печатку. Він також здійснює оформлення та видачу свідоцтв про державну реєстрацію, а також їх зміну; оформлює та видає виписки, довідки з Єдиного державного реєстру (ЄДР), проводить державну реєстрацію змін до державних документів та припинення діяльності суб'єктів підприємництва тощо. ЄДР створено для забезпечення органів державної влади (передусім ДПА), а також учасників цивільного обороту достовірною інформацією про підприємців. Заміна свідоцтва про державну реєстрацію проводиться у разі внесення змін до установчих документів юридичної особи у зв'язку зі змінами на-

йменування та місцезнаходження цієї особи; внесення змін до відомостей про фізичну особу — підприємця у випадку зміни імені та місця проживання фізичної особи — підприємця.

Документи, які подаються (надсилаються рекомендованим листом) державному реєстратору, повинні бути викладені державною мовою. Реєстраційна картка заповнюється машинодруком або від руки друківаними літерами. Установчі документи (установчий акт, статут або засновницький договір, положення) юридичної особи повинні містити відомості, передбачені законом. Інакше може наступити відповідальність перед законом.

5.5. Відкриття рахунку підприємства в банку

Після державної реєстрації й отримання всіх належних документів, підприємство повинне відкрити свої рахунки в банках, оскільки законодавство забороняє зберігати готівку (крім певних сум) на фірмі. Підставою для відкриття рахунку є свідоцтво про державну реєстрацію, копія документа про взяття на податковий облік, статут або засновницький договір, заява, картка зі зразками підписів керівника і бухгалтера підприємства). Підприємство має право відкрити окремі розрахункові або поточні рахунки не тільки для себе, а й для своїх філій, відділень тощо. Підприємство (підприємець) може відкрити два і більше рахунків, але номер основного банківського рахунку юридичних та фізичних осіб є обов'язковим атрибутом їх ідентифікації, тому він вказується на всіх укладених ними в письмовій формі цивільно-правових угодах, інших документах. Одночасно з відкриттям рахунку необхідно укласти з відповідною банківською установою договір про банківське обслуговування, погодити оплату обслуговування і порядок її зміни. Повідомлення про закриття рахунку (як і про відкриття) підприємство зобов'язане надіслати у податковий орган, у якому воно зареєстроване, протягом трьох робочих днів.

За несвоечасне здавання виторгу до банків існує адміністративна відповідальність. Згідно зі статтею 164-4 Кодексу про адмінпорушення, здавання виторгу торговельними підприємствами всіх форм власності, що здійснюють реалізацію товарів за готівку, з порушенням термінів, установлених правилами розрахунків і ведення касових операцій, тягне за собою накладення штрафу на осіб, відповідальних за здавання виторгу, від 17 до 88 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Разом із тим застерігаємо тих, хто хотів би отримати гроші з банків незаконним методом. Згідно зі статтею 200 Кримінального кодексу, підробка документів на переказ, платіжних карток чи інших засобів доступу до банківських рахунків, а також придбання, зберігання, перевезення, пересилання з метою збуту підроблених документів на переказ чи платіжних карток або їх використання чи збут карається штрафом від 500 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк до трьох років. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років. Відповідно, під документами на переказ розуміється документ у паперовому чи електронному вигляді, що використовується банками чи їх клієнтами для передачі доручень або інформації між суб'єктами переказу грошових коштів. Особливо це слід пам'ятати тим, хто буде користуватись правом електронного підпису, який введений у використання з 01.01.2004 р. (докладніше про це дивіться: Закон України "Про електронний підпис" від 22.05.2003 р. №852 – IV, Закон України "Про електронні документи та електронний документообіг" від 22.05.2003 р. №851 – IV).

5.6. Відмова у державній реєстрації. Реєстрація припинення діяльності

У законодавстві визначено і можуть бути конкретні підстави для відмови юридичній особі у державній реєстрації: невідповідність відомостей, які вказані у реєстраційній картці й у

наданих для реєстрації документах; порушення порядку створення підприємства (порушення щодо вчинення засновниками юридичних дій, наявність у єдиному державному реєстрі тождного найменування тощо). Водночас фізичній особі може бути відмовлено в реєстрації підприємцем лише у випадку невідповідності відомостей, що вказані у реєстраційній картці й у наданих для реєстрації документах; за наявності обмежень на заняття підприємницькою діяльністю; за наявності у ЄДР запису, що заявник уже є підприємцем. Відмова ж у проведенні державної реєстрації з інших підстав не допускається.

Закон також визначає підстави державної реєстрації факту припинення (ліквідації) юридичної особи і припинення підприємницької діяльності фізичної особи (зокрема, реорганізація юридичної особи, її злиття чи з'єднання з іншою, смерть підприємця, визнання його недієздатним за рішенням суду чи засновників). Водночас судове рішення може бути винесене лише за певних обставин: провадження особами діяльності, що заборонена законом, неподання протягом року податкових декларацій, документів фінансової звітності; визнання банкрутом. Причому існує кримінальна відповідальність за фіктивне банкрутство (стаття 218 Кримінального кодексу) та за доведення до банкрутства (стаття 219 того ж кодексу).

5.7. Етапи ліквідації суб'єкта підприємницької діяльності

Виділяють сім основних етапів ліквідації суб'єкта господарювання, в тому числі підприємства-банкрута.

1. Прийняття рішення про ліквідацію, створення ліквідаційної комісії та проведення ліквідаційної процедури, вжиття необхідних заходів для стягнення дебіторської заборгованості тощо.

2. Подання документів для зняття з обліку платників податків до відповідного органу державної податкової служби.

3. Подання документів для виключення з ЄДРПОУ до органів державної статистики.

4. Подання документів для зняття з обліку платника страхових внесків до всіх фондів соціального страхування, в тому числі до відповідного відділення Пенсійного фонду.

5. Закінчення ліквідаційної процедури (насамперед здійснення розрахунків із кредиторами і найманими працівниками).

6. Подання документів для скасування державної реєстрації до органу державної реєстрації.

7. Виключення з Державного реєстру підприємств і організацій України.

5.8. Відповідальність за порушення законодавства про банкрутство

В Україні має місце таке негативне явище, як **фіктивне банкрутство**. Одна з причин цього — бажання керівників уникнути відповідальності за неефективне господарювання. А ряд підприємств керівництвом спеціально доводиться до банкрутства, щоб потім через підставних осіб викупити його за безцінь, оскільки майно підприємства-банкрута продається дуже дешево (щоб швидше розпродати, інколи за 5-10% вартості). Відповідно, у Кримінальному кодексі (стаття 218) передбачена кримінальна відповідальність за подібні дії. Завідомо неправдива офіційна заява громадянина-засновника або власника суб'єкта господарської діяльності, службової особи суб'єкта господарської діяльності, а також громадянина-суб'єкта підприємницької діяльності про фінансову неспроможність виконання вимог з боку кредиторів і зобов'язань перед бюджетом, якщо такі дії завдали великої матеріальної шкоди кредиторам або державі, караються штрафом від 750 до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до 3 років. У разі навмисного доведення до банкрутства (а так періодично діють деякі великі фірми по відношенню до малого бізне-

су, а також деякі українські співвітчизники по відношенню до партнерів-іноземців у спільних підприємствах) також існує кримінальна відповідальність. Згідно зі статтею 219 Кримінального кодексу, доведення до банкрутства, тобто умисне, з корисливих мотивів, іншої особистої заінтересованості або в інтересах третіх осіб вчинення власником або службовою особою суб'єкта господарювання дій, що призвели до стійкої фінансової неспроможності суб'єкта господарської діяльності, якщо це завдало великої матеріальної шкоди державі чи кредитору, карається штрафом від 500 до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Водночас, умисне приховування громадянином-засновником або власником суб'єкта господарської діяльності, а також службовою особою суб'єкта господарської діяльності своєї стійкої фінансової неспроможності шляхом надання недостовірних відомостей, якщо це завдало великої матеріальної шкоди кредиторам, згідно зі статтею 220 Кримінального кодексу карається штрафом від 2000 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Законом караються і незаконні дії керівників чи засновників підприємства-банкрута (стаття 221 Кримінального кодексу). Згідно з нею, умисне приховування майна або майнових обов'язків, відомостей про майно, передача майна в інше володіння або його відчуження чи знищення, а також фальсифікація, приховування або знищення документів, якщо ці дії вчинені громадянином-засновником або власником суб'єкта господарської діяльності, а також службовою особою суб'єкта господарювання у разі банкрутства і завдали великої матеріальної шкоди, караються штрафом від 100 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до трьох місяців із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

5.9. Проблеми запровадження нового порядку реєстрації

Відповідно до прикінцевих положень нового закону про реєстрацію обмін старих реєстраційних свідоцтв на свідоцтва єдиного зразка повинен відбуватися протягом 2004 – 2005 років. При цьому фірми з однаковими назвами не можуть бути зареєстровані і внесені в Єдиний державний реєстр. Позитивом нового закону є реєстрація за принципом “одного вікна”, тобто підприємцям буде достатньо здати документи на реєстрацію тільки державному реєстратору, а він уже передасть відповідну інформацію про суб’єкт підприємництва у всі належні інстанції. Але реальна практика другої половини 2004 року показала, що поки цього не відбулося: підприємцям, як і раніше, доводилося самостійно реєструватися у різних контролюючих структурах.

Дуже складною для юридичних осіб є вибір і реєстрація назви підприємства, яка до того ж має містити інформацію про характер його діяльності. Згідно із законодавством засновник (засновники) юридичної особи має право зарезервувати найменування юридичної особи строком на два місяці, а для ВАТ – строком на десять місяців. За проведення резервування найменування юридичної особи справляється плата в розмірі двох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У разі зміни свого найменування юридична особа зобов’язана помістити оголошення про це в друкованих засобах масової інформації, в яких публікуються відомості про державну реєстрацію юридичної особи, та повідомити про це всім особам, із якими вона перебуває у договірних відносинах. Крім того, юридична особа не має права використовувати найменування іншої юридичної особи. Тому не рекомендується вибирати назву фірми, яка б містила в собі жіночі та чоловічі імена, назви квітів, дерев тощо, оскільки по всій Україні таких фірм до 2004 року було зареєстровано тисячі, а після 01.07.2004 р. їм доведеться пройти переєстрацію і змінити свої назви.

Питання і тести для самоконтролю

1. Які види установчих документів підприємства ви знаєте?
2. Якими нормативними документами регулюється процес реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності?
3. Які розміри реєстраційного збору з фізичних і юридичних осіб?
4. При реєстрації вашого підприємства з вас вимагають внесення певних коштів у позабюджетний фонд місцевих органів влади. Ваші дії?
 - а) погоджуєтеся це зробити;
 - б) заявляєте про це у відповідні органи;
 - в) відмовляєтеся від відкриття свого підприємства взагалі;
 - г) ваш варіант?
5. У процесі розвитку економіки України стало вигідно займатися новим видом бізнесу, але він не внесений у статут вашого підприємства. Ваші дії?
 - а) починаєте займатися цим бізнесом, одночасно готуючи документи для внесення відповідних змін у статут;
 - б) спочатку вносите зміни в статут, а потім починаєте займатися новим видом бізнесу;
 - в) ваш варіант?
6. Реєстраційний збір із фізичної особи дорівнює:
 - а) 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - б) 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - в) 2 неоподатковуваних мінімуми доходів громадян.
7. Реєстраційний збір із юридичної особи дорівнює:
 - а) 5 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - б) 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - в) 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
8. Вставте пропущену цифру. За проведення державної реєстрації змін до установчих документів юридичної особи справляється реєстраційний збір у розмірі ... відсотків реєстраційного збору встановленого при реєстрації:

- а) 30;
- б) 50;
- в) 90.

9. Вставте пропущену цифру. За проведення державної реєстрації зміни імені чи місця проживання фізичної особи, підприємця справляється реєстраційний збір у розмірі ... відсотків реєстраційного збору встановленого при реєстрації:

- а) 90;
- б) 60;
- в) 30.

10. Що не належить до функцій державного реєстратора:

- а) здійснення державної реєстрації юридичних і фізичних осіб;
- б) заміна свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
- в) припинення діяльності суб'єкта підприємництва.

11. Відмова у державній реєстрації відбувається у наступних випадках:

- а) невідповідність відомостей, які вказані у реєстраційній картці й у наданих для реєстрації документах;
- б) наявність у єдиному державному реєстрі тотожного найменування;
- в) наявність у регіоні структур, які займаються подібною діяльністю.

12. Судове рішення про припинення діяльності юридичної особи може бути винесене за наступних обставин:

- а) провадження підприємством діяльності, що заборонена законом;
- б) смерть одного із засновників;
- в) неподання протягом року податкових декларацій.

13. Для відкриття рахунку в банку юридичній особі потрібні наступні документи:

- а) статут (або засновницький договір);
- б) логотип підприємства;
- в) картка зі зразками підписів керівника і бухгалтера (головного бухгалтера) підприємства.

14. Розташуйте по порядку етапи ліквідації підприємства:
- а) подання документів для виключення з ЄДРПОУ до органу державної статистики;
 - б) подання документів для зняття з обліку платників податків до відповідного органу ДПА України;
 - в) подання документів для скасування державної реєстрації до органу державної реєстрації;
 - г) здійснення розрахунків із кредиторами.
15. Якщо керівництво фірми умисно йде на фіктивне банкрутство, які покарання його чекають:
- а) штраф у розмірі від 750 до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - б) штраф у розмірі від 2000 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - в) обмеження волі на строк до трьох років;
 - г) обмеження волі на строк до п'яти років;
 - г) обмеження волі на строк до семи років?
16. У разі навмисного доведення до банкрутства службова особа підприємства-банкрута нестиме наступну відповідальність:
- а) штраф у розмірі від 50 до 80 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - б) штраф у розмірі від 500 до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - в) обмеження волі на строк до трьох років;
 - г) обмеження волі на строк до п'яти років;
 - г) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Тема 6

ЛІЦЕНЗУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ЛІЦЕНЗУВАННЯ

6.1. Загальні основи ліцензування підприємницької діяльності

У деяких випадках, передбачених Законом, недостатньо державної реєстрації для заняття окремими видами діяльності, а потрібно також одержання ліцензії.

Основним нормативно-правовим актом, що регулює ліцензування, є Закон України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” від 01.06.2000 р. (далі – Закон). Він визначає види господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, порядок їх ліцензування, встановлює державний контроль у сфері ліцензування, відповідальність суб’єктів господарювання та органів ліцензування за порушення законодавства у сфері ліцензування. Дія Закону поширюється на всіх суб’єктів господарювання.

Ліцензія – документ державного зразка, який засвідчує право ліцензіата на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання ліцензійних умов. *Термін дії ліцензії – 3 роки.*

Ліцензування – видача, переоформлення та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ

та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування.

Суб'єктами відносин, що виникають у зв'язку з ліцензуванням, є, з одного боку, суб'єкт господарювання, а з іншого — орган ліцензування.

Суб'єкт господарювання — зареєстрована в установленому законодавством порядку юридична особа незалежно від її організаційно-правової форми та форми власності, яка провадить господарську діяльність, крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності. Такий суб'єкт стає ліцензіатом з одержанням ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

Орган ліцензування — орган виконавчої влади, визначений Кабінетом Міністрів України, або спеціально уповноважений виконавчий орган рад для ліцензування певних видів господарської діяльності. *Так, на зайняття ветеринарною практикою дозвіл надає Держдепартамент ветеринарної медицини Мінагропрому України в особі управління ветеринарної медицини в області; дозвіл на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами — ДПА України в особі регіонального управління департаменту з питань адміністрування акцизного збору та контролю підакцизних товарів; дозвіл на організацію та утримання тоталізаторів, гральних закладів — управління культури облдержадміністрації; дозвіл на надання послуг із перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом — обласне автотранспортне управління тощо.*

Ліцензія є єдиним документом дозвільного характеру, який дає право на заняття певним видом господарської діяльності, що відповідно до законодавства підлягає обмеженню.

Суб'єкт господарювання зобов'язаний провадити певний вид господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, відповідно до встановлених для цього виду діяльності ліцензійних умов.

Ліцензійні умови та зміни до ліцензійних умов підлягають оприлюдненню у порядку, встановленому законодавством, і набирають чинності через десять днів дати державної реєстрації нормативно-правового акта, якщо в ньому не передбачений пізніший строк набрання чинності.

6.2. Види господарської діяльності, що ліцензуються

Відповідно до Закону (ст. 9) ліцензуванню підлягають такі види господарської діяльності. Визначимо лише окремі з них: 1) пошук (розвідка) корисних копалин; 2) виробництво, ремонт вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду, торгівля вогнепальною зброєю та боєприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду; 3) виробництво вибухових речовин і матеріалів (за переліком, який визначається Кабінетом Міністрів України); 4) виробництво особливо небезпечних хімічних речовин (за переліком, який визначається Кабінетом Міністрів України); 5) видобування уранових руд; 6) видобуток дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння; 7) виробництво дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння; 8) виготовлення виробів із дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння, торгівля виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння; 9) виробництво лікарських засобів, оптова, роздрібна торгівля лікарськими засобами; 10) виробництво ветеринарних медикаментів і препаратів, оптова, роздрібна торгівля ветеринарними медикаментами і препаратами та ін., усього близько 60 видів господарської діяльності.

Суб'єкт господарювання, який має намір провадити певний вид господарської діяльності, що ліцензується, особисто або через уповноважений ним орган чи особу звертається до відповідного органу ліцензування із заявою встановленого зразка про видачу ліцензії.

У заяві про видачу ліцензії повинні міститися такі дані: 1) відомості про суб'єкт господарювання – заявника: найменування, місцезнаходження, банківські реквізити, ідентифікаційний код – для юридичної особи; прізвище, ім'я, по батькові, паспортні дані (серія, номер паспорта, ким і коли виданий, місце проживання), ідентифікаційний номер фізичної особи – платника податків та інших обов'язкових платежів – для фізичної особи; 2) вид господарської діяльності вказаний згідно зі ст. 9 Закону (повністю або частково), на провадження якого заявник має намір одержати ліцензію.

У разі наявності у заявника філій, інших відокремлених підрозділів, які провадитимуть господарську діяльність на підставі отриманої ліцензії, у заяві зазначається їх місцезнаходження.

До заяви про видачу ліцензії додається копія свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності або копія довідки про внесення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), засвідчена нотаріально або органом, який видав оригінал документа.

Заява про видачу ліцензії залишається без розгляду, якщо: заява подана (підписана) особою, яка не має на це повноважень; документи оформлені з порушенням вимог законодавства. Про залишення заяви про видачу ліцензії без розгляду заявник повідомляється в письмовій формі із зазначенням підстав залишення заяви про видачу ліцензії без розгляду у строки, передбачені для видачі ліцензії.

Після усунення причин, що були підставою для винесення рішення про залишення заяви про видачу ліцензії без розгляду, заявник може повторно подати заяву про видачу ліцензії, яка розглядається в порядку, встановленому цим Законом.

Орган ліцензування приймає рішення про видачу ліцензії або про відмову у її видачі у строк не пізніше як десять робочих

днів з дати надходження заяви про видачу ліцензії та документів, що додаються до заяви, якщо спеціальним законом, який регулює відносини у певних сферах господарської діяльності, не передбачений інший строк видачі ліцензії на окремі види діяльності.

Повідомлення про прийняття рішення про видачу ліцензії або про відмову у видачі ліцензії надсилається (видається) заявникові в письмовій формі протягом трьох робочих днів з дати прийняття відповідного рішення. У рішенні про відмову у видачі ліцензії зазначаються підстави такої відмови.

Підставами для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії є: недостовірність даних у документах, поданих заявником, для отримання ліцензії; невідповідність заявника згідно з поданими документами ліцензійним умовам, встановленим для виду господарської діяльності, зазначеного в заяві про видачу ліцензії.

Рішення про відмову у видачі ліцензії може бути оскаржено у судовому порядку.

У статті 12 Закону визначені особливості проведення конкурсу на отримання ліцензій для видів господарської діяльності, провадження яких пов'язане з використанням обмежених ресурсів.

До видів господарської діяльності, провадження яких пов'язане з використанням обмежених ресурсів, належать видобування уранових руд; видобування дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння; постачання природного газу за регульованим і за нерегульованим тарифом.

6.3. Оформлення і переоформлення ліцензії

Орган ліцензування повинен оформити ліцензію не пізніше як за три робочих дні з дня надходження документа, що підтверджує внесення плати за видачу ліцензії. Розмір плати за видачу ліцензії – 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (якщо органом ліцензування є центральний орган виконавчої

влади), або 15 неоподатковуваних мінімумів (якщо органом ліцензування є місцевий орган виконавчої влади). Водночас плата за ліцензію на торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами є значно вищою. Так, річна плата за ліцензію на право оптової торгівлі алкогольними та тютюновими виробами донедавна становила 50000 гривень, щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями на кожне місце торгівлі – 2000 гривень, а на території сіл і селищ (за винятком тих, що знаходяться у межах території міст) – 500 гривень на роздрібну торгівлю алкогольними напоями і 250 гривень на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожне місце торгівлі.

Орган ліцензування робить відмітку про дату прийняття документів, що підтверджують внесення заявником плати за видачу ліцензії, на копії опису, яку було видано заявнику при прийомі заяви про видачу ліцензії.

Якщо заявник протягом тридцяти календарних днів з дня направлення йому повідомлення про прийняття рішення про видачу ліцензії не подав документа, що підтверджує внесення плати за видачу ліцензії, або не звернувся до органу ліцензування для отримання оформленої ліцензії, орган ліцензування, який оформив ліцензію, має право скасувати рішення про видачу ліцензії або прийняти рішення про визнання такої ліцензії недійсною.

За видачу копії ліцензії справляється плата в розмірі одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян. Плата за видачу копії ліцензії зараховується до Державного бюджету України.

У разі, коли ліцензіат має намір провадити зазначений у ліцензії вид господарської діяльності після закінчення строку її дії, він повинен отримати нову ліцензію в порядку, встановленому цим Законом.

Нова ліцензія видається органом ліцензування не раніше як в останній робочий день дії попередньо виданої ліцензії.

Ліцензіат не може передавати ліцензію або її копію іншій юридичній або фізичній особі для провадження господарської діяльності.

За видачу ліцензії справляється плата, розмір та порядок зарахування якої до Державного бюджету України встановлюються Кабінетом Міністрів України. Плата за ліцензію – це разовий платіж, що вноситься суб'єктом господарювання за одержання ліцензії.

Плата за видачу ліцензії вноситься після прийняття рішення про видачу ліцензії.

Підставами для **переоформлення ліцензії** є: зміна найменування юридичної особи (якщо зміна найменування не пов'язана з реорганізацією юридичної особи) або прізвища, ім'я, по батькові фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності; зміна місцезнаходження юридичної особи або місця проживання фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності; зміни, пов'язані з провадженням ліцензіатом певного виду господарської діяльності, вказаного в ст. 9 Закону.

У разі виникнення підстав для переоформлення ліцензії ліцензіат зобов'язаний протягом десяти робочих днів подати органу ліцензування заяву про переоформлення ліцензії разом із ліцензією, що підлягає переоформленню, та відповідними документами або їх нотаріально засвідченими копіями, які підтверджують зазначені зміни.

Орган ліцензування протягом трьох робочих днів з дати надходження заяви про переоформлення ліцензії та документів, що додаються до неї, зобов'язаний видати переоформлену на новому бланку ліцензію з урахуванням змін, зазначених у заяві про переоформлення ліцензії.

Строк дії переоформленої ліцензії не може перевищувати строку дії, зазначеного в ліцензії, що переоформлялася.

За переоформлення ліцензії справляється плата в розмірі п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Плата за переоформлення ліцензії зараховується до Державного бюджету України.

Не переоформлена в установленій строк ліцензія є недійсною. Ліцензіат зобов'язаний повідомляти орган ліцензування про всі зміни даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу ліцензії. У разі виникнення таких змін

ліцензіат зобов'язаний протягом десяти робочих днів подати до органу ліцензування відповідне повідомлення в письмовій формі разом із документами або їх нотаріально засвідченими копіями, які підтверджують зазначені зміни.

Підставами для видачі дубліката ліцензії є втрата ліцензії, пошкодження ліцензії.

Ліцензіат, який подав заяву та відповідні документи для видачі дубліката ліцензії замість втраченої або пошкодженої, може провадити свою діяльність на підставі довідки про подання заяви про видачу дубліката ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності, яка видається органом ліцензування у разі подання заяви про видачу дубліката ліцензії.

Орган ліцензування зобов'язаний протягом трьох робочих днів з дати одержання заяви про видачу дубліката ліцензії видати заявникові дублікат ліцензії замість втраченої або пошкодженої.

За видачу дубліката ліцензії замість втраченої або пошкодженої ліцензії справляється плата у розмірі п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Плата за видачу дубліката ліцензії зараховується до Державного бюджету України.

6.4. Анулювання ліцензії

Анулювання ліцензії за рішенням органу ліцензування, передбачене в ст. 21 Закону “Про ліцензування певних видів господарської діяльності”, є одним із найбільш серйозних оперативних засобів охоронної спрямованості. Ст. 21 Закону “Про ліцензування певних видів господарської діяльності” називає 9 підстав анулювання ліцензії: заява ліцензіата про анулювання ліцензії; акт про повторне порушення ліцензіатом ліцензійних умов (повторне порушення – вчинення ліцензіатом протягом строку дії ліцензії повторного порушення певних ліцензійних умов після застосування санкцій за аналогічне порушення); рішення про скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання; нотаріально засвідчена копія свідоцтва про смерть

фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності; акт про виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих суб'єктом господарювання для одержання ліцензії; акт про встановлення факту передачі ліцензії або її копії іншій юридичній або фізичній особі для провадження господарської діяльності; акт про встановлення факту неподання в установлений строк повідомлення про зміну даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу ліцензії; акт про невиконання розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов рішення органу ліцензування або спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування про необхідність усунення ліцензіатом у встановлені строки порушень ліцензійних умов; неможливість ліцензіата забезпечити виконання ліцензійних умов, встановлених для певного виду господарської діяльності.

Орган ліцензування приймає рішення про анулювання ліцензії протягом десяти робочих днів з дати встановлення підстав для анулювання ліцензії, яке вручається (надсилається) ліцензіату із зазначенням підстав анулювання не пізніше трьох робочих днів з дати його прийняття.

Рішення про анулювання ліцензії набирає чинності через десять днів з дня його прийняття.

Запис про дату та номер рішення про анулювання ліцензії вноситься до ліцензійного реєстру не пізніше наступного робочого дня після набрання чинності рішенням про анулювання ліцензії.

У разі анулювання ліцензії на підставі акта про повторне порушення ліцензіатом ліцензійних умов, акта про встановлення факту неподання в установлений строк повідомлення про зміну даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу ліцензії, акта про виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих суб'єктом господарювання для одержання ліцензії, акта про встановлення факту передачі ліцензії іншій юридичній або фізичній особі для провадження господарської діяльності, акта про невиконання розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов суб'єкт господарювання може одержати нову ліцензію на право провадження цього виду гос-

подарської діяльності не раніше як через рік з дати прийняття рішення органу ліцензування про анулювання попередньої ліцензії.

6.5. Нагляд, контроль і відповідальність у сфері ліцензування

Державний нагляд за додержанням органами ліцензування вимог законодавства у сфері ліцензування здійснює спеціально уповноважений орган із питань ліцензування шляхом проведення планових та позапланових перевірок.

Заняття підприємницькою діяльністю без ліцензії, якщо її отримання передбачене законом, відповідно до статті 164 Кодексу про адмінпорушення, тягне за собою накладення штрафу від десяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян із конфіскацією виготовленої продукції, знярядь виробництва і сировини чи без такої.

Згідно з Кримінальним кодексом (стаття 202), здійснення діяльності без державної реєстрації як суб'єкта підприємницької діяльності, що містить ознаки підприємницької та яка підлягає ліцензуванню або здійснюється без одержання ліцензії на види діяльності, які підлягають ліцензуванню відповідно до законодавства, чи здійснення таких видів господарської діяльності з порушенням умов ліцензування, якщо це було пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах, карається штрафом від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на той самий строк.

Питання і тести для самоконтролю

1. Для чого потрібне ліцензування окремих видів діяльності в Україні?
2. Які види діяльності ліцензуються обласними державними адміністраціями?
3. Який із вказаних документів сьогодні регулює ліцензування окремих видів діяльності в Україні:
 - а) Цивільний Кодекс України;
 - б) Кримінальний Кодекс України;
 - в) Закон України “Про ліцензування певних видів господарської діяльності”;
 - г) Закон України “Про підприємництво”?
4. Вставте пропущене слово. Ліцензія видається на термін... роки:
 - а) два;
 - б) три;
 - в) чотири.
5. Які з названих структур не є органами ліцензування в Україні:
 - а) Міністерство внутрішніх справ;
 - б) Президент України;
 - в) Адміністрація Президента України;
 - г) Обласна державна адміністрація?
6. Дозвіл на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами в регіоні надає:
 - а) ДПА України в особі регіонального управління департаменту з питань адміністрування акцизного збору;
 - б) Міністерство внутрішніх справ України;
 - в) Міністерство з питань АПК.
7. Хто надає дозвіл на організацію і утримання гральних закладів в області:
 - а) Верховна Рада України;
 - б) Кабінет Міністрів України;
 - в) Управління культури обласної державної адміністрації?

8. Якщо органом ліцензування є центральний орган влади, то розмір плати за видачу ліцензії складає:

- а) 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) 20 тисяч гривень;
- в) 2 тисячі гривень.

9. Якщо органом ліцензування є місцевий орган виконавчої влади, то розмір плати за видачу ліцензії складає:

- а) 1 тисяча гривень;
- б) 2 тисячі гривень;
- в) 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

10. Річна плата за ліцензію на право оптової торгівлі алкогольними та тютюновими виробами становить:

- а) 5000 грн;
- б) 50000 грн;
- в) 500 грн;

11. Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями на кожне місце торгівлі становить:

- а) 4000 грн;
- б) 40000 грн;
- в) 400 грн;

12. Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожне місце торгівлі становить:

- а) 10000 грн;
- б) 2000 грн;
- в) 500 грн;

13. Для роздрібною торгівлі алкогольними напоями (якщо є відповідна ліцензія) закрите приміщення повинне мати торговий зал площею не менше:

- а) 100 кв.м;
- б) 200 кв.м;
- в) 20 кв.м;

14. Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями на кожне місце торгівлі на території сіл становить:

- а) 100 грн;
- б) 500 грн;
- в) 1000 грн;

15. Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожне місце торгівлі на території селищ становить:

- а) 250 грн;
- б) 1000 грн;
- в) 500 грн.

16. На який із зазначених видів підприємницької діяльності не треба брати ліцензію в Україні:

- а) пошук родовищ корисних копалин;
- б) виробництво спортивної зброї;
- в) виготовлення пива;
- г) виготовлення цінних паперів;
- г) торгівля книгами.

17. Державний орган, який видав вам ліцензію на певний вид діяльності, прийняв рішення про припинення її дії достроково. Ваші дії:

- а) не звертаєте на це уваги і продовжуєте свою діяльність;
- б) продовжуєте діяльність, одночасно подавши документи в господарський суд;
- в) припиняєте свою діяльність;
- г) ваш варіант?

18. На які з зазначених видів підприємницької діяльності треба брати ліцензію в Україні?

- а) виробництво спортивної зброї;
- б) торгівля хлібом;
- в) виготовлення цінних паперів;
- г) виробництво м'ясних виробів;
- г) виготовлення пива;
- д) торгівля канцтоварами.

Тема 7

ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦТВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

7.1. Трудовий договір і трудова книжка

При прийомі й звільненні найманих працівників важливо дотримуватися норм трудового законодавства. Питання трудових відносин в Україні регулюють Кодекс законів про працю (КЗПУ), нормативні акти Міністерства праці і соціальної політики, інші документи. Важливу роль у цих процесах відіграють і профспілки. Питання звільнення працівників обов'язково треба погоджувати з профспілками, щоб уникнути судових справ.

При прийомі на постійну роботу підприємство зобов'язане укласти з працівником трудовий договір, видати йому трудову книжку, її зміст дивиться у додатку 12. Порядок ведення трудової книжки відображений в інструкції, затвердженій Мінпраці, Мінюстом та Мінсоцзахистом від 29.07.1993 р. (бюлетень Мінпраці. – 1993. – №58).

При працевлаштуванні на роботу працівники зобов'язані подавати трудову книжку, оформлену у відповідності до нормативних документів. Вона зберігається на підприємстві як документ суворої звітності, а при звільненні працівника трудова

книжка видається йому під розписку в журналі обліку. Водночас трудові книжки працівників, які працюють на умовах трудового договору у суб'єктів підприємництва — фізичних осіб із правом найму робочої сили, зберігаються безпосередньо у працівників. Фізичні особи — працедавці роблять записи до трудових книжок своїх найманих працівників про прийняття на роботу та звільнення з роботи відповідно до укладених із працівниками письмових трудових договорів, що зареєстровані в установленому порядку в державній службі зайнятості. Внесені фізичною особою — наймачем записи до трудових книжок найманих працівників підтверджуються підписом посадової особи органу державної служби зайнятості, який зареєстрував трудовий договір, і він засвідчується печаткою. Це робиться для того, щоб у найманих працівників зараховувався стаж роботи, необхідний для виплати пенсії. Частина підприємців не укладає трудових договорів із найманими працівниками, щоб не платити соціальні нарахування на зарплату. Але в такому випадку найманому працівнику не йде трудовий стаж, не здійснюються відрахування до Пенсійного та інших соціальних фондів. Зрозуміло, що про це відомо державним контролюючим структурам і рано чи пізно з цим явищем буде покінчено. Крім того, за це існує, крім адміністративної, ще й кримінальна відповідальність (за ухилення від сплати податків і внесків до цільових державних фондів).

7.2. Відповідальність за порушення трудового законодавства

Підприємцям не можна допускати грубих порушень законодавства про працю. Так, згідно зі статтею 172 Кримінального кодексу, незаконне звільнення працівника з роботи з особистих мотивів (керівнику не подобається працівник), а також інше грубе порушення законодавства про працю, караються штрафом до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років. Ті самі дії, вчинені щодо не-

повнолітнього, вагітної жінки чи матері, яка має дитину віком до чотирнадцяти років або дитину-інваліда, караються штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років, або арештом на строк до шести місяців.

Крім того, підприємці не мають права на грубе порушення угоди про працю (стаття 173 Кримінального кодексу). Грубе порушення угоди про працю службовою особою підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, а також окремим громадянином або уповноваженою ними особою шляхом обману чи зловживання довірою або примусом до виконання роботи, не обумовленою угодою, карається штрафом до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або арештом на строк до двох років. Ті самі дії, вчинені стосовно громадянина, з яким укладена угода щодо його роботи за межами України, караються штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років.

Особливу увагу підприємці повинні звертати на особливості працевлаштування інвалідів, неповнолітніх, дітей, жінок із дітьми. Відповідно до статті 137 Кримінального кодексу, невиконання або неналежне виконання професійних чи службових обов'язків, щодо охорони життя та здоров'я неповнолітніх внаслідок недбалого або несумлінного до них ставлення, якщо це спричинило істотну шкоду здоров'ю потерпілого, карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк до 240 годин, або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Ті самі дії, якщо вони спричинили смерть неповнолітнього або інші тяжкі наслідки, караються обмеженням волі на строк до трьох років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Крім того, експлуатація дітей (стаття 150 КК), які не досягли віку, з якого законодавством дозволяється працевлаштування, шляхом використання їх праці з метою отримання прибутку, карається арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до трьох років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Ті самі дії, вчинені щодо кількох дітей або якщо вони спричинили істотну шкоду для здоров'я, фізичного розвитку або освітнього рівня дитини або поєднані з використанням дитячої праці в шкідливому виробництві, караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Власники підприємств повинні своєчасно укладати (і виконувати) колективні договори з органами, які представляють найманих працівників. Інакше настає адміністративна відповідальність (статті 41-1 і 41-2 Кодексу про адмінпорушення). Ухилення осіб, які представляють власників, або уповноважені ними органи чи профспілки, або уповноважені трудовим колективом органи, представників трудових колективів від участі в переговорах щодо укладення, зміни чи доповнення колективного договору, угоди, умисне порушення встановленого законодавством строку початку переговорів або незабезпечення роботи комісії з представників сторін чи примирних комісій у визначений сторонами переговорів строк тягне за собою накладення штрафів від двох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Порушення чи невиконання зобов'язань щодо колективного договору, угоди особами, які представляють власників, або уповноважені ними органи чи профспілки або уповноважені трудовим колективом чи представниками трудових колективів органи тягне за собою накладення штрафу від 50 до 100 неоподатковуваних мінімуми доходів громадян. У свою чергу всі ці стягнення контролюються державною інспекцією праці, яка за невиконання колективних договорів може покарати керівників підприємницьких структур.

7.3. Трудовий контракт і угода

При прийнятті працівника на роботу на строк 1 рік і більше з ним може бути укладений трудовий контракт (зміст контракту з комерційним директором дивіться у додатку 13, а з робітником – у додатку 14). Водночас заборонено переводити на контракт постійних працівників.

За необхідності виконання разової роботи терміном від кількох днів до кількох місяців, яку не можуть виконати фахівці цього підприємства, з працівником зі сторони укладається трудова угода (зміст окремих трудових угод для виконання різних робіт дивіться у додатках 15–17).

7.4. Переведення на іншу роботу

Зміна умов трудового договору містить наступні варіанти переведення на іншу роботу:

- 1) переведення та переміщення на іншу роботу;
- 2) переведення на іншу роботу за згодою між керівниками підприємства;
- 3) переведення на іншу роботу у випадку виробничої необхідності;
- 4) переведення на легку роботу;
- 5) переведення на іншу роботу вагітних жінок та жінок, які мають дітей дошкільного віку.

7.5. Правові засади розриву трудових угод із найманим працівником

Зупинення трудового договору відбувається у таких випадках:

- 1) за згодою сторін;
- 2) по закінченню строку дії договору;
- 3) призов або вступ на військову службу;

- 4) розторгнення договору за ініціативою:
 - а) працівника;
 - б) власника або уповноваженого ним органу;
 - в) на вимогу профспілки;
 - 5) переведення працівника з його відома на інше підприємство;
 - б) відмова працівника від переведення в іншу місцевість разом із підприємством;
 - 7) вступ у дію вироку суду;
 - 8) умови, передбачені контрактом.

Одними з головних причин розторгнення трудового договору за ініціативою працівника є неналежні умови праці та затримки з виплати заробітної плати, що досить жорстко контролюються інспекцією праці.

Відповідно до законодавства (стаття 175 Кримінального кодексу), безпідставна невиклата заробітної плати, стипендії, пенсії чи іншої установленої законом виплати громадянам більше, ніж за один місяць, вчинена умисно керівником підприємства, установи або організації незалежно від форми власності, карається штрафом від 100 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Те саме діяння, якщо воно було вчинене внаслідок нецільового використання коштів, призначених для виплати заробітної плати, стипендії, пенсії та інших встановлених законом виплат, карається штрафом від 500 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років. Але особа може бути звільнена від кримінальної відповідальності, якщо до притягнення до кримінальної відповідальності нею здійснено виплату заробітної плати, стипендії, пенсії чи іншої встановленої законом виплати громадянам.

Порушення встановлених термінів виплати пенсій, стипендій, заробітної плати, виплата її не в повному обсязі, а також

інші порушення вимог законодавства про працю, згідно зі статтею 41 Кодексу про адмінпорушення, тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб у розмірі від 15 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Порушення ж вимог щодо охорони праці тягне за собою накладення штрафу на працівників від двох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб підприємств – суб'єктів підприємницької діяльності – від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

7.6. Державна допомога безробітним

Недавно введена державна допомога безробітним, які хочуть стати підприємцями. Одноразова допомога безробітному, який виявив бажання стати підприємцем, призначається відповідно до Порядку надання допомоги по безробіттю, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 20 листопада 2000 року №307. Право на таку допомогу мають тільки повнолітні (ті, яким виповнилося 18 років), що не можуть бути працевлаштовані у зв'язку з відсутністю на ринку праці належної для них роботи. Надається така допомога за рішенням директора відповідного центру зайнятості на підставі висновку комісії з питань виплати допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності. Для отримання такої допомоги необхідно надати на конкурс бізнес-план. Якщо бізнес-план отримує схвалення комісії (він захищається привселюдно), то безробітний може отримати необхідну допомогу. Але перед її виплатою, протягом 10 календарних днів після прийнятого рішення (про виплату одноразової допомоги), безробітний повинен надати копію свідоцтва про державну реєстрацію його як суб'єкта підприємницької діяльності.

Крім того, існує п'ятивідсоткова квота на робочі місця у кожному підприємстві та організації, на які в обов'язковому порядку слід приймати осіб, направлених службою зайнятості. У

випадку відмови підприємця працевлаштувати направленого працівника, він буде платити значний штраф. Правда, досить часто самі безробітні просять керівника написати відмову, щоб далі отримувати допомогу по безробіттю, одночасно працюючи в “тіньовому” секторі. Поки це питання до кінця законодавчо не вирішене, але поступово такій практиці державою буде покладено край.

Питання і тести для самоконтролю

1. Якими нормативними документами регулюються трудові відносини в Україні?
2. Коли видається трудова книжка?
3. Які потрібні документи для видачі трудової книжки?
4. Яка існує відповідальність за порушення трудового законодавства?
5. Трудовий контракт укладається на термін:
 - а) без встановлення терміну;
 - б) на кілька днів;
 - в) на строк від одного року і більше.
6. Трудова угода укладається з:
 - а) постійними працівниками фірми;
 - б) спеціалістами зі сторони;
 - в) будь з ким.
7. Трудовий договір адміністрації з працівником може бути розторгнутий:
 - а) будь-коли;
 - б) у випадках грубих порушень техніки безпеки працівником;
 - в) по закінченні дії договору;
 - г) за ініціативою працівника, оскільки адміністрація не виплачує заробітну плату.
8. Переведенням на легку роботу вважається:
 - а) робота в нічну зміну;
 - б) робота, пов'язана з відрядженнями;
 - в) робота, яку зможе виконувати некваліфікований працівник.

9. Що з названого відноситься до грубого порушення законодавства про працю з боку керівника фірми:

а) звільнення працівника за те, що керівнику не подобається його зовнішній вигляд;

б) звільнення працівника, який систематично запізнюється на роботу;

в) звільнення працівника, який не вітається з керівником фірми?

10. Яким штрафом карається керівник фірми за грубе порушення законодавства про працю:

а) до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) 10 тис. грн;

в) 15 тис. грн?

11. Яким штрафом карається керівник за примус виконувати працівником роботу, не обумовлену трудовою угодою:

а) до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) 5 тис. грн;

в) 2 тис. грн?

12. Що з названого відноситься до покарання керівника за не виплату заробітної плати:

а) штраф від 100 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) виправні роботи на строк до двох років;

в) позбавлення громадянства України?

13. Право на одноразову допомогу безробітному, який виявив бажання стати підприємцем, призначається за умови:

а) досягнення віку 16 років;

б) досягнення віку 18 років;

в) перед виплатою одноразової допомоги безробітний повинен надати копію свідоцтва про реєстрацію його як підприємця;

г) після виплати одноразової допомоги безробітний повинен подати копію свідоцтва про реєстрацію його як підприємця;

г) підприємець повинен захистити бізнес-план з майбутньої справи.

Тема 8

ПРАВОВІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР. КОНТРОЛЬ ДПА УКРАЇНИ ЗА СПЛАТОЮ ПОДАТКІВ ТА ІНШИХ ПЛАТЕЖІВ

8.1. Види податків

Залежно від рівнів бюджетів, у яких концентруються кошти від сплати податків та приймаються рішення про їх використання, розрізняють податки **загальнодержавні** та **місцеві** (податки, які сплачуються в бюджети селища, міста, області тощо).

Також розрізняють податки за способом оподаткування: **прямі** і **непрямі**. **Прямі податки** – це податки, які сплачуються прямо і безпосередньо з доходів підприємства і особисто кожним працівником. **Непрямі податки** сплачують продавці і покупці товарів (послуг), користувачі об'єктів природи опосередковано, у вигляді націнки на товари.

Докладніше про ставки загальнодержавних податків, зборів та обов'язкових платежів дивіться додаток 18.

8.2. Оподаткування доходів громадян

Громадяни як суб'єкти оподаткування передусім платять податок з доходів фізичних осіб. Платниками цього податку є

наймані працівники, власники підприємств, отримувачі будь-яких індивідуальних доходів, у тому числі громадяни-підприємці, якщо вони не працюють за спрощеною системою оподаткування.

У 2003 р. Верховна Рада ухвалила Закон України “Про податок з доходів фізичних осіб”. Відповідно до нього змінено законодавче регулювання оподаткування громадян – фізичних осіб. Зокрема, встановлено нову ставку оподаткування доходів – за загальним правилом вона становить 15 відсотків від об’єкта оподаткування, але з 1 січня 2004 року та до 31 грудня 2006-го вказана ставка оподаткування встановлена на рівні 13 відсотків від об’єкта оподаткування.

За новим законом до загального місячного оподаткованого доходу фізичних осіб включено низку нових видів доходів, які досі чинним законодавством із питань оподаткування об’єктом оподаткування не визнавалися. Передусім це дохід у вигляді процентів (дисконтних доходів) та дохід у вигляді вартості успадкованого майна (у певних межах).

Крім того, оподаткуванню підлягатиме дохід, отриманий платником податку як подарунок (або внаслідок укладення договору дарування).

Водночас законодавець зважив за доцільне запровадити інститут **соціальних пільг**, відповідно до якого платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого з джерел на території України від одного працедавця у вигляді заробітної плати. Таке право платник податку набуває у разі, коли розмір його доходу не перевищує суми місячного прожиткового мінімуму для працездатної особи.

Серед низки пільг, якими законодавець наділив фізичних осіб, особливо вирізняється **податковий кредит**: платник податку має право включити до складу податкового кредиту частину суми процентів за іпотечним житловим кредитом, фактично сплачених протягом звітного податкового року, ряд інших витрат.

Передбачено новим законом і оподаткування операцій із продажу об’єктів нерухомого майна, яке перебувало у власності платника податку на момент набрання чинності цим законом. Так,

дохід, отриманий платником податку від продажу не частіше одного разу протягом звітного податкового року будинку, квартири чи кімнати (включаючи землю, що знаходиться під таким об'єктом нерухомого майна, або присадибну ділянку), оподатковується за ставкою цього податку в розмірі 1 відсотка від вартості такого майна, якщо загальна площа відповідного будинку, квартири або кімнати не перевищує 100 квадратних метрів.

У разі обміну одного об'єкта нерухомості на інший кожна сторона договору міни сплачує 50 відсотків від суми податку, розрахованої згідно із вказаними раніше ставками до вартості відчужуваного об'єкта нерухомості.

Об'єктом оподаткування є і майно: земельна ділянка, будинок, квартира, підприємство, цінні папери тощо, незалежно від способу і прибутковості їх використання. Податок може нараховуватися і стягуватися як у період володіння майном, так і в момент переходу його до іншого власника: продажу чи успадкування.

Фізичним особам, які відмовляються від присвоєного їм ідентифікаційного коду, дозволено замість нього використовувати серію та номер їхнього паспорта. Фізичній особі слід прийти до паспортного столу, де в його паспорті поставлять штамп “відмова від ідентифікаційного номера”. Якщо фізична особа є платником податків, його ідентифікаційний номер буде замінено на серію та номер паспорта. Такий порядок вступив у дію з 01.11.04 р. згідно спільного наказу ДПАУ і Міністерства внутрішніх справ “Про затвердження порядку внесення відмітки до паспорта громадянина України щодо ідентифікаційного номера фізичної особи – платника податків або інших обов'язкових платежів” (від 19.10.2004 р.).

8.3. Податок на прибуток підприємств

З 01.01.2004 р. Законом України “Про внесення змін до Закону України” “Про оподаткування прибутку підприємств” (від 24.12.2002 р. № 349-IV) встановлена нова ставка оподаткування прибутку підприємств у розмірі 25% від прибутку (раніше була – 30%). У майбутньому планується її ще більше знизити – до 20%

(у 2005-2006 роках). Вказаний податок сплачують юридичні особи, крім тих, яким дозволено обрати спрощену систему оподаткування (малі підприємства з середньорічною кількістю працівників не більше 50 осіб і обсягом валового доходу не більше 1 млн грн).

8.4. Акцизний збір

Акцизи – це непрямі податки, які стягують зі споживачів і виробників шляхом націнки на певні товари залежно від їх кількості або ціни. Акцизні збори встановлюються на надто прибуткові товари і товари, вироблені підприємствами-монополістами (тютюн, алкоголь, автомобілі, бензин тощо).

Об'єктом оподаткування є: 1) обороти з реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів; 2) обороти з реалізації (передачі) товарів для власного споживання, промислової переробки, а також для своїх працівників; 3) митна вартість товарів, які імпортуються на митну територію України. Акцизний збір обчислюється: 1) за ставками у процентах до обороту з продажу окремих груп товарів; 2) у твердих сумах з одиниці реалізованого товару. Ставки акцизного збору є єдиними на всій території України. Акцизний збір не справляється при реалізації підакцизних товарів на експорт за іноземну валюту. Суми акцизного збору, що підлягають сплаті, визначаються платниками самостійно, виходячи з обсягів реалізованих підакцизних товарів за встановленими ставками.

8.5. Податок на додану вартість

Податок на додану вартість є одним із головних непрямих податків, який закладають у ціну багатьох товарів і сплачують залежно від величини їх реалізації. Розмір цього податку встановлюють у відсотках до ціни товару. В Україні його розмір становить 20 % від бази оподаткування (вартості товарів, робіт чи послуг з урахуванням акцизного збору, ввізного мита, інших податків, зборів та обов'язкових платежів (за винятком ПДВ)). В 2005 р. ставку цього податку планується зменшити до 17–15%.

З метою правильності заповнення декларації щодо податку на додану вартість доцільно ознайомитися з наказом Державної податкової адміністрації України “Порядок заповнення та подання декларації по ПДВ” (Діло. – 1998. – №20. – Ст. 24–26) із відповідними змінами і доповненнями.

8.6. Системи оподаткування громадян-підприємців

Законодавство передбачає три основні форми оподаткування фізичних осіб, що займаються підприємницькою діяльністю: 1) торгівля за фіксованим податком; 2) сплата єдиного податку; 3) загальний спосіб оподаткування.

Торгівля за **фіксованим податком** передбачає, що, сплативши місячний фіксований податок (від 20 до 100 гривень), підприємець не веде жодного обліку доходів і практично не сплачує будь-яких інших видів податків чи зборів. Але такий порядок оподаткування діє тільки для фізичних осіб – суб’єктів підприємницької діяльності, які здійснюють продаж товарів і надання супутніх такому продажу послуг на ринках та є платниками ринкового збору. Крім того, кількість осіб, які перебувають із приватним підприємцем у трудових відносинах, включаючи членів його сім’ї, не повинна перевищувати п’яти, а валовий дохід приватного підприємця за останні 12 календарних місяців, що передують місяцю придбання патенту, не може перевищувати 7000 неоподатковуваних мінімумів. Не дозволяється перехід на вказаний податок тих, хто торгує лікєро-горілчаними та тютюновими виробами.

Перехід на **єдиний податок** дозволяється тим підприємцям, які мають не більше 10 найманих працівників, а розмір виручки не перевищує за рік 500 тис. грн. Ставка вказаного податку – від 20 до 200 грн на місяць. Платник вказаного податку звільняється від сплати інших податків і зборів. Сфера застосовування вказаного продажу включає будь-які види діяльності, крім торгівлі лікєро-горілчаними та тютюновими виробами, паливно-мастиль-

ними матеріалами, а також підприємницької діяльності у сфері грального бізнесу.

Для тих, хто працює за **загальною схемою оподаткування**, ставка податку на доходи фізичних осіб встановлена в розмірі 13% (залежить від доходу, задекларованого підприємцем за підсумками року). Водночас їм треба звернути увагу на деякі нові моменти у справлянні вказаного податку з 1.01.2005 р., які відображені в Законі України “Про внесення змін в Закон України” “Про податок на доходи фізичних осіб” (№1958 від 01.07.2004 р.), в якому вказується на особливості оподаткування внесків у недержавні пенсійні фонди тощо.

8.7. Єдиний податок для юридичних осіб

Для стимулювання розвитку підприємництва з 1999 р. в Україні запроваджено єдиний податок і для підприємств малого бізнесу – юридичних осіб – 6% від обсягу реалізації продукції (послуг) плюс ПДВ або 10% від обсягу реалізації продукції (послуг) без сплати ПДВ.

8.8. Контроль ДПА України за сплатою податків

За правильністю сплати податків слідкують податкові органи. До їх компетенції також належить контроль за операціями в іноземній валюті, операціями з готівкою, контроль за наявністю державної реєстрації суб’єктів підприємництва тощо. Податківці мають право на перевірку певної документації підприємства (первинні документи, облікові реєстри, товарно-касові книги тощо). Вони проводять планові та позапланові виїзні перевірки. **Планова виїзна перевірка** проводиться раз на рік безпосередньо на підприємстві, але про неї треба повідомити за 10 днів перед початком. Підставою для такої перевірки може стати насамперед зменшення сум сплачених податків і зборів у порівнянні з попередніми періодами або у порівнянні з аналогічними підприємствами, а також великі суми відшкодування ПДВ. Підставами для **позаплано-**

вої перевірки можуть бути такі, як несвоєчасне подання документів обов'язкової звітності, виявлення в цих документах недостовірних даних, скарги контрагентів тощо. Позапланова перевірка відбувається за наступною схемою: спочатку податковий орган надсилає керівництву фірми письмовий запит про ті чи інші порушення. Керівництво протягом 3 робочих днів зобов'язане дати пояснення на виявлені податківцями недоліки у діяльності фірми (обов'язково з наданням документальних підтверджень). Інакше контролюючий орган розпочне перевірку. Податкові органи проводять також **оперативні перевірки**, які стосуються підприємств сфери торгівлі, громадського харчування та послуг. Для захисту, від неправомірних дій податкових працівників (і не тільки) на фірмі доцільно вести **журнал реєстрації перевірок** (дивіться додаток 19), за допомогою якого можна запобігти несанкціонованому втручання контролюючих органів (у тому числі й ДПА) у справи фірми.

До журналу реєстрації перевірок працівник контрольного органу вносить наступні дані: мета і характер перевірки; назва органу, що здійснює перевірку; прізвище, ім'я, по батькові інспектора; номер його службового посвідчення та посада; дата видачі і номер припису чи скерування щодо проведення перевірки; дата початку та закінчення перевірки. Якщо інспектор відмовиться ставити свій підпис у журналі, або взагалі відмовиться надавати відомості про себе, то керівник фірми може не дозволяти проведення перевірки. Крім того, рекомендується перед початком перевірки зателефонувати до відповідного контрольного органу, представником якого називає себе перевіряючий, щоб з'ясувати його повноваження.

8.9. Відповідальність за несплату податків та порушення правил торгівлі, зберігання та транспортування підакцизних товарів

Органи ДПА України досить жорстко контролюють сплату податків та інших платежів, свідченням чого є постійне зростання виплат до бюджетів усіх рівнів. У цьому їм допомагає й законодавство, особливо – стаття 212 Кримінального кодексу.

Відповідно до неї, умисне ухилення від сплати податків та інших платежів, вчинене службовою особою будь-якого підприємства або громадянином-підприємцем чи будь-якою іншою особою – платником податків, якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах (сума, яка в 1000 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян), карається штрафом від 300 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Ті ж самі діяння, вчинені за попередньою змовою групою осіб, або якщо вони призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у великих розмірах (сума, яка в 3000 і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян), караються штрафом від 500 до 2000 неоподатковуваних мінімумів громадян, або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Подібні ж діяння, вчинені особою, раніше судимою за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, якщо вони призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів в особливо великих розмірах (сума, яка в 5000 і більше разів перевищує установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян), караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією майна.

Водночас держава передбачила **звільнення від кримінальної відповідальності** за несплату податків тих, хто зробив це вперше і відшкодував відповідні втрати держави.

Роздрібна або оптова, включаючи імпорт або експорт, торгівля спиртом етиловим, коньячним або плодовим або роздрібна торгівля алкогольними напоями чи тютюновими виробами без наявності ліцензії або без марок акцизного збору чи з підробленими марками цього збору, згідно зі статтею 156 Кодексу про адмінпорушення, тягне за собою накладення штрафу з боку органів ДПА від 20 до 100

неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією предметів торгівлі та виручки, одержаної від продажу предметів торгівлі. Штрафами в розмірі від п'яти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян карається порушення працівником торгівлі або громадського харчування правил торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами (торгівля в непристосованих для цього приміщеннях або в інших місцях, заборонених для торгівлі). Роздрібна торгівля алкогольними напоями або тютюновими виробами з рук, або в непристосованих для цього приміщеннях, або в інших заборонених місцях, тягне за собою накладення штрафу від одного до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією предметів торгівлі.

Торгівля з рук у невстановлених місцях (на вулицях, площах, у дворах, під'їздах, скверах тощо) тягне за собою накладення штрафу від одного до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією предметів торгівлі або без такої. Торгівля з рук у невстановлених місцях промисловими товарами тягне за собою накладення штрафу від шести до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією предметів торгівлі. Незаконні скуповування, продаж, обмін, використання валютних цінностей як засобу платежу або як застави тягнуть за собою попередження або накладення штрафу від 30 до 44 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією валютних цінностей.

Відповідно до статті 164-5 Кодексу про адмінпорушення, зберігання або транспортування алкогольних напоїв чи тютюнових виробів, на яких немає належним чином розміщених марок акцизного збору посадовими особами підприємств — виробників, імпортерів і продавців цих товарів, тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією таких алкогольних напоїв або тютюнових виробів. Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано стягненню за подібні дії, або вчинені у великих розмірах тягнуть за собою накладення штрафу від 100 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією таких алкогольних чи тютюнових виробів. А незаконне збері-

гання марок акцизного збору карається штрафом від трьох до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією марок акцизного збору.

Якщо підприємець чи підприємство стали об'єктом зловживань з боку посадових осіб державної податкової служби, то перед подачею позову до суду, можна звернутися до підрозділу боротьби з корупцією в органах ДПА України за телефонами “довіри” у кожному регіоні нашої країни. Телефон “довіри” ДПА України – (044) 221-08-08, а телефон управління апеляцій ДПА України – (044) 212-64-05. Застерігаємо, інформація повинна бути обґрунтованою, а не помстою стосовно працівників ДПА, які ретельно і законно перевіряли чиесь підприємство і знайшли порушення податкового законодавства.

При виникненні проблем із податковою службою можна також звернутися за допомогою в Асоціацію платників податків (телефони в місті Києві – (044) 573-89-50; 220-52-93).

З вказаних та інших проблем можна звернутися і до уповноважених з питань захисту прав підприємців Державного комітету з питань регулярної політики та підприємництва, які є в кожному регіоні України.

Питання і тести для самоконтролю

1. Які види податків ви знаєте?
2. Чим відрізняються прями і непрями податки?
3. Які основні закони регулюють оподаткування підприємських структур в Україні?
4. Виділіть ставку податку на прибуток підприємств із наведених:
 - а) 10%;
 - б) 20%;
 - в) 25%;
 - г) 40%.
5. Виділіть ставку податку на додану вартість із наведених:
 - а) 15%;
 - б) 20%;

в) 25%;

г) 30%.

6. Виділіть причини встановлення державою непрямих податків:

а) для поповнення державного бюджету;

б) для стимулювання споживачів;

в) для обмеження споживання шкідливих для людини продуктів;

г) для збереження хутрових звірів;

г) для збереження довкілля.

7. Місцеві органи влади прийняли рішення про введення місцевого податку, не передбаченого Законом України “Про систему оподаткування”. Ваші дії:

а) відмовляєтесь сплачувати цей податок;

б) подаєте в суд на місцеву адміністрацію;

в) ваш варіант.

8. Знайдіть правильну відповідь. Які наслідки дасть зниження ставок державних податків на виробників в Україні за сучасних умов? Це:

а) стимулювання до збільшення обсягів виробництва;

б) заохочення до вивозу своїх коштів за кордон;

в) стимулювання до збільшення експорту;

г) заохочення вкладати гроші в банки;

г) сприяння зниженню цін на вироблену продукцію.

9. Перехід на єдиний податок дозволяється громадянам-підприємцям, які:

а) наймають не більше 20 найманих працівників у середньому за рік;

б) наймають не більше 10 найманих працівників у середньому за рік;

в) виручка за рік не перевищує 500 тис. гривень;

г) виручка за рік не перевищує 5 млн гривень.

10. Ставка єдиного податку для громадян-підприємців на місяць дорівнює:

а) від 100 до 1000 грн;

б) від 20 до 200 грн;

в) від 5 до 60 грн.

11. Громадянин-підприємець, що переходить на єдиний податок, не може займатися:

- а) торгівлею м'ясними виробами;
- б) торгівлею лікеро-горілчаними виробами;
- в) перевезенням пасажирів;
- г) торгівлею тютюновими виробами;
- г) торгівлею паливно-мастильними матеріалами.

12. Для тих, хто працює за загальною схемою оподаткування, ставка на доходи фізичних осіб встановлена в розмірі:

- а) 10%;
- б) 13%;
- в) 15%.

13. Органи ДПА України мають право проводити тільки наступні види перевірок:

- а) планові;
- б) позапланові;
- в) планові, позапланові, оперативні;
- г) оперативні.

14. За умисне ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів у значних розмірах громадянин-підприємець може бути покараний:

- а) штрафом від 300 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) штрафом від 3000 до 4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) позбавленням волі на строк до 10 років;
- г) позбавленням права обіймати певні посади на строк до трьох років;
- г) позбавленням права займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

15. Ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів, вчинені особою, раніше судимою за те ж саме, карається:

- а) позбавленням волі на строк від 5 до 10 років;
- б) позбавленням права обіймати певні посади на строк до трьох років з конфіскацією майна;
- в) позбавленням волі на строк до 15 років.

16. Якщо платник податків ухилився перший раз від сплати податків, але після притягнення до відповідальності сплатив усі борги державі, то він:

- а) притягується до кримінальної відповідальності;
- б) звільняється від кримінальної відповідальності;
- в) отримує покарання у формі умовного засудження на термін 6 місяців.

Тема 9

ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У ЦЬЙ СФЕРІ

9.1. Загальні умови зайняття зовнішньоекономічною діяльністю

Відповідно до законодавства України суб'єкти підприємницької діяльності, у тому числі приватні підприємці (фізичні особи), можуть бути суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності. Підприємець, який бажає займатися зовнішньоекономічною діяльністю, для митного оформлення вантажів повинен стати на облік у митному органі за місцем своєї державної реєстрації (згідно з Порядком ведення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах, затвердженим наказом Держмиткому від 31 травня 1996 р. №237).

Підприємці з ряду питань із вказаного виду діяльності можуть звернутися до управління зовнішніх зносин та зовнішньоекономічної діяльності відповідної облдержадміністрації. Серед послуг, які надає це управління, можуть бути такі: державна реєстрація іноземної інвестиції; державна реєстрація договору про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора; реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів);

оформлення разових (індивідуальних) ліцензій; оформлення ліцензій на імпорт та експорт товарів (з окремих визначених видів), експорт та імпорт яких підлягає квотуванню і ліцензуванню.

9.2. Документи, необхідні для експорту товарів за кордон

При вивозі товарів за кордон України (експорті) потрібні документи:

- 1) товарна накладна (коносамент);
- 2) страховий поліс;
- 3) супровідні документи (рахунок-фактура, сертифікат відповідності, радіологічний сертифікат тощо).

Порядок заповнення вантажної митної декларації подано в Інструкції про порядок заповнення вантажної митної декларації, затвердженої наказом Держмиткому України від 9 липня 1997 р. №307 (зі змінами і доповненнями).

9.3. Митний догляд

При ввозі (імпорті) товару через кордон проводиться його митний догляд. Його мета:

- 1) оцінка вартості товару, що ввозиться, і визначення виду мита (див. додаток 20, де показано, як визначаються платежі за товари, що ввозяться в Україну);
- 2) перевірка відповідності маркування національним стандартам, у тому числі перевірка штрих-коду;
- 3) виявлення товарів, що забороняються для ввозу в країну, в тому числі перевірка харчових добавок;
- 4) перевірка відповідності ввезеної партії товару вказаній у рахунку кількості;
- 5) визначення правильності оформлення виставлених рахунків-фактур за вантаж.

У додатку 21 наведено зміст митної декларації.

В Україні діє Положення про форму зовнішньоторговельних договорів (контрактів) (Наказ МЗЕЗТ України від 5 жовтня 1995 р. №3671903), яке з відповідними поправками діє і сьогодні.

При укладанні зовнішньоторговельних контрактів треба звертати увагу на організаційну форму іноземного підприємства, бо від неї залежить форма відповідальності цього підприємства. Як в Україні, так і за кордоном, найменшу відповідальність несуть товариства з обмеженою відповідальністю: в США це Close Limited Liability Company (скорочено – Close Co.Ltd); у Великій Британії – Private Limited Liability Company (скорочено - Ltd); у Німеччині – Gesellschaft mit beschränkteter Haftung (скорочено – G.m.b.h). Водночас, з точки зору надійності, найкраще вибирати як партнера акціонерне товариство. Законодавство більшості країн світу передбачає для них обов'язкову публікацію звітності, включаючи річний звіт, баланс, рахунок прибутків і збитків. Крім того, результати діяльності акціонерних компаній щорічно перевіряють ревізори (хоча іноді такі вимоги накладають на акціонерні товариства тільки за певних обставин). У США акціонерному товариству відповідає поняття корпорації – Corporation (скорочено - Corp); у Великобританії – Joint Stock, а також компанія з обмеженою відповідальністю – Public Limited Liability Company (скорочено – PLS); у Німеччині – Aktien-gesellschaft.

Значні проблеми в українських підприємств можуть виникнути у відносинах із відокремленими підрозділами іноземних компаній, до яких належать представництва і філіали. Вони не завжди наділені правом самостійної участі в арбітражу. Українські господарські суди не мають права приймати до виробництва позови до відповідачів, які не мають реєстрації в Україні, крім тих випадків, які врегульовані міжнародними угодами. Знаючи це, деякі іноземці (та й українці) інколи реєструють фірму за межами України, а потім відкривають у нашій країні філіали, за допомогою яких обдурюють українських підприємців. У цілому, щоб не потрапити в подібні ситуації, українським підприємцям необхідно знати процедури та комерційне право іноземних держав, з фірмами яких вони хочуть мати справи.

Докладніше про можливі варіанти протистояння нечесним діям контрагентів-іноземців дивиться в роботах С. Латаш.

9.4. Приклад розрахунку контрольної цифри штрих-коду. Харчові добавки

Всі товари, які направляються у країни Економічного співтовариства, повинні мати штрих-код, який включає набір штрихів і цифр. EAN – префікси країн (або штрих-коду) включає в себе чотири складові: 1) код країни походження товару (перші дві – три цифри, код України – 482); 2) код підприємства-виробника (наступні чотири-п'ять цифри, до восьмої); 3) код ідентифікації товару (з восьмої до дванадцятої цифри); 4) контрольна цифра (тринадцята цифра) (дивіться додаток 22). Вона розраховується наступним чином: 1) спочатку додаються числа, що стоять на парних позиціях коду; 2) отриманий результат множимо на 3; 3) додаються числа, які стоять на непарних позиціях коду; 4) додаються результати другої та третьої дії; 5) отриманий результат округляється до числа, кратного 10, але завжди в сторону завищення; 6) від результату, отриманого у 5-ій дії, віднімаємо те число, яке ми округлювали. Різниця – це і є контрольна цифра. Якщо вона не збігається з цифрою штрих-коду, то товар є підробленим.

Приклад з цифрами:

Код 5000199051529

1) $0+0+9+0+1+2=12$

2) $12 \times 3 = 36$

3) $5+0+1+9+5+5=25$

4) $36+25=61$

5) $61 \rightarrow 70$

6) $70-61=9$

Загадкова літера “Е” на упаковках здебільшого імпортованих продуктивних товарів час від часу викликає нову хвилю чуток. Вперше мусується думка, що коли такий знак є, то це сигнал, що продукт шкідливий, погано впливає на шлунок і взагалі викликає рак. Дійшло до того, що вітчизняні виробники бояться ставити цей знак на своїй продукції. Поставити всі крапки над таємничою літерою “Е” допомогли в Українській асоціації споживачів.

Що означає літера “Е”? Це – сигнал про наявність у продуктах харчових добавок.

Всього у світі існує понад тисячу харчових добавок. Їх поділяють на кілька основних груп залежно від призначення. І за кожною цифрою приховується певне найменування речовин. Пояснимо функціональне призначення харчових добавок. Отож:

Кислоти – підвищують кислотність;

Регулятори кислотності – змінюють і регулюють кислотність чи лужність харчового продукту;

Речовини, що запобігають злежуванню та грудкуванню – знижують тенденцію частин харчового продукту прилипати один до одного;

Піногасники – запобігають чи знижують піноутворення;

Антиокислювачі – підвищують термін зберігання, захищають від псування ті харчі, які швидко окислюються;

Наповнювачі – речовини, які збільшують об’єм продукту, суттєво не впливаючи на його енергетичну цінність;

Барвники – підсилюють, відновлюють, зберігають колір продукту;

Емульгатори – утворюють чи підтримують однорідну суміш двох чи більше незмішуваних компонентів (наприклад, олія і вода);

Емульгуючі солі – взаємодіючи з білками сирів, запобігають виділенню жиру у процесі виготовлення плавлених сирків;

Ущільнювачі – сприяють зберігання щільності і свіжості фруктів та овочів;

Глазурі – речовини, які створюють на поверхні продукту захисний шар, надають йому неповторного смаку і аромату;

Вологоутримувачі – охороняють продукт від висихання;

Консерванти – підвищують термін зберігання продуктів, захищають від псування мікроорганізмами;

Розпушувачі – речовини, які збільшують обсяг тіста, роблять його пухким;

Стабілізатори – завдяки їм зберігається однорідна суміш двох і більше незмішуваних речовин у продукті;

Підсолоджувачі – речовини нецукрового походження, які надають продуктам і готовій їжі солодкого смаку;

Загусники – підвищують в'язкість продуктів.

9.5. Відповідальність за порушення законодавства у експортно-імпортних операціях

Важливою метою митного догляду є боротьба з контрабандою. Підприємці, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю, повинні знати зміст статті 201 Кримінального кодексу, в якій передбачена відповідальність за контрабанду. Згідно з цією статтю, контрабандою вважається переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або приховуванням від митного контролю, вчинене у великих розмірах, а також незаконне переміщення історичних та культурних цінностей, атрибутів до них, сильнодіючих, радіоактивних або вибухових речовин, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а також контрабанда стратегічно важливих сировинних товарів, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила вивезення за межі України. Ці дії караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією предметів контрабанди. Ті самі дії, вчинені за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна. Отриманням доходу у великому розмірі вважається сума, що у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (на 2004 р. цей мінімум складав 17 гривень).

Зовнішньоекономічні відносини досить часто використовуються для легалізації (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом. У Кримінальному кодексі (стаття 209) передбачено, що вчинення фінансових операцій та

інших угод із грошовими коштами та іншим майном, здобутих завідомо злочинним шляхом, а також використання зазначених коштів та іншого майна для здійснення підприємницької або іншої господарської діяльності, а також створення організованих груп в Україні чи за її межами для легалізації грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом, карається штрафом від 500 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або обмеженням волі від 3 до 5 років, або позбавленням волі на строк до трьох років з конфіскацією грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом. Ті самі дії, вчинені за попередньою змовою групою осіб, караються позбавленням волі на строк від 5 до 12 років з конфіскацією коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом, та з конфіскацією майна.

Підприємці, які здійснюють експортно-імпортні операції, зобов'язані в певні терміни повертати виручку в іноземній валюті в Україну. За невиконання цього припису законодавець може розпочати кримінальну справу (згідно зі статтею 207 Кримінального кодексу). Це порушення карається штрафом від 600 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або виправними роботами до двох років, або обмеженням волі на строк до 3 років. Ті ж самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, а також ухилення від повернення виручки в іноземній валюті, товарів або інших матеріальних цінностей, отриманих від цієї виручки, або умисне приховування будь-яким способом такої виручки, товарів або інших матеріальних цінностей у великих розмірах, карається обмеженням волі на строк від 3 до 5 років або позбавленням волі на строк до 3 років.

Без дозволу НБУ забороняється відкривати валютні рахунки за кордоном. Незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків (стаття 208 Кримінального кодексу) карається штрафом від 500 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк від 2 до 4 років, з конфіскацією валютних цінностей, що знаходяться на закордонних рахунках. Ті самі дії, вчинені повторно або за поперед-

ньою змовою групою осіб, караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією валютних цінностей, що знаходяться на зазначених вище рахунках.

В експортно-імпортних операціях важливо не допускати незаконне використання товарного знака, особливо — відомих зарубіжних фірм. Відповідно до статті 229 Кримінального кодексу України, незаконне використання чужого знака для товарів чи послуг, фірмового (зареєстрованого) найменування, маркування товару, якщо це було пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах, карається штрафом від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або громадськими роботами на строк від 100 до 200 годин, або виправними роботами на строк до двох років. Крім того, підприємцям слід пам'ятати про те, що дилерські компанії зарубіжних фірм, які працюють в Україні, досить жорстко контролюють ринок підроблених у нашій країні або нелегально ввезених з-за кордону товарів відомих іноземних компаній. Вони протягом кількох днів можуть визначити район поширення підробок, оскільки у них різко знижуються обсяги реалізації офіційно завезеної в Україну продукції. Особливо це стосується програмного забезпечення, дисків тощо.

Порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва, тягне за собою (згідно зі статтею 164-13 Кодексу про адмінпорушення) накладення штрафу від двадцяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

9.6. Зміст зовнішньоторговельного контракту

Зовнішньоторговельний контракт, як правило, містить 10 розділів (хоча в ньому може бути від 6 до 17 розділів): 1. Предмет договору. 2. Ціна і загальна сума контракту. 3. Строки поставки товару. 4. Умови платежів. 5. Упаковка та маркування товарів. 6.

Гарантії продавців. 7. Штрафні санкції. 8. Страхування. 9. Форс-мажорні обставини (обставини, які не можна передбачити). 10. Арбітражні та суддівські розслідування.

9.7. Основні форми розрахунків між партнерами у зовнішньоекономічній діяльності

У зовнішньоекономічній діяльності треба використовувати стандартні форми контрактів та розрахунків, які засновані на такому міжнародному документі, як “Умови поставки в міжнародній торгівлі” (“Інкотермс – 2000”).

Зразок зовнішньоторговельного контракту на придбання товарів легкої промисловості наведено у додатку 25, на придбання автомобіля у Німеччині – у додатку 26, на купівлю комп’ютерної техніки у Данії – у додатку 27, на продаж зерна за кордон – у додатку 28, на продаж молока сухого знежиреного за кордон – у додатку 29, на поставку меблів у Польщу – у додатку 30.

9.8. Умови Інкотермс – 2000 (умови поставки у міжнародній торгівлі)

Основним документом, який регулює зовнішньоекономічну діяльність підприємств в Україні, є Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність”. Низку питань, що виникають у разі укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів), вирішують й інші законодавчі акти (Указ №567 і Положення № 75). Саме ці документи надають підприємствам право самостійно визначати форми, порядок укладання і виконання зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Цими законодавчими актами встановлено, що у разі укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів), предметом яких є товари, застосовуються Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів, що підготовлені Міжнародною торговою палатою. Згідно з пп.1.5

Положення №75 до умов, що мають бути передбачені в договорі (контракті), належать базисні умови поставки.

Базисними умовами зовнішньоторговельного контракту з купівлі-продажу вони називаються тому, що встановлюють базис ціни залежно від того, чи включаються витрати на транспортування (та інші пов'язані з цим процесом витрати) в ціну товару, чи ні. Базисні умови спрощують складання й узгодження контрактів, допомагають контрагентам знайти способи розподілу відповідальності та вирішення неузгодженостей, що виникають. Особливості базисних умов регламентовані міжнародною практикою. Міжнародна торгова палата розробила і випустила в 1953, 1980, 1990 та 2000 рр. збірники “Міжнародні правила тлумачення торгових термінів ІНКОТЕРМС” (International Commercial Terms).

Подані в ІНКОТЕРМС торгові терміни становлять універсальний набір умов, знання та застосування яких полегшує здійснення торгових операцій. Однак потрібно враховувати, що використання правил ІНКОТЕРМС має низку особливостей. По-перше, ІНКОТЕРМС не регулює наслідки, які може мати контракт щодо права власності на товар і не містить засобів правового захисту у разі порушення контракту однією зі сторін. По-друге, тільки пряме посилання на застосування умов ІНКОТЕРМС у тексті контракту є підставою для тлумачення цього контракту відповідно до ІНКОТЕРМС (наприклад: “При тлумаченні цього контракту використовуються умови ІНКОТЕРМС у редакції 2000 р.). По-третє, при наявності у контракті посилання на умови ІНКОТЕРМС і водночас статей, які суперечать їм або обмежують їх, такі статті є превалюючими. Так, часто вживаний при позначенні базисних умов термін “франко” походить від слова “вільно” (від фр. franco). Він означає, що продавець вільний від ризику і від усіх витрат на доставку товару до пункту, позначеного словом “франко”. У контрактах після позначення базисної умови вказується назва географічного пункту. Цими пунктами можуть бути морський та річковий порти, залізничні станції, аеропорти, склади, місцеперебування продавців, покупців, вантажоодержувачів, бірж, аукці-

онів, прикордонні пункти, заводи – виробники продукції, будівельні майданчики об'єктів.

Залежно від ступеня розподілу між продавцем і покупцем зобов'язань щодо поставки товару та відповідальності за ризик пошкодження чи втрати вантажу і пов'язані з цим витрати, усі умови ІНКОТЕРМС можна поділити на чотири групи: група Е, група F, група С і група D.

Група Е регламентує зобов'язання продавця та покупця при здійсненні поставки тільки на умові франко-завод. За цієї умови зобов'язання продавця вважаються виконаними після того, як він надав товар покупцеві на своєму підприємстві. Продавець не відповідає за навантаження товару на поданий покупцем транспортний засіб чи очистку товару від мита на експорт, якщо не обумовлено інше. Покупець бере на себе всі витрати та ризик, пов'язані з перевезенням товару з підприємства продавця до місця призначення. Ця умова передбачає мінімальні зобов'язання для продавця.

Група F містить умови:

франко-перевізник – FCA;

франко-вздовж борту судна – FAS;

франко-борт судна – FOS.

Відповідно до цих умов продавець вважається таким, що виконав свої зобов'язання після того, як він передав товар перевізнику згідно з інструкціями, отриманими від покупця. Ці умови передбачають, що в обов'язки покупця входять вибір перевізника, укладання з ним договору перевезення. Продавець повідомляє покупцеві про готовність товару до відвантаження, після чого покупець укладає договір перевезення і дає продавцеві інструкції з приводу того, кому, коли і як передати куплений товар. Тому у контрактах, укладених на F-умові, вся ця процедура повинна бути визначена якомога точніше для обох контрагентів.

Умова франко-перевізник застосовується для перевезень будь-яким видом транспорту. При цьому під терміном “перевізник” розуміють не тільки фірму, яка справді виконує перевезення вантажів, але й ту, яка забезпечує здійснення перевезен-

ня, бере на себе зобов'язання щодо перевезення товару. Такі фірми називаються експедиторськими.

Група С включає такі умови:

вартість і фрахт – CAF;

вартість, страхування і фрахт – CIF;

доставка оплачена до ... – CPT;

доставка та страхування оплачені до ... – CIP.

За цими умовами продавець самостійно укладає договір перевезення, оплачує перевезення до вказаного у контракті місця прийому товару покупцем, а також повідомляє покупця про деталі відправлення й очікуваний час прибуття вантажу в узгоджене місце прийняття товару. При морських перевезеннях, коли товар перебуває в дорозі тривалий час, повідомлення покупця робить капітан корабля згідно з умовами договору перевезення.

За контрактами на С-умовах продавець звільняється від відповідальності та ризику з моменту передачі товару перевізнику у своїй країні, хоч і зазнає витрат на доставку товару у країну покупця. Продавець зобов'язаний оплатити перевізнику всю вартість транспортування товару незалежно від того, чи фрахт повинен бути оплаченим до навантаження товару, чи оплата допускається після його доставки у місце призначення (окрім додаткових витрат, пов'язаних з певними обставинами, які виникли після навантаження та відправлення товару не з вини перевізника).

Якщо доставка товару потребує перевантажень у проміжних пунктах, то продавець може укласти кілька договорів перевезення. Він має оплатити всю вартість доставки до місця призначення, включаючи вартість перевантаження товару. Однак якщо перевантаження спричинене необхідністю уникнути наслідків непередбачених обставин (природні явища, страйки, урядові акти, війна чи воєнні дії), то додаткові витрати повинен нести покупець.

Укладаючи контракт, сторони мусять домовитися про те, хто оплачуватиме розвантаження товару у місці призначення. При перевезенні товару на регулярних судноплавних лініях до вартості фрахту звичайно вже входить вартість розвантаження. Тому, якщо характер вантажу передбачає перевезення саме лінійним

судном, то ці витрати автоматично несе продавець. При перевезеннях чартерними суднами продавець може взяти на себе витрати на розвантаження.

Група D передбачає умови:

- поставлено на кордон – DAF;
- поставлено з борту судна – DES;
- поставлено з пристані – DEQ;
- поставлено без сплати мита – DDU;
- поставлено зі сплатою мита – DDP.

Контракти на D-умовах можна поділити на дві категорії. До першої належать контракти, укладені на умовах: поставлено на кордон – DAF; поставлено з борту судна – DES; поставлено без сплати мита – DDU. Відповідно до цих умов продавець не очищує товар для імпорту.

У другу категорію входять: поставлено з пристані – DEQ; поставлено зі сплатою мита – DDP. За цими умовами продавець повинен отримувати усі необхідні імпортні ліцензії, а також оплатити мито, митні збори й податки.

Загалом умови групи D є найпривабливішими для покупця, оскільки продавець зобов'язаний доставити товар у вказане місце, беручи на себе всі витрати та ризик щодо доставки товару. Тому контракт на умовах D належить до групи “контрактів доставки”, тоді як контракти на умовах C називаються “відвантажувальними контрактами”.

Деякі з базових умов, що містяться в ІНКОТЕРМС, застосовуються у сучасній практиці зовнішньої торгівлі дуже часто. Тому необхідним є більш детальний їх розгляд.

1. Франко-завод (з підприємства, складу тощо) / Ex works (ex factory, ex warehouse, etc) – EXW.

Ця умова означає, що зобов'язання продавця з поставки вважаються виконаними після того, як він представив покупцю товар на своєму підприємстві.

2. Франко-перевізник (вказаний пункт) // Free carrier (named point) – FCA.

Ця умова означає, що зобов'язання продавця з перевезення вважаються виконаними після передачі товару, очищеного від

мита на експорт, під відповідальність перевізника, названого покупцем, у вказаному місці та пункті.

Якщо покупець не вказав точного пункту, то продавець може вибирати в межах вказаного місця пункт, де перевізник прийме товар під свою відповідальність. Якщо у відповідності з умовами контракту потрібна допомога продавця щодо підписання контракту з перевізником (наприклад, у випадку використання повітряного чи залізничного транспорту), то продавець може діяти на ризик і за рахунок покупця.

Під перевізником розуміється будь-яка особа, яка за договором перевезення зобов'язується виконати або забезпечити виконання перевезення залізницею чи автошляхом, морем, повітрям чи внутрішніми суднохідними шляхами або поєднуючи всі ці способи. Якщо покупець дає вказівку продавцю поставити товар іншій особі, наприклад, експедиційному агентству, яке не є перевізником, то вважається, що продавець виконав свої зобов'язання з постачання товару з моменту, коли цей товар буде на зберіганні у цієї особи.

“Транспортний термінал” означає залізничну чи товарну станцію, контейнерний термінал чи склад, багатоцільовий вантажний термінал чи будь-який інший прийомний пункт.

“Контейнер” означає будь-яку споруду, устаткування, яке використовується для з'єднання вантажів, наприклад, усі типи контейнерів і/чи паллет (піддонів), незалежно від того, чи прийняті вони Міжнародною організацією зі стандартизації, чи ні, причепи, кузови, обладнання типу “Ро-Ро”, рефрижератори. Це поняття може застосовуватись і до всіх видів транспорту.

Таку умову можна використати для будь-якого виду транспорту, в тому числі і для комбінованого.

3. Франко вздовж борту судна (порт відправлення) / *Free alongside ship – FAS.*

Відповідно цієї умови обов'язки продавця з постачання вважаються виконаними, коли товар розміщений вздовж борту судна на пристані чи на ліхтерах у вказаному порту відвантаження. З цього моменту всі витрати і ризики загибелі чи пошкоджень товару повинен нести покупець.

Умова FAS вимагає, щоб покупець очистив товар від мита для експорту. Її не слід використовувати в тому випадку, якщо покупець не може прямо чи побічно виконати експортні формальності.

Така умова застосовується для транспортування вантажів по річці чи морем.

4. Франко-порт судна (порт відвантаження) / Free of board – FOB.

За цією умовою зобов'язання продавця з поставки вважаються виконаними, коли товар переданий через поручні судна у вказаному порту відвантаження. З цього моменту всі витрати і ризики загибелі чи пошкодження товару повинен нести покупець. Хоча в портах США і в порту Антверпен за умови FOB продавець достатньо лише розмістити товар уздовж борту судна.

Однак умова FOB не передбачає розміщення вантажу в трюмах. Розміщення вантажу в трюмі або його утримання і розрівнювання на лінійних судах виконується перевізником і входить у вартість фрахту і повністю оплачується покупцем. Покупець також оплачує і розвантаження товару в порту призначення.

Умова FOB потребує, щоб продавець очистив товар від мита для експорту.

Це одна з найбільш поширених умов при морському перевезенні, яку зазвичай включають у контракт експортери. Статистичні видання ООН, міжнародних та національних організацій найчастіше публікують експортні ціни FOB.

У випадках, коли перевезення здійснюється в установках типу "Ро-Ро", більш прийнятною є умова "франко-перевізник".

5. Вартість і фрахт (порт призначення) / Cost and freight – CAF.

Ця умова означає, що продавець зобов'язаний оплатити витрати і фрахт, необхідні для доставки товару у вказаний порт призначення. Однак ризик загибелі чи псування товару, а також будь-які додаткові витрати, викликані подіями, які відбулися після поставки товару на борт судна, переходять із продавця на покупця в момент переходу товару через поручні судна в порту відвантаження.

Умова САФ вимагає, щоб продавець зробив очистку товару від мита на експорт.

При поставці товару, коли під час навантаженні дійсного переходу товару через поручні судна не відбувається (наприклад, при транспортуванні в обладнанні типу “Ро-Ро”) більш прийнятною є умова “Доставка оплачена до ...” (СРТ).

Така умова застосовується також при морських і річкових перевезеннях.

6. Вартість, страхування і фрахт (порт призначення) / Cost, insurance and freight – CIF.

За умовою CIF продавець має такі ж обов’язки, як за умови “Вартість і фрахт” (CAF), але з тим доповненням, що він повинен забезпечити морське страхування ризиків покупця від загибелі чи псування товару при перевезенні. Покупець повинен мати на увазі, що відповідно до умов CIF продавець повинен отримати страховку тільки на мінімальне покриття.

Умова CIF вимагає, щоб продавець зробив очистку товару від експортного мита.

Цю умову можна використовувати тільки для морського і річкового транспорту. Статистичні видання ООН, міжнародних та національних організацій найчастіше публікують імпорتنі ціни CIF.

При поставці товару і його транспортуванні в обладнанні типу “Ро-Ро” більш прийнятною є умова “Доставка і страхування оплачені до...” (CIP).

7. Доставка оплачена до ... (пункт призначення) / Carriage paid to ... – СРТ.

Ця умова означає, що продавець сплачує фрахт за перевезення товару до вказаного місця призначення. Ризик загибелі чи псування товару, а також додаткові витрати, пов’язані з подіями, які відбулися після поставки товару перевізнику, переходять від продавця до покупця після поставки товару на зберігання перевізнику. Під “перевізником” розуміється інша особа, яка за договором перевезення зобов’язується виконати чи забезпечити виконання перевезення залізницею чи автошляхом, морем, повітрям чи внутрішнім суднохідним шляхом або поєднуючи всі ці способи.

Якщо для перевезення до визначеного місця призначення використовуються інші перевізники, то ризики переходять після поставки товару першому перевізнику.

Умова “Доставка оплачена до ...” (СРТ) вимагає, щоб продавець очистив товар від мита на експорт.

Така умова застосовується при перевезенні будь-яким видом транспорту, а також при перевезенні змішаними видами транспорту і послідовно декількома транспортно-експедиторськими фірмами.

8. Доставка і страхування оплачені до ... (пункт призначення) / Carriage and insurance paid to – CIP.

За даною умовою продавець має такі ж обов’язки, як за умови “Доставка оплачена до (СРТ)”, але з тим доповненням, що він повинен забезпечити страхування ризиків покупця від загибелі чи пошкодження товару при перевезенні. Покупець повинен мати на увазі, що відповідно до цієї умови продавець повинен отримати страховку тільки на мінімальне покриття.

Ця умова вимагає, щоб продавець здійснив очистку товару від експортного мита. Така умова, як і попередня, застосовується при перевезенні змішаними видами транспорту і послідовно декількома транспортно-експедиційними фірмами.

9. Поставлено на кордон (місце поставки на кордоні) / Delivered at frontier – DAF.

Ця умова вважається виконаною, коли товар пред’явлений очищеним від експортного мита у вказаному місці на кордоні або до митного кордону сусідньої держави.

Термін “кордон” можна використати для будь-якого кордону, включаючи кордон країни експортера. Тому необхідно чітко визначати конкретні місце і пункт поставки товару на кордон.

Така умова застосовується в основному при перевезенні товару залізницею чи автомобільним транспортом, хоча може бути використана і для будь-яких інших видів транспорту.

10. Поставлено з борту судна (порт призначення) / Delivered ex quait – DEQ.

Ця умова означає, що зобов’язання продавця з постачання товару вважаються виконаними після того, як товар наданий

покупцю на борт судна неочищеним від імпортного мита у вказаному порту призначення.

Продавець повинен нести всі витрати і ризики, пов'язані з поставкою товару у вказаний порт призначення.

Таку умову можна використовувати лише для морського та річкового транспорту.

11. Поставлено з пристані (порт призначення) / *Delivered duty unpaid – DDU.*

Ця умова означає, що зобов'язання продавця з постачання вважаються виконаними після того, як він надав товар у розпорядження покупця на пристані у вказаному порту очищеним від імпортного мита.

Продавець повинен нести всі ризики і витрати, включаючи сплату мита, податків та інших зборів із доставки товару у вказане місце.

Цю умову не слід використовувати у тому випадку, коли продавець не може прямо чи побічно отримати імпортну ліцензію. Якщо сторони бажають, щоб покупець очистив товар від імпортного мита, то при формуванні умови слід використовувати слова “мито не сплачено” (*duty unpaid*). Якщо сторони бажають виключити з обов'язків продавця деякі з витрат, що сплачуються при імпорті товару (наприклад ПДВ), то формулювання умови повинне виглядати так: “Поставлено з пристані, ПДВ не сплачено”.

Таку умову можна використовувати лише для морського та річкового транспорту.

12. Поставлено без сплати мита (місце призначення) / *Delivered duty unpaid – DDU.*

Ця умова означає, що зобов'язання продавця з постачання вважаються виконаними після того, як він надав товар у розпорядження покупця у вказаному місці в країні імпорту.

Продавець повинен нести всі ризики і витрати з доставки товару у вказане місце, виключаючи мито, податки та інші збори, витрати і ризики щодо виконання митного оформлення.

Покупець повинен сплатити будь-які додаткові витрати і нести додаткові ризики, викликані його нездатністю завчасно очистити товар від імпорту.

Якщо сторони бажають, щоб продавець виконав митне оформлення і ніс спричинені цим витрати і ризики, то це повинно бути чітко обумовлено при формулюванні угоди.

13. Поставлено зі сплатою мита (місце призначення) / Delivered duty paid – DDP.

Ця умова означає, що зобов'язання продавця з постачання товарів вважаються виконаними після того, як він надав товар у розпорядження покупця у вказаному місці країни імпорту. Продавець повинен нести всі ризики і витрати, включаючи мито, митні збори та інші податки. Ця умова передбачає максимальні зобов'язання продавця.

Таку умову не варто використовувати в тому випадку, коли продавець не може прямо або побічно отримати ліцензію на імпорт.

Якщо сторони бажають, щоб покупець очистив товар від імпортного мита, то слід використовувати умову “Поставлено без сплати мита” (DDU). Якщо сторони бажають виключити з обов'язків продавця деякі з витрат, що сплачуються при імпорті товарів, то формування умови повинно виглядати так: “Поставлено з оплатою мита, ПДВ не сплачений” (Delivered duty paid, VAT unpaid).

9.9. Законодавство України про зовнішньоекономічну діяльність

Зовнішньоекономічна діяльність в Україні до недавнього часу регулювалася Законами: ”Про зовнішньоекономічну діяльність” (1991 р.), “Про єдиний митний тариф” (1992 р.), “Про загальні засади створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” (1993 р.), “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” (1996 р.) та іншими, а тепер і Кримінальним та Митним кодексами України.

Важливо дотримуватися законодавства про зовнішньоекономічну діяльність, бо контролюючі структури мають певні повноваження в цій сфері. Так, треба пам'ятати про те, що до оз-

нак, за якими податківці вносять підприємство до плану перевірок належить і така, як провадження зовнішньоекономічної діяльності, особливо з офшорними компаніями. Крім того, підприємство може потрапити до плану перевірок коли податківців насторожить інформація про засновників – нерезидентів. Більше того, податківці можуть зупинити банківські операції на рахунку фірми в тому разі, якщо вона має валютні цінності за межами України, але не подала відповідної декларації. Треба знати і про те, що санітарно-епідеміологічна служба має повноваження вирішувати питання про те, чи потрібно проводити державну санітарно-гігієнічну експертизу товарів. Йдеться насамперед про нові, в яких використовуються ті чи інші харчові добавки. Деякі з цих добавок дозволено використовувати в країнах ЄС, а в Україні вони заборонені, і навпаки. Для продукції, яка має іноземний сертифікат, перевіряється його відповідність до норм і стандартів, що діють в Україні. Він має підтверджуватися Державним комітетом України з питань технічного регулювання та споживчої політики. Якщо отримано позитивний результат на таку відповідність, то вказаний комітет видає свідоцтво про визнання іноземного сертифіката і заносить сертифіковану продукцію до Єдиного реєстру сертифікованої у нашій країні продукції. Водночас імпортна продукція, що вперше ввозиться на територію України і не відповідає вимогам чинних у нашій країні стандартів, підлягає обов'язковій сертифікації. На жаль, значна частина підприємців, як свідчать перевірки контролюючих органів, нехтують цими вимогами, реалізуючи несертифіковану продукцію. В першу чергу це стосується імпортних продовольчих товарів, ліків, одягу, взуття, будівельних матеріалів, які реалізуються на ринках (особливо – на стихійних). За це існують різні види відповідальності, аж до карної відповідальності включно.

Питання і тести для самоконтролю

1. Якими законами України регулюється зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів підприємництва?

2. Які розділи зовнішньоторговельного контракту ви можете назвати?

3. Які органи з названих нижче дають дозвіл на здійснення зовнішньоекономічної діяльності для юридичних осіб в Україні:

а) Секретаріат Президента України;

б) Секретаріат Верховної Ради;

в) Кабінет Міністрів;

г) Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків та з питань євроінтеграції?

4. Яку суму доларів США в готівці можна вивозити з України без обмежень:

а) 4000;

б) 100000;

в) 1000000;

г) 10000000?

5. Термін "франко-завод" означає, що зобов'язання продавця щодо поставки вважається виконаним після:

а) передачі товару, очищеного від мита на експорт, під відповідальність перевізника, названого покупцем, у погодженому місці;

б) того, як він надав покупцеві товар на своєму підприємстві;

в) того, як товар передано через поручні судна у погодженому порту відвантаження.

6. Термін "DAF" означає, що обов'язки продавця вважаються виконаними:

а) у момент прибуття товару, очищеного від мита на експорт, у зазначений пункт і місце на кордоні, однак до вступу на митний кордон країни, зазначеної в договорі;

б) після того, як він надав покупців товар на своєму підприємстві;

в) після того, як товар, очищений від мита на імпорт, подано покупцю на борт у погодженому місці.

7. У штрих-кодi EAN-13 контрольна цифра стоїть:

- а) на початку коду;
- б) посередині коду;
- в) у кінці коду.

8. За контрабанду у великих розмірах підприємець може отримати наступне покарання:

- а) позбавлення волі на 10 років;
- б) позбавлення волі на строк від 3 до 7 років з конфіскацією продуктів контрабанди;
- в) штраф у розмірі 1 млн гривень.

9. За легалізацію (відмивання) грошових коштів, здобутих злочинним шляхом, підприємець може бути покараний:

- а) ув'язненням на строк до двох років;
- б) штрафом від 500 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) позбавленням волі на строк до 3 років з конфіскацією майна, здобутого злочинним шляхом.

10. За неповернення валютної виручки з-за кордону підприємці можуть бути покарані:

- а) штрафом від 600 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) виправними роботами до двох років;
- в) ув'язненням до 5 років;
- г) ув'язненням до 3 років.

11. За незаконне використання чужого знака для товарів чи послуг, якщо це було пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах, існують наступні покарання:

- а) штраф від 100 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) штраф від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) громадські роботи на строк від 100 до 200 годин;
- г) виправні роботи на строк до двох років.

12. Які з названих розділів не входять до змісту зовнішньо-торговельного контракту:

- а) резюме;
- б) предмет договору;
- в) юридичний статус;
- г) строки поставки товару;
- г) форс-мажорні обставини?

13. Які з перерахованих документів, необхідні при вивозі товарів за кордон:

- а) товарна накладна;
- б) бізнес-план;
- в) страховий поліс;
- г) рахунок-фактура;
- г) патент?

Тема 10

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ УМОВ ПРИВАТИЗАЦІЇ

10.1. Визначення приватизації

Приватизація державного майна — це відчуження майна, що перебуває у державній і комунальній власності, у приватну власність фізичним або юридичним особам.

Цілями приватизації є: піднесення ефективності виробничої діяльності підприємств; скорочення обсягів державних субсидій тощо. Разом із тим треба визнати, що не всі приватизовані підприємства працюють ефективно. Що ж стосується сфери обслуговування, то тут приватизація дала позитивний ефект.

10.2. Законодавство про приватизацію

Основою законодавства про приватизацію є закони України: “Про приватизацію майна державних підприємств”, “Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)”, “Про приватизаційні цінні папери”, що набрали чинності з 15.03.1992 р.; “Про приватизацію державного житлового фонду” тощо. Крім того, питання приватизації регулюються рядом Кодексів України, в тому числі й Кримінальним кодексом. Так, згідно зі статтею 233 цього кодексу, приватизація держав-

ного, комунального майна шляхом заниження його вартості через визначення її у спосіб, не передбачений законом, або використання підроблених приватизаційних документів, а також сама приватизація майна, яке не підлягає приватизації згідно з законом, або приватизація неправомочною особою караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років. Подібні діяння, якщо вони призвели до незаконної приватизації майна державної чи комунальної власності у великих розмірах або вчинені групою осіб за попередньою змовою, караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна або без такої. Правда, треба підкреслити, що історія незалежної України прикладів подібного покарання майже не знає. Учасники приватизаційного процесу можуть бути покарані й за незаконні дії щодо приватизаційних паперів (стаття 234). Відповідно до неї, продаж або інша незаконна передача приватизаційних паперів особою, яка не є власником цих документів, їх купівля або розміщення та інші операції з приватизаційними документами без належного дозволу, караються штрафом від 100 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на той самий строк. Ті самі дії, вчинені повторно, або особою, раніше судимою за один зі злочинів, пов'язаних із приватизацією, або організованою групою, або з використанням службового становища, караються позбавленням волі на строк від двох до п'яти років. Викрадення приватизаційних паперів карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

10.3. Що не підлягає приватизації

Не підлягають приватизації об'єкти, що мають загальнодержавне значення, пам'ятки архітектури, майно органів державної влади, залізничний транспорт тощо. Разом із тим за рішенням Верховної Ради України, деякі стратегічні підприємства можуть бути виставлені на приватизацію. Так було з рядом металургійних комбінатів, обласних енергопідприємств тощо. В той

же час треба пам'ятати, що земля, надана в колективну власність, підлягає розпаюванню серед членів сільгосп підприємств.

Отримані в результаті приватизації і розпаювання ділянки землі їх власники зобов'язані ефективно використовувати. У випадку безгосподарського використання земель (як вказано у статті 254 Кримінального кодексу України), якщо це спричинило тривале зниження або втрату їх родючості, виведення земель із сільськогосподарського обороту, змивання гумусного шару, порушення структури ґрунту, карається штрафом до 250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або обмеженням волі на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого. При забрудненні або псуванні земель речовинами, відходами чи іншими матеріалами, шкідливими для життя, здоров'я людей або довкілля, внаслідок порушення спеціальних правил, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля, відповідно до статті 230 Кримінального кодексу винні караються штрафом до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Ті самі діяння, що спричинили загибель людей, їх масове захворювання або інші тяжкі наслідки, караються обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

10.4. Способи приватизації

Приватизація майна державних підприємств здійснювалася і здійснюється шляхом продажу на аукціоні, через конкурс покупців, шляхом некомерційного конкурсу, викупу майна державного підприємства товариством покупців, продажу за приватизаційні папери. В останні роки приватизація здійснюється переважно на аукціонах або на комерційних конкурсах.

У випадку недотримання особою обов'язкових умов щодо приватизації державного, комунального майна або підприємств та його подальшого використання може наступити навіть кримінальна відповідальність. Так, згідно зі статтею 235 Кримінального кодексу, подання неправдивих відомостей у декларації, а також при недотриманні вимог щодо подальшого використання приватизованого об'єкта та інших обов'язкових умов щодо приватизації, встановлених законодавством, винні караються штрафом від 100 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років.

10.5. Про порядок подання та розгляд заяви на приватизацію державного майна

Порядок подання заяви на приватизацію є таким:

1. Подача заяви встановленого зразка до відповідного органу приватизації.
2. Сплата реєстраційного збору.

Відмова в приватизації можлива тільки тоді, коли особа, яка подала заяву, не може бути визнана покупцем (наприклад, державний службовець); об'єкт включено до переліку об'єктів, що не приватизуються (наприклад, пам'ятник архітектури); невідповідність даних, наведених у заяві.

Про зразок заяви від фізичної особи дивіться у додатку 32; від товариства покупців – в додатку 33, від ТОВ – у додатку 34.

Питання та тести для самоконтролю

1. Які способи приватизації державної власності в Україні ви знаєте?
2. Які законодавчі акти регулюють процес приватизації державної власності в Україні?
3. Яка відповідальність існує за порушення порядку приватизації державної власності в Україні?

4. Що з названого не підлягає приватизації в Україні:

- а) майно СБУ;
- б) майно МВС;
- в) майно державного машинобудівного підприємства?

5. Продаж майна державного підприємства на аукціоні означає, що:

- а) майно продається тільки товариству покупців;
- б) майно продається тому, хто більше за нього заплатить;
- в) майно продається тому, хто дасть зобов'язання вкласти в це підприємство інвестиції.

6. Хто з перерахованих не має права подавати заяву на приватизацію майна державного підприємства:

- а) фізична особа;
- б) юридична особа;
- в) державний службовець;
- г) товариство покупців?

7. У який термін з моменту реєстрації заяви у відповідному державному органі приватизації повинно бути прийняте рішення щодо приватизації об'єкта:

- а) за 10 днів;
- б) за 20 днів;
- в) за 25 днів;
- г) за 1 місяць?

8. При проведенні приватизації державного чи комунального майна шляхом заниження його вартості винні особи караються:

- а) виправними роботами на строк два роки;
- б) позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років;
- в) штрафом у розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

9. Продаж або інша незаконна передача приватизаційних цінних паперів особою, яка не є власником цих документів, карається:

- а) штрафом від 10 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) штрафом від 100 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

- в) виправними роботами на строк до двох років;
- г) обмеженням волі на строк до двох років.

10. За подання неправдивих відомостей у декларації щодо надходження коштів, за які приватизується державне чи комунальне майно, її власники караються:

а) штрафом від 100 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) штрафом від 10 до 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

- в) виправними роботами на строк до двох років.

11. У випадку безгосподарського використання приватизованої землі, якщо це спричинило тривале зниження або втрату її родючості, власники караються:

а) штрафом до 250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

- б) обмеженням волі на строк до двох років;

- в) обмеженням волі строк до п'яти років;

- г) позбавленням волі на строк до двох років.

12. Забруднення або псування землі речовинами, відходами чи іншими матеріалами, шкідливими для життя і довкілля, карається:

а) штрафом до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) штрафом до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

в) позбавленням права обіймати певні посади на строк до трьох років;

г) позбавленням права займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

13. Підставте правильні слова. Приватизація – це відчуження майна, що перебуває у власності, у приватну власність фізичним або юридичним особам:

- а) державній;

- б) державній і комунальній;

- в) кооперативній;

- г) змішаній;

- г) державній, комунальній, змішаній.

Тема 11

ПРАВОВІ ОСНОВИ ОТРИМАННЯ ЗЕМЛІ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

11.1. Про порядок отримання земельних паїв

Указом Президента України від 08.08.1995 р. №720 “Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям” визначено, що право на земельну частку (пай) мають члени колективного сільськогосподарського кооперативу, сільськогосподарського акціонерного товариства, в тому числі пенсіонери, які раніше працювали в ньому і залишаються його членами на момент видачі сертифікатів відповідно до списку, що додається до державного акта на право колективної власності на землю. У паюванні вартість і розміри земельних паїв усіх членів підприємства, кооперативу, товариства є рівними. Список громадян, як додаток до державного акта, формується безпосередньо підприємством відповідно до статуту, розглядається і затверджується загальними зборами членів підприємства та підписується головою місцевої ради і головою колективного сільськогосподарського підприємства. Тому право на земельну частку мають тільки члени недержавного сільськогосподарського підприємства, а надання права на земельний пай здійснюється

відповідно до встановленого членства в підприємстві на час виготовлення та видачі державного акта господарству.

Згідно із законодавством членами КСП вважаються:

- постійні працівники – члени КСП;
- пенсіонери, які раніше працювали в КСП і залишилися його членами, незалежно від місця їх проживання;
- військовослужбовці строкової служби, якщо вони не виїшли з КСП;
- жінки, які перебували у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами або у відпустці для догляду за дитиною віком до трьох років;
- члени КСП, що обіймали виборні посади в органах державної влади або місцевого самоврядування, якщо збереження за ними членства було передбачено у статуті КСП.

Механізм виділення власникам паїв земельних ділянок у натурі регулюється Законом України “Про порядок виділення у натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)” від 05.06.2003 р. № 899-IV. Згідно зі статтею 1 цього закону, право на земельну частку мають:

- колишні члени колективних сільськогосподарських підприємств, сільськогосподарських кооперативів, сільськогосподарських акціонерних товариств, у тому числі створених на базі радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, а також пенсіонери з їх числа, які отримали сертифікати на право на земельну частку (пай) у встановленому законодавством порядку;
- громадяни – спадкоємці права на земельну частку (пай), посвідченого сертифікатом;
- громадяни та юридичні особи України, які відповідно до законодавства України набули право на земельну частку (пай);
- громадяни України, евакуйовані із зони відчуження, відселені із зони безумовного (обов'язкового) або зони гарантованого добровільного відселення, а також громадяни України, що самостійно переселилися з територій, які зазнали радіоактивного забруднення, і які на момент евакуації, відселення або самостійного переселення були членами колективних або інших

сільськогосподарських підприємств, а також пенсіонери з їх числа, які проживають у сільській місцевості.

Громадянам, зазначеним в абзаці п'ятому частини першої цієї статті, земельні ділянки в натурі (на місцевості) виділяються із земель запасу чи резервного фонду в розмірі земельної частки (паю) члена сільськогосподарського підприємства, розташованого на території відповідної ради. У разі відсутності на території відповідної ради необхідних площ земель запасу чи резервного фонду земельна ділянка за їх згодою може бути виділена в натурі (на місцевості) меншого розміру або за рахунок земель запасу чи резервного фонду, розташованих на території іншої ради в межах області.

Підставами для виділення земельних ділянок у натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв) є рішення відповідної сільської, селищної, міської ради чи районної державної адміністрації.

Сільські, селищні, міські ради та районні державні адміністрації в межах їх повноважень щодо виділення земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості):

- розглядають заяви власників земельних часток (паїв) щодо виділення їм у натурі (на місцевості) земельних ділянок і видачі документів, що посвідчують право власності на земельну ділянку;

- приймають рішення щодо виділення земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості);

- уточнюють списки осіб, які мають право на земельну частку (пай);

- уточнюють місце розташування, межі і площі сільськогосподарських угідь, які підлягають розподілу між власниками земельних часток (паїв);

- укладають із землевпорядними організаціями договори на виконання робіт із землеустрою щодо виділення земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості) та виготовлення технічної документації, яка необхідна для складання документів, що посвідчують право власності на земельну ділянку, якщо такі роботи виконуються за рахунок місцевого бюджету;

- сприяють в укладанні договорів на виконання землевпорядними організаціями робіт із землеустрою щодо виділення земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості) та виготовлення технічної документації, яка необхідна для складання документів, що посвідчують право на земельну ділянку, якщо такі роботи виконуються за рахунок осіб, які мають право на земельну частку (пай) або за рахунок коштів підприємств, установ та організацій, що орендують земельні частки (паї), проектів технічної допомоги тощо;

- надають землевпорядним організаціям уточнені списки осіб, які мають право на земельну частку (пай);

- розглядають та погоджують проекти землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв);

- організовують проведення розподілу земельних ділянок між особами, які мають право на виділення їм земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості), в порядку, визначеному цим Законом;

- оформляють матеріали обміну земельними частками (паями), проведеного за бажанням їх власників до моменту видачі державних актів на право власності на земельну ділянку;

- приймають рішення про видачу документів, що посвідчують право власності на земельну ділянку, власникам земельних часток (паїв).

Оформлення державних актів на право власності на земельну ділянку власникам земельних часток (паїв) здійснюється землевпорядною організацією, яка виконала землевпорядні роботи щодо виділення земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості).

Власнику однієї чи більше земельної частки (паю) в межах земель, що перебувають у користуванні одного сільськогосподарського підприємства, видається один державний акт на право власності на земельну ділянку.

Власникам земельних часток (паїв), яким земельні ділянки виділені в натурі (на місцевості) єдиним масивом, видається державний акт на право власності на земельну ділянку, який посвідчує їх право спільної часткової власності чи спільної сумісної власності.

11.2. Про право землекористування

Згідно з ч.1 ст.92 Земельного кодексу України **право постійного користування** земельною ділянкою – це право володіння і користування ділянкою, яка перебуває у державній або комунальній власності, без встановлення строку.

На відміну від права власності на землю, праву землекористування притаманні лише право володіння та користування земельною ділянкою. Їх нормативно-правовий зміст мало чим відрізняється від аналогічних правових засад власника землі. Проте необхідно підкреслити, що конкретний зміст правового володіння і користування землекористувача визначають власники землі. Але право розпорядження завжди залишається за власниками земельних ділянок. Такою правомочністю у праві постійного землекористування володіє держава або відповідна територіальна громада.

На відміну від власника земельної ділянки, землекористувач має право власності тільки на посіви, насадження сільськогосподарських та інших культур, на вироблену продукцію, на використання загальнопоширених корисних копалин, торфу, лісових угідь, водних об'єктів.

Відповідно до ч. 2 ст. 92 Земельного кодексу право постійного користування земельною ділянкою із земель державної та комунальної власності набувають лише підприємства, установи та організації, що належать до державної або комунальної власності. Отже, громадяни використовувати землю на праві постійного користування не можуть.

Щоб одержати ділянку у постійне користування із земель державної або комунальної власності, юридична особа звертається з відповідною заявою до районної, Київської чи Севастопольської міських державних адміністрацій або сільської, селищної, міської ради.

До заяви додаються документи, що обґрунтовують розмір ділянки, призначення та місце розташування. Відповідна районна державна адміністрація, сільська, селищна чи міська рада

розглядає заяву в місячний термін і дає згоду на розроблення проекту відведення земельної ділянки.

Проект відведення ділянки розробляє землевпорядна організація, з котрою укладено договір, його погоджують із землекористувачем, у якого земельна ділянка перебуває у користуванні, районним або міським органом із земельних ресурсів, природоохоронним і санітарно-епідеміологічним органами, органами архітектури та охорони культурної спадщини. Після одержання висновку державної землевпорядної експертизи проект подають до відповідної державної адміністрації, сільської, селищної, міської ради, які розглядають його у місячний термін і в межах своїх повноважень, визначених Земельним кодексом, приймають рішення про надання ділянки.

Право постійного користування на земельну ділянку виникає після одержання користувачем державного акта на право постійного користування. Використовувати земельну ділянку користувач може лише після встановлення меж земельної ділянки в натурі та державної реєстрації державного акта.

Наостанок варто запам'ятати, що недержавні і некомунальні підприємства, організації та установи, як і громадяни, не можуть мати земельну ділянку у постійному користуванні.

Перехідними положеннями Земельного кодексу України визначено, що громадяни та юридичні особи, які постійно користуються земельними ділянками, але не можуть мати їх з таким правом, повинні були до першого січня 2005 року переоформити у встановленому порядку право власності або право оренди на них.

При цьому розмір орендної плати за земельні ділянки не повинен перевищувати розмір земельного податку.

11.3. Про особливості оренди землі фізичними та юридичними особами

Об'єктами оренди є земельні ділянки, що перебувають у власності громадян, юридичних осіб, комунальній або державній власності.

Орендодавцям земельних ділянок, що перебувають у комунальній власності, є сільські, селищні, міські ради в межах повноважень, визначених законом.

Орендодавцями земельних ділянок, що перебувають у державній власності, є районні, обласні, Київська і Севастопольська міська державні адміністрації, Рада міністрів Автономної Республіки Крим та Кабінет Міністрів України в межах повноважень, визначених законом.

Орендарями земельних ділянок є юридичні або фізичні особи, яким на підставі договору оренди належить право володіння і користування земельною ділянкою.

У разі дострокового припинення договору оренди землі за ініціативою орендодавця земельної ділянки, право оренди якої набуто за результатами аукціону чи конкурсу, орендодавець відшкодовує орендарю витрати на його набуття у строки, визначені умовами договору та законом, і збитки, які понесе орендар внаслідок дострокового припинення договору оренди, якщо інше не передбачено договором оренди.

Орендарі земельних ділянок сільськогосподарського призначення на період дії договору оренди можуть обмінюватися належними їм правами користування земельними ділянками шляхом укладання між ними договорів суборенди відповідних ділянок, якщо це передбачено договором оренди або за письмовою згодою орендодавця.

Невід'ємною частиною договору оренди землі є:

- план або схема земельної ділянки, яка передається в оренду;
- кадастровий план земельної ділянки з відображенням обмежень (обтяжень) у її використанні та встановлених земельних сервітутів;
- акт визначення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості);
- акт приймання-передачі об'єкта оренди;
- проект відведення земельної ділянки у випадках, передбачених законодавством.

Особа, яка бажає отримати земельну ділянку в оренду із земель державної або комунальної власності, подає до відповідно-

го органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування за місцем розташування земельної ділянки заяви (клопотання).

У разі надходження двох або більше заяв (клопотань) на оренду однієї і тієї самої земельної ділянки, що перебуває в державній або комунальній власності, відповідні органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування проводять аукціон або конкурс щодо набуття права оренди земельної ділянки, якщо законом не встановлено інший порядок.

Строк дії договору оренди землі визначається за згодою сторін, але не може перевищувати 50 років.

Укладений договір оренди землі підлягає державній реєстрації.

Обчислення розміру орендної плати за землю здійснюється з урахуванням індексів інфляції, якщо інше не передбачено договором оренди. Річна орендна плата за земельні ділянки, які перебувають у державній або комунальній власності, надходить до відповідних бюджетів, розподіляється і використовується відповідно до закону і не може перевищувати 10 відсотків їх нормативної грошової оцінки. У разі визначення орендаря на конкурентних засадах може бути встановлений більший розмір орендної плати.

Орендна плата може справлятися у грошовій, натуральній та відробітковій (надання послуг орендодавцю) формах.

Орендна плата за земельні ділянки, що перебувають у державній і комунальній власності, справляється виключно у грошовій формі.

Орендна плата за земельні ділянки державної і комунальної власності, які передані в оренду для сільськогосподарського використання, переглядається один раз на три роки в порядку, встановленому законом або договором оренди.

Орендар земельної ділянки має право:

- самостійно господарювати на землі з дотриманням умов договору оренди землі;

- за письмовою згодою орендодавця зводити в установленому законодавством порядку житлові, виробничі, культурно-побутові та інші будівлі і споруди та закладати багаторічні насадження;

- у п'ятиденний строк після державної реєстрації договору оренди земельної ділянки державної або комунальної власності надати копію договору відповідному органу державної податкової служби.

У разі, якщо договором оренди земельної ділянки передбачено використання нерухомого майна, що розташоване на земельній ділянці, пов'язані з цим витрати покладаються на орендаря, якщо інше не передбачено договором оренди.

Орендар в установленому законом порядку має право вимагати орендовану земельну ділянку з будь-якого незаконного володіння та користування.

Орендар має право на відшкодування збитків, яких він зазнав унаслідок невиконання орендодавцем умов, визначених договором оренди землі.

Збитками вважаються:

- фактичні витрати, яких орендар зазнав у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням умов договору орендодавцем, а також витрати, які орендар здійснив або повинен здійснити для відновлення свого порушеного права;

- доходи, які орендар міг би реально отримати в разі належного виконання орендодавцем умов договору.

У разі здійснення орендарем за письмовою згодою орендодавця поліпшення орендованої земельної ділянки за власний рахунок, орендодавець зобов'язаний компенсувати витрати на її поліпшення, якщо інше не передбачено договором оренди.

У разі погіршення орендарем корисних властивостей орендованої земельної ділянки, пов'язаних зі зміною її стану, орендодавець має право на відшкодування збитків.

Зміна умов договору оренди землі здійснюється за взаємною згодою сторін.

У разі недосягнення згоди щодо зміни умов договору оренди землі спір вирішується в судовому порядку.

Договір оренди землі припиняється в разі:

- закінчення строку, на який його було укладено;

- викупу земельної ділянки для суспільних потреб та примусового відчуження земельної ділянки з мотивів суспільної необхідності в порядку, встановленому законом;

- поєднання в одній особі власника земельної ділянки та орендаря;

- смерті фізичної особи — орендаря, засудження його до позбавлення волі;

- ліквідації юридичної особи — орендаря.

Договір оренди землі припиняється також в інших випадках, передбачених законом.

Договір оренди землі може бути розірваний за згодою сторін.

У разі розірвання договору оренди землі з ініціативи орендаря орендодавець має право на отримання орендної плати на землях сільськогосподарського призначення за шість місяців, а на землях несільськогосподарського призначення — за рік, якщо протягом зазначеного періоду не надійшло пропозицій від інших осіб на укладення договору оренди цієї ж земельної ділянки на тих самих умовах. Перехід права на орендовану земельну ділянку до іншої особи, а також реорганізація юридичної особи — орендаря не є підставою для зміни умов або розірвання договору, якщо інше не передбачено договором оренди землі. Після закінчення строку, на який було укладено договір оренди землі, орендар, який належно виконував обов'язки відповідно до умов договору, має за інших рівних умов переважне право на поновлення договору.

11.4. Про землеустрій в Україні

Система землеустрою включає:

а) законодавчо визначену діяльність у сфері землеустрою;
б) органи, що здійснюють державне регулювання у сфері землеустрою;

в) організацію, регулювання та управління у сфері землеустрою;

г) здійснення землеустрою на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях (далі — загальнодержавному, регіональному і місцевому рівнях);

г) державний і самоврядний контроль за здійсненням землеустрою тощо;

- д) наукове, кадрове та фінансове забезпечення землеустрою;
- е) суб'єкти та об'єкти землеустрою.

Суб'єктами землеустрою є:

- органи державної влади та органи місцевого самоврядування;

- юридичні та фізичні особи, які здійснюють землеустрій;
- землевласники та землекористувачі.

Об'єктами землеустрою є:

- територія України;
- території адміністративно-територіальних утворень або їх частин;
- території землеволодінь та землекористувань чи окремі земельні ділянки.

Регулювання у сфері землеустрою здійснюють Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, а також центральний орган виконавчої влади з питань земельних ресурсів у межах повноважень, встановлених законом.

Землеустрій проводиться в обов'язковому порядку на землях усіх категорій незалежно від форми власності в разі:

а) розробки документації із землеустрою щодо організації раціонального використання та охорони земель;

б) встановлення та зміни меж об'єктів землеустрою, у тому числі визначення та встановлення в натурі (на місцевості) державного кордону України;

в) надання, вилучення (викупу), відчуження земельних ділянок;

г) встановлення в натурі (на місцевості) меж земель, обмежених у використанні і обмежених (обтяжених) правами інших осіб (земельні сервітути);

г) організації нових і впорядкування існуючих об'єктів землеустрою;

д) виявлення порушених земель і земель, що зазнають впливу негативних процесів, та проведення заходів щодо їх віднов-

лення чи консервації, рекультивації порушених земель, засолення малопродуктивних угідь, захисту земель від ерозії, підтоплення, заболочення, вторинного засолення, висушення, ущільнення, забруднення промисловими відходами, радіоактивними і хімічними речовинами та інших видів деградації, консервації деградованих і малопродуктивних земель.

Заходи, передбачені затвердженою в установленому порядку документацією із землеустрою, є обов'язковими для виконання органами державної влади та органами місцевого самоврядування, власниками землі, землекористувачами, у тому числі орендарями.

Власники землі, землекористувачі, у тому числі орендарі, при здійсненні землеустрою зобов'язані забезпечити доступ розробникам документації із землеустрою до своїх земельних ділянок, що підлягають землеустрою.

Землеустрій здійснюється на підставі:

а) рішень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо проведення робіт із землеустрою;

б) укладених договорів між юридичними чи фізичними особами (землевласниками і землекористувачами) та розробниками документації із землеустрою;

в) судових рішень.

Замовниками документації із землеустрою можуть бути органи державної влади, органи місцевого самоврядування, землевласники і землекористувачі.

Розробниками документації із землеустрою є юридичні та фізичні особи, які отримали ліцензії на проведення робіт із землеустрою відповідно до закону.

Взаємовідносини замовників і розробників документації із землеустрою регулюються законодавством України і договором.

Питання і тести для самоконтролю

1. Якими Законами України та іншими нормативними актами регулюється процес розпаювання землі серед членів колективного сільгосппідприємства (КСП)?

2. Хто може отримати землю у власність із земельного запасу чи резервного фонду?

3. Які структури мають право наділяти селян землею?

4. Яка організація проводить оформлення державних актів на право власності на земельну ділянку власникам земельних часток (паїв)?

5. Чим відрізняються поняття “право власності на землю” і “право землекористування”?

6. Які документи і куди надають для приватизації земельної ділянки?

7. Коли виникає право постійного користування на земельну ділянку?

8. Що розуміється під поняттям оренда землі?

9. Орендна плата за землю може справлятися:

а) тільки у грошовій формі;

б) у грошовій і натуральній формі;

в) у грошовій, натуральній та відробітковій формах;

г) у відробітковій формі.

10. Хто з названих має право на отримання земельного паю із земель конкретного колективного сільгосппідприємства (КСП):

а) пенсіонери, які раніше працювали в КСП, і залишилися його членами незалежно від місця проживання;

б) вчителі, які працюють у даній сільській місцевості;

в) постійні працівники – члени КСП;

г) сезонні працівники КСП?

11. Невід’ємною частиною договору оренди землі є:

а) бізнес-план;

б) план або схема земельної ділянки, яка передається в оренду;

в) кадастровий план земельної ділянки.

12. Вставте пропущену цифру. Річна орендна плата за земельні ділянки, які перебувають у державній або комунальній власності, не може перевищувати ... відсотків їх нормативної грошової оцінки:

- а) 10;
- б) 20;
- в) 15.

13. Суб'єктами землеустрою в Україні є:

а) органи державної влади та органи місцевого самоврядування;

б) юридичні та фізичні особи, які здійснюють землеустрій;

в) землевласники та землекористувачі;

г) особи, які не досягли 18 років.

14. Об'єктами землеустрою в Україні є:

а) територія України;

б) території, які відійшли до інших країн;

в) території адміністративно-територіальних утворень або їх частин;

г) території землеволодінь та землекористувань;

г) окремі земельні ділянки.

ВІДПОВІДІ НА ТЕСТИ

Тема 1

№ 6 – а, б, г, д;
№ 7 – а, г;
№ 8 – б, г, г, д;
№ 9 – в, д;
№ 10 – б, в;
№ 11 – а, в;
№ 12 – б;
№ 13 – б.

Тема 2

№ 8 – а;
№ 9 – а, б;
№ 10 – б;
№ 11 – а;
№ 12 – в;
№ 13 – в, г.

Тема 3

№ 6 – в;
№ 7 – а;
№ 8 – б;
№ 9 – а;
№ 10 – в;
№ 11 – д, е;
№ 12 – а, б, в;
№ 13 – а, б, в;
№ 14 – б, в, г;
№ 15 – а;
№ 16 – в;
№ 17 – б;

№ 18 – в;
№ 19 – г;
№ 20 – а;
№ 21 – г;
№ 22 – а;
№ 23 – г;
№ 24 – а, в, г, д, е;
№ 25 – в;
№ 26 – а.

Тема 4

№ 12 – а, б;
№ 13 – а, г, д;
№ 14 – б;
№ 15 – б;
№ 16 – а.

Тема 5

№ 4 – б;
№ 5 – б;
№ 6 – в;
№ 7 – б;
№ 8 – а;
№ 9 – в;
№ 10 – в;
№ 11 – а, б;
№ 12 – а, в;
№ 13 – а, в, г;
№ 14 – а, б, в, г;
№ 15 – а, в;
№ 16 – б, в, г.

Тема 6

№ 3 – в;
№ 4 – б;
№ 5 – б, в;
№ 6 – а;
№ 7 – г;
№ 8 – а;
№ 9 – в;
№ 10 – а;
№ 11 – а;
№ 12 – б;
№ 13 – в;
№ 14 – б;
№ 15 – а;
№ 16 – г;
№ 17 – б;
№ 18 – а, в, г.

Тема 7

№ 5 – в;
№ 6 – б;
№ 7 – б, в, г;
№ 8 – в;
№ 9 – а, в;
№ 10 – а;
№ 11 – а;
№ 12 – а, б;
№ 13 – б, в, г.

Тема 8

№ 4 – в;

№ 5 – б;

№ 6 – а, в;

№ 7 – а, б;

№ 8 – а, в, г;

№ 9 – б, в;

№ 10 – б;

№ 11 – б, г, г;

№ 12 – б;

№ 13 – в;

№ 14 – а, г;

№ 15 – а, б;

№ 16 – б.

Тема 9

№ 3 – г;

№ 4 – а;

№ 5 – б;

№ 6 – а;

№ 7 – в;

№ 8 – б;

№ 9 – б, в;

№ 10 – а, б, г;

№ 11 – б, в, г;

№ 12 – а, в;

№ 13 – а, в, г;

Тема 10

№ 4 – а, б;

№ 5 – б;

№ 6 – в;

№ 7 – г;

№ 8 – б;

№ 9 – б, в, г;

№ 10 – а, в;

№ 11 – а, б, г;

№ 12 – а, в, г;

№ 13 – б.

Тема 11

№ 8 – в;

№ 9 – а, в;

№ 10 – б, в;

№ 11 – а;

№ 12 – а, б, в;

№ 13 – а, в, г, г.

СЛОВНИК

А

Адміністративно-господарський штраф — це грошова сума, що сплачується суб'єктом господарювання до відповідного бюджету у разі порушення ним встановлених правил здійснення господарської діяльності.

Активний торговельний баланс — торговельний баланс, що характеризується перевищенням вивозу товарів із країни над ввезенням до неї.

Активні операції банків — операції, за допомогою яких банки розміщують грошові кошти (купівля цінних паперів, видача позик), які вони мають.

Акциз — вид непрямого податку, що включається в ціну товару чи послуг.

Акцизний збір — це непрямий податок на окремі товари (продукцію), визначені законом як підакцизні, який включається до ціни цих товарів (продукції).

Акціонерне товариство — товариство, яке має статутний фонд, поділений на визначену кількість акцій рівної номінальної вартості, і несе відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства. Вищий орган — загальні збори акціонерів. Особи, які купили акції, стають пайовиками акціонерного товариства і мають право на дохід від його діяльності.

Акція — цінний папір, який засвідчує право власності на частку в капіталі акціонерного товариства й дає право на участь у його прибутках та в управлінні підприємством.

Антимонопольне законодавство — сукупність законодавчих та нормативних актів у країнах із ринковою економікою, що обмежують монопольну діяльність і створюють можливість для покупця більш широкого вибору потрібних йому товарів.

Асоціація – об'єднання, союз організацій або осіб для досягнення певних цілей. Асоціації не мають права втручатися у виробничу та комерційну діяльність будь-якого з її учасників. Асоціація є юридичною особою, може мати самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки, печатку зі своїм найменуванням.

Аудит – перевірка (ревізія) бухгалтерської звітності підприємства кваліфікованими спеціалістами (аудиторами) на предмет її відповідності встановленим правилам і стандартам.

Б

Банківська гарантія забезпечення виконання господарських зобов'язань – це специфічний засіб забезпечення господарських зобов'язань шляхом письмового підтвердження (гарантійного листа) банком, іншою кредитною установою, страховою організацією (банківська гарантія) про задоволення вимог управленої сторони у розмірі повної грошової суми, зазначеної у письмовому підтвердженні, якщо третя особа (зобов'язана сторона) не виконує вказане у ньому певне зобов'язання.

Банківський кредит – кредит, що надається банками функціонуючим підприємцям та іншим позичальникам у вигляді грошових позик.

Банкрутство – неспроможність боржника (підприємства, фірми, банку, іншої організації) оплатити свої боргові зобов'язання.

Безготівкові розрахунки – розрахунки, які здійснюються шляхом перерахування сум із рахунку платника на рахунок отримувача або шляхом взаємного заліку сум без участі готівки.

Бізнес-план – короткий виклад цілей і шляхів діяльності фірми, обґрунтування доцільності капіталовкладень для залучення інвесторів та кредиторів.

Благодійна організація – це недержавна статутна організація, яка здійснює благодійну діяльність в інтересах суспільства або окремих категорій осіб без мети отримання прибутків від цієї діяльності.

Брокер – посередник при укладенні угод між продавцями й покупцями товарів, цінних паперів, валют, тощо; діє за дорученням і за рахунок клієнтів, отримуючи від них комісійні.

В

Валовий дохід – виражений у грошовій формі сумарний річний дохід підприємства (фірми), отриманий у результаті виробництва і продажу продукції та послуг.

Валюта – грошова одиниця країни, яка перебуває в обігу. Застосовується як: 1) грошова одиниця певної країни та її тип; 2) грошові знаки іноземних держав, які використовуються в міжнародних розрахунках (іноземна валюта).

Валютний курс – ціна грошової одиниці однієї країни, вираженої в грошових одиницях іншої країни.

Вексель – офіційне боргове зобов'язання певної фірми-боржника, що надає його власнику право вимагати сплати боржником зазначеної у векселі суми у встановлений строк.

Велике підприємство – підприємство, в якому середньо-облікова численність працівників за звітний (фінансовий) рік перевищує тисячу осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за рік перевищує суму, еквівалентну п'яти мільйонам євро за середньорічним курсом Національного банку України щодо гривні.

Виробничий кооператив – це добровільне об'єднання громадян на засадах членства з метою спільної виробничої або іншої господарської діяльності, що базується на їх особистій трудовій участі та об'єднанні майнових пайових внесків, участі в управлінні підприємством та розподілі доходу між членами кооперативу відповідно до їх участі у його діяльності.

Відсоток – плата за кредит, ціна за користування позиченими коштами.

Власність – категорія, що означає володіння, користування й розпорядження майном; система економічних відносин з приводу володіння, користування й розпорядження майном.

Г

Господарське зобов'язання — це зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених Господарським Кодексом, у силу якого один суб'єкт (зобов'язана сторона, в тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо) або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управнена сторона, у тому числі кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Господарське товариство — підприємство або інший суб'єкт господарювання, створене юридичними особами та/або громадянами шляхом об'єднання їх майна і участі в підприємницькій діяльності товариства з метою одержання прибутку.

Господарський Кодекс України — кодекс, який встановлює відповідно до Конституції України правові основи господарської діяльності (господарювання), яка базується на різноманітності суб'єктів господарювання різних форм власності.

Господарсько-торговельна діяльність — це діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері товарного обміну, спрямована на реалізацію продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання, а також допоміжна діяльність, яка забезпечує їх реалізацію шляхом надання відповідних послуг.

Готівка — монети і паперові гроші.

Грошова маса — сукупний обсяг купівельних і платіжних засобів, що обслуговують господарський оборот і належать приватним особам, підприємствам і державі.

Грошова одиниця — встановлений у законодавчому порядку грошовий знак, один із елементів грошової системи, що слугує для вимірювання і вираження цін усіх товарів.

Грошовий обіг — рух грошей у готівковій і безготівковій формах, який обслуговує реалізацію товарів і нетоварні платежі в господарстві.

Д

Демонopolізація — усунення державної або іншої монополії, що диктує свої умови ринку.

Депозит — грошова сума або інша цінність, віддана на зберігання. Депозит як форма зберігання грошових заощаджень населення називається вкладом.

Державна власність — форма власності, за якої власником виступає держава в особі її органів.

Державне комерційне підприємство — це підприємство, яке діє на основі статуту на принципах підприємництва, і несе відповідальність за наслідки своєї діяльності усім належним йому на праві господарського відання майном відповідно до законодавства України.

Державне регулювання ринку — втручання держави у функціонування ринкових механізмів, вплив на економіку шляхом адміністративних, економічних та інших методів.

Державний реєстратор — посадова особа, яка відповідно до законодавства здійснює державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців.

Дивіденд — доход, отриманий власником акції з прибутку акціонерного товариства за підсумками його господарської діяльності за певний період часу, як правило, за рік.

Дилер — особа чи фірма, що займається біржовим або торговельним посередництвом, але, на відміну від брокера, вона укладає угоди від себе і за свій рахунок.

Дохід — у загальному вигляді — це потік грошових та інших надходжень за одиницю часу. Виділяють чотири основних форми доходів: рента, заробітна плата, прибуток і відсоток.

Е

Експорт — вивіз товарів, технологій і послуг за кордон для реалізації їх на зовнішньому ринку.

Електронний підпис – дані в електронній формі, які додаються до інших електронних даних або логічно з ними пов’язані та призначені для ідентифікації підписувача цих даних.

Ембарго – повна заборона торговельних відносин із будь-якою державою або заборона ввозу (вивозу) певних товарів у конкретну країну.

Емісія – випуск в обіг грошей і цінних паперів. Емісія грошей здійснюється центральним банком держави.

Є

Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців – автоматизована система збирання, накопичення, захисту, обліку та надання інформації про юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

З

Заробітна плата – це грошове вираження частини необхідно-го продукту, яка надходить в індивідуальне споживання працівникам фірми відповідно до кількості і якості затраченої ними праці у виробництві.

Застава – майно або інші цінності, які слугують забезпеченням позики.

Землеустрій – сукупність соціально-економічних та економічних заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних утворень, суб’єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил.

Зовнішня торгівля – торгівля держави з іншими країнами, включає ввіз і вивіз товарів (імпорт та експорт).

І

Імпорт – закупівля та ввезення іноземних товарів, технологій і послуг у країну з-за кордону для реалізації їх на внутрішньому ринку країни-імпортера.

Інвестиції – довгостроковий вклад капіталу в будь-яке підприємство, галузь господарства, підприємництво з метою отримання прибутку.

Інвестор – приватний підприємець, організація або держава, які здійснюють інвестицію.

Інтелектуальна власність – продукт інтелектуальної праці. Об'єктами інтелектуальної власності є твори науки і техніки, літератури і мистецтва, винаходи, відкриття та інші види творчої діяльності.

Інфляція – знецінення грошей, що знаходяться в обігу, тобто падіння їхньої купівельної спроможності, яке проявляється у підвищенні цін на всі товари і послуги.

Іпотека – застава нерухомого майна для одержання кредиту.

К

Колективний договір – договір, який укладається між власником або уповноваженим ним органом і трудовим колективом або уповноваженим органом, яким регулюються виробничі, трудові та соціальні відносини трудового колективу з адміністрацією підприємства.

Командитне товариство – це господарське товариство, в якому один або декілька учасників здійснюють від імені товариства підприємницьку діяльність і несуть за його зобов'язаннями додаткову солідарну відповідальність усім своїм майном, на яке законом може бути звернено стягнення (повні учасники), а інші учасники присутні в діяльності товариства лише своїми вкладами (вкладники).

Комерційний кредит – кредит, наданий у товарній формі продавцями покупцям у вигляді відстрочки платежу за продані товари.

Конвертована валюта – валюта, яка вільно й необмежено обмінюється на інші іноземні валюти.

Конкуренція – процес суперництва між товаровиробниками, постачальниками і покупцями товарів за найвигідніші умови їх виробництва та реалізації.

Консенсус – загальне погодження, що характеризується відсутністю серйозних заперечень з істотних питань у більшості зацікавлених сторін.

Консорціум – тимчасова угода між кількома банками або промисловими підприємствами для спільного розміщення позик, проведення фінансових та комерційних операцій великого масштабу.

Контракт – договір, угода про взаємні зобов'язання для договірних сторін. Умовами контракту є узгоджені сторонами і зафіксовані предмет угоди, характеристики товару (послуги), ціни, терміни виконання зобов'язань, а також взаємні права і обов'язки сторін.

Контрольний пакет акцій – кількість акцій, що дає право на управління акціонерним товариством.

Концерн – форма об'єднання підприємств різних галузей промисловості, торгівлі, транспорту, сфери послуг і фінансових установ, що знаходяться під єдиним фінансовим контролем.

Кооператив – підприємство, створене на основі добровільного об'єднання громадянами свого майна. Член кооперативу бере особисту участь у його діяльності.

Корпоративні права – це права особи, частка якої визначається у статутному фонді (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) цієї організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами.

Корупція – зрощення державних структур зі структурами злочинного світу у сфері економіки.

Кредит – позика в грошовій або товарній формі на умовах повернення з оплатою відсотка.

Кредитна спілка – це неприбуткова організація, заснована громадянами у встановленому законом порядку на засадах добровільного об'єднання грошових внесків з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні інших фінансових послуг.

Л

Лізинг — довгострокова оренда основних фондів. Лізингові компанії закупають устаткування, щоб здавати його в оренду.

Ліцензія — документ державного зразка, що засвідчує право суб'єкта господарювання на здійснення зазначеного виду господарської діяльності протягом визначеного строку за умови виконання певних (ліцензійних) умов.

Ліцензування — видача, переоформлення та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержання ліцензіатами ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування.

М

Майно підприємства — виробничі і невиробничі фонди, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі підприємства.

Маклер — посередник, який здійснює операції на біржі за рахунок клієнтів і отримує винагороду у вигляді комісійних.

Мале підприємство — підприємство (незалежно від форми власності), в якому середньооблікова численність працівників за звітний (фінансовий) рік не перевищує п'ятдесяти осіб, а обсяг валового доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) за цей період не перевищує суми, еквівалентної п'ятистам тисячам євро за середньорічним курсом Національного банку України щодо гривні.

Маркетинг — система організації діяльності підприємства, що ґрунтується на всебічному вивченні ринку і просуванні товарів і послуг від виробника до споживача.

Менеджер — професійний управляючий, що має спеціальну підготовку і здійснює керівництво підприємством, фірмою тощо.

Менеджмент — система організації й управління підприємством.

Міжнародний кредит — надання валютних і товарних ресурсів у сфері міжнародних економічних відносин на умовах повернення й сплати відсотків.

Місце проживання фізичної особи — житловий будинок, квартира, інше приміщення, придатне для проживання в ньому (гуртожиток, готель тощо) у відповідному населеному пункті, що знаходиться за певною адресою, за якою здійснюється зв'язок із фізичною особою — підприємцем.

Місцезнаходження юридичної особи — місцезнаходження постійно діючого виконавчого органу юридичної особи, а в разі його відсутності — місцезнаходження іншого органу чи особи, уповноваженої діяти від імені юридичної особи без довіреності (виконавчий орган), за певною адресою, яка вказана засновниками (учасниками) в установчих документах і за якою здійснюється зв'язок із юридичною особою.

Монопольне становище — домінуюче становище суб'єкта господарювання, яке дає йому можливість самостійно або разом з іншими суб'єктами господарювання обмежувати конкуренцію на ринку певного товару.

Н

Недобросовісна конкуренція — це будь-які дії у конкуренції, що суперечать правилам, торговим та іншим чесним звичаям у підприємницькій діяльності.

Некомерційне господарювання — це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку.

Неспроможність суб'єкта підприємництва — це нездатність суб'єкта підприємництва після настання встановленого строку виконати свої грошові зобов'язання перед іншими особами, територіальною громадою або державою.

О

Об'єднання підприємств — це господарська організація, утворена у складі двох або більше підприємств з метою координації їх виробничої, наукової та іншої діяльності для вирішення спільних економічних та соціальних завдань.

Облігація — вид цінного паперу, за яким виплачується щорічний дохід наперед встановленого розміру у формі певного відсотка номінальної вартості облігації.

Оборотний капітал — частина виробничого капіталу, яка переносить свою вартість на заново створений продукт повністю і повертається до виробника в грошовій формі після кожного кругообігу капіталу.

Оптова торгівля — вид торгівлі, що забезпечує зв'язок між виробництвом і роздрібною торгівлею; торгівля партіями товарів.

Оптова ціна — ціна, за якою підприємства й організації реалізують вироблену ними продукцію іншим підприємствам та організаціям, крім населення.

Оренда — надання на договірній основі майна в строкове платне користування.

Оренда землі — це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідної орендареві для проведення підприємницької та інших видів діяльності.

Орендна плата за землю — це платіж, який орендар вносить орендодавцеві за користування земельною ділянкою.

Основні виробничі фонди — сукупність засобів праці, які функціонують у сфері матеріального виробництва і переносять свою вартість на заново створений продукт частково, у міру зношення, протягом ряду кругообігів.

П

Пасивні операції банків — операції, за допомогою яких банки залучають у своє розпорядження грошові кошти.

Підприємець — самостійний суб'єкт ринкових відносин, який діє на свій страх та ризик і під свою відповідальність з метою отримання прибутку.

Підприємництво — самостійна, ініціативна, постійно здійснювана на власний страх і ризик діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг і торгівлі з метою одержання прибутку.

Підприємство — це самостійний господарський суб'єкт, що має право юридичної особи і здійснює виробничу, науково-дослідну та комерційну діяльність з метою одержання прибутку. Як самостійна одиниця, підприємство користується правами юридичної особи, тобто має право розпоряджатися майном, одержувати кредит, укладати господарські договори з іншими підприємствами.

Повне товариство — це господарське товариство, всі учасники якого відповідно до укладеного між ними договору здійснюють підприємницьку діяльність від імені товариства і несуть додаткову солідарну відповідальність за зобов'язаннями товариства усім своїм майном.

Податок — обов'язковий платіж, збір, що стягується державою або місцевим органом з громадян (фізичних осіб) або підприємств (юридичних осіб) на основі законодавства.

Право на земельну частку (пай) — це право власності на землю, яке мають члени колективного сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарського кооперативу, сільськогосподарського акціонерного товариства, в тому числі пенсіонери, які раніше працювали в ньому і залишаються його членами на момент видачі земельних сертифікатів відповідно до списку, що додається до державного акта на право колективної власності на землю.

Право постійного користування земельною ділянкою — це право володіння і користування ділянкою, яка перебуває у державній або комунальній власності, без встановлення строку.

Прибуток — узагальнюючий показник діяльності підприємства; визначається як різниця між виручкою від реалізації продукції, робіт і послуг та сумою всіх затрат підприємства на виробництво і збут.

Приватне підприємство — це підприємство, що діє на основі приватної власності одного або кількох громадян, іноземців, осіб без громадянства та його (їх) праці чи з використанням найманої праці. Приватним є також підприємство, що діє на основі приватної власності суб'єкта господарювання — юридичної особи.

Промислово-фінансова група – це об'єднання, яке створюється за рішенням Кабінету Міністрів України на певний строк з метою реалізації державних програм розвитку пріоритетних галузей виробництва і структурної перебудови економіки України, включаючи програми згідно з міжнародними договорами України, а також з метою виробництва кінцевої продукції.

Протекціонізм – політика держави, спрямована на захист національної економіки від іноземної конкуренції.

Р

Реальна заробітна плата – кількість товарів і послуг, які можна придбати за номінальну заробітну плату.

Реєстраційна картка – документ встановленого зразка, який підтверджує волевиявлення особи щодо внесення відповідних записів до Єдиного державного реєстру.

Реєстраційна справа – папка організаційно облікового типу з документами або комп'ютерними файлами для постійного зберігання, що подаються державному реєстратору відповідно до закону.

Ризик – дія в розрахунку на удачу, на щасливий результат, який, однак, не виключає можливості невдачі.

Ринок – сфера обміну товарами й послугами між продавцями й покупцями, місце, де здійснюється купівля-продаж; система економічних відносин між виробниками і споживачами продукції.

С

Санация – система заходів, спрямованих на попередження банкрутства.

Свідоцтво про державну реєстрацію – документ встановленого зразка, який засвідчує факт внесення до Єдиного державного реєстру запису про державну реєстрацію юридичної особи або фізичної особи – підприємця.

Синдикат — об'єднання підприємців, які беруть на себе здійснення всієї комерційної діяльності при збереженні виробничої та юридичної самостійності підприємств, які до нього входять.

Собівартість — сумарні витрати, виражені в грошовій формі, на виробництво й реалізацію продукції.

Статутний фонд — сума коштів, що становлять майно підприємства при його створенні.

Строк дії господарського договору — це час, впродовж якого існують господарські зобов'язання, що виникли на основі цього договору. На зобов'язання, що виникли у сторін до укладення ними господарського договору, не поширюються умови укладеного договору, якщо договором не передбачено інше.

Суб'єкт господарювання — зареєстрована в установленому законодавством порядку юридична особа незалежно від її організаційно-правової форми та форми власності, яка проводить господарську діяльність, крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності.

Т

Товариство з додатковою відповідальністю — це господарське товариство, статутний фонд якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями власним майном, а в разі його недостатності учасники цього товариства несуть додаткову солідарну відповідальність у визначеному установчими документами однаково кратному розмірі до вкладу кожного з учасників.

Товариство з обмеженою відповідальністю — це господарське товариство, що має статутний фонд, поділений на частки, розмір яких визначається установчими документами, і несе відповідальність за своїми зобов'язаннями тільки своїм майном.

Товарна біржа — це особливий статутний суб'єкт господарювання, який надає послуги в укладенні біржових угод, вияв-

ленні попиту і пропозиції на товари. Вона є юридичною особою, діє на засадах самоврядування і господарської самостійності, не займається комерційним посередництвом і не має на меті одержання прибутку.

Торговий патент — це державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта господарювання займатися певними видами підприємницької діяльності впродовж встановленого строку.

Трест — об'єднання підприємств, фірм, у якому суб'єкти, що входять до нього, втрачають свою виробничу, комерційну та юридичну самостійність і підкоряються єдиному управлінню.

У

Установчі документи суб'єкта господарювання — документи, на основі яких проводиться реєстрація і діяльність підприємства (рішення про його утворення або засновницький договір, а у випадках, передбачених законодавством, статут (положення) суб'єкта господарювання).

Ф

Фінанси — система економічних відносин з приводу створення, розподілу й використання фондів грошових коштів.

Ц

Ціна — кількість грошей, які сплачуються за одиницю товару; виражена в грошах вартість одиниці товару.

Цінні папери — документи, що засвідчують право власності на будь-яке майно або гроші (акції, облігації, чеки, векселі, сертифікати та інші документи).

Ш

Штраф — грошове стягнення за порушення зобов'язань по договору.

Ч

Чистий дохід — прибуток після відрахування витрат, сплати податків і всіх боргових зобов'язань.

Ю

Юридична відповідальність — застосування до винної особи заходів державного примусу за вчинене правопорушення.

Юридична особа — самостійно господарюючий суб'єкт, що володіє відокремленим майном, яке перебуває на самостійному балансі, може від свого імені набувати цивільних прав і нести обов'язки, пов'язані з його діяльністю, має право виступати в якості позивача або відповідача в суді.

РЕКОМЕНДОВАНА І ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

Конституція України.— К.,1996.

I. Кодекси України.

1. Господарський кодекс України // Голос України.— 2003.— 14 березня.
2. Земельний кодекс України.— К., 2003.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. — Х., 2004.
4. Кримінальний кодекс України // Голос України.— 2001.— 19 червня.
5. Митний кодекс України // Голос України.— 2002.— 16 серпня.
6. Цивільний кодекс України // Голос України.— 2003.— 12—13 березня.

II. Закони України.

1. Про власність // Відомість Верховної Ради України // 1991.— №20.
2. Про зонішньоєкономічну діяльність // Відомості Верховної Влади України.— 1991.— №29.
3. Про господарські товариства // Відомості Верховної Ради України.— 1991.— №49.
4. Про державне мито // Відомості Верховної Ради України.— 1992.— №12.
5. Про акцизний збір // Відомості Верховної Ради України.— 1992.— №12.
6. Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності // Відомості Верховної Ради України.— 1992.— №21.
7. Про приватизацію майна державних підприємств // Відомості Верховної Ради України — 1992.— №24.

8. Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №24.
9. Про податок на додану вартість // Урядовий кур'єр. – 1997. – 8 травня.
10. Про оподаткування прибутку підприємств // Галицькі контракти. – 1998. – №1–2.
11. Про патентування деяких видів підприємницької діяльності // Діло. – 1998. – №12.
12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні // Діло. – 1998. – 7 вересня.
13. Про внесення змін до Закону України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” // Голос України. – 2000. – 11 липня.
14. Про внесення змін до деяких законів України з питань інтелектуальної власності // Голос України. – 2001. – 6 лютого.
15. Про захист економічної конкуренції // Голос України. – 2001. – 27 лютого.
16. Про зерно та ринок зерна в Україні // Голос України. – 2002. – 6 серпня.
17. Про внесення змін до Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” // Голос України. – 2003. – 21 січня.
18. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців // Голос України. – 2003. – 24 червня.
19. Про електронний цифровий підпис // Голос України. – 2003. – 27 червня.
20. Про податок з доходів фізичних осіб // Голос України. – 2003. – 22 липня.
21. Про фермерське господарство // Голос України. – 2003. – 29 липня.
22. Про внесення змін до Закону України “Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм” // Голос України. – 2003. – 21 серпня.
23. Про конкуренцію // Голос України. – 2003. – 28 серпня.
24. Про внесення змін до Закону України “Про рекламу” // Голос України. – 2003. – 19 вересня.
25. Про оцінку земель // Голос України. – 2004. – 30 січня
26. Про внесення змін до Закону України “Про податок на доходи фізичних осіб” // Голос України. – 2004. – 30 вересня

III. Інші нормативні акти.

1. Указ Президента України від 3 липня 1998 р. № 727/98 “Про спрощену систему оподаткування обліку та звітності суб’єктів малого підприємництва (у редакції Указу від 28.06.1999 р. №746/99).

2. Інструкція про порядок відкриття розрахункових, поточних та бюджетних рахунків в установах банків, затверджена постановою правління НБУ від 11 жовтня 1994 р., № 1699.

3. Положення про порядок видачі суб’єктам підприємницької діяльності спеціальних дозволів (ліцензій) на здійснення окремих видів діяльності, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17 травня 1994 р., № 316.

4. Про затвердження основних положень про склад витрат виробництва (обігу) на підприємствах і організаціях. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 листопада 1994 р., № 759.

IV. Підручники і монографічна література.

1. Абетка молодого підприємця: практичні поради і рекомендації / За ред. В. Стемковського. — Луцьк, 2003.

2. Бизнес-план, порядок составления для получения кредита, инвестиций и создание совместного предприятия / Под. ред. В. Г. Гавриленко. — Минск, 1994.

3. Бідзюра І. П., Збарський В. К., Ільчук М. М. Основи підприємницької діяльності. — К., 2001.

4. Бойко М. Д., Співак В. М., Хазін М. А. Цивільно-правові документи. — К., 2000.

5. Блеквелл Э. Как составить бизнес-план :Пер. с англ. — М., 1996.

6. Весь мир у ваших ног. Каков ваш шанс получить работу за рубежом. — Луцк, 1996.

7. Гега П. Т. Правовий режим оподаткування в Україні.— К., 1997.

8. Губені Ю., Магідович І. Як відкрити власну справу: практичні поради і рекомендації. — Львів, 2001.

9. Загородній Г., Павлішевський І. О. Бізнес-план (планування підприємницьких об’єктів).— Львів, 1995.

10. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік та аудит підприємницької діяльності.— Львів, 1996.

11. Законодавство України про податки і збори з громадян. Збірник нормативних актів.— К., 2000.

12. Єлісєєв А. В. Як торгувати на базарі, уникаючи штрафів податкової інспекції.— Львів, 1995.

13. Карлін М. І. Правові основи підприємництва.—К., 2000.

14. Кучерявенко Н. П. Налоговое право.— Харьков, 1998.

15. Латош С., Момот В. Проверка партнера и истребование задолженности в бизнесе.— К., 2002.

16. Легкобитов А. В. Деловая разведка и контроразведка.— М. — СПб., 2002.

17. Мачуський В. В. Правове забезпечення підприємницької діяльності: Курс лекцій.— К., 2002.

18. Підприємницьке право / За ред. Р. Б. Шники — К.— 2001.

19. Правові основи підприємницької діяльності/ За ред. В. І. Шакуна та ін.— К., 1997.

20. Саниахметова Н. Д. Підприємницьке право — К. 2002.

21. Скворцов И. И. Как разработать бизнес-план предприятия.— К., 1994.

22. Смирнов С. С. Залог и страхование: Пособие.— К., 1995.

23. Фінансове право / За ред. Л. К. Воронової.— Харків, 1998.

24. Шевеленко С. Д., Федів І. І. Підприємництво і підприємницька діяльність.— К., 1997.

25. Юридический справочник предпринимателя.— К., 1992.

V. WEB – сайти.

№ п/п	Власник	Електронна адреса
1.	Президент України	www.prezident.gov.ua
2.	Верховна Рада України	www.rada.gov.ua
3.	Кабінет міністрів України	www.kmu.gov.ua
4.	Сервер законодавства України	www.rada.gov.ua
5.	Законопроекти України	www.zakon.gov.ua
6.	Міністерство фінансів України	www.minfin.gov.ua
7.	Міністерство економіки України	www.me.gov.ua
8.	Міністерство економіки України (зовнішньоекономічний блок)	www.mfert.gov.ua
9.	Міністерство закордонних справ України	www.mfa.gov.ua

(продовження)

10.	Міністерство праці і соціальної політики України	www.mlsp.gov.ua
11.	Міністерство України з надзвичайних ситуацій	www.mns.gov.ua
12.	Міністерство внутрішніх справ	www.centrmia.gov.ua
13.	Міністерство юстиції України	www.minjust.gov.ua
14.	Міністерство аграрної політики України	www.minagro.gov.ua
15.	Міністерство транспорту України	www.mintrans.gov.ua
16.	Державний комітет статистики	www.ukrstat.gov.ua
17.	Державний комітет України з питань розвитку підприємництва	www.dkrp.gov.ua
18.	Державна контрольно-ревізійна служба України	www.gkru.gov.ua
19.	Державна митна служба	www.customs.gov.ua
20.	Державний комітет зв'язку та інформації	www.stc.gov.ua
21.	Головне управління державної служби України	www.guds.gov.ua
22.	Головне управління по боротьбі з організованою злочинністю	www.guboz.gov.ua
23.	Національний банк України	www.bank.gov.ua
24.	Національна академія наук	www.nas.gov.ua
25.	Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського	www.nbu.gov.ua
26.	Національний депозитарій України	www.ndu.gov.ua
27.	Рахункова палата України	www.as-rada.gov.ua
28.	Рада національної безпеки і оборони України	www.akbitr.gov.ua
29.	Рада національної безпеки і оборони України	www.rainbow.gov.ua
30.	Центр ім. Разумова	www.uceps.cim.ua
31.	Пенсійний фонд України	www.pensiov.kiev.ua
32.	Інститут реформ (журнал: Економічне есе, Молода економіка)	www.ir.org.ua
33.	Інститут реформ	www.tomenko.kiev.ua
34.	Група фіскального аналізу при комітеті з питань бюджету	www.fao.kiev.ua
35.	Інформаційний бізнес-портал (Ліга закон)	www.liga.net
36.	Видавництво "Знання"	www.books.com.ua
37.	Переклад найвідоміших книг з фінансів	www.agova.ru
38.	ДПА України	www.sta.gov.ua , www.tax.com.ua
39.	Бюджет Російської федерації	www.budgeterf.ru
40.	Міністерство податків, Росія	www.nalog.ru
41.	Росія	www.strana.ru
42.	Фінанси (необхідно для доступу 0515432025)	www.fiservise.com.ua
43.	Світовий банк	www.worldbank.org
44.	МВФ	www.imf.org
45.	Асоціація українських банків	www.aub.com.ua
46.	Українська академія державного управління	www.academy.kiev.ua
47.	ДКЦПФР	www.smsc.ua
48.	Державний інститут статистики, обліку і аудиту	www.ipssr.kiev.ua

Тематика контрольних робіт з курсу “Правові основи підприємництва” для студентів заочного відділення

Контрольна робота складається з двох теоретичних і одного практичного завдання. Відповідно всі ці завдання є питаннями на залік або іспит (69 завдань).

Порядок виконання теоретичних і практичних завдань: перший за списком у групі виконує варіант №1, другий – варіант №2 і так далі. Якщо в групі більше 23 чоловік, то двадцять четвертий виконує завдання №1 і так далі, але при виконанні практичного завдання двадцять четвертий за списком бере для виконання варіант №2 практичного завдання і так далі (щоб не було повтору контрольної роботи у першого за списком і двадцять четвертого).

Теоретичне завдання

Варіант 1

1. Визначення та вибір організаційної форми підприємництва в Україні.

2. Відкриття рахунку підприємства в банку.

Варіант 2

1. Малі підприємства в Україні, пільги для них.

2. Ліцензування окремих видів підприємницької діяльності.

Варіант 3

1. Фіксований податок.

2. Трудовий договір.

Варіант 4

1. Види колективних підприємств в Україні.

2. Робочий час.

Варіант 5

1. Порядок створення відкритого акціонерного товариства.
2. Хто і чому не може займатись підприємництвом в Україні.

Варіант 6

1. Органи управління відкритим акціонерним товариством, їх права.
2. Час відпочинку.

Варіант 7

1. Державне регулювання підприємництва в Україні.
2. Зміна умов трудового договору.

Варіант 8

1. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Порядок подання та розгляду заяви на приватизацію об'єктів державної та комунальної власності.

Варіант 9

1. Види і порядок перевірок підприємницьких структур з боку контролюючих органів.
2. Зупинення дії трудового договору.

Варіант 10

1. Приватні підприємства в Україні.
2. Способи приватизації в Україні.

Варіант 11

1. Види господарських товариств в Україні.
2. Зміст зовнішньоторговельного контракту.

Варіант 12

1. Порядок створення і управління товариством з обмеженою відповідальністю.
2. Комерційна таємниця підприємства та відповідальність за її розголошення.

Варіант 13

1. Порядок створення і управління товариством з додатковою відповідальністю.
2. Порядок виділення в натурі земельних ділянок власникам земельних часток (паїв).

Варіант 14

1. Види підприємництва в Україні.
2. Хто має право на одержання земельного паю.

Варіант 15

1. Види підприємницької діяльності, що обмежуються і забороняються в Україні.
2. Види податків в Україні.

Варіант 16

1. Характеристика основних розділів бізнес-плану.
2. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Варіант 17

1. Основні розділи статуту.
2. Торговий патент на роздрібну торгівлю та інші види підприємницької діяльності.

Варіант 18

1. Засновницький договір.
2. Трудовий контракт.

Варіант 19

1. Порядок створення і управління повним товариством.
2. Господарський кодекс України (2004 р.), його основні положення.

Варіант 20

1. Порядок створення і управління командитним товариством.
2. Трудова угода.

Варіант 21

1. Відмова в державній реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Ставки основних податків, зборів та обов'язкових платежів, що сплачує юридична особа.

Варіант 22

1. Відповідальність за незаконну підприємницьку діяльність в Україні.
2. Єдиний податок.

Варіант 23

1. Права і обов'язки платника податків.
2. Документи, які необхідні для укладання трудового договору.

Практичне завдання

1. Розробити резюме бізнес-плану відповідно до вимог типового бізнес-плану (7 пунктів).
2. Розробити другий розділ бізнес-плану (“Юридичний статус підприємства”).
3. Розробити перший розділ статуту “Загальні положення”.
4. Розробити другий розділ статуту “Види діяльності фірми”.
5. Розробити третій розділ статуту “Майно і кошти фірми”.
6. Розробити четвертий розділ статуту “Управління фірмою”.
7. Розробити п’ятий розділ статуту “Господарська, економічна та соціальна діяльність фірми”.
8. Розробити шостий розділ статуту “Облік і звітність”.
9. Розробити сьомий розділ статуту “Зовнішньоекономічна діяльність фірми”.
10. Розділ восьмий розділ статуту “Ліквідація і реорганізація фірми”.
11. Заповнити реєстраційну картку.
12. Написати спрощений варіант засновницького договору для юридичної особи.
13. Заповнити трудовий контракт.
14. Заповнити трудову угоду.
15. Написати заяву на видачу ліцензії (за власним вибором).
16. Заповнити перший розділ зовнішньоторговельного контракту “Предмет договору”.
17. Заповнити другий розділ зовнішньоторговельного контракту “Ціна та загально-торговельна вартість контракту”.
18. Заповнити третій розділ зовнішньоторговельного контракту “Строки поставки товару (надання послуг)”.
19. Заповнити четвертий розділ зовнішньоторговельного контракту “Умови платежів”.
20. Заповнити п’ятий розділ зовнішньоторговельного контракту “Упаковка та маркування товару”.
21. Заповнити шостий розділ зовнішньоторговельного контракту “Гарантії продавців”.

22. Заповнити сьомий розділ зовнішньоторговельного контракту “Штрафні санкції і покриття збитків”.

23. Розрахувати штрих-код (EAN-13) на імпортованих товарах (за власним вибором).

ДОДАТКИ

Додаток 1

ЗМІСТ БІЗНЕС-ПЛАНУ

1. Резюме.

- 1.1. Мета бізнес-плану.
- 1.2. Основні відомості про підприємство, засновників та керівництво.
- 1.3. Потреби у фінансах, джерела та мета фінансування.
- 1.4. Короткий опис бізнесу, його цільового ринкового сегменту та конкурентного середовища.
- 1.5. Переваги пропонованих товарів та послуг перед конкурентами.
- 1.6. Складові впевненості в успіху справи та складові довіри до бізнесу.
- 1.7. Основні фінансові пропозиції.

2. Юридичний статус підприємства.

- 2.1. Повна і скорочена назва підприємства.
- 2.2. Код ЄДРПОУ.
- 2.3. Юридична та поштова адреса, банківські реквізити, телефон дирекції, телефакс, телекс, телефон, e-mail.
- 2.4. Номер, дата та орган реєстрації підприємства.
- 2.5. Повна назва та юридична адреса організації (об'єднання, асоціації, концерну, корпорації тощо), у склад якої входить підприємство.
- 2.6. Форма власності.
- 2.7. Перелік засновників підприємства з означенням їх внеску до статутного капіталу.
- 2.8. Керівники підприємства їх службові телефони, e-mail.
- 2.9. Обґрунтування пропонованої організаційно-правової форми підприємства та перспективи її подальшої зміни.
- 2.10. Символіка підприємства.

3. Основні напрями та мета діяльності підприємства.

- 3.1. Задоволення потреб та інтересів цільових ринків.
- 3.2. Основна мета діяльності.
- 3.3. Допоміжна мета діяльності.

4. Історична довідка про діяльність підприємства.

- 4.1. Стадії розвитку підприємства.
- 4.2. Спеціалізація діяльності підприємства.
- 4.3. Характеристика обсягів виробництва, реалізації товару та надання послуг.

4.4. Загальні висновки про сучасний стан підприємства.

4.5. Опис земельної ділянки, приміщень та виробничих площ.

4.6. Характеристика машин та обладнання.

5. Види бізнесу, продукція та послуги.

- 5.1. Сфери діяльності підприємства.
- 5.2. Опис продукції та послуг.
- 5.3. Відмінні риси чи унікальність продукції та послуг.
- 5.4. Використання технологій, їх прогресивність, рівень кваліфікації персоналу.

5.5. Наявність ліцензій та патентних прав.

5.6. Перспективи удосконалення продукції та послуг.

6. Ринки та характеристика конкурентного середовища.

- 6.1. Клієнтура та покупці підприємства.
- 6.2. Сегменти ринку.
- 6.3. Розмір ринку та його зростання.
- 6.4. Історичний та сучасний поділ ринку та перспективи його зміни.

6.5. Ймовірна реалізація продукції та послуг підприємства за ринками збуту.

6.6. Пропозиції організації сервісного обслуговування.

6.7. Особливі характеристики ринку.

6.8. Наявність та ступінь конкуренції та інші чинники впливу.

6.9. Характеристика сильних та слабких сторін конкурентів.

6.10. Конкурентні переваги підприємства та впевненість в успіху справи.

6.11. Заходи з підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг.

7. План маркетингової діяльності.

7.1. Маркетингова служба підприємства.

7.2. Суть стратегії маркетингу.

7.3. Передбачуваний обсяг продажу товарів.

7.4. Канали збуту та розповсюдження товарів.

7.5. Цінова політика.

7.6. Сервісне обслуговування.

7.7. Заходи щодо стабільного позиціювання товарів та послуг на ринку та боротьби з конкурентами.

7.8. Бюджетні дані щодо затрат на маркетингові заходи.

7.9. Подальша стратегія маркетингу.

8. Перспективи розвитку бізнесу.

8.1. Стадії розвитку бізнесу.

8.2. Передбачувані труднощі та ризик.

8.3. Удосконалення якості продукції та послуг.

8.4. Розробка видів продукції та послуг у майбутньому.

9. План виробничої діяльності.

9.1. Опис виробничого процесу та пропозиції щодо його удосконалення.

9.2. План виробництва продукції (продаж товарів чи надання послуг).

9.3. Виробнича кооперація та використання субпідрядників.

9.4. Заплановані витрати на виробництво конкретних видів продукції та надання послуг, їх рентабельність.

9.5. Заходи щодо забезпечення якості продукції та послуг.

10. Техніко-технологічний план.

10.1. Наявність та використання виробничих потужностей за видами продукції та послуг.

10.2. Заходи щодо створення необхідних потужностей.

10.3. Техніко-технологічні проблемні питання, які вимагають вирішення.

10.4. Перелік, джерела та строки одержання необхідного обладнання, засобів механізації та автоматизації для збільшення потужностей.

10.5. Перелік, виконавці, строки модернізації та капітального ремонту обладнання.

10.6. Затрати на ці роботи та строки їх окупності.

11. План капітального будівництва, розширення та реконструкції.

11.1. Будівництво та введення в експлуатацію нових потужностей.

11.2. Розширення та реконструкція діючих виробництв.

11.3. Оренда площ сторонніми організаціями.

11.4. Заплановані затрати на це та строки їх окупності.

12. План заходів щодо охорони довкілля та техніки безпеки.

12.1. Екологічна характеристика продукції.

12.2. Екологічний паспорт виробництва.

12.3. Заходи щодо підвищення екологічної чистоти продукції та виробництва.

12.4. Характеристика безпеки продукції та виробництва.

12.5. Заходи щодо підвищення безпеки продукції та виробництва.

12.6. Затрати на утилізацію відходів, охорону довкілля та техніку безпеки.

13. План постачання.

13.1. Потреби в сировині, матеріалах, комплектуючих виробках та напівфабрикатах.

13.2. Потреби в енергоресурсах.

13.3. Постачальники ресурсів та ціни на них.

13.4. Передбачувані строки поставок та розмір незабезпечення за видами ресурсів, можливі заходи щодо покриття дефіциту.

13.5. Затрати на придбання ресурсів.

14. Організаційно-управлінський план.

14.1. Філософія управління підприємством.

14.2. Організаційна структура підприємства.

14.3. Власники підприємства та основний керівний склад.

14.4. Трудові ресурси.

14.5. Залучення спеціалістів зі сторони.

14.6. Підготовка та перепідготовка кадрів.

14.7. Оплата праці та інші методи стимулювання.

14.8. Затрати на оплату праці, підготовку та перепідготовку кадрів.

15. Фінансовий план.

15.1. Результати фінансової діяльності підприємства за звітний рік.

15.2. Прогноз прибутків та збитків.

15.3. Прогноз потоків грошових надходжень.

15.4. Прогнозування показників балансу підприємства.

15.5. Прогноз фінансових коефіцієнтів та статистичних показників.

15.6. Аналіз беззбитковості.

15.7. Узагальнення фінансових показників щодо продукції та послуг.

16. План фінансування.

16.1. Сума засобів для реалізації проекту.

16.2. Джерела одержання грошових засобів.

16.3. Строки повернення позики та процентів за ними; “шляхи виходу” на інвесторів.

17. Оцінка ризику та страхування.

17.1. Оцінка можливого ризику.

17.2. Організаційні заходи профілактики ризику.

17.3. План страхування від ризику.

18. Додатки.

18.1. Відомості про наявність обладнання.

18.2. Технічні дані про продукцію.

18.3. Інформація про ліцензії та патентні документи.

18.4. Відомості про методики проведення опитувань та досліджень.

18.5. Короткі відомості про конкурентів.

18.6. Анкетні дані основних керівників підприємства.

18.7. Баланс підприємства за звітний рік.

18.8. Звіт підприємства про фінансові результати та їх використання за звітний рік.

18.9. Звіт про фінансово-майновий стан підприємства за звітний рік.

18.10. Звіт про ревізії бухгалтерських документів.

Структура бізнес-плану для західних інвесторів

1. Вступ.

1.1. Інформація про сильні сторони інвестиційного проекту.

1.2. Переваги проекту та очікувані від виробництва позитивні для економіки України наслідки, зокрема:

- забезпечення експортного потенціалу;
- заміна імпорту;
- створення нових робочих місць;
- підвищення продуктивності праці;
- передача нових технологій;
- енергозбереження, поліпшення стану навколишнього середовища та умов праці;
- удосконалення управління, підвищення кваліфікації.

У цьому розділі слід порівняти те, що є, з тим, що має бути від впровадження проекту.

1.3. Ризики.

1.4. Відомості про поточне фінансове становище.

1.5. Майбутні плани (виробничі і фінансові) підприємства-позичальника.

2. Співучасники (спонсори) проекту.

Головні партнери по здійсненню робіт (операцій), зокрема:

- загальні відомості і досвід, скільки років існує підприємство, напрями діяльності;
- яким чином збираєтеся брати участь у здійсненні проекту;
- фінансові дані: результати фінансово-господарської діяльності за останні роки, прогнози розвитку на майбутнє, до яких ризиків схильні;
- продукція, яка виробляється співучасниками (спонсорами), наявність мережі збуту;
- фінансовий внесок, який робить співучасник;
- наявність іноземного партнера, обґрунтування необхідності його участі.

3. Види робіт за проектом:

- загальні відомості про види робіт, масштаби і зміст робіт (операцій);
- умови, за яких можливе найліпше забезпечення виконання робіт.

4. Продукція або послуги.

Продукція, яка буде вироблятися, або послуги, які будуть надаватися.

5. Технології і обладнання.

Необхідні технології і обладнання для здійснення проекту, зокрема:

- звідки будуть отримані надходження;
- надійність: строк експлуатації і технічний стан, технічні характеристики та продуктивність;
- енергоспоживання, водоспоживання;
- сприяння, яке буде надавати постачальник технологій та обладнання;
- виробництво: науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, сировина, технологічні процеси, залишки виробництва, вилучення залишків;
- складування готової продукції, транспортування та зберігання.

6. Ринок збуту.

Характер ринку збуту для продукції або послуг, підприємства:

- географія і ємкість ринку;
- тип споживача;
- частка ринку, яка належить підприємству;
- наявність конкуруючих виробництв;
- наявність мережі збуту: складських приміщень, пунктів із реалізації, дилерів тощо;
- чинники, які впливають на зростання попиту.

7. Екологічна інформація.

Екологічні питання, які стосуються проекту, зокрема, відомості, якщо вони є, про:

- місцезнаходження об'єкта фінансування, форми землекористування на цій території та їх можливі зміни;

- характер будь-яких будівельних робіт, пов'язаних із проектом;
- примірники документів про будь-яку проведену щодо цього проекту екологічну експертизу.

8. Вартість робіт (операцій) проекту.

Орієнтовна вартість виконуваних робіт, зокрема:

- база розрахунку вартості;
- розподіл витрат: на землю, оренду, обладнання, постійний обіговий капітал (зокрема на сировину, на робочу силу, транспортні витрати тощо);
- витрати на екологічні заходи;
- співвідношення витрат в українській та іноземних валютах.

9. План фінансування.

Структура фінансування, зокрема:

- джерела кредитів постачальників, місцеві кредити, іноземні кредити, акціонерний капітал;
- умови і засади забезпечення проекту ліквідними коштами;
- пропуски в плані фінансування.

10. Фінансовий огляд і життєздатність проекту.

Фінансовий огляд підприємства, зокрема:

- джерела формування і структура використання коштів у зв'язку з роботами (операціями) за проектом;
- основні передбачувані показники діяльності за проектом: реалізація, межі прибутковості, капітальні витрати, обіговий капітал;
- відомості про передбачувані угоди (контракти) в українській і у вільно конвертованій валютах про купівлю продукції (товару), яка буде випускатися за проектом;
- фінансові прогнози: основна звітність про прибутки і дані балансової звітності на основі головних показників діяльності;
- строки погашення: рух касової готівки, витрати на сплату процентів за кредит, платежі в рахунок часткового погашення кредиту;
- фінансові коефіцієнти: показники покриття заборгованості, співвідношення боргів до власного капіталу, співвідношення до витрат; прибутки на акціонерний капітал.

11. Нормативна (законодавча) база.

Будь-які нормативні (законодавчі) положення, що регламентують заплановану діяльність, а також дозволи, які треба отримати від державних органів різних рівнів для здійснення робіт за проектом, зокрема екологічного характеру, і вимоги до отримання дозволів.

12. Роль кредитно-фінансової установи у здійсненні проекту.

Яку роль відіграє фінансуюча установа у здійсненні проекту:

- кредитування;
- залучення інших кредиторів;
- надання гарантій;
- гарантоване розміщення цінних паперів;
- інвестування в акціонерний капітал;
- надання консультаційних послуг;
- порядок виходу фінансової установи з проекту тощо.

13. Графік виконання робіт за проектом.

Як бачимо, бізнес-план охоплює всі сторони фінансування і здійснення інвестиційного проекту. Зазначена структура бізнес-плану може бути розширена на вимогу міжнародної банківської установи і може бути прийнята за основу для кредитування інвестиційних проектів вітчизняними банками.

*Додаток 3***ЗАТВЕРДЖЕНО**

Виконком Луцької міської ради
народних депутатів
Розпорядження № _____
від “__” _____ р.
Реєстраційний № _____
Зав. відділом розвитку підприємництва
_____ В. М. Мазур

ЗАТВЕРДЖЕНО

Засновник Приватної фірми
«Алекс-Продукт»
_____ О.Ф. Завацький
“__” _____ р.

СТАТУТ**приватної фірми “Алекс-Продукт”****1. Загальні положення.**

1.1. Приватна фірма “Алекс-Продукт” (надалі – Фірма) створена з метою задоволення потреб підприємств, установ, організацій та населення у товарах та послугах із високими споживчими якостями та технічним рівнем.

1.2. Фірма керується у своїй роботі Господарським кодексом, законами України “Про власність”, “Про зовнішньоекономічну діяльність” та іншими законодавчими актами України та цим Статутом.

1.3. Засновником Фірми є громадянин України

Завацький Олександр Філімонович, паспорт IV-EG № 643984, виданий Ківерцівським РВВС Волинської області 27.11.1979, домашня адреса: м. Луцьк, вул. Стартова, 2.

1.4. Місцезнаходження Фірми: м. Луцьк, вул. Стартова, 2.

2. Види діяльності Фірми.

2.1. Оптова, комісійна та роздрібна торгівля.

2.2. Посередницька діяльність.

2.3. Здійснення внутрішніх та міжнародних перевезень вантажів та пасажирів автомобільним транспортом.

2.4. Туристичні послуги (зокрема міжнародний туризм, внутрішній туризм, масовий туризм, туристично-екскурсійна діяльність, інші види туризму).

2.5. Вирощування та переробка сільськогосподарської продукції, виготовлення продуктів харчування, закупка сільськогосподарської продукції у населення за готівку.

2.6. Ремонтно-будівельні роботи, виготовлення будматеріалів, столярних виробів, переробка деревини.

2.7. Ремонт автомобілів, радіо-, телеапаратури, електропобутової техніки.

2.8. Надання послуг населенню.

2.9. Працевлаштування громадян України за кордоном.

2.10. Організація гральних залів, лотерей.

2.11. Організація громадського харчування.

2.12. Виробництво товарів широкого вжитку, промислового обладнання.

2.13. Виготовлення проектної документації.

2.14. Здійснення операцій із нерухомістю.

2.15. Виготовлення швейних та трикотажних виробів.

2.16. Маркетингові послуги.

2.17. Послуги у сфері готельного господарства.

2.18. Рекламні послуги.

2.19. Організація та утворення автогосподарства на Фірмі.

2.20. Організація та створення агентства знайомств, а також знайомств з іноземними громадянами країн СНД, Азії, Європи, Америки.

Види діяльності, які потребують спеціального дозволу (ліцензії), здійснюються Фірмою після отримання такого дозволу.

3. Юридичний статус Фірми.

3.1. Фірма є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків України та за її межами, печатку, штамп і бланки зі своїм найменуванням, власний товарний знак та інші реквізити.

3.2. Фірма має право:

- продавати та передавати іншим організаціям, підприємствам, громадянам, обмінювати, здавати в оренду, надавати безоплатно в тимчасове користування або в позику будинки, споруди, устаткування, транспортні засоби та інше майно;

- купувати, продавати і обмінювати товари, сировину, матеріали та інвентар;
- укладати будь-які угоди, крім заборонених законодавством;
- вступати в товариства, об'єднання;
- створювати дочірні підприємства, структурні підрозділи, філії, представництва;
- організовувати та утворювати автогосподарства;
- реалізовувати товари, роботи, послуги за цінами і тарифами, що встановлюються самостійно, або на договірних засадах, а у випадках, передбачених законодавством — за регульованими цінами;
- надавати безпроцентні позики працівникам та Засновнику Фірми;
- здійснювати інші дії, що не суперечать цьому Статуту і не заборонені законодавством.

4. Майно і кошти Фірми.

4.1. Майно Фірми становлять основні фонди та оборотні кошти, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі. Майно Фірми належить їй на праві власності.

Фірма відповідає за своїми зобов'язаннями належним їй майном. Засновник не відповідає за зобов'язання Фірми, а Фірма не відповідає за зобов'язаннями Засновника.

4.2. Джерелами формування майна Фірми є:

- грошові та матеріальні внески Засновника;
- доходи, одержані від реалізації продукції, робіт, а також від інших видів господарської діяльності;
- придбання майна іншого підприємства, організації;
- безоплатні або благодійні внески, пожертвування організацій, підприємств і громадян;
- інші джерела, не заборонені законодавчими актами України.

4.3. Прибуток Фірми утворюється з надходжень від господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці. З балансового прибутку Фірми сплачуються проценти по кредитах банків, а також вносяться передбачені законодавством України податки та інші пла-

тежі в бюджет. Чистий прибуток, частина надходжень, що лишається після здійснення зазначених проплат, знаходиться в повному розпорядженні Фірми і є її власністю.

4.4. Напрями розподілу прибутку:

- на утворення фондів (резервного, розширення виробництва, споживання тощо);
- на виплату Засновнику дивідендів та винагороди працівникам;
- на благодійні внески та пожертвування;
- на інші цілі, необхідні для активної діяльності Фірми.

Кошти, що залишаються на розрахунковому рахунку Фірми, після обов'язкових розрахунків із бюджетом, іншими кредиторами, тобто чистий прибуток Фірми, можуть направлятися на поповнення статутного фонду, на інші цілі, крім того, можуть бути передані у власність Засновника Фірми.

5. Управління Фірмою.

5.1. Управління справами Фірми здійснює директор, який наймається за контрактом. Функції директора може здійснювати Засновник особисто.

5.2. Директор Фірми самостійно вирішує будь-які питання діяльності Фірми, а саме:

- виступає від імені Фірми перед третіми особами;
- одноосібно укладає договори, угоди, контракти (зокрема зовнішньоекономічні);
- визначає перспективи розвитку Фірми;
- встановлює штати;
- відповідно до законодавства встановлює форми і розміри оплати праці працівників;
- видає накази;
- здійснює будь-які інші функції з управління справами Фірми, що не суперечать чинному законодавству та Статуту.

5.3. Виключно компетенцією Засновника є:

- внесення змін та доповнень до Статуту;
- визначення основних напрямів використання прибутку;
- затвердження перспективних річних планів та звітів про їх використання;

- прийняття рішення про ліквідацію або реорганізацію Фірми;
- призначення та звільнення директора. Засновник не вправі втручатися в поточну господарську діяльність підприємства.

6. Господарська, економічна і соціальна діяльність Фірми.

6.1. Порядок використання прибутку (доходу), що залишається після сплати податків та інших платежів у бюджет, визначає Засновник Фірми.

6.2. Фірма самостійно визначає фонд оплати праці. Мінімальний розмір оплати праці найманих працівників не може бути меншим прожиткового мінімуму, який встановлюється законодавчими актами України.

6.3. Фірма самостійно планує свою діяльність і визначає перспективи розвитку, виходячи з попиту на вироблювану продукцію, роботи, послуги та необхідності забезпечення виробничого та соціального розвитку Фірми, підвищення доходів.

6.4. Основу планів становлять замовлення та договори, що укладені із споживачами (покупцями) продукції, робіт, послуг і постачальниками матеріально-технічних ресурсів.

6.5. Фірма сплачує платежі в бюджет згідно з чинним законодавством.

6.6. Відносини Фірми з іншими підприємствами, організаціями і громадянами в усіх сферах господарської діяльності здійснюються на основі договорів.

6.7. Фірма самостійно виконує матеріально-технічне забезпечення власного виробництва і капітального будівництва через систему прямих угод (контрактів) або через товарні біржі та інші організації України та інших держав.

6.8. Фірма реалізує свою продукцію, майно за цінами і тарифами, що встановлюються самостійно, або на договірній основі, а у випадках, передбачених законодавчими актами України, — за державними (регульованими) цінами і тарифами.

У розрахунках із зарубіжними партнерами застосовуються контрактні ціни, що формуються відповідно до умов і цін світового ринку.

6.9. Фірма зобов'язана:

- охороняти довкілля від забруднення та інших шкідливих впливів;
- забезпечувати безпеку виробництва, дотримуватись санітарно-гігієнічних норм, вимог щодо захисту здоров'я працівників, населення і споживачів продукції і несе відповідальність у встановленому законодавством порядку за шкоду, заподіяну їх здоров'ю та працездатності.

7. Облік і звітність.

7.1. Фірма здійснює оперативний та бухгалтерський облік результатів своєї роботи, веде статистичну звітність.

7.2. Порядок ведення бухгалтерського обліку та статистичної звітності визначається чинним законодавством.

7.3. Службові особи Фірми за перекручення державної звітності несуть в установленому законодавством порядку дисциплінарну, матеріальну або кримінальну відповідальність.

7.4. Контроль за окремими сторонами діяльності Фірми здійснюють державна податкова адміністрація, державні органи, на які покладено нагляд за безпекою виробництва та праці, протипожежною та екологічною безпекою, інші органи відповідно до законодавства України в межах їх компетенції.

8. Зовнішньоекономічна діяльність Фірми.

8.1. Фірма самостійно здійснює зовнішньоекономічну діяльність відповідно до чинного законодавства України в межах предмета діяльності.

8.2. Валютна виручка зараховується на валютний балансовий рахунок Фірми і використовується нею самостійно відповідно до чинного законодавства України.

8.3. Фірма може здійснювати експорт та імпорт виробничо-технічної та іншої продукції в порядку, визначеному законодавством, направляти спеціалістів та приймати іноземних партнерів для обміну досвідом, укладання угод та надання послуг.

8.4. Фірма може брати участь і організовувати виставки, ярмарки, аукціони, семінари, конференції, відкривати фірмові магазини.

8.5. Фірма може створювати спеціальні підприємства з іноземними юридичними особами і громадянами як на території України, так і за її межами.

9. Ліквідація і реорганізація Фірми.

9.1. Ліквідацію і реорганізацію (злиття, приєднання, перетворення) Фірми проводять за рішенням Засновника, а у випадках, передбачених законодавством, – суду або господарського суду.

9.2. При реорганізації і ліквідації Фірми працівникам, що звільнятимуться, гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства України.

9.3. Ліквідація Фірми здійснюється у визначеному чинним законодавством порядку ліквідаційною комісією, яка утворюється Засновником, а у випадках банкрутства – судом або господарським судом.

9.4. При ліквідації Фірми вона зобов'язана провести повний розрахунок із бюджетом.

9.5. Майно, що залишилося після задоволення претензій кредиторів, використовується за вказівкою Засновника.

9.6. У разі реорганізації Фірми її майно, права і обов'язки переходять до правонаступників.

9.7. Всі документи при ліквідації Фірми, строк зберігання яких не закінчився, передаються у міський архів, а при реорганізації – залишаються у правонаступників.

Засновник _____ **Завацький О. Ф.**
(підпис)

Додаток 4

ЗАРЕЄСТРОВАНО

Розпорядженням
глави Маневицької районної
адміністрації
№ __ від “__” _____ р.
присвоєно реєстраційний № __

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зборами ради засновників
“__” _____ р.

СТАТУТ

фірми “Гайтана ЛТД”

1. Загальні положення.

1.1. Фірма “Гайтана ЛТД” у формі товариства з обмеженою відповідальністю створена Засновниками – громадянами України. Внесок у Статутний фонд фірми майновий – побутовий вагончик вартістю 40000 грн, відповідна частка кожного із засновників:

- Ліщин Віктор Васильович – 35% - 14000 грн;
- Столярчук Дмитро Григорович – 32,5% - 13000 грн.;
- Кварцов В’ячеслав Володимирович – 32,5% - 13000 грн.

1.2. Юридична адреса Фірми: смт Маневичі Волинської області, вул. Вокзальна, 5.

1.3. Назва українською мовою – Фірма “Гайтана ЛТД”, латинським шрифтом – FIRMA “GAYTANA LTD”.

1.4. Головним завданням Фірми є заготівля у населення ягід, грибів та іншої продукції, наступна її переробка та реалізація, зокрема через бартерні поставки для забезпечення Маневицького району нафтопродуктами та екологічно чистою харчовою і промисловою продукцією.

1.5. Фірма “Гайтана ЛТД” має право вести такі види діяльності:

- виготовлення товарів народного споживання, будівельних матеріалів та інших товарів, не заборонених для виробництва чинним законодавством України;
- виробництво трикотажних та швейних виробів;
- надання послуг населенню, підприємствам, організаціям у сфері побутового обслуговування, автотранспортних послуг, ремонту та обслуговування автотранспортних засобів;

- будівництво реконструкція, реставрація, розробка проектно-кошторисної документації;
- надання послуг у сфері соціально-побутового обслуговування шляхом створення підприємств торгівлі та громадського харчування, готелів, мотелів, кемпінгів, підприємств ігорного бізнесу згідно з чинним законодавством, туризму;
- вирощування звірів цінних хутряних порід, реалізація хутра та виробів з нього;
- виробництво квіткової, сільськогосподарської, тваринницької, рибної продукції;
- торговельна, торговельно-посередницька, комерційна діяльність, маркетинг;
- проведення рекламної, експортної, інформаційної, видавничої та консультаційної діяльності;
- створення пунктів обміну валют інших держав;
- здійснення охорони майна підприємств, охорони окремих громадян, охорони вантажних перевезень згідно з чинним законодавством;
- Фірма має право вести всі інші види діяльності, що не заборонені чинним законодавством.

2. Зовнішньоекономічна діяльність.

2.1. Фірма має право вести всі види зовнішньоекономічної діяльності згідно з чинним законодавством України, а саме:

- експортувати продукцію та вироби, імпортувати сировину, транспортні засоби, іншу продукцію для потреб виробництва та задоволення потреб суспільства;
- вести безвалютний обмін на бартерній основі;
- бути учасником спільних підприємств;
- проводити міжнародне транспортне перевезення вантажів та організацію туристичних поїздок;
- брати участь у роботі фондових, товарних, валютних бірж, аукціонах, ярмарках;
- надавати та отримувати кредити у валюті, в т. ч. від іноземних партнерів;
- набувати цінні папери іноземних банків та підприємств та інші види діяльності.

3. Юридичний статус.

3.1. Фірма “Гайтана ЛТД” є юридичною особою і діє згідно з чинним законодавством України – Законами: “Про власність”, “Про господарські товариства в Україні”, а також згідно з особливостями, передбаченими цим Статутом та Засновницьким договором.

3.2. Фірма має свою печатку, штампи, бланки, веде самостійний баланс, набуває майно, несе обов’язки, виступає позивачем та відповідачем у суді, третейському суді. Вона має право здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, що передбачена Статутом та Засновницьким договором про створення та діяльність фірми “Гайтана ЛТД”.

3.3. Зміни та доповнення до Статуту, що не суперечать Засновницькому договору, можуть бути внесені за рішенням зборів Засновників.

3.4. Фірма має право здійснювати експортні та імпорتنі операції або товарообмінні операції на внутрішньому та зовнішньому ринках у порядку, передбаченому законодавством України, а також створювати на території України та за її межами представництва, дочірні підприємства, філії, які можуть бути або не бути юридичними особами. Філії та представництва діють на основі положення (Статуту) про них, затвердженого зборами Засновників. Філії є юридичними особами, не відповідають за зобов’язаннями Фірми, а Фірма не відповідає за зобов’язаннями філій.

3.5. Фірма відповідає за своїми зобов’язаннями всім своїм майном. Збитки Фірми відшкодовуються за рахунок резервного фонду, а у випадках, коли коштів резервного фонду не вистачає – за рахунок інших фондів та коштів, що є у Фірми, а при нестачі цих коштів – за рахунок реалізації майна Фірми. Засновники несуть збитки в межах їх вкладів. Фірма не відповідає за зобов’язаннями Засновників, а Засновники – за зобов’язаннями Фірми, за винятком своєї частки в статутному фонді.

3.6. Фірма створює резервний фонд, що становить 25 % статутного фонду. Резервний фонд формується за рахунок щоріч-

них відрахувань від суми чистого прибутку до досягнення фондом вказаного розміру. Розмір щорічних відрахувань у резервний фонд становить 5 % від суми чистого прибутку Фірми. Чистий прибуток утворюється відповідно до установаженого порядку після сплати податків, передбачених законодавством України, і розподіляється за рішенням Засновників.

3.7. Фірма має право визначати в установаженому законом порядку ціну продукції, товарів, послуг, що реалізуються нею в Україні та за її межами.

3.8. Фінансова діяльність Фірми здійснюється на основі фінансових планів, які є частиною планів її господарської діяльності. Результати фінансової діяльності Фірми визначаються за підсумками річного бухгалтерського звіту.

4. Органи управління, контролю.

4.1. Збори Засновників – вищий орган управління. Дирекція – виконавчий орган. Ревізійна комісія – контрольний орган.

4.2. Вищим органом управління Фірмою є збори Засновників, участь у яких беруть Засновники, що мають свою частку у статутному фонді, або їх уповноважені представники.

Керівництво поточною діяльністю Фірми і виконання рішень, прийнятих зборами Засновників, здійснює дирекція, яку очолює директор. Вона призначається зборами Засновників із передачею йому повноважень з керування поточною діяльністю Фірми одноособово в межах його компетенції прав, визначених Статутом та рішенням зборів Засновників.

4.3. Дирекція зобов'язана протягом двох місяців після закінчення року надавати річні звіти, баланс господарської діяльності, рахунки прибутків та збитків Фірми зборам Засновників.

4.4. Контроль за фінансовою і господарською діяльністю дирекції здійснює ревізійна комісія, затверджена зборами Засновників у кількості не менше трьох чоловік.

5. Охорона власності.

5.1. Правова охорона власності Фірми здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

6. Персонал Фірми.

6.1. Збори Засновників розробляють і затверджують Положення “Про персонал Фірми”, згідно з яким призначеному зборам Засновників директорів Фірми надається право найму та звільнення адміністративного, технічного та робочого персоналу.

7. Матеріально-технічне забезпечення.

7.1. Матеріально-технічне забезпечення Фірми здійснюється в порядку, передбаченому чинним законодавством, Засновницьким договором та Статутом Фірми.

7.2. Для захисту авторських прав на свою продукцію Фірма може створювати і використовувати власні товарні знаки і товарні зразки, реєструючи їх у встановленому порядку.

8. Збереження комерційної таємниці.

8.1. Кожен із Засновників зобов’язаний зберігати суворо конфіденційність стосовно отриманої інформації та вживати усіх можливих заходів, щоб зберегти отриману в Фірмі технічну, фінансову, комерційну та іншу інформацію від розголошення.

8.2. Об’єм інформації, яка підлягає розголошенню, визначається самими Засновниками Фірми.

9. Права Засновників Фірми.

9.1. Кожен Засновник має право на отримання інформації і довідок з усіх питань, пов’язаних із діяльністю Фірми, знайомитися з документацією і майновими цінностями, а також вимагати проведення їх перевірки ревізійною комісією або аудиторською організацією.

10. Припинення діяльності Фірми.

10.1. Діяльність Фірми може бути припинена у встановленому чинним законодавством порядку згідно з рішенням суду або за рішенням зборів Засновників. Також діяльність Фірми припиняється при зменшенні кількості учасників.

Статут фірми “Гайтана ЛТД” складений у 8 екземплярах для кожного із Засновників та реєстраційних органів українською мовою.

Засновники:

Ліщин Віктор Васильович
паспорт IV-ЕГ № 603423, виданий 31.05.83 Луцьким ВВС,
проживає: м. Луцьк, вул. Ладигіна, 5/18 (підпис)

Столярчук Дмитро Григорович
паспорт III-ЕГ № 660939, виданий 17.07.80 Горохівським ВВС,
проживає: Луцький р-н, с. Гірка Полонка (підпис)

Кварцов В'ячеслав Володимирович
паспорт III-ЕГ № 518162, виданий 11.07.79 Луцьким ВВС,
проживає: м. Луцьк, пр. Волі, 8а/22, тел. 26470 (підпис)

Додаток 5

Підприємство ЗАРЕЄСТРОВАНО
Виконкомом
Луцької міської ради народних
депутатів “ ” _____ р.
Реєстраційний № _____
Зав. відділом _____ Г.О.Голов'юк

ЗАТВЕРДЖЕНО
Загальними зборами засновни-
ків,
протокол №__ від “ ” _____ р.

СТАТУТ**колективного підприємства “Волиньбудремонт”****1. Загальні положення.**

1.1. Колективне підприємство “Волиньбудремонт” створене фізичними особами – засновниками Ніколаєвим Леонідом Юхимовичем, Пономарівим Володимиром Олексійовичем і Табачуком Петром Семеновичем.

1.2. Колективне підприємство “Волиньбудремонт” у своїй діяльності користується чинним законодавством та Статутом підприємства.

1.3. Статут розроблено відповідно до Господарського кодексу, закону України “Про власність” та інших нормативних актів, що регулюють діяльність підприємства.

1.4. Підприємство є юридичною особою, діє на принципах повного господарського розрахунку, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, круглу печатку, штампи та бланки, власний товарний знак та інші реквізити, які притаманні підприємству.

1.5. Підприємство має право набувати майнові та особисті немайнові права і нести зобов'язання, від свого імені укладати договори, бути позивачем та відповідачем у суді, господарському та третейському суді.

1.6. Юридична адреса Підприємства: м. Луцьк, проспект Волі, 16.

2. Предмет та напрями діяльності.

2.1. Предмет та напрями діяльності становлять:

- функції замовника по будівництву та реконструкції об'єктів на території області та України, надання послуг забудовникам;
- здійснення контролю за використанням виділених на будівництво коштів за виконанням підрядними організаціями своїх договірних зобов'язань;
- здійснення технічного нагляду за дотриманням будівельних норм та правил, а також за відповідністю виконуваних робіт проектним вимогам;
- контролювання якості використовуваних у будівництві об'єкта будівельних матеріалів та виробів;
- замовлення проектно-кошторисної документації на об'єкт та контроль за її розробкою;
- виробництво будівельних матеріалів, а також будь-якої іншої продукції, не забороненої чинним законодавством;
- виконання будівельних, монтажних, пусконаладжувальних робіт, проектних та інших робіт, монтування та обслуговування технологічного обладнання і дії, пов'язані з його придбанням;
- будівництво необхідних підприємству об'єктів господарським способом;
- торговельно-закупівельна діяльність;
- здійснення транспортно-експедиційних робіт;
- придбання, реалізація, виготовлення товарів народного споживання;
- здійснення комерційного посередництва на ринках товарів, послуг, матеріальних ресурсів, нерухомості;
- представницькі функції українських та зарубіжних юридичних осіб;
- здійснення інформаційного обслуговування;
- надання послуг: консультативних, рекламних, маркетингових, агентських, комісійних, консигнаційних, управлінських, туристичних та інших, не заборонених чинним законодавством;

- усі види робіт, що входять до функціональних обов'язків замовника, введення ділянок та площ під забудову;
- оптова, дрібнооптова та роздрібна торгівля товарами як власного виробництва, так і придбаних у постачальників;
- зовнішньоекономічна та зовнішньоторговельна діяльність;
- впровадження прогресивних технологій та послуг у будівельній справі;
- вивчення технологічного та організаційного рівня діючих підприємств задля впровадження на них нових видів продукції, передових технологічних процесів та методів управління;
- здійснення будівництва житла на замовлення юридичних та фізичних осіб;
- здійснення будівництва житла з метою його реалізації юридичним та фізичним особам.

2.2. Для здійснення видів діяльності, які потребують ліцензій, Підприємство одержує їх у встановленому чинним законодавством порядку.

3. Юридичний статус Підприємства.

3.1. Підприємство набуває прав юридичної особи з моменту його державної реєстрації у виконкомі Луцької міської ради народних депутатів.

3.2. Підприємство здійснює право володіння, користування та розпорядження належним йому та закріпленим за ним майном, яке складається з основних фондів, обігових коштів, інших матеріальних цінностей та фінансових ресурсів відповідно меті своєї діяльності та призначенню майна.

3.3. Підприємство має право:

- на придбання основних та обігових коштів, вступати в договірні відносини з підприємствами незалежно від їх відомчої приналежності та форм власності, окремими громадянами та зарубіжними юридичними та фізичними особами;
- відкривати фінансування об'єктів;
- відкривати філіали та представництва як в Україні, так і за її межами;

- об'єднувати свої кошти з коштами підприємств різних форм власності та створювати з підприємствами різних форм власності спільні підприємства;
- самостійно вирішувати питання розвитку матеріально-технічної бази підприємства, вносити зміни в склад майна, проводити реконструкцію, розширення, технічне переобладнання Підприємства;
- бути учасником (засновником) інших підприємств, товариств, фірм;
- брати участь у торгах, аукціонах, виставках;
- укладати від свого імені як на Україні, так і за кордоном будь-які угоди та проводити юридичні дії, зокрема зовнішньоторговельні, з підприємствами, фірмами, установами різних форм власності, а також громадськими організаціями та приватними особами;
- передавати матеріальні та грошові кошти підприємствам, які виконують роботу для Підприємства;
- купувати, обмінювати, орендувати, займати у підприємств різних форм власності і громадян не використовуваними ними будівлі і обладнання, транспортні засоби та інші матеріальні цінності;
- виконувати роботи та послуги на комерційній основі;
- передавати іншим юридичним особам та громадянам, а також продавати, обмінювати, здавати в оренду чи безкоштовно в тимчасове користування споруди, будівлі, транспортні засоби, сировину та інші матеріальні цінності, а також списувати їх з балансу, якщо вони зносились або не відповідають господарським потребам;
- самостійно встановлювати види, розміри та порядок формування й використання фондів та резервів;
- за рахунок власних коштів здійснювати власне будівництво як із юридичними, так і з фізичними особами;
- купувати та реалізовувати особисто або через банківські установи цінні папери інших підприємств, виконувати роботи та послуги в кредит із наступною повною їх оплатою покупцями

та виплатою ними процентів за користування кредитами, використовувати для цього векселі;

- формувати на договірній основі тимчасові творчі колективи для виконання конкретних завдань і замовлень;
- самостійно визначати форми та систему оплати праці в межах госпрозрахункового прибутку підприємства;
- здійснювати інші правомірні заходи та дії відповідно до чинного законодавства України.

4. Майно Підприємства.

4.1. Майно Підприємства складають основні фонди та обігові кошти, а також інші цінності, вартість яких відображується у самостійному балансі.

4.2. Статутний фонд Підприємства складають грошові внески засновників у сумі 33000 грн.

Частки в статутному фонді розподіляються між засновниками таким чином:

- Ніколаєв Л. Ю. – 34%;
- Пономарів В. О. – 33%;
- Табачук П. С. – 33%.

4.3. Майно Підприємства, відповідно до чинного законодавства та цього Статуту, належить Підприємству на правах власності; Підприємство володіє, розпоряджається та використовує своє майно, не порушуючи чинного законодавства.

4.4. Майно Підприємства складається з:

- внесків Засновників, матеріальних, грошових ресурсів або інших цінностей, які мають вартісну оцінку;
- прибутків від самостійної виробничо-господарської, комерційної та підприємницької діяльності;
- дивідендів від акцій, цінних паперів, вкладів;
- придбання майна інших підприємств;
- кредитів банку;
- залучених коштів юридичних та фізичних осіб;
- інших не заборонених чинним законодавством джерел.

4.5. Підприємство несе відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах належного йому майна, на яке може бути звер-

нене стягнення згідно з чинним законодавством. Підприємство не відповідає за зобов'язаннями держави, а держава – за зобов'язаннями Підприємства.

4.6. Підприємство може продавати та передавати іншим підприємствам, організаціям, здавати в оренду майно, яке належить йому на правах власності.

5. Фінансово-господарська діяльність.

5.1. Джерелом формування фінансових ресурсів Підприємства є прибуток, амортизаційні відрахування, внески членів трудового колективу, а також інші надходження.

5.2. Прибуток, який залишається у Підприємства після сплати обов'язкових виплат, надходить у його повне розпорядження.

Підприємство самостійно визначає напрями використання чистого прибутку, приймаючи колективом відповідне рішення згідно законодавства України.

5.3. Підприємство самостійно визначає ціни на свою продукцію та послуги на основі затрат на їх виробництво та реалізацію, враховуючи попит, а також на договірній основі, а у випадках, визначених законодавчими актами України, реалізує продукцію за відпускними цінами.

5.4. Всі розрахунки Підприємства, включаючи платежі в бюджет і виплату заробітної плати, виконуються у визначені календарні дні поданням розрахункових документів.

5.5. Фінансовий рік збігається з календарним роком.

5.6. Капітальне будівництво і реконструкція власних об'єктів Підприємства здійснюється як за договорами підяду, так і господарським способом.

При виконанні будівництва господарським способом Підприємство може залучати інші Підприємства, незалежно від їх відомчої належності і форм власності чи господарювання, у порядку пайової участі у капітальних вкладеннях на будівництво згаданих об'єктів.

5.7. Підприємство може створювати спільні підприємства за участю різних форм власності. Передача частки у спільному підприємстві, страхування ризиків спільних підприємств, а та-

кож проведення ревізій їх фінансово-господарської діяльності проводиться за погодженням сторін.

5.8. З метою поліпшення складу та структури обігових матеріальних ресурсів, Підприємство може здійснювати обмінні операції продукцією матеріально-технічного призначення з підприємствами різних форм власності.

Підприємство може провадити обмін транспортних засобів та матеріальних ресурсів на свій розсуд.

5.9. Підприємство веде оперативний бухгалтерський облік згідно з порядком, встановленим в Україні відповідно до чинного законодавства.

6. Матеріально-технічне забезпечення.

6.1. Підприємство на основі вивчення кон'юнктури ринку, потенційних можливостей партнерів, інформації про прогноз цін організовує матеріальне забезпечення власного виробництва та капітального будівництва через придбання ресурсів на внутрішньому та зовнішньому ринках товарів та послуг.

6.2. Придбання ресурсів на ринках товарів та послуг здійснюється Підприємством безпосередньо у виробників, у посередницьких організацій в Україні та за її кордоном, а також у фізичних осіб.

6.3. Підприємство має право забезпечувати себе матеріально-технічними ресурсами і з державних фондів у період виконання робіт за державним замовленням або у разі участі у реалізації державних програм.

7. Управління Підприємством.

7.1. Вищим органом управління Підприємством є збори Засновників.

До компетенції зборів Засновників належить:

- визначення основних напрямів діяльності Підприємства;
- внесення змін та доповнень до Статуту підприємства;
- прийняття рішень про реорганізацію та ліквідацію Підприємства;
- прийняття рішень про викуп орендованого майна та внесення змін до договору оренди майна;
- прийняття рішень про утворення філій, представництв, утворення підприємств, вступ до асоціацій, союзів, об'єднань, створення спільних підприємств;

- затвердження планів господарської діяльності;
- вирішення інших питань, передбачених законодавством України.

7.2. Збори є повноважними, якщо на них присутні 2/3 складу Засновників. Рішення зборів вважають прийнятими, якщо за них проголосували 50 і більше відсотків присутніх на зборах.

7.3. Управління Підприємством здійснює директор, який обирається зборами Засновників. До компетенції директора входить:

- здійснення оперативного керівництва поточною роботою Підприємства;
- представництво Підприємства без довіреності, самостійне укладення договорів та контрактів із наступним інформуванням Засновників;
- прийняття рішень у вигляді наказів та розпоряджень, обов'язкових для колективу Підприємства;
- здійснення інших дій, за винятком віднесених до компетенції загальних зборів.

7.4. Контроль за фінансовим станом та господарською діяльністю здійснює ревізор (ревізійна комісія), якого (яку) обирають збори строком на три роки.

8. Трудові взаємини на Підприємстві.

8.1. Підприємство самостійно в рамках чинного законодавства визначає порядок прийняття, переведення і звільнення працівників, а також визначає системи та розміри оплати праці, розпорядок робочого дня та інше.

8.2. Прийом на роботу оформляється контрактом у письмовій формі. У ньому відображується термін, на який цей контракт укладається, обов'язки сторін, порядок звільнення та оплати праці.

8.3. Підприємство самостійно визначає обсяг використання фонду матеріального заохочення, кількість працівників, їх професійний склад та кваліфікацію.

8.4. Доходи кожного працівника визначаються його особистим внеском у виробничо-господарську діяльність Підприємства, враховуючи кінцеві результати діяльності Підприємства.

8.5. Працівники Підприємства підлягають соціальному страхуванню і соціальному забезпеченню в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством.

8.6. Працівникам Підприємства можуть встановлюватися пільги та переваги по соціальному забезпеченню за рахунок власних коштів.

8.7. Повноваження трудового колективу реалізуються через збори трудового колективу. До компетенції трудового колективу належить вирішення питань, визначених чинним законодавством, яке регулює правовідносини адміністрації Підприємства і найманих працівників.

9. Зовнішньоекономічна діяльність.

9.1. Зовнішньоекономічна діяльність Підприємства здійснюється на підставі Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність”.

Підприємство здійснює зовнішньоекономічну діяльність на принципах самофінансування та самоокупності, безпосередньо проводячи експортно-імпорتنі операції та встановлюючи прямі виробничі, творчі та науково-технічні зв'язки з зарубіжними партнерами.

9.2. Підприємство створює як на Україні, так і за її межами спільні підприємства та організації з іноземними партнерами;

- організовує свої філії, представництва, агентства за кордоном; відряджає за кордон та приймає в Україні зарубіжних спеціалістів;

- організовує та бере участь у міжнародних виставках, ярмарках;

- встановлює номенклатуру та обсяг експортно-імпорتنих операцій відповідно в статуту Підприємства;

- створює фонд валютних відрахувань, який формується згідно зі стабільними довгостроковими нормативами за рахунок коштів, одержаних від реалізації готової продукції на експорт, надання послуг та інше;

- одержує кредити в іноземній валюті для створення і розвитку експортних виробництв на умовах погашення кредиту за рахунок валютної виручки;

- надає консультативні послуги з питань організації зовнішньоекономічної діяльності;
- виконує інші дії, не заборонені чинним законодавством.

9.3. Кошти фонду валютних відрахувань Підприємства вилученню не підлягають і можуть накопичуватися для використання у наступні роки.

9.4. Підприємство витрачає кошти валютних відрахувань у встановленому чинним законодавством порядку за рішенням загальних зборів колективу Підприємства.

9.5. Підприємство несе відповідальність за свою зовнішньоекономічну діяльність і раціональне використання валютних коштів, компенсує збитки за невиконання зобов'язань перед партнерами щодо своїх зобов'язань відповідно до чинного законодавства.

10. Припинення діяльності Підприємства.

10.1. Припинення діяльності Підприємства відбувається шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, виділення, перетворення) або ліквідації.

10.2. Реорганізація Підприємства здійснюється за рішенням загальних зборів або уповноваженого органу. В разі реорганізації Підприємства всі його права переходять до правонаступників.

10.3. Ліквідація Підприємства реалізується:

- за рішенням загальних зборів або Засновників;
- на підставі рішення суду, господарського суду;
- у разі банкрутства;
- у разі викупу орендованого майна шляхом його реорганізації;
- за поданням органів, що контролюють діяльність Підприємства, — у разі систематичного або грубого порушення ним законодавства;
- з інших підстав, передбачених чинним законодавством.

10.4. Ліквідацію Підприємства здійснює комісія, яка признається ініціатором ліквідації Підприємства.

Ліквідація Підприємства здійснюється в порядку, встановленому чинним законодавством.

10.5. Ліквідаційна комісія несе майнову відповідальність за витрати, заподіяні комісією Підприємству, його Засновникам, а також третім особам, відповідно до цивільного законодавства.

10.6. Наявні грошові кошти, включаючи виручку від продажу майна Підприємства при його ліквідації, після розрахунків із бюджетом, оплати праці робітникам, інших необхідних розрахунків, розподіляються ліквідаційною комісією.

10.7. Підприємство вважається ліквідованим або реорганізованим із моменту його виключення з державного реєстру України.

11. Заключні положення.

11.1. Якщо будь-яке положення цього Статуту втрачає силу, то це не призводить до того, що й інші положення втрачають свою силу. Недійсне положення змінюється іншим, близьким за змістом дійсним щодо права положення.

11.2. Зміни та доповнення до цього Статуту, які відповідають чинному законодавству, можуть бути внесені до нього на підставі рішення колективу у встановленому чинним законодавством порядку.

Статут підписали:

Ніколаєв Л. Ю.
Табачук П. С.
Пономарів В. О.

Додаток 6

Підприємство
ЗАТВЕРДЖЕНО

“ ___ ” _____ р.

Реєстраційний № _____

Доповнення зареєстровані

“ ___ ” _____ р.

Завідуючий відділом розвитку
підприємництва

Підпис _____ О. Г. Головка

Гербова печатка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Загальними зборами
акціонерного товариства

“Волинь-авторемонт”

Протокол зборів № _____

від “ ___ ” _____ р.

Голова зборів

Підпис _____ Ю. С. Порольчук

Гербова печатка

**Зміни і доповнення
до статуту акціонерного товариства
“Волинь-авторемонт”**

Внести зміни (доповнення):

1. У розділ III пункту 3.1. Викласти цей пункт у такій редакції:
“Статутний фонд Товариства складає 113 198 грн. Статутний фонд розділений на 113 198 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 грн кожна”.

2. У розділ IV пункту 6.1. Викласти цей пункт у такій редакції:
“Вищим органом Товариства є загальні збори акціонерів.

У загальних зборах мають право брати участь його акціонери, а також члени виконавчих органів (які не є акціонерами) з правом дорадчого голосу.

Акціонер, який володіє 100 акціями і більше, має право особисто брати участь у загальних зборах акціонерів”.

Зміни (доповнення) внесені “ ___ ” _____ р. на _____ сторінках.

ЗАРЕЄСТРОВАНО

У виконкомі Луцької міської ради
народних депутатів

“_____” _____ р.

Зав. відділом розвитку
підприємництва

_____ С. О. Поліщук

(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Загальними зборами
акціонерного товариства

“Волинь-авторемонт”

Реєстраційний № _____

“_____” _____ р.

Протокол № _____

Гербова печатка

СТАТУТ**акціонерного товариства “Волинь-авторемонт”**

Доповнення зареєстровані “_____” _____ р.

Зав. відділом розвитку підприємництва _____ О. Г. Головка

(підпис)

Гербова печатка

Посвідчення нового зразка видане “_____” _____ р.

Реєстраційний № _____

Зав. відділом розвитку підприємництва _____ О. Г. Головка

(підпис)

Гербова печатка

1. Загальні положення.

1.1. Акціонерне товариство “Волинь-авторемонт” (далі в тексті – Товариство) є акціонерним товариством відкритого типу, яке утворене на необмежений строк та керується в своїй діяльності Законом України “Про господарські товариства”, іншими законодавчими актами України, Засновницьким договором і цим Статутом.

1.2. Назва товариства:

Українською мовою – Акціонерне товариство “Волинь-авторемонт”.

Скорчена назва товариства “Волинь-авторемонт”

1.3. Місцезнаходження товариства : м. Луцьк, вул. Рівненська, 145.

1.4. Засновниками товариства є такі юридичні особи:
Фонд державного майна України, м. Київ, вул. Садова, 3;
Акціонерна компанія "Авто", м. Київ, вул. Червоновоар-
мійська, 15;

Волинська організація орендарів "Автосервіс", м. Луцьк, вул. Рівненська, 145, що є засновником Волинського орендного товариства "Автосервіс", до складу якого входять:

Луцька СТО-1

м. Луцьк, вул. Рівненська, 145;

Луцька СТО-2

м. Луцьк, вул. Данила Галицького, 21;

Володимир-Волинська СТО

м. Володимир-Волинський, вул. Конєва, 1;

Ковельська СТО

м. Ковель, вул. Володимирська, 135;

Нововолинська СТО

м. Нововолинськ, вул. Луцька, 25;

ПТО с. Седлище

с. Седлище Любешівського району;

ПТО с. Забороль

с. Забороль Луцького району;

1.5. Товариство є юридичною особою, має самостійний баланс, печатку зі своїм найменуванням та фірмовим знаком, розрахункові та валютні рахунки.

1.6. Товариство набуває права юридичної особи з дня державної реєстрації його Статуту.

1.7. Товариство має право укладати договори, набувати майнові та особисті немайнові права, нести обов'язки, бути позивачем та відповідачем у суді, господарському та третейському судах.

1.8. Товариство:

· несе відповідальність за своїми обов'язками тільки майном Товариства, на яке за законодавством України може бути накладене стягнення;

- не несе відповідальності за зобов'язаннями держави, а держава не несе відповідальності за зобов'язаннями Товариства;
- не несе відповідальності за зобов'язаннями акціонерів.

Акціонери несуть відповідальність за зобов'язаннями Товариства у межах акцій, які їм належать.

Акціонери, які неповністю оплатили акції, несуть відповідальність за зобов'язаннями Товариства у межах сплаченої і несплаченої суми.

1.9. Товариство самостійно визначає свою організаційну структуру і затверджує свої внутрішні документи.

1.10. Товариство створює на території України та за її межами філії, представництва, дочірні, а також спільні з іноземними підприємствами підприємства, згідно з чинним законодавством України.

1.11. Товариство на добровільних засадах має право входити до складу різноманітних спілок, асоціацій, консорціумів та інших об'єднань.

1.12. Товариство має право випускати облігації та інші цінні папери відповідно до чинного законодавства України.

2. Мета та предмет діяльності Товариства.

2.1. Товариство створене з метою активізації розвитку інфраструктури автосервісів, поліпшення науково-технічного забезпечення виробництва у сфері технічного обслуговування транспортних засобів та торгівлі.

2.2. Предмет діяльності Товариства:

- сервісне обслуговування, ремонт та торгівля транспортними засобами, обладнанням, запасними частинами та автоприладдям до них, матеріалами та товарами народного споживання, складною побутовою технікою;
- проведення технічної експертизи всіх видів транспортних засобів;
- розробка та виготовлення обладнання, пристосувань, оснастки, інструменту для технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів;
- відновлення зношених деталей, вузлів, агрегатів;
- науково-технічні розробки, маркетингові послуги;

- торгові операції, комерційне посередництво, зокрема на консигнаційній та комісійній основі, лізингові операції;
- експорт та імпорт товарів, запчастин, матеріалів, обладнання, капіталів;
- товарообмінні (бартерні) операції та діяльність, проведення зустрічної торгівлі, зокрема з іноземними партнерами;
- надання послуг платної стоянки з кімнатами відпочинку, зокрема іноземним громадянам;
- підготовка водіїв категорії "В";
- організація ринку продажу автомобілів, запасних частин, автоприладдя та супутніх товарів;
- інша господарська діяльність, що дозволяється чинним законодавством.

3. Статутний фонд та майно Товариства.

3.1. Статутний фонд Товариства складає 113 198 грн. Статутний фонд розділений на 113 198 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 грн кожна.

3.2. Вкладами учасників та Засновників Товариства можуть бути будинки, споруди, обладнання, інші матеріальні цінності, цінні папери, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права, грошові засоби як у національній, так і в іноземній валюті.

Вклад, оцінений у гривнях, складає частку учасника і Засновника в статутному фонді Товариства.

3.3. Товариство є власником:

- майна, переданого йому Засновниками та учасниками;
- продукції, виробленої Товариством в результаті господарської діяльності;
- одержаного прибутку;
- іншого майна, набутого на підставах, не заборонених чинним законодавством.

3.4. Право розпорядження майном Товариства належить тільки самому Товариству в особі його посадових осіб та органів управління.

3.5. У складі майна Товариства створюються і знаходяться у його повному розпорядженні фонди розвитку виробництва і соціально-культурного розвитку, резервний фонд, фонд матеріального заохочення й інші, необхідні для його діяльності, фонди.

Резервний фонд Товариства створюється в обсязі не менше 25 відсотків статутного фонду.

Резервний фонд формується за рахунок відрахувань від чистого прибутку до досягнення фондом вказаного обсягу.

Обсяг щорічних відрахувань у резервний фонд встановлюється загальними зборами акціонерів і не може бути менше 5 відсотків від суми чистого прибутку.

Обсяг, призначення, джерела створення і порядок використання фондів Товариства визначає правління Товариства.

3.6. Загальні збори акціонерів Товариства мають право змінити (збільшити, зменшити) обсяг статутного фонду. Збільшення статутного фонду може бути здійснене після оплати всіма акціонерами своїх акцій.

Зменшення статутного фонду Товариства не допускається за наявності заперечень кредиторів Товариства.

Зміна статутного фонду не більш ніж 1/3 може здійснюватися згідно з рішенням правління Товариства.

Рішення загальних зборів, Товариства про зміну статутного фонду вступає в силу з дня внесення цих змін у Державний реєстр.

Товариство відшкодовує власникові акцій збитки, пов'язані зі зміною статутного фонду.

Про рішення загальних зборів акціонерів чи правління Товариства про зменшення статутного фонду і викуп у зв'язку з цим акцій акціонери повідомляються письмово. Акції, які не були передані Товариству протягом 6 місяців з дня повідомлення про їх викуп та анулювання, визнаються недійсними.

4. Акції, їх види, сертифікати.

4.1. Акції Товариства – іменні, прості. Кожна акція Товариства дає її власнику право одного голосу при вирішенні усіх питань, які розглядаються загальними зборами акціонерів, право на отримання дивідендів.

Вартість акції оцінюється у гривнях незалежно від форми внесення вкладу.

4.2. Акція Товариства неподільна. Якщо одна і та ж акція належить кільком особам, всі вони щодо Товариства визнаються одним акціонером та можуть здійснювати свої права через одного з них або через спільного представника.

4.3. Акції можуть бути видані акціонеру тільки після повної оплати їх вартості. Акціонери зобов'язані провести повну оплату вартості акцій не пізніше 9 місяців після реєстрації Товариства. У випадку несплати у встановлений строк акціонер сплачує за час прострочки 10 відсотків річних від суми простроченого платежу. У разі невнесення протягом 3 місяців платежу Товариство має право самостійно реалізувати неоплачені акції як не зв'язані підпискою з акціонером іншим учасникам.

4.4. При повній оплаті акцій акціонеру видається сертифікат на всі належні йому акції Товариства. Сертифікат акцій – цінний папір, який є свідомством володіння вказаною в ньому особою певною кількістю акцій Товариства.

4.5. Рух іменної акції фіксується в книзі реєстрації акцій, яка ведеться Товариством. У книгу вносяться дані про кожну іменну акцію, час придбання, кількість таких акцій у кожного з акціонерів.

4.6. Товариство має право викупати у акціонера оплачені ним акції тільки за рахунок сум, які перевищують статутний фонд, для наступного перепродажу, розповсюдження серед своїх працівників або анулювання. Викуплені акції мають реалізовуватися або анулюватися у строк не більше одного року.

5. Права та обов'язки акціонерів.

5.1. Акціонери мають право:

- брати участь в управлінні справами Товариства в порядку, встановленому цим Статутом та внутрішніми документами Товариства;
- одержувати частину прибутків (дивіденди) від діяльності Товариства;

- користуватись послугами Товариства з обслуговування та ремонту легкових автомобілів у першу чергу;
- одержувати повну інформацію щодо діяльності Товариства, зокрема, знайомитися з даними бухгалтерського обліку, звітності, протоколами засідань правління Товариства та іншою документацією.

5.2. Акціонери зобов'язані:

- дотримуватись установчих документів, внутрішніх документів Товариства та виконувати рішення загальних зборів і інших органів управління Товариством;
- виконувати свої зобов'язання перед Товариством, зокрема пов'язані з майновою участю, а також оплачувати акції у повному обсязі, порядку і засобами, передбаченими установчими документами;
- не розголошувати комерційну таємницю та конфіденційну інформацію про діяльність Товариства;
- своєчасно повідомляти про зміну місця проживання (місця знаходження).

6. Управління Товариством.

6.1. Вищим органом Товариства є загальні збори акціонерів.

У загальних зборах мають право брати участь його акціонери, а також члени виконавчих органів (які не є акціонерами) з правом дорадчого голосу.

6.2. Акціонер має право на підставі доручення доручити виконання своїх прав на загальних зборах представнику.

Представники можуть бути постійними або призначеними на певний строк.

Акціонер має право у будь-який час змінити свого представника у вищому органі, повідомивши про це правління Товариства.

6.3. Загальні збори акціонерів обирають голову зборів. Порядок обрання голови зборів і його функціональні обов'язки визначаються зборами акціонерів.

6.4. Акціонери або їх представники, які беруть участь у загальних зборах, реєструються з вказаною кількістю голосів, якою володіє кожний акціонер. Цей перелік підписується головою і секретарем загальних зборів.

- 6.5. До компетенції загальних зборів Товариства належить:
- внесення змін у Статут і статутний фонд Товариства;
 - вибори або відкликання членів спостережної ради Товариства;
 - визначення основних напрямів діяльності Товариства і затвердження планів, звітів про їх виконання;
 - вибори і відкликання голови правління Товариства, членів правління з подання голови правління, членів ревізійної комісії;
 - затвердження річних результатів діяльності Товариства, включаючи його дочірні підприємства, ухвалення їх статутів і положень;
 - винесення рішення про притягнення до майнової відповідальності посадових осіб Товариства, а саме: голови правління, членів правління;
 - затвердження правил процедури та інших внутрішніх документів Товариства, визначення організаційної структури Товариства;
 - визначення умов оплати праці посадових осіб Товариства, його дочірніх підприємств, філій, представництв;
 - затвердження договорів і угод, укладених на суму не більше 50% статутного фонду;
 - прийняття рішення про припинення діяльності Товариства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу.

Згідно з рішенням загальних зборів Товариства виконання окремих вище перелічених функцій може бути покладено на спостережну раду, правління або голову правління.

Загальні збори визнаються повноважними, якщо в них беруть участь акціонери, що мають більше 60% голосів.

6.6. Рішення загальних зборів акціонерів приймаються більшістю у 75% голосів акціонерів, які беруть участь у зборах, із таких питань:

- зміна Статуту Товариства;
- прийняття рішення про припинення діяльності Товариства;
- створення і припинення діяльності дочірніх підприємств.

З решти питань рішення приймаються простою більшістю голосів акціонерів, які беруть участь у зборах.

6.7. Про скликання чергових загальних зборів акціонери-власники іменних акцій повідомляються персонально. Крім того, повинно бути зроблене загальне повідомлення про скликання зборів, у якому вказуються час і порядок проведення зборів та порядок денний.

Вказане повідомлення повинно бути зроблене у місцевому друкованому органі не пізніше ніж за 45 днів до скликання загальних зборів.

6.8. Будь-хто з акціонерів має право вносити свої пропозиції в порядок денний загальних зборів не пізніше, ніж за 40 днів до скликання зборів акціонерів Товариства.

У цей же строк акціонери, які володіють в сукупності більше ніж 10% голосів, можуть вимагати включення в порядок денний питань, які не внесені в порядок денний.

Загальні збори не мають права приймати рішення з питань, які не внесені в порядок денний.

6.9. Акціонер має кількість голосів на загальних зборах відповідно до кількості належних йому акцій, виходячи з принципу “одна акція – один голос”.

6.10. Загальні збори акціонерів скликаються не рідше одного разу на рік.

6.11. Позачергові збори скликаються за ініціативою спостережної ради, а також за ініціативою голови правління і правління Товариства у випадку неплатоспроможності Товариства, а також за наявності обставин, які зачіпають інтереси Товариства загалом.

6.12. Акціонери, які володіють в сукупності більше 20% голосів, мають право скликати позачергові збори акціонерів у будь-який час і з будь-якого приводу.

Якщо протягом 20 днів спостережна рада не задовольнила вимоги про скликання зборів, акціонери мають право самі скликати збори.

6.13. Спостережну раду Товариства обирають загальні збори в кількості 5 чоловік із числа акціонерів строком на 5 років. Вона

здійснює контроль за діяльністю голови правління і правління Товариства.

До спостережної ради входять: голова ради, заступник голови, члени ради.

Правління Товариства зобов'язане пред'являти будь-які документи з фінансово-господарської діяльності Товариства за першою вимогою спостережної ради.

Члени ради не можуть бути членами правління.

6.14. Голова правління Товариства обирається загальними зборами строком на 5 років і має право без доручення здійснювати діяльність від імені Товариства в межах прав, передбачених Статутом. Голова правління Товариства очолює правління, яке є виконавчим органом Товариства, та здійснює керівництво його поточною фінансово-господарською діяльністю.

Головою правління і членами правління можуть бути особи, які знаходяться з Товариством у трудових відносинах.

З головою правління Товариства укладається письмовий договір (контракт) на управління Товариством; договір підписується від імені Товариства за дорученням загальних зборів акціонерів одним з акціонерів.

6.15. Правління обирається загальними зборами Товариства в кількості 7 осіб строком на 5 років.

Кандидатури членів правління подає голова правління.

Член правління, призначений головою правління на посаду заступника голови правління, має право без доручення здійснювати діяльність від імені Товариства в межах прав, передбачених Статутом і його посадовими обов'язками.

6.16. Голова правління і правління вирішують усі питання діяльності Товариства, окрім тих, які віднесені до компетенції загальних зборів, спостережної ради.

Правління скликається у міру необхідності, але не рідше одного разу на місяць.

Рішення правління приймаються простою більшістю голосів згідно з принципом “один член правління — один голос”.

Голова правління і правління підзвітні загальним зборам акціонерів і спостережній раді й організують виконання їх рішень.

6.17. Правління визначає структуру і штати апарату управління Товариства, які затверджуються головою правління.

6.18. Голова правління Товариства:

- діє без доручення від імені Товариства;
- в межах своєї компетенції видає накази і розпорядження, обов'язкові для всіх працівників Товариства, відповідно до трудового законодавства наймає на роботу і звільняє працівників Товариства, розпоряджається майном і грошовими коштами Товариства, за виключенням тих фондів Товариства, які використовуються лише за рішенням правління, виступає розпорядником кредитів, представляє Товариство у відносинах із вітчизняними та закордонними юридичними особами і громадянами, укладає в Україні та за її межами договори, здійснює інші юридичні дії, видає доручення на укладання договорів;

- приймає рішення про пред'явлення від імені Товариства претензій і позовів до юридичних і фізичних осіб в Україні, а також за її межами;

- здійснює керівництво діяльністю правління і несе персональну відповідальність за виконання покладених на нього обов'язків, розподіляє обов'язки між членами правління, керівниками структурних підрозділів і визначає їх повноваження в діяльності правління;

- призначає на посаду працівників апарату управління Товариством, директорів дочірніх підприємств, філій і представництв, інших підрозділів, встановлює посадові оклади, переводить на іншу роботу, накладає стягнення і звільняє з роботи, може делегувати виконання питань, що входять до його компетенції окремим членам правління, а також керівникам структурних підрозділів Товариства;

- укладає трудові угоди (контракти) з працівниками;
- організує ведення протоколів засідань правління;
- вирішує інші питання в межах своєї компетенції.

6.19. Контроль за фінансово-господарською діяльністю правління Товариства здійснює ревізійна комісія, яка обирається з числа акціонерів у складі 3 осіб строком на 5 років. Порядок діяль-

ності ревізійної комісії, її склад і чисельність затверджуються загальними зборами Товариства.

Перевірка фінансово-господарської діяльності правління проводиться ревізійною комісією за дорученням загальних зборів акціонерів та спостережної ради, за її особистою ініціативою або за вимогою акціонерів, які володіють у сукупності більше 10 % голосів.

Ревізійній комісії мають видаватися бухгалтерські та інші необхідні документи і на її вимогу подаватися особисті пояснення посадових осіб.

Ревізійна комісія доповідає про результати проведених нею перевірок загальним зборам акціонерів або спостережній раді Товариства.

Члени ревізійної комісії мають право брати участь із правом дорадчого голосу в засіданнях правління.

Ревізійна комісія складає висновки по річних звітах і балансах.

Без висновків ревізійної комісії загальні збори акціонерів не мають права затверджувати баланс.

Ревізійна комісія зобов'язана вимагати позачергового скликання загальних зборів акціонерів у випадку виникнення загрози суттєвим інтересам акціонерів Товариства або виявлення зловживань, заподіяних посадовими особами.

7. Виробничо-господарська та зовнішньоекономічна діяльність Товариства.

7.1. Товариство самостійно планує основні напрями своєї діяльності і визначає перспективи розвитку, виходячи з попиту на роботи, послуги та товари Товариства з урахуванням забезпечення самоокупності і прибуткової діяльності.

7.2. Відносини Товариства з іншими суб'єктами підприємницької діяльності в усіх сферах ґрунтуються на договірних засадах, на принципах добровільності та партнерства.

7.3. Товариство реалізує свою продукцію, роботи та послуги за цінами і тарифами, які встановлюються ним самостійно або за договорами.

7.4. Всі взаєморозрахунки за своїми зобов'язаннями Товариство здійснює по безготівковому розрахунку, а також готів-

кою через банки відповідно до правил ведення розрахункових та касових операцій, затверджених Національним банком України.

7.5. З метою забезпечення стабільного фінансового стану і відшкодування збитків, які можуть бути спричинені стихійним лихом та іншими непередбаченими обставинами, Товариство укладає договори страхування щодо свого майна і майнових інтересів через систему державного і комерційного страхування.

7.6. Товариство має право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на підставі валютної самоокупності та самофінансування.

7.7. Ведення експортно-імпортних і зовнішньоекономічних операцій може здійснюватися Товариством як безпосередньо, так і при посередництві зовнішньоекономічних організацій, зокрема консорціумів, концернів, асоціацій, інших акціонерних товариств, зовнішньоекономічних об'єднань тощо.

8. Трудові відносини і соціальний розвиток Товариства.

8.1. Товариство самостійно вирішує всі питання кадрового забезпечення своєї діяльності.

Трудовий колектив Товариства складають усі громадяни, які своєю працею беруть участь у його діяльності на підставі трудових договорів (контрактів), угод, а також інших домовленостей, які регулюють трудові відносини працівника з Товариством.

Основною формою здійснення повноважень трудового колективу Товариства є загальні збори (конференція).

8.2. Товариство самостійно визначає загальну чисельність працівників, порядок їх найму та звільнення, розпорядок дня, форми і системи оплати праці, напрями використання фонду споживання, порядок надання вихідних днів і щорічних відпусток.

8.3. Трудові доходи кожного працівника Товариства визначаються його особистим вкладом у справи Товариства з урахуванням кінцевих результатів роботи Товариства, регулюються податками і максимальними обсягами не обмежуються.

8.4. Штати, посадові оклади, а також кошторис адміністративно-управлінських витрат не підлягають реєстрації у фінансових органах.

8.5. Загальні збори акціонерів Товариства спільно з правлінням і трудовим колективом можуть встановлювати додаткові пільги порівняно з чинним законодавством для працівників або окремих категорій робітників та службовців.

8.6. Робота в Товаристві зараховується у трудовий стаж згідно з чинним законодавством.

8.7. Працівники Товариства мають право на всі види соціального забезпечення, передбачені чинним законодавством.

9. Порядок розподілу прибутків і відшкодування збитків Товариства.

9.1. Одержаний Товариством прибуток направляється на:

- розрахунки з держбюджетом;
- утворення резервного (страхового) фонду;
- виплату дивідендів на акції;
- утворення фонду розвитку виробництва;
- утворення фонду соціально-культурного розвитку;
- утворення фонду матеріального заохочення;
- благодійні та інші цілі.

Конкретні обсяги розподілу прибутку затверджуються щорічно на зборах акціонерів.

9.2. Дивіденди на акції можуть виплачуватись тільки з чистого прибутку Товариства і після поповнення відповідних фондів Товариства за умови, що майно Товариства за своєю вартістю перевищує розмір статутного фонду Товариства. За рішенням загальних зборів акціонерів Товариства дивіденди можуть виплачуватися акціями, облігаціями чи товарами Товариства.

На дивіденди мають право акції, що придбані не пізніше ніж за 30 днів до офіційного оголошення дати виплати дивідендів на них.

На несплачені і неотримані акції відсотки не нараховуються.

Порядок об'яви і сплати дивідендів встановлюється внутрішніми правилами Товариства.

9.3. Збитки, пов'язані з діяльністю Товариства, відшкодовуються за рахунок його резервного фонду, іншими шляхами, а за їх недостатності — за рахунок продажу майна Товариства в установленому порядку.

10. Припинення діяльності Товариства.

10.1. Припинення діяльності Товариства здійснюється шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) або ліквідації.

Реорганізація Товариства здійснюється згідно з рішенням загальних зборів Товариства.

При реорганізації Товариства вся сукупність прав і обов'язків Товариства переходить до його правонаступників.

10.2. Товариство ліквідується:

- після досягнення мети, поставленої при його створенні;
- згідно з рішенням загальних зборів акціонерів Товариства;
- згідно з заявою органів, які контролюють діяльність Товариства, у випадках систематичного або грубого порушення законодавства;
- в інших випадках, прямо передбачених чинним законодавством.

10.3. Порядок ліквідації визначається загальними умовами, які передбачені чинним законодавством про господарські товариства.

10.4. Ліквідацію Товариства проводить призначена ним комісія, а у випадках банкрутства та припинення діяльності Товариства відповідно до рішення суду або господарського суду — ліквідаційна комісія, призначена цими органами.

10.5. Від дня призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження з управління справами Товариства. Ліквідаційна комісія в триденний строк із моменту її призначення публікує в офіційній пресі за місцем знаходження Товариства інформацію про його ліквідацію із вказівкою порядку і строків подання кредиторами своїх претензій, оцінює наявне майно Товариства, проводить роботу зі стягнення дебіторської заборгованості Товариству, виявлення претензій кредиторів, повідомлення останніх про ліквідацію Товариства, розраховується з кредиторами та бюджетом, складає ліквідаційний баланс та подає його загальним зборам акціонерів або органам, які призначили ліквідаційну комісію.

10.6. Грошові кошти, які належать Товариству, включаючи виручку від продажу його майна при ліквідації, після оплати праці

особам, які працюють на умовах найму, та виконання зобов'язань перед бюджетом, банками та іншими кредиторами, розподіляються між акціонерами згідно з акціями, що їм належать, у шестимісячний строк після опублікування інформації про його ліквідацію.

Майно, передане Товариству акціонерами в користування, повертається в натуральній формі без винагороди.

У випадку виникнення суперечки про оплату заборгованості Товариства його грошові кошти не підлягають розподілу між акціонерами до вирішення цієї суперечки або до одержання кредитором відповідних гарантій.

10.7. Ліквідація Товариства вважається завершеною, а Товариство таким, що припинило свою діяльність, із моменту внесення запису про це в державний реєстр.

10.8. У разі реорганізації або ліквідації Товариства списки працівників передаються правонаступникам або на збереження в державний архів.

11. Заключне положення.

11.1. Якщо будь-яке з положень даного Статуту стане недейсним, то це не впливає на інші положення Статуту.

Засновницький договір зареєстровано
у складі установчих документів
ТОВ “Світязь”
виконкомом міської ради м. Луцька

Розпорядження № _____
від “__” _____ р.
Голова виконкому _____

ЗАСНОВНИЦЬКИЙ ДОГОВІР
товариства з обмеженою відповідальністю “Світязь”

м. Луцьк

“__” _____ р.

Громадяни України Кухарук Володимир Вікторович, Алексєєнко Віктор Юрійович, Сергієнко Анатолій Володимирович, надалі – “Учасники”, керуючись принципами добровільності, з додержанням вимог Законів України “Про власність” та “Про господарські товариства”, уклали цей договір про утворення та діяльність товариства з обмеженою відповідальністю “Світязь” на таких умовах:

1. Загальні положення.

1.1. Сторони за цим договором, виступаючи як Засновники товариства з обмеженою відповідальністю “Світязь”, надалі – “Товариство”, користуючись правами учасників спільної часткової власності, мають на меті об’єднати грошові та інші цінності для одержання прибутку від виробничої та комерційної діяльності.

1.2. Мета і предмет діяльності Товариства визначаються Статутом, що є додатком до цього договору.

1.3. Товариству надаються права юридичної особи з дня його державної реєстрації. Воно веде самостійний баланс, відкриває

рахунки в банках, має власну печатку, штамп та інші атрибути юридичної особи.

1.4. Юридична адреса Товариства: м. Луцьк, вул. Стуса, 26.

2. Статутний фонд та майно Товариства.

2.1. Майно Товариства утворюється за рахунок внесків його учасників (статутного фонду), одержаних прибутків, виробленої продукції, а також іншого майна, придбаного згідно з чинним законодавством.

Платежі за реєстрацію, ліцензування та укладання угод у зв'язку із заснуванням Товариства здійснюються усіма учасниками пропорційно їх часткам у статутному фонді, з наступним відшкодуванням цих витрат за рахунок Товариства.

2.2. Статутний фонд Товариства визначається в 100000 грн. (не менше як 100 мінімальних зарплат). Він формується за рахунок грошових внесків учасників згідно з положенням Статуту у таких розмірах та частках:

- Кухарук В. В. – 25000 грн – 25% статутного фонду;
- Алексеєнко В. Ю. – 30000 грн – 30% статутного фонду;
- Сергієнко А. В. – 45000 грн – 45% статутного фонду.

Порядок формування статутного фонду визначається Статутом Товариства. Учасник Товариства, який не виконав вимоги Статуту та не повністю зробив внесок до статутного фонду, сплачує пеню у розмірі 10% річних недовнесеної суми без заліку цієї суми у його частку.

2.3. Зміна статутного фонду та часток учасників може мати місце тільки згідно з рішенням зборів учасників Товариства.

3. Права та обов'язки Учасників Товариства.

3.1. Учасники Товариства мають право:

- брати участь в управлінні справами Товариства;
- одержувати прибуток від його діяльності, брати участь у розподілі прибутку;
- одержувати повну інформацію про діяльність Товариства, знайомитися з даними бухгалтерського обліку, звітністю та іншою документацією Товариства;
- виходити з Товариства, виділивши його частку в грошових коштах, а при ліквідації Товариства – отримати належну частку майна в натуральній та грошовій формах;

- посідати будь-які посади в Товаристві.

3.2. Учасники Товариства зобов'язані:

- робити внески у розмірах, передбачених цим договором та Статутом Товариства;
- не розголошувати конфіденційну інформацію та комерційну таємницю, що стосуються діяльності Товариства та його Учасників;
- робити додаткові внески у розмірі, засобом та в порядку, передбаченими рішеннями вищого органу управління Товариства – зборами Учасників;
- дотримуватись положень установчих документів, виконувати рішення зборів Учасників;
- виконувати взяті на себе в договірному порядку зобов'язання щодо Товариства;
- сприяти Товариству у здійсненні ним статутної діяльності шляхом виконання окремих завдань, покладених на будь-якого Учасника рішенням зборів Учасників;
- не вчиняти дій, які б шкодили інтересам Товариства.

3.3. Учасник Товариства має право, за згодою інших Учасників, відступити свою частку (її частину) іншому Учаснику чи третій особі.

Учасники Товариства користуються переважним правом придбання частки Учасника, який вибуває.

У разі переходу частки до нового набувача до нього переходять і відповідні права та обов'язки Учасника — сторони за цим договором. У разі передачі повної своєї частки цей Учасник вибуває з Товариства.

Частка Учасника, який вибуває з Товариства, може бути придбана Товариством. У цьому випадку воно зобов'язане реалізувати її іншим Учасникам чи третім особам у термін не більш, як один рік.

Виділення частки Учасника, який вибуває, здійснюється у термін до 12 місяців із дня вибуття. За цей час на частку Учасника, який вибуває, нараховуються відсотки, що дорівнюють ставці рефінансування, встановленій Нацбанком України.

Упродовж цього періоду розподіл прибутків, а також голосування та визначення кворуму у вищому органі здійснюються без урахування придбаної Товариством частки.

3.4. Учасник Товариства, який систематично не виконує або неналежним чином виконує свої обов'язки, або перешкоджає своїми діями досягненню цілей Товариства, а також який вчинив дії супроти інтересів Товариства, може бути виключений з нього згідно з одностайно прийнятим рішенням зборів Учасників. При цьому Учасник, який виключається з Товариства, у голосуванні не бере участі.

3.5. У разі смерті Учасника спадкоємці мають право на вступ до Товариства згідно з часткою цього Учасника.

3.6. Суперечки між Учасниками, а також між Учасником та Товариством розв'язуються у встановленому чинним законодавством порядку. Сторони зобов'язуються вчинити усі можливі дії з досудового розв'язання суперечки.

4. Принципи господарської діяльності.

4.1. Збитки Товариства відшкодовуються за рахунок резервного фонду. У випадках, якщо резервного фонду недостатньо, відшкодування здійснюється за рахунок інших коштів Товариства, а у разі їх відсутності — за рахунок майна Товариства або додаткових внесків учасників.

Накладання стягнення на майно Товариства за борги Учасника не може мати місця. У цьому випадку може бути зроблено виділення його частки та накладання на неї стягнення.

4.2. Чистий прибуток Товариства розподіляється відповідно до порядку, встановленого Статутом, та рішення зборів Учасників, після сплати податків та інших обов'язкових платежів, передбачених чинним законодавством. Виплата дивідендів здійснюється згідно з рішенням зборів Учасників Товариства з додержанням пропорцій часток у статутному фонді.

За рахунок прибутку (а також дивідендів, що підлягають виплаті) Товариство може здійснювати реінвестиції у статутний та інші фонди і перерозподіляти суми фондів.

4.3. Товариство створює резервний фонд у розмірі 25 % статутного фонду. Резервний та інші фонди формуються згідно зі Статутом.

4.4. Розрахунки при виході з Товариства здійснюються згідно з порядком, встановленим установчими документами. Розмір

виплачуваної вартості частини майна Товариства пропорційний частці у статутному фонді й складається з дивідендів і вартості створеного (придбаного) внаслідок господарської діяльності майна.

4.5. Регулювання окремих функцій Товариства як самостійного господарчого суб'єкта здійснюється згідно зі Статутом.

5. Управління Товариством.

5.1. Сторони за цим договором здійснюють управління спільною частковою власністю сумісно. Ці функції виконують збори сторін за договором – збори Учасників Товариства, їх склад, компетенція та інші правила проведення зборів визначаються Статутом Товариства.

5.2. Виконавчі органи Товариства формуються згідно з правилами, визначеними Статутом Товариства, їх компетенція може бути змінена зборами Учасників.

6. Відповідальність сторін.

6.1. Товариство не відповідає за борги його Учасників, а Учасники відповідають за борги Товариства у межах часток у майні Товариства.

6.2. Учасник Товариства – сторона за цим договором (як і сторона, що приєдналася до договору після заснування Товариства), що не виконує його умови, а також вимоги Статуту, підлягає виключенню з Учасників Товариства.

6.3. Підставою для виключення з Товариства є також:

- накладання стягнення на частку Учасника у майні Товариства на підставі судового рішення;
- вчинення дій, передбачених ст. 3.4 договору.

6.4. Невиконання зобов'язань, що витікають із цього договору, є підставою для стягнення з винної сторони на користь Товариства усіх завданих внаслідок цього збитків.

7. Припинення чи зміна договору.

7.1. Цей договір набуває чинності від дня укладання і є безстроковим. Будь-яка зі сторін має право вийти з договору, попередивши інших про це не менш, як за 3 місяці. У цьому випадку до Товариства може бути прийнятий новий Учасник, а договір має дію, поки в ньому залишається не менше двох Учасників.

7.2. Договір припиняє дію у разі відповідної до закону ліквідації Товариства та затвердження ліквідаційного балансу після розрахунків із дебіторами та кредиторами. Майно, що залишилося після ліквідації, передається сторонам у пропорціях до їх часток у статутному фонді.

7.3. Із стороною за договором (Учасником Товариства), яка систематично порушує його умови та положення інших установчих документів, договір може бути припинений з ініціативи інших Учасників Товариства.

7.4. Зміни у договір можуть бути внесені при одностайному щодо цього рішення Учасників Товариства. Суперечки по договору розв'язуються згідно з порядком та правилами, встановленими чинним законодавством.

Додаток: *Статут Товариства.*

Договір підписали:

Кухарук В. В.,

мешкає за адресою: м. Луцьк, пр. Молоді, 4/125, паспорт АС 445672, виданий Луцьким МУУМВС 27.07.96.

Алексеєнко В. Ю.,

мешкає за адресою: м. Луцьк, пр. Молоді, 4/89, паспорт АС 944364, виданий Луцьким МУУМВС 21.05.96.

Сергієнко А. В.,

мешкає за адресою: м. Луцьк, пр. Соборності, 12/54, паспорт ВП 533398, виданий Луцьким МУУМВС 21.09.96.

ЗАРЕЄСТРОВАНО виконкомом м. Ківерці
Розпорядження № ____ від “_” _____ р.
Голова виконкому _____ А. А. Павлов

ЗАСНОВНИЦЬКИЙ ДОГОВІР
командитного товариства
“Ділайн”

м. Ківерці

“_” _____ р.

Громадяни України Орищенко Юліан Юрійович та Тимошенко Олесь Владиславович, надалі – “Повні товариші” та Суворов Олег Борисович і Давайчук Микола Аврамович, надалі – “Командитори”, керуючись принципами добровільності, з додержанням вимог Законів України “Про власність” та “Про господарські товариства”, уклали цей договір про утворення та діяльність командитного товариства “Ділайн” на таких умовах:

1. Загальні положення.

1.1. Сторони за цим договором, виступаючи як співзасновники командитного товариства “Ділайн”, надалі – “Товариство”, мають на меті об’єднати грошові та інші цінності для одержання прибутку від виробничої та комерційної діяльності.

1.2. Предмет діяльності Товариства:

- виробництво продуктів харчування (як готових, так і напівфабрикатів: морожені фрукти, коржі для тортів, сухі креми, сухі сніданки, морожені пельмені тощо);
- виробництво і переробка сільськогосподарської продукції (при виготовленні, наприклад, пельменів, фаршу тощо);
- оптова і роздрібна торгівля, комісійні, постачальницько-збутові послуги на ринку харчових продуктів, сільгосппродукції та сировинних ресурсів;
- організація підприємств громадського харчування;

· рекламно-інформаційна діяльність та інші види діяльності, що не заборонені чинним законодавством України.

Види діяльності, які вимагають спеціального дозволу, здійснюються Товариством після одержання відповідних ліцензій.

1.3. Товариству надаються права юридичної особи із дня його державної реєстрації. Воно веде самостійний баланс, відкриває рахунки в банках, одержує власну печатку, штамп та інші атрибути юридичної особи.

1.4. Юридична адреса Товариства: Волинська обл., м. Ківерці, пр. Волі, буд. 11 (перший поверх).

2. Статутний фонд та майно Товариства.

2.1. Майно Товариства утворюється за рахунок внесків Повних товаришів та Командиторів (до статутного фонду), одержаних прибутків, виробленої продукції (послуг), а також іншого майна, придбаного на законних підставах. Платежі за реєстрацію, ліцензування та укладання угод у зв'язку із заснування Товариства здійснюються Командиторами пропорційно їх часткам у статутному фонді, без наступного відшкодування цих витрат за рахунок Товариства.

2.2. Статутний фонд Товариства визначається в 40000 грн (сорок тисяч гривень). Він формується за рахунок грошових внесків учасників у таких розмірах та частках:

· Орищенко Юліан Юрійович (Повний товариш) – 10000 грн (десять тисяч гривень) – 25% статутного фонду;

· Тимошенко Олесь Владиславович (Повний товариш) – 10000 (десять тисяч) гривень – 25% статутного фонду;

· Суворов Олег Борисович (Командитор) – 5000 (п'ять тисяч) гривень – 12,5 % статутного фонду, (зокрема в натуральному виразі у вигляді мікрохвильової печі LG ціною 700 (сімсот) гривень);

· Давайчук Микола Абрамович (Командитор) – 15000 (п'ятнадцять тисяч) гривень – 37,5% статутного фонду (в натуральному виразі у вигляді морозильної камери “Nord” ціною 15000 (п'ятнадцять тисяч) гривень).

Не пізніше, ніж за 3 дні до реєстрації Товариства, кожний із Повних товаришів та Командиторів зобов'язаний внести на тимчасовий рахунок Товариства 30% свого внеску. Частина, яка за-

лишилася, вноситься на рахунок Товариства протягом року з дня реєстрації. Командитор та Повний товариш, який не виконав вимоги та неповністю зробив свій внесок до статутного фонду, сплачує пеню у розмірі 25% річних із недовнесеної суми без зарахування цієї суми у його частку.

2.3. Зміна статутного фонду та часток Повних товаришів і Командиторів може мати місце тільки згідно з рішенням зборів учасників Товариства.

3. Права та обов'язки сторін.

3.1.1. Повні товариші мають право:

- брати участь у управлінні справами Товариства;
- одержувати прибуток від його діяльності, брати участь у розподілі прибутку;
- виходити з Товариства із виділенням їхньої частки в грошових коштах та при ліквідації Товариства – отримати належну частку майна в натуральній та грошовій формах;
- посідати будь-які посади в Товаристві;
- на переважне одержання продукції (робіт, послуг), що виробляє Товариство.

3.1.2. Командитори мають право:

- одержувати прибуток від діяльності Товариства;
- виходити з Товариства з виділенням його частки в грошових коштах та при ліквідації Товариства – отримати належну частку майна в натуральній та грошовій формах;
- вимагати першочергової виплати внеску у випадку ліквідації Товариства;
- вимагати протягом першого місяця подання річних звітів і балансів, а також забезпечення можливості перевірки правильності їх складання;
- діяти від імені Товариства тільки за згодою Повних товаришів у разі наявності доручення і згідно з ним.

3.2.1. Повні товариші зобов'язані:

- робити внески у розмірах, передбачених цим договором;
- не розголошувати конфіденційну інформацію та комерційну таємницю, що стосується діяльності Товариства та його Командиторів чи Повних товаришів;

- робити додаткові внески у розмірі, засобом та в порядку, передбаченими вищим органом управління Товариством – зборами учасників;
- дотримуватися положень установчих документів, виконувати рішення зборів учасників;
- виконувати прийняті на себе в договірному порядку зобов'язання по відношенню до Товариства;
- не вчиняти дій супроти інтересів Товариства;
- до 10 (десятого) числа першого місяця кожного кварталу розподіляти чистий прибуток за минулий квартал пропорційно до часток у статутному фонді і перераховувати на рахунки Командиторів їхні частки.

3.2.2. Командитори зобов'язані:

- робити внески у розмірах, передбачених цим договором;
- не розголошувати конфіденційну інформацію та комерційну таємницю, що стосується діяльності Товариства та його Командиторів чи Повних товаришів;
- дотримуватися положень установчих документів;
- не вчиняти дій супроти інтересів Товариства;
- не втручатися в управління Товариством, не діяти від імені Товариства без наявності доручення та без згоди Повних товаришів.

3.3. Повний товариш має право, за згодою інших сторін, відступити свою частку (її частину) іншому Повному товаришу чи третій особі (у разі переходу до неї всієї частки вона стає Повним товаришем). Командитор має право, за згодою інших сторін, відступити свою частку (її частину) або іншому Командитору, або Повному товаришу, або третій особі (у разі переходу до неї всієї частки вона може стати або Повним товаришем, або Командитором, але за згоди інших сторін). Сторони користуються переважним правом придбання частки вибуваючої сторони (причому надається перевага Повним товаришам). У разі передачі своєї повної частки Повний товариш (Командитор) вибуває із Товариства. Його частка може бути придбана Товариством. У цьому випадку воно зобов'язане реалізувати її іншим Повним товаришам або Командиторам (що здійснюється за умовами цього догово-

ру), чи третім особам у термін не більше, як на один рік. Виділення частки сторони, що вибуває, здійснюється у термін до 12 місяців із дня вибуття. За цей час на цю частку нараховуються відсотки, що дорівнюють ставці рефінансування, встановленій Нацбанком України. Протягом цього періоду розподіл прибутків, а також голосування та визначення кворуму у вищому органі здійснюється без урахування придбаної Товариством частки. При вибутті з Товариства усіх Командиторів Повні товариші мають право перетворити командитне Товариство на повне.

3.4. Повний товариш або Командитор, який систематично не виконує або неналежним чином виконує свої обов'язки, або перешкоджає своїми діями досягненню цілей Товариства, а також який вчинив дії супроти інтересів Товариства, сплачує штраф у розмірі, встановленому рішенням зборів учасників. При цьому він не бере участі у голосуванні. При повторних діях або при порушенні, що завдало чималої шкоди Товариству, рішенням зборів учасників він може бути виключеним з Товариства, але лише тоді, коли це рішення одностайне. При цьому особа, що виключається з Товариства, у голосуванні не бере участі.

3.5.1. У разі смерті Повного товариша спадкоємці мають право на вступ у Товариство (при чому спадкоємець стає теж Повним товаришем) згідно з його часткою.

3.5.2. У разі смерті Командитора спадкоємці мають право на вступ у Товариство згідно з його часткою. Спадкоємець може стати або Повним товаришем, або Командитором, але за згоди інших сторін.

3.6. Суперечки між сторонами, а також між сторонами і Товариством розв'язуються у встановленому чинним законодавством порядку. Сторони зобов'язуються вчинити усі можливі дії задля досудового розв'язання суперечок.

4. Принципи господарської діяльності.

4.1. Збитки Товариства відшкодовуються за рахунок резервного фонду. У випадках, якщо резервного фонду недостатньо, відшкодування здійснюються за рахунок інших коштів Товариства, а у разі їх відсутності — за рахунок продажу майна Товариства або додаткових внесків Повних товаришів. Накладання

стягнення на майно Товариства за борги Повного товариша або Командитора не може мати місця. У цьому випадку може бути зроблено виділення його частки та накладання на неї стягнення. За зобов'язаннями Товариства Командитори відповідають лише у межах своїх вкладів, Повні товариші — усім належним їм майном у Товаристві.

4.2. Розподіл прибутку Товариства здійснюється у пропорції до часток (вкладів) Командиторів і Повних товаришів у статутний фонд. Чистий прибуток Повних товаришів за рішенням вищого органу управління Товариством може вкладатися у фонди Товариства. Чистий прибуток розподіляється після сплати податків та інших обов'язкових платежів, передбачених чинним законодавством. За рахунок прибутку Товариство може здійснювати реінвестиції у статутний фонд та інші фонди та перерозподіляти суми фондів.

4.3. Товариство створює резервний фонд у розмірі 25% статутного фонду. Відрахування у резервний фонд здійснюються щороку у розмірі 5% чистого прибутку Товариства до повного його формування.

4.4. При виході з товариства Командитора чи Повного товариша йому сплачується належна частка прибутку, одержана Товариством у цьому році та вартість його внеску. Вихід із Товариства можна здійснити, попередивши про це Товариство не менше, ніж за 3 місяці.

5. Управління Товариством.

5.1. Управління здійснюється Повними товаришами. Вищим органом управління є збори учасників. При прийнятті рішень кожен має кількість голосів, пропорційну його частці у статутному фонді. У разі введення до складу Товариства нових осіб у якості Повних товаришів, вони автоматично входять до вищого органу управління.

5.2. Товариство очолює директор, що здійснює виконавчі функції і обирається з числа Повних товаришів.

6. Відповідальність сторін.

6.1. Товариство не відповідає за борги його Командиторів чи Повних товаришів, а вони не відповідають за борги Товариства.

6.2. Кожна сторона за цим договором (як і сторона, що приєдналася до договору після заснування Товариства), що не виконує його умови, підлягає виключенню з Товариства.

6.3. Підставою для виключення з Товариства є також:

- накладання стягнення на частку Командитора чи Повного товариша у майні Товариства на підставі судового рішення;
- вчинення дій, передбачених ст. 3.4 договору.

6.4. Невиконання зобов'язань, що випливають із цього договору, є підставою для стягнення з винної сторони на користь Товариства усіх завданих внаслідок цього збитків.

7. Припинення чи зміна договору.

7.1. Цей договір набуває чинності з дня укладення і є безстроковим. Будь-яка зі сторін має право вийти з договору, попередивши про це не менше, як за 3 місяці. У цьому випадку до Товариства може бути прийнятий новий Командитор чи Повний товариш.

7.2. Договір припиняє чинність у разі відповідної до чинного законодавства ліквідації Товариства та затвердження ліквідаційного балансу після розрахунків із дебіторами та кредиторами. Майно, що залишилося після ліквідації, передається сторонам у пропорціях до їх часток у статутному фонді. Договір припиняє дію у разі виходу із Товариства усіх Командиторів або усіх Повних товаришів. При виході усіх Командиторів Повні товариші мають право перетворити дане Товариство на повне із здійсненням усіх, пов'язаних із цим, дій.

7.3. Із стороною за цим договором, яка систематично порушує його умови та положення, договір може бути припинений з ініціативи інших сторін.

7.4. Зміни у договір можуть бути внесені при одностайному щодо цього рішення сторін. Суперечки по договору розв'язуються згідно з порядком та правилами, встановленими чинним законодавством.

Договір підписали:

Орищенко Юліан Юрійович,
проживає за адресою: Волинська обл., м. Луцьк, пр. Волі,
буд. 2, кв. 12; паспорт АС 145837, виданий Луцьким МУУМВС
України у Волинській області 02.09.96 р.

Тимошенко Олександр Владиславович,
проживає за адресою: Волинська обл., м. Луцьк, вул. Су-
ворова, буд. 2, кв. 3; паспорт АК 454201, виданий Луцьким
МУУМВС України у Волинській області 04.03.97 р.

Суворов Олег Борисович,
проживає за адресою: Волинська обл., м. Луцьк, вул. Лазо,
буд. 4; паспорт АВ 345808, виданий Луцьким МУУМВС Украї-
ни у Волинській області 03.03.98 р.

Давайчук Микола Аврамович,
проживає за адресою: Волинська обл., м. Луцьк, вул. Шев-
ченка, буд. 3, кв. 8; паспорт АС 383389, виданий Луцьким
МУУМВС України у Волинській області 16.04.97 р.

РЕЄСТРАЦІЙНА КАРТКА суб'єкта підприємницької діяльності МПП

Назва Мале приватне підприємство "Прогрес" .

(повна та скорочена назва суб'єкта з обов'язковим зазначенням організаційної форми)

МПП "Прогрес" .

Місцезнаходження м. Луцьк, проспект Волі, 68 .

Керівник Алексенко Віктор Юрійович .

(прізвище, ім'я та по батькові,

АС 783546, д. тел. 5-68-97, р. тел. 9-95-53 .

місце проживання, паспортні дані, номер телефону, телефаксу)

Форма власності приватна .

Основні види діяльності на поточний рік (не більше п'яти) про-
мислове виробництво .

- транспортні послуги .

- комерційна та посередницька діяльність .

- оптова та роздрібна торгівля .

- операції з валютою .

Кількість філій, представництв, відділень немає .

(на зворотному боці знаходяться відомості про них)

Картку заповнив директор Алексенко Віктор Юрійович .

(посада, прізвище, ім'я та по батькові, номер телефону)

Дата заповнення " _ " _____ р. _____
(підпис)

РЕЄСТРАЦІЙНА КАРТКА суб'єкта підприємницької діяльності ТОВ

Назва Товариство з обмеженою відповідальністю “Веселка” .
(повна та скорочена назва суб'єкта з обов'язковим зазначенням організаційної форми)
“Веселка” ЛТД .

Місцезнаходження м. Луцьк, вул. Кравчука, 6/2 .
 Керівник Голомонюк Ольга Миколаївна .
(прізвище, ім'я та по батькові,
вул. Кравчука, 7/58, паспорт АС 585374, тел. 3-74-55 .
місце проживання, паспортні дані, номер телефону, телефакс)

Форма власності колективна .
 Основні види діяльності на поточний рік (не більше п'яти)
- виробництво та переробка .
- оптова та роздрібна торгівля .
- комерційна діяльність (торгово-закупівельна, відкриття мага-
зинів) .
- зовнішньоекономічна діяльність .
- інші види діяльності не заборонені .

Кількість філій, представництв, відділень немає .
(на зворотному боці знаходяться відомості про них)

Картку заповнив Голомонюк О.М. – керівник, тел. 3-74-55 .
(посада, прізвище, ім'я та по батькові, номер телефону)

Дата заповнення “ _ ” _____ р. _____
(підпис)

Додаток 11

РЕЄСТРАЦІЙНА КАРТКА суб'єкта підприємницької діяльності ВАТ

Назва ВАТ Маневицький завод молокопродуктів .*(повна та скорочена назва суб'єкта з обов'язковим зазначенням організаційної форми)*відкрите акціонерне товариство .Місцезнаходження Волинська обл., смт Маневичі, вул. Шевченка, 33 .Керівник Талюк Сергій Михайлович .*(прізвище, ім'я та по батькові,*У-ЕГ 736571, тел. 2-13-18, факс 2-13-45 .*місце проживання, паспортні дані, номер телефону, телефаксу)*Форма власності колективна .

Основні види діяльності на поточний рік (не більше п'яти)

- виробництво та збут молочних продуктів .- оптова та роздрібна торгівля .- виробництво продуктів дитячого харчування .- зовнішньоекономічна діяльність .- експорт та імпорт молочних продуктів .Кількість філій, представництв, відділень немає .*(на зворотному боці знаходяться відомості про них)*Картку заповнив Директор Талюк Сергій Михайлович, тел. 2-13-18*(посада, прізвище, ім'я та по батькові, номер телефону)*

Дата заповнення “ ” _____ р.

(підпис)

ТРУДОВА КНИЖКА

КА№ 238401

ТРУДОВА КНИЖКА

Прізвище Синок.

Ім'я Марина.

По батькові Сергіївна.

Дата народження 26.09.79р..

Дата заповнення 29.05.95р. Підпис власника книжки _____.

Підпис особи, відповідальної
за видачу трудової книжки

М.П.

Климук Р. М.

Відомості про призначення пенсії

ПРО ТРУДОВІ КНИЖКИ ПРАЦІВНИКІВ

Постанова КМ України від 27.04.93 р. № 301
(Виписка)

1. Трудові книжки раніше встановленого зразка обміну не підлягають.
2. При влаштуванні на роботу працівники зобов’язані подавати трудову книжку, оформлену в установленому порядку. Без трудової книжки приймаються на роботу тільки ті особи, які працевлаштовуються вперше.
3. Трудові книжки зберігаються на підприємствах, в установах і організаціях як документи суворої звітності, а при звільненні працівника трудова книжка видається йому під розписку в журналі обліку.
4. Відповідальність за організацію ведення обліку, зберігання, видачу трудових книжок покладається на керівника підприємства, установи, організації.

За порушення встановленого порядку ведення, обліку, зберігання і видачі трудових книжок посадові особи несуть дисциплінарну, а в передбачених законом випадках іншу відповідальність.

КОНТРАКТ №
на виконання обов'язків комерційного директора

м. Донецьк

“ _ ” _____ р.

Глива Юрій Васильович, директор ТОВ “Астероїд”, надалі “Працедавець”, який діє на підставі Статуту, з однієї сторони, та Бандур Павло Вікторович, надалі “Виконавець”, з другої сторони, уклали цей контракт про таке:

1. Предмет контракту.

1.1. Згідно з цим Контрактом Виконавець зобов'язується виконувати обов'язки *комерційного директора*; а Працедавець зобов'язується створювати необхідні умови для роботи Виконавця і виплачувати йому заробітну плату.

1.2. Цей Контракт є трудовою угодою. На підставі Кодексу законів про працю та цього Контракту формуються трудові відносини між Виконавцем та Працедавцем.

2. Функції та обов'язки Виконавця.

2.1. Виконавець постійно виконує функції і обов'язки *комерційного директора*, а також за дорученням Працедавця має виконувати й іншу роботу, що відповідає його фахові та кваліфікації.

2.2. Виконавець підпорядковується Працедавцеві та іншим уповноваженим на це працівникам фірми. Рішення та розпорядження Працедавця обов'язкові для Виконавця. Виконавець зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку.

2.3. Виконавець зобов'язується виконувати свої обов'язки добросовісно, старанно, на високому професійному рівні, виявляючи творчу ініціативу та діловий інтерес.

2.4. Оцінка виконання обов'язків Виконавцем проводиться Працедавцем.

2.5. Виконавець зобов'язується не розголошувати конфіденційну інформацію, отриману ним у період роботи за цим Контрактом, і комерційну таємницю.

2.6. Виконавець зобов'язується не співпрацювати з іншими фірмами, якщо така співпраця не на користь Працедавця.

3. Матеріальне та соціально-побутове забезпечення Виконавця.

3.1. За виконання обов'язків, передбачених цим Контрактом, Виконавцю виплачується щомісячна заробітна плата у розмірі *300 (триста) грн.*

3.2. Працедавець зобов'язується надавати Виконавцю оплачувану відпустку тривалістю 24 календарних дні на рік, відпускні нараховуються з розрахунку середнього заробітку за шість попередніх місяців.

3.3. Виконавець підлягає обов'язковому соціальному страхуванню.

4. Відповідальність сторін, вирішення питань.

4.1. У випадку невиконання чи неякісного виконання своїх обов'язків Виконавець несе відповідальність згідно з цим Контрактом та чинним законодавством.

4.2. Дисциплінарні стягнення на Виконавця накладаються Працедавцем.

4.3. Виконавець компенсує витрати, матеріальні та моральні збитки, спричинені ним Працедавцю, у розмірах та порядку, передбачених чинним законодавством України.

5. Зміни і розторгнення Контракту.

5.1. Зміни та доповнення до цього Контракту приймаються підписанням сторонами додаткових умов.

5.2. Контракт припиняє чинність:

- після закінчення строку дії Контракту;
- за взаємною згодою сторін;
- за ініціативою Працедавця до закінчення строку дії Контракту, з обов'язковим попередженням про це Виконавця за 24 години, на підставах, передбачених ст.ст. 36, 40, 41 КЗпП України, а також при порушенні Виконавцем умов п.п. 2.2., 2.3., 2.5. і 2.6. цього Контракту;
- з ініціативи Виконавця до закінчення строку дії цього Контракту після надання письмової заяви Працедавцю не менше, ніж за 10 робочих днів.

6. Термін дії та інші умови.

6.1. Цей Контракт діє від “ _ ” _____ р.
до “ _ ” _____ р.

6.2. Цей Контракт складений у двох примірниках, по одному для кожної сторони.

6.3. Суперечки між сторонами стосовно цього Контракту вирішуються відповідно до чинного законодавства України.

7. Адреси сторін.

Працедавець:

*ТОВ «Астероїд»
Україна, м. Донецьк,
вул. Тухачевського, 13/1,
тел./факс (03322) 4-57-07.*

Виконавець:

*Бандур Павло Вікторович
Паспорт ПІ-ЕГ № 653341,
виданий ВВС м. Луцька 25.01.98р.
Домашня адреса:
м. Донецьк, вул. Стуса, 11.*

8. Підписи сторін.

Працедавець

Виконавець

Додаток 14

Акціонерне товариство “Мостобуд”

КОНТРАКТ №

З Мельников В. О.
(прізвище, ініціали)

про роботу електрогазозварювальника
(на посаді, за професією)

Місто Рівне “ ” р.
ПМК-46 АТ “Мостобуд”
(назва структурного підрозділу)

В особі начальника Циплюка Григорія Володимировича
(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

який іменується далі “Роботодавець”, з одного боку, та громадянин
Мельников Вадим Олександрович
(прізвище, ім'я та по батькові)

який іменується далі “Працівник”, з другого боку, разом далі
поіменовані Сторони, уклали цей контракт про таке:
Мельников В. О. приймається на роботу в ПМК-46
(прізвище, ініціали) (найменування цеху, відділу, інше)

(за професією) електрогазозварювальника
(повне найменування посади, професії)

кваліфікація по 5 розряду
(розряд, кваліфікаційна категорія, тарифний коефіцієнт)

Працівнику встановлюється строк випробування 2 місяці
(термін)

Загальні положення

1. Цей контракт є строковим трудовим договором. На підставі контракту виникають трудові відносини між Працівником і Роботодавцем.

Обов'язки сторін

2. Працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цим контрактом, якісно, кваліфіковано і в повному обсязі згідно з посадовою інструкцією та нормативно-кваліфікаційними вимогами, добиватися високого рівня виконання норм та нормативних завдань, дотримуватись правил техніки безпеки та охорони праці. Постійно підвищувати кваліфікацію та рівень професійної підготовки.

3. Роботодавець зобов'язується виплачувати Працівнику заробітну плату, забезпечити безпечні і нешкідливі умови праці, обладнати робоче місце відповідно до вимог нормативних актів про охорону праці, створювати умови для підвищення кваліфікації та професійного рівня Працівника.

При роботі в небезпечних і шкідливих умовах праці, згідно з результатами атестації цього робочого місця, зазначених у карті умов праці, Роботодавець виплачує Працівнику компенсації і забезпечує пільги відповідно до положень колективного договору.

Робочий час

4. Працівник зобов'язується виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

5. Особливості режиму робочого часу повний робочий день.

(повний, неповний робочий день, інше)

Оплата праці та соціально-побутове забезпечення працівника

6. За виконання обов'язків, передбачених цим контрактом, Працівнику виплачується посадовий оклад (тарифна ставка) або зарплата за відрядними розцінками.

Розмір заробітної плати визначається з урахуванням тарифного коефіцієнта, норм часу та чинної на підприємстві динамічної тарифної основи.

На Працівника поширюється чинне на підприємстві положення про оплату праці, систему заохочувальних виплат та соціальних пільг.

7. Працівнику видається щорічна оплачувана відпустка тривалістю:

основна 24 дні, додаткова 6 днів.

Відповідальність сторін, вирішення спорів

8. У випадку невиконання чи неналежного виконання обов'язків, передбачених цим контрактом, Сторони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства.

9. Суперечки між Сторонами вирішуються в порядку, встановленому чинним законодавством.

Зміни, припинення та розірвання контракту

10. Зміни та доповнення до цього контракту вносяться тільки за згодою сторін у письмовій формі.

11. Цей контракт припиняється:

а) після закінчення строку його дії;

б) за згодою Сторін;

в) за ініціативи Роботодавця у випадках, передбачених законодавством (ст. 40, 42 КЗпП України);

г) з ініціативи Працівника у випадках, передбачених законодавством (ст. 38, 39 КЗпП України);

г) з інших підстав, передбачених законодавством.

12. При достроковому розірванні контракту у разі невиконання або неналежного виконання Сторонами зобов'язань, передбачених контрактом, він розривається з попередженням відповідної сторони за два тижні.

13. За два місяці до закінчення контракту він може бути за згодою Сторін продовжений або укладений на новий строк.

Термін дії та інші умови контракту

14. Строк дії контракту від “__” _____ р.

до “__” _____ р.

Контракт набуває чинності з моменту його підписання Сторонами.

15. Цей контракт укладений у двох екземплярах, які зберігаються по одному у кожної зі Сторін і мають однакову юридичну силу.

16. Посадова інструкція є невід'ємною частиною контракту (додається). Адреси сторін:

17. Відомості про Роботодавця:

Повна назва структурного підрозділу

Пересувна Механізована Колона № 46

Адреса м. Рівне, вул. Будівельників, 13 .

Розрахунковий рахунок № 263000 .

18. Відомості про Працівника:

Домашня адреса м. Луцьк, пр. Відродження, 28а/101 .

Домашній телефон 6-77-77 .

Паспорт: серія АС № 071699, виданий "27" червня 1996р. .

Ким виданий Луцьким МВВС .

Підстава для пільг по оподаткуванню та інших пільг:

немає .

РОБОТОДАВЕЦЬ:

Начальник ПМК-46 .

Циплюк Г. В. .

(прізвище, ім. 'я, по батькові, підпис)

"01" 10. 2004 р.

(Підпис)

ПРАЦІВНИК:

Електрогазозварювальник .

Мельников В. О. .

(прізвище, ім 'я, по батькові, підпис)

"01" 10. 2004 р.

(Підпис)

ТРУДОВА УГОДА №

м. Луцьк

“ ___ ” _____ р.

Товариство з обмеженою відповідальністю “Янтар” .*(назва організації)*в особі директора Максимової Наталії Данилівни, .*(посада, прізвище, ім'я, по батькові)*

який діє на підставі Статуту, названа у подальшому “Замовник”, з однієї сторони, і

Гарбар Дмитро Олександрович .*(прізвище, ім'я, по батькові)*паспорт серії АС 234456 виданий Луцьким МВВС .
мешкає м. Луцьк, вул. Саперів, 17/3 .*(повна адреса)*

у подальшому “Виконавець”, з другої сторони, уклали цей Договір про таке:

1. Предмет договору.

1.1. Замовник доручає, а Виконавець бере на себе зобов'язання виконати такі роботи:

по ремонту електричних швейних машин .*(характер і вид робіт)*

строком до “ ___ ” _____ р.

1.2. Робота має відповідати таким вимогам:

технічним вимогам .

1.3. Замовник забезпечує Виконавця усім необхідним для виконання роботи, передбаченої цим Договором.

1.4. Замовник зобов'язаний своєчасно прийняти і оплатити роботу.

2. Розмір і порядок оплати.

2.1. За виконану роботу Замовник сплачує Виконавцеві суму у розмірі

450 (чотириста п'ятдесят) грн .

2.2. Оплата виконується не пізніше 5 днів з дня прийняття роботи.

3. Відповідальність сторін.

3.1. Сторони несуть матеріальну відповідальність за невиконання або неналежне виконання покладених на них зобов'язань згідно з чинним законодавством.

4. Дострокове розірвання договору.

4.1. У разі порушення однією зі сторін зобов'язань за цим Договором інша сторона має право розірвати його в односторонньому порядку.

Суперечки між Сторонами розглядаються згідно з чинним законодавством.

5. Юридичні адреси сторін.

ЗАМОВНИК:

ТОВ «Янтар»

м. Луцьк, вул. Коновальця, 21,

Максимова Н. Д.

(Підпис)

ВИКОНАВЕЦЬ:

Гарбар Д. О.

(Підпис)

ТРУДОВА УГОДА №

м. Луцьк

“ _ ” _____ _ р.

Ми, що нижче підписалися, генеральний директор ВАТ “Свемон Волинь” п. Теличко І.А., з однієї сторони, і п. Артишевський Андрій Анатолійович, з другої сторони, який проживає за адресою м. Луцьк, вул. Воїнів Інтернаціоналістів, 4/40, має паспорт серії СВ № 56722345, виданий Луцьким УМВС Волинської області 25.10.1997 р., підписали цю угоду про таке:

Перший від імені ВАТ “Свемон Волинь” дає, а другий бере до обов’язкового виконання в термін до “ _ ” _____ _ р. наступну роботу, ремонт і обслуговування монтажного обладнання на об’єкті № 5.

За якісно і вчасно виконані роботи перший від імені ВАТ “Свемон Волинь” зобов’язується виплатити грошову винагороду в сумі 400 (чотириста) гривень.

М. П.

Генеральний директор

Виконавець

ВАТ "Свемон Волинь"

_____.

*(Підпис)*_____
*(Підпис)***Акт прийому робіт:**

Ми, комісія в складі відповідального за будівництво об’єкта № 5 Єфименка В. М. та бригадира Гривченка С. С., склали цей акт про те, що вказані в угоді від “ _ ” _____ _ р. роботи виконані якісно і вчасно.

Роботу здав: *Артишевський А. А.***Роботу прийняв:** *Єфименко В. М.*

ТРУДОВА УГОДА №

м. Луцьк

“ _ ” _____ _р.

Мале приватне підприємство “Ганок” в особі *Будько Тетяни Василівни*, яка діє на підставі Статуту, надалі “Замовник”, з одного боку, і громадянин *Тарасюк Олег Петрович*, паспорт АС 456789, надалі “Виконавець”, з іншого боку, уклали цю угоду про таке:

1. Предмет договору.

1.1. Замовник доручає, а Виконавець бере на себе зобов’язання у строк до “ _ ” _____ _р. відремонтувати 2 печі.

1.2. Робота має відповідати наступним вимогам.

1.3. Замовник забезпечує Виконавця всім необхідним для виконання роботи, передбаченої цим Договором:

- надає відповідне робоче місце;
- забезпечує відповідні умови праці, техніки безпеки та санітарії.

1.4. Замовник зобов’язаний своєчасно прийняти та оплатити роботу.

1.5. Матеріали дає Виконавець.

2. Розмір і порядок оплати.

2.1. За виконану роботу Замовник виплачує виконавцеві 460 (чотириста шістьдесят) грн.

2.2. Оплата має бути здійснена не пізніше 3-х днів від моменту прийняття роботи.

3. Відповідальність сторін.

3.1. Сторони несуть матеріальну відповідальність за невиконання чи за неналежне виконання покладених на них зобов’язань відповідно до чинного законодавства.

4. Дострокове розірвання договору.

4.1. У випадку порушення однією зі сторін зобов’язань за договором інша сторона має право розірвати його в односторонньому порядку.

4.2. У випадку неякісної роботи Виконавця.

5. Інші умови.

5.1. Спори за даним договором розглядаються судом:

5.2. Інші, не обумовлені цим договором правовідносини сторін, регулюються чинним законодавством.

Адреси сторін:

Замовник:

МПП "Ганок "

*в особі директора Будько Т.В.,
м. Луцьк, вул. Лесі Українки, 42,
тел. 72-32-10.*

Виконавець:

*Тарасюк Олег Петрович,
м. Луцьк, вул. Коперніка
26, кв. 12;
тел. 3-82-04.*

Додаток 18

**Загальнодержавні податки, збори та обов'язкові платежі
(станом на 01.04.2005 р.)**

Види податків, зборів та обов'язкових платежів	Ставки податків, зборів та обов'язкових платежів	Підстава для застосування
1. Податки, які включають до ціни реалізації понад відпускну ціну виробника		
Податок на додану вартість (ПДВ)	20,0% від бази оподаткування (вартості товарів, робіт чи послуг з урахуванням акцизного збору, ввізного мита, інших податків, зборів та обов'язкових платежів (за винятком ПДВ). Нульова ставка податку застосовується для окремих операцій, визначених Законом.	Закон України "Про податок на додану вартість" від 03.04.97 р. з доповненням
Акцизний збір	За ставками для окремих видів підакцизних товарів у відсотках до вартості у відпускних цінах, для імпортних товарів – до митної (закупівельної) вартості з урахуванням митних зборів та мита, для окремих видів підакцизних товарів – у величині євро до фізичної одиниці виміру товару.	Закон України "Про внесення змін до деяких Законів України з питань оподаткування підакцизних товарів (продукції)" від 4.11.99 р.
Ввізне (імпортне) мито	За ставками єдиного митного тарифу.	Декрет Кабінету Міністрів України "Про єдиний митний тариф України" від 11.01.93 р.
2. Податки, які сплачують з прибутку		
Податок на прибуток підприємства	25% від суми прибутку, обчисленого як різниця між скоригованим валовим доходом, валовими витратами та сумою амортизаційних відрахувань.	Закон України "Про внесення змін до Закону України" "Про оподаткування прибутків підприємств" від 24.12.2002
Єдиний податок з малих підприємств	6% від обсягу реалізації продукції (послуг) плюс ПДВ або 10% від обсягу реалізації продукції (послуг) плюс ПДВ	Указ Президента України від 3.07.1998 р. №727/98 "Про спрощену систему оподаткування обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва" (у редакції Указу від 28.06.1999 р. №746/99) зі змінами

(продовження)

Плата (податок) за землею	У відсотках від грошової оцінки 1 гектара земельної ділянки: а) для земель сільськогосподарського призначення: рілля сіножаті та пасовища – 0,181%; багаторічні насадження – 0,0543%; б) для земель у межах території населених пунктів – 1,81%.	Закон України “Про плату за землю” від 19.09.96 р.
Податок з власників транспортних засобів	За конкретними річними ставками на 100 куб. см об'єму циліндрів двигуна, 1 кВт потужності двигуна або 1 см довжини транспортного засобу.	Закон України “Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин та механізмів” від 18.02.97 р. з доповненнями
Податок на промисел	10% указаної в декларації вартості товарів, що підлягають продажу протягом трьох днів, але не менше однієї мінімальної заробітної плати. У разі збільшення терміну продажу товарів до семи днів ставка податку подвоюється.	Декрет Кабінету Міністрів України “Про податок на промисел” від 17.03.93 р. з доповненнями
3. Податки, збори та обов'язкові відрахування, які відносять на витрати виробництва		
Збір на обов'язкове соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності	2,9% від фактичних витрат на оплату праці (1% – для працюючих інвалідів).	Закон України “Про збір на обов'язкове соціальне страхування” від 20.06.97 р., з доповненнями
Збір на обов'язкове соціальне страхування на випадок безробіття	1,6% від фактичних витрат на оплату праці.	Закон України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 2.03.2000 р., з доповненнями

(продовження)

Збір на обов'язкове соціальне страхування у зв'язку з нещасним випадком на виробництві	від 0,2 до 13% від фактичних витрат на оплату праці	Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 23.09.99 р., з доповненнями
Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування	32,3% від фактичних витрат на оплату праці, суми оподаткованого доходу (прибутку) та від суми винагород, які виплачуються фізичним особам за договорами цивільно-правового характеру (4% – для працюючих інвалідів)	Закон України "Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування" від 26.06.97 р. з доповненнями
4. Податки з доходів фізичних осіб		
Податок з доходів фізичних осіб	13% загального місячного оподаткованого доходу	Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб" від 22.05.2003 р.
Єдиний податок з громадян-підприємців	20-200 грн на місяць плюс 50% за кожного найманого працівника	Указ Президента України від 03.07.1998 р. 727/98 "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва" (у редакції Указу від 28.06.1999р. №746/99).

Форма журналу реєстрації перевірок*

Титульний аркуш

Журнал реєстрації перевірок

№ _____.

(назва підприємства, місцезнаходження/прізвище, ім'я, по батькові підприємця, місце проживання)

Сторінка журналу

№ п/п	Мета, характер перевірки	Назва організації, що здійснює перевірку	Прізвище, ім'я, по батькові особи, що здійснює перевірку	Номер службового посвідчення та посада особи, що здійснює перевірку	Дата видачі та номер направлення або припису щодо здійснення перевірки	Строк проведення перевірки		Прізвище особи, що здійснює перевірку	Примітки
						початок	закінчення		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

* Затверджено наказом Державного комітету з питань розвитку підприємництва від 10.08.1998 р. №18.

Додаток 20

Форма МД1

МИТНА КВИТАНЦІЯ серія АГ 15 № І 0513370 В їзд

Виїзд

ДЕРЖАВНИЙ
МИТНИЙ
КОМІТЕТ УКРАЇНИ

Волинська МИТНИЦЯ

Власник *гр. України Домровський В. А.**(громадянство, ім'я та прізвище)*Його адреса *м. Луцьк, бул. Арсулова, 9/64*

№ п/п	Найменування предметів, валюти, цінностей	Підстава для вилучення чи прийняття	A	B	C	D		
			Одиниця виміру	Сума цифрами		Ставка мита або митних зборів	Розмір платежу	
				К-сть	Загальна сума чи вартість		Сума стягнених мита та митних зборів	Сума стягнених складських зборів
	Товар (м'які меблі)		шт.	2				
	Вартість				869-40			
	Мито					15%	130-41	
	Акциз					5%	49-14	
	ПДВ					20%	209-79	
	Разом						389-34	
<i>Разом (прописом)</i>					Вісімсот шістдесят дев'ять грн. 40 коп.		Триста вісімдесят дев'ять грн 34 коп.	

А. Вказані предмети прийняті на зберігання митницею. (Вказати причину).

В. Вказані валюта, цінності прийняті на зберігання митницею. (Вказати причину).

С. Вказані національна валюта та цінні папери України вилучені при ввезенні без підстав.

Д. Сплачено мито, ПДВ, акциз.

Інспектор _____ Власник _____.

А. Прийняття на зберігання митницею речей

Вказані в цій квитанції предмети зберігаються протягом строку, обумовленого в ст. 89 Митного кодексу України. Повертаються після пред'явлення власником або, за наявності нотаріально завіреного доручення, його довіреною особою цієї квитанції та паспорта.

Пересилання речей, прийнятих на зберігання, митниці не здійснюють. За зберігання в митниці речей (з кожних 10 кг, рахуючи неповні 10 кг за повні) власником оплачуються збори.

В. Прийняття на зберігання митницею валюти та цінностей
Вказані в цій квитанції валюта, цінності зберігаються до “__” _____ р.

Повертаються після пред'явлення цієї квитанції власником, за наявності нотаріально завіреного доручення, його довіреною особою. При собі мати паспорт.

Прохання про дату одержання речей, валюти, цінностей, прийнятих за цією квитанцією, попередити митницю не пізніше як за 3 дні.

Адреса та телефон митниці:

Службові відмітки:	Підтвердження власника	Про одержання речей:
	Паспортні дані:	Підпис власника:

Додаток 21

Форма МД-4

Зберігається на весь час перебування в Україні або за кордоном. У разі втрати декларації її власник позбавляється права на безперешкодне переміщення через митний кордон України зазначених в ній предметів, валют і цінностей.

Повідомлення неправильних відомостей в митній декларації, а також під час усного опитування співробітником митниці, тягне за собою відповідальність згідно з законодавством України.

Прізвище, ім'я Ломакін Борис.
 Громадянство Україна.
 З якої країни прибув Україна.
 До якої країни прямує Республіка Польща.
 Мета поїздки (у службових справах, туризм, приватна, інше) Приватна.

Мій багаж, включаючи ручну поклажу, пред'явлений для митного контролю, складається з __ місць. При мені та в моєму багажі знаходяться:

1. Зброя різна і боеприпаси, наркотики і пристосування для їх вживання, сильнодіючі, отруйні, радіоактивні, вибухові речовини немає.

2. Предмети старовини і мистецтва (картини, ікони, інші художні, історичні, культурні цінності) немає.

3. Валюта України, облігації державних позик, квитки державних лотерей немає.

4. Інша валюта (банкноти, казначейські білети, монети), платіжні документи (чеки, векселі, акредитиви та інші), фондові цінності (акції, облігації та інші) в іноземній валюті, дорогоцінні метали (золото, срібло, платина, метали платинової групи) у будь-якому вигляді і стані, дорогоцінні камені у сирому і обробленому вигляді (діаманти, рубіни, смарагди, сапфіри, перли), а також майнові документи:

Найменування	Кількість		Відмітки МИТНИЦІ
	цифрами	прописом	
Долари США	4000,0	Чотири тисячі	

5. Предмети, що підлягають обкладенню вивізним (ввізним) митом, загальною вартістю немає.

6. Валюта України, іноземна валюта, платіжні документи, цінності та інші предмети, що належать іншим фізичним або юридичним особам (предмети передачі) немає.

7. Пропущено при в'їзді в Україну (виїзді з України) без права відчуження під зобов'язання про зворотне вивезення (ввезення):

А.

№ п/п	Найменування предметів (з зазначенням характерних ознак)	Кількість	Загальна вартість	Відмітки митниці
	<i>немає</i>			

Б. Ювелірні та інші побутові вироби із дорогоцінних металів і дорогоцінних каменів та брукхт таких виробів:

№ п/п	Найменування	Кількість		Вартість	Відмітки митниці
		цифрами	прописом		
	<i>немає</i>				

Я, _____ зобов'язуюсь ввезти/вивезти вищезазначені предмети до _____.

(число, місяць, рік)

Мені відомо, що в разі порушення цього зобов'язання я буду нести відповідальність згідно з законодавством України.

8. Також заявляю, що окремо від мене рухається належний мені багаж в кількості немає місць.

Мені відомо, що поряд з предметами, названими в декларації, підлягають обов'язковому пред'явленню митному контролю: друковані товари, рукописи, кіно- та фотоплівки, відео- та звукозаписи, магнітні носії, поштові марки, образотворчі матеріали, спецзасоби індивідуального захисту, продукція рослинного та тваринного походження, високочастотні пристрої, мінералогічні та палеонтологічні зразки.

“ ___ ” _____ _ р.

_____ (підпис власника ручної поклажі і багажу)

Відмітки митниці:

Підпис

М.П.

Відмітки про проведений обмін валюти

Дата	Кількість валюти, з якою провели обмін	№ довідки	Відмітки банку

Префікси EAN-13 (штрих-коди країн світу)

00-13	УСС	560	Португалія
(США та Канада)		569	Ісландія
20-29	Номери	57	Данія
обмеженої циркуляції		590	Польща
30-37	Франція	594	Румунія
380	Болгарія	599	Угорщина
383	Словенія	600-601	Південно-Африканська
385	Хорватія		Респ.
387	Боснія і Герцеговина	609	о-в Маврикій
400-440	Німеччина	611	Марокко
45 та 49	Японія	613	Алжир
460-469	Росія	616	Кенія
471	Тайвань	619	Туніс
474	Естонія	621	Сирія
475	Латвія	622	Єгипет
476	Азербайджан	625	Йорданія
477	Литва	626	Іран
478	Узбекистан	627	Кувейт
479	Шрі-Ланка	628	Саудівська Аравія
480	Філіппіни	629	ОАЕ
481	Білорусь	64	Фінляндія
482	Україна	690-693	Китай
484	Молдова	70	Норвегія
485	Вірменія	729	Ізраїль
486	Грузія	73	Швеція
487	Казахстан	740	Гватемала
489	Гонконг	741	Сальвадор
50	Великобританія	742	Гондурас
520	Греція	743	Нікарагуа
528	Ліван	744	Коста-Рика
529	Кіпр	745	Панама
531	Македонія	746	Домініканська
535	Мальта		Республіка
539	Ірландія	750	Мексика
54	Бельгія та Люксембург	759	Венесуела

76	Швейцарія	893	В'єтнам
770	Колумбія	899	Індонезія
773	Уругвай	90-91	Австрія
775	Перу	93	Австралія
777	Болівія	94	Нова Зеландія
779	Аргентина	955	Малайзія
780	Чілі	958	Макао
784	Парагвай	977	Періодичні видання (ISSN)
786	Еквадор		
789	Бразилія	978-979	Книжки (ISBN) або друковані ноти (ISMN)
80-83	Італія		
84	Іспанія		
850	Куба	980	Квитанції про відшкодування
858	Словаччина		
859	Чехія	981-982	Купони в зоні спільної валюти
860	Югославія		
867	Північна Корея	99	Купони
869	Туреччина		
87	Нідерланди		
880	Південна Корея		
885	Таїланд		
888	Сінгапур		
890	Індія		

Додаток 23

Харчові добавки (коди), які можуть принести шкоду здоров'ю

3	107	125	127	128	140	153	154	155	160d	160f	166	173	174
175	180	182	209	213	214	215	216	217	218	219	225	226	227
228	230	231	232	233	237	238	241	252	263	264	281	282	283
302	303	305	308	309	310	311	312	313	314	317	318	323	324
325	328	329	343	344	349	350	351	352	355	356	357	359	365
367	368	370	375	381	408	409	418	419	429	430	431	432	433
435	436	441	442	443	444	446	462	463	465	467	476	477	478
479	480	482	483	484	485	486	487	488	489	491	492	493	494
495	496	505	512	519	520	521	522	523	535	537	538	541	542
550	552	554	555	556	557	559	560	574	576	577	579	580	622
623	624	625	628	629	632	633	634	640	922	923	924b	925	926
929	942	943a	943b	944	945	946	957	959	1000	1001	1005	1503	1521

Порівняльні розміри одягу

Жіночі

Светри – Sweaters, Блузи – Blouses

США	USA	30	32	34	36	38	40	42	44
Англія	UK	32	34	36	38	40	42	44	46
Європа	Europe	38	40	42	44	46	48	50	52

Юбки – Skirts, Піджаки – Coats, Верхній одяг – Dresses

США	USA	08	10	12	14	16	18	20
Англія	UK	30	32	34	36	38	40	42
Європа	Europe	36	38	40	42	44	46	48

Взуття – Shoes

США	USA	4	5	6	7	8	9	10
Англія	UK	2	3	4	5	6	7	8
Європа	Europe	32-35	35-36	36-38	38-39	40	41-42	42-44

Чоловічі

Костюми – Costumes, Светри – Sweaters, Верхній одяг – Overcoats

США	USA	34	36	38	40	42	44	46	48
Англія	UK	34	36	38	40	42	44	46	48
Європа	Europe	44	46	48	50	52	54	56	58

Сорочки – Shirts

США	USA	14	14,5	15	15,5	16	16,5	17	17,5
Англія	UK	14	14,5	15	15,5	16	16,5	17	17,5
Європа	Europe	36	37	38	39	40	41	42	43

Взуття – Shoes

США	USA	7	7,5	8	8,5	9	9,5	10	10,5	11	11,5	12
Англія	UK	6,5	7	7,5	8	8,5	9	9,5	10	10,5	11	11,5
Європа	Europe	39	40	41	42	43	44	44	44	45	45	46

Міжнародне маркування розмірів

Жіноче		Чоловіче	
Розмір	Код	Розмір	Код
32-36	XS	44-46	XS
36-38	S	48	S
38-40	M	50-52	M
40-42	L	54	L
42-44	XL	56-58	XL

Контракт №

м. Львів

Україна

Продавець: фірма “Катанга”, що є юридичною особою за законодавством Республіки Польща, в особі виконавчих директорів Радинського Г. П. та Владишека І. К., які діють на підставі Статуту фірми.

Покупець: мале приватне підприємство “Авант”, що є юридичною особою за законодавством України, в особі директора Цибульської А. П., яка діє на підставі Статуту підприємства, уклали контракт на таких умовах:

1. Предмет договору.

1. Продавець продає, а покупець купує тканини:

- Шовк 450 м (сума 960 доларів);
- Трикотин 600 м (сума 860 доларів);
- Кашемір 250 м (сума 3930 доларів);

На загальну суму 5750 доларів США, з додержанням умов цього контракту.

2. До ціни входить вартість тари, пакування та маркування.

3. Перелік товарів та їх вартість можуть бути змінені в межах загальної суми контракту за згодою сторін, що має бути зафіксовано в окремій додатковій угоді.

2. Термін та умови поставки товару.

1. Продавець поставляє Покупцеві товар, придбаний за цим контрактом, на умовах Інкотермс FCA (франко-перевізник) до станції Львів Львівської залізниці.

2. Поставка повинна бути здійснена протягом 7 днів від дня відкриття акредитива.

3. Продавець сповістить Покупця про відправлення товару телефаксом протягом 24 годин з часу відправлення. У цей термін Продавець надає Покупцеві копії товаросупроводжувальних документів та належні сертифікати.

4. У разі порушення терміну поставки Продавець сплачує Покупцеві заздалегідь оцінені збитки в розмірі:

- 1% вартості непоставленого товару за перший тиждень затримки поставки;
- 5% вартості непоставленого товару за кожний наступний тиждень, але не більше 50% вартості непоставленого товару за весь термін не поставки.

У разі затримки поставки понад 6 тижнів Покупець має право припинити дію цього контракту, без будь-якої компенсації збитків Продавця.

3. Оплата.

Оплата товару здійснюється згідно з Уніфікованими правилами та звичаями для документальних акредитивів у редакції 1993 року, публікації Міжнародної торгівельної палати №680.

4. Пакування.

Упаковка, в якій відвантажуються товар, має відповідати встановленим стандартам та забезпечувати збереження товару під час транспортування, перевалок, а також захист товару від атмосферного впливу.

5. Відповідальність та арбітраж.

5.1. Відповідальність Продавця та Покупця не може перевищувати межі санкцій, встановлених розділами 2 та 3 контракту. Максимальна відповідальність Продавця перед Покупцем, що виникає (або пов'язана) з продажем чи використанням товару, доставленого Покупцеві згідно з умовами контракту, не повинна ні за яких обставин перевищувати фактичну суму, сплачену Покупцем Продавцеві за контрактний товар.

5.2. Форс-мажор. Ніяка відповідальність за невиконання контракту не може мати місця, якщо причиною невиконання були обставини, які знаходяться поза сферою контролю умов контракту не виконуючої сторони, а саме – стихійне лихо, військові дії, втручання влади на період, що починається з моменту письмового повідомлення не виконуючою стороною.

Форс-мажор автоматично за цієї умови подовжує термін виконання зобов'язань за контрактом на 6 місяців. По закінченні цього терміну будь-яка зі сторін може припинити чинність контракту.

5.3. У разі виникнення суперечки у зв'язку з цим контрактом сторони передають його на розгляд Міжнародного комерційного арбітражного суду Торгово-промислової палати України з підпорядкуванням його відповідному регламенту та проведенню українською мовою.

6. Інші умови.

6.1. Контракт набирає чинності від дня його укладання і діє до “__” _____ р. Усі усні та письмові угоди, які мали місце щодо предмету цього контракту до укладання контракту, з цього часу втрачають силу. Узгодження змін у контракті здійснюється тільки у письмовій формі, можливе застосування електронних засобів.

6.2. При тлумаченні цього контракту мають силу документ Інкотермс – 2000 та Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 р.

6.3. Сторони домовились про конфіденційність цього контракту та про те, що Покупець не буде здійснювати реекспорт одержаного за контрактом товару без письмової згоди Продавця.

6.4. Контракт складений польською та українською мовами в 4-х автентичних примірниках, по два примірники двома мовами кожній із сторін контракту.

7. Юридичні адреси, банківські та транспортні реквізити сторін.

Продавець:

*Польща, м. Люблін.
Тел./факс (05624) 23-45-78.
Розрахунковий рахунок
№ 537537.
Фірма "Катанга".*

Покупець:

*Україна, м. Львів,
вул. Стрийська, 76.
Тел./факс (03322) 6-22-95.
Розрахунковий рахунок № 467677 у
"Приватбанку"
МФО 200322. МПП "Авант".*

Контракт уклали:

*Директор Радинський Г. П.,
Владишек І. К.*

*Директор МПП "Авант"
Цибульська А. П.*

КОНТРАКТ №

м. Володимир-Волинський

“__” ____ _р.

1. Предмет контракту.

Продавець продає, а Покупець купує автомобіль “Фольксваген-пасат”, який є невід’ємною частиною договору, за 6000 євро на умовах, викладених у контракті.

2. Ціна і кількість.

Покупець купує автомобіль “Фольксваген-пасат” в кількості 1 шт. за 6000 євро 2003 р. випуску.

3. Доставка товару.

3.1. Продавець поставляє товар на умовах “Поставлено, мито не сплачено” на митний склад у м. Володимир-Волинський.

3.2. Продавець поставляє товар за умови його оплати Покупцем протягом 90 днів.

3.3. Днем поставки вважається дата прибуття товару на склад, про що має бути зроблено відмітку в автотранспортній накладній.

3.4. Компенсація і відправлення товару Продавцем проводиться в присутності представника Покупця, якого Продавець викликає за 15 днів до відправлення товару.

3.5. Продавець, за погодженням з Покупцем, має право достроково доставити товар, при цьому Покупець зобов’язаний прийняти товар і своєчасно оплатити його вартість на умовах цього контракту.

3.6. У випадку прострочки постачання товару проти термінів, визначених цим контрактом, Продавець сплачує Покупцеві штраф у розмірі 170 грн (10 неоподатковуваних мінімумів).

4. Оплата.

4.1. Оплата за поставлений за цим контрактом товар здійснюється через оплату рахунку Покупцем у Приватбанку м. Володимира-Волинського при наданні Продавцем до банку таких документів:

а) рахунка, у двох примірниках;

- б) дублікату товаротранспортної накладної;
- в) специфікації, у двох примірниках;
- г) специфікації про якість або гарантійного листа Продавця, у двох примірниках;
- г) сертифіката про страхування вантажу.

5. Якість.

5.1. Якість поставленого товару за цим контрактом має повністю відповідати сертифікату якості. Поставка не укомплектованого товару не допускається.

6. Здавання і приймання товару.

6.1. Товар вважається зданим Продавцем і прийнятим Покупцем у належній кількості і якості при його завантаженні і відправці в присутності представника Покупця.

7. Гарантії.

7.1. Продавець надає гарантії, що товар відповідає сертифікату якості і що за необхідності він комплектує його запчастинами для його ремонту на умовах Покупця протягом 1 місяця з дня прибуття товару на склад Покупця.

8. Форс-мажор.

8.1. Учасники контракту звільняються від відповідальності за часткове або повне невиконання зобов'язань за цим контрактом, якщо це невиконання сталося внаслідок обставин непереборної сили, що виникла після укладання контракту як результат подій надзвичайного характеру, які учасник не міг ні передбачити, ні відвернути розумними заходами.

8.2. До обставин непереборної сили належать: пожежа, війна, військові дії, стихійні лиха, сезонні природні явища, блокади, інші міжнародні санкції, валютні обмеження, дії інших держав і державних органів.

8.3. У разі виникнення обставин непереборної сили, строки виконання зобов'язань за цим контрактом відсуваються на термін, протягом якого діють такі обставини і їхні наслідки.

8.4. Якщо стан невиконання зобов'язань, що витікає з контракту, продовжується більше ніж шість місяців і в цей час учасник не може зробити обов'язкову заяву про дату припинення обставин непереборної сили, то кожен із учасників має право

розірвати цей контракт без попереднього повідомлення іншого учасника. Контракт втрачає силу з моменту його розірвання.

9. Арбітраж.

9.1. Учасники мають докласти всіх зусиль, щоб розв'язати всі розбіжності і суперечки, що виникають і що пов'язані з цим контрактом, шляхом переговорів.

9.2. У випадку, коли розбіжності не можуть бути розв'язані двосторонніми переговорами, кожен з учасників може звернутися до арбітражного суду з будь-яких спірних питань, пов'язаних із цим контрактом.

Питання остаточно розв'язується у арбітражному суді, що складається з одного або кількох арбітражів, призначуваних на основі положення про арбітражні суди.

10. Інші умови.

10.1. Цей контракт набирає чинності після його підписання.

10.2. Цей контракт укладений у двох примірниках, по одному для кожної сторони, українською мовою.

11. Юридичні адреси та рахунки сторін.

Продавець:
Ihr Partner
Jur Volkswagen und Audi,
AUTO WEBER,
Kirchbsitzon № 3030,
Walsrode

Покупець:
м. Володимир-Волинський,
МПП "Софія",
Проводіна С. М.,
Приватбанк 38200/98

КОНТРАКТ №

Україна
м. Київ

“ _ ” _____ _ р.

Продавець:

Фірма “TeleCom” (Данія), що є юридичною особою за законодавством Данії, в особі виконавчих директорів Ханса Кенлера та Дікса Декстера, які діють на підставі Статуту фірми.

Покупець:

Спільне підприємство “Ельдорадо”, що є юридичною особою за законодавством України, в особі генерального директора Коробка О. Л., який діє на підставі Статуту підприємства, і уповноваженого представника правління СП М. Дікса, який діє на підставі доручення № _ від “ _ ” ____ _ р., уклали цей контракт про таке:

1. Предмет контракту.

1.1. Продавець продає, а Покупець купує товар, зазначений у специфікації (*Додаток № 1*), на суму 10000 доларів США з додержанням умов цього контракту.

1.2. До ціни входять вартість товару (тари), пакування.

1.3. Перелік товарів та їх вартість можуть бути змінені в межах загальної суми контракту за згодою сторін шляхом внесення змін до специфікації або укладання окремої додаткової угоди.

2. Термін та умови поставки товару.

2.1. Продавець поставляє Покупцеві товар, придбаний за цим контрактом, на умовах Інкотермс: FOT до станції Ягодин.

2.2. Поставка повинна бути здійснена протягом 10 днів від дня підписання контракту.

2.3. Продавець має сповістити Покупця про відправлення товару телефаксом протягом 24 годин із часу відправлення.

У цей же термін Продавець надає Покупцеві копії супроводжувальних товар документів та належні сертифікати згідно з умовами специфікації.

2.4. У разі порушення терміну поставки Продавець сплачує Покупцеві заздалегідь оцінені збитки у розмірі:

- 5% вартості непоставленого товару за перший тиждень затримки поставки;
- 10% вартості недоставленого товару за кожний наступний тиждень, але не більше 80% вартості непоставленого товару за весь термін непоставки.

У разі затримки поставки понад 5 тижнів Покупець має право припинити дію цього контракту без будь-якої компенсації збитків Продавця.

2.5. У разі пошкодження товару під час поставки, виявлення його недоброякісності чи кількісної недоставки Покупець зобов'язаний по телефаксу сповістити про це Продавця у термін до 48 годин із часу приймання товару.

Недоброякісний товар підлягає заміні Продавцем протягом 3 тижнів, а недоставка має бути виправлена в цей же термін.

2.6. Якість проданого за цим контрактом товару має підтверджуватися сертифікатом якості виробника товару.

Товар має бути зданим Продавцем та прийнятим Покупцем за якістю — згідно з сертифікатом, що додається до товару, а за кількістю — згідно з відвантажувальними документами.

Невідповідність товару умовам контракту за якістю повинна підтверджуватися експертизою Торгово-промислової палати країни Покупця або державними службами сертифікації. Рекламатії подаються в 7-добовий термін.

3. Оплата.

3.1. Оплата товару здійснюється згідно з Уніфікованими правилами та звичаями для документальних акредитивів (УСР) у редакції 1993 року, публікації Міжнародної торговельної палати №500.

У термін до 10 днів від дня укладання контракту Покупець відкриває на ім'я Продавця рахунок у доларах США на суму контракту, з платежем проти подання обумовлених контактом документів.

Акредитив повинен бути підтверджений банком Продавця, і платежі будуть здійснюватись проти подання Продавцем таких документів:

- комерційного рахунку;
- дублікату залізничної накладної;
- сертифікатів якості на весь перелік товарів згідно із специфікацією.

3.2. Акредитив як окрема угода повинен містити умови його неподільності.

3.3. Усі банківські видатки на території Покупця сплачує Покупець, а поза нею – Продавець.

3.4. У разі прострочення відкриття рахунку Покупець сплачує Продавцеві 5% від суми акредитива за весь час прострочення. Він має право припинити дію контракту, якщо таке прострочення перевищило 30 днів.

4. Пакування та маркування.

4.1. Упаковка, у якій відвантажуються товар, повинна відповідати встановленим стандартам та забезпечувати, за умови належного поводження з вантажем, збереження товару під час транспортування, перевалок, а також захист товару від атмосферного впливу.

4.2. Усі засоби пакування повинні з двох боків мати таке маркування:

Найменування та адреса Покупця:

Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Лесі Українки, 26,
СП “Ельдорадо”

Обережно

Не кантувати

Контракт № 55

Продавець: TeleCom (Данія), вул. Штокхомісдаге, 57,
ДК-2100 Копенгаген

Наряд № 23546

Транс № 77432

Вага брутто 142 кг

Вага нетто 112 кг

Нестандартні засоби пакування не можуть мати місця.

5. Відповідальність та арбітраж.

5.1. Відповідальність Продавця та Покупця не може перевищувати межі санкцій, встановлених розділами 2 та 3 контракту. Максимальна відповідальність Продавця перед Покупцем, що виникає з продажем чи використанням товару, доставленого Покупцеві згідно з умовами контракту, не повинна ні за яких обставин перевищувати фактичну суму, сплачену Покупцем Продавцеві за контрактний товар.

5.2. Форс-мажор. Ніяка відповідальність не може мати місця за невиконання контракту, якщо це невиконання було залежне від обставин, що знаходяться поза сферою контролю невиконуючої сторони, а саме: стихійне лихо, військові дії, втручання влади на період, що починається з моменту письмового повідомлення невиконуючою стороною. Форс-мажор автоматично за цієї умови подовжує термін виконання зобов'язань на термін до 1 року. По закінченні цього терміну будь-яка із сторін може припинити чинність контракту.

5.3. У разі виникнення суперечки у зв'язку з цим контрактом сторони передають його на розгляд Міжнародного комерційного арбітражного суду Торгово-промислової палати України з підпорядкуванням розгляду його регламенту та провадженню українською мовою.

6. Інші умови.

6.1. Контракт набирає чинності з дня його укладання і діє до “_” _____ р. Усі усні та письмові угоди, які мали місце до укладання контракту, з цього часу втрачають силу. Узгодження змін у контракті здійснюється тільки у письмовій формі, при цьому можливе застосування електронних засобів.

6.2. У разі тлумачення цього контракту мають силу документ Інкотермс – 2000 та Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 р.

6.3. Контракт складений німецькою та українською мовами у 4-х автентичних примірниках, по два примірники двома мовами кожній із сторін.

Додаток № 1: специфікація:

· сотові мобільні телефони марок: Benefon Sigma, Benefon Delta, Nokia 450, Nokia 440, Nokia 10 WLL, Nokia 720, Motorola associate 2000, автокомплекти та аксесуари, а також документація з практичного використання кожного сотового мобільного телефону;

· автомобільні антени різних діапазонів, а саме: RA 3120, RA 3122, RA 3126, RA 3178, RA 3194, RA 3132, RA 3151, RA 3145, RA 3174, RA 3146, RA 3157, RA 3193, документація щодо їх характеристик та практичного застосування.

7. Юридичні адреси, банківські та транспортні реквізити сторін.

Продавець:
TeleCot (Данія),
ДК-2100 Копенгаген,
вул. Штокхомісдаге, 57.

Покупець:
СП “Ельдорадо”,
Україна, Київська обл.,
м. Київ,
вул. Лесі Українки, 26.

Контракт уклали:
Директор Ханс Кенлер
Дікс Декстер

Директор Коробко О. Л.
Мартін Дікс

М. П.

М. П.

КОНТРАКТ №

Україна

м. Тернопіль

“ ___ ” _____ р.

Продавець:

Товариство з обмеженою відповідальністю “Веселка”, що є юридичною особою за законодавством України, в особі директора Соломонік О. Л., який діє на підставі Статуту товариства, і повноважного представника правління ТОВ Козуровської О. А., яка діє на підставі доручення № __ від “ ___ ” _____ р.

Покупець:

Фірма “Рута”, що є юридичною особою за законодавством Республіки Польща, в особі виконавчого директора Тагмута А. Й., який діє на підставі Статуту фірми, уклали цей контракт про таке:

1. Предмет контракту.

1.1. Продавець продає, а Покупець купує товар, зазначений у специфікації (*Додаток № 1*), на суму 4444,44 доларів США з додержанням умов цього контракту.

1.2. До ціни входять вартість тари та маркування.

1.3. Перелік товарів та їх вартість можуть бути змінені в межах загальної суми контракту угодою сторін шляхом внесення змін до специфікації або укладання окремої додаткової угоди.

2. Термін та умови поставки товару.

2.1. Продавець поставляє Покупцеві товар, придбаний за цим контрактом, на умовах Інкотермс: FOT (франко-грузовик) до смт Ягодин, до Ягодинської митниці.

2.2. Поставка повинна бути здійснена протягом 5 днів від дня підписання акредитива.

2.3. Продавець має сповістити Покупця про відправлення товару телефоном протягом 24 годин з часу відправлення.

2.4. Копії супроводжувальних товар документів та належні сертифікати Продавець передає Покупцю на місці передачі товару.

2.5. У разі порушення терміну поставки Продавець сплачує Покупцеві заздалегідь оцінені збитки у розмірі:

- 0,5% вартості непоставленого товару за перший тиждень затримки поставки;

- 5% вартості недопоставленого товару за кожний наступний тиждень, але не більше 50% вартості непоставленого товару за весь термін непоставки.

2.6. У разі затримки поставки понад 5 тижнів Покупець має право припинити дію цього контракту без будь-якої компенсації збитків Продавця.

2.7. У разі пошкодження товару під час поставки до місця передачі товару Покупцю або вияву його неякості чи кількісної недопоставки на місці передачі, Покупець зобов'язаний по телефаксу сповістити про це Продавця у термін до 24 годин з часу приймання товару.

Неякісний товар підлягає заміні Продавцем протягом 2 тижнів, а недопоставка має бути виправлена протягом 1 тижня.

2.8. Якість проданого за цим контрактом товару повинна підтверджуватися сертифікатом якості виробника товару.

Товар має бути зданим Продавцем та прийнятим Покупцем за якістю – згідно з сертифікатом, що додається до товару, а за кількістю – згідно з відвантажувальними документами.

Невідповідність товару умовам контракту за якістю повинна підтверджуватися експертизою Торгово-промислової палати країни Покупця або державними службами сертифікації. Рекламації подаються в 5-добовий термін.

3. Оплата.

3.1. Оплата товару здійснюється згідно з Уніфікованими правилами та звичаями для документальних акредитивів (VCP) у редакції 1993 року, публікації Міжнародної торговельної палати №500.

У термін до 10 днів від дня укладання контракту Покупець відкриває на ім'я Продавця безвідзивний неподільний акредитив у доларах США на суму контракту.

Акредитив повинен бути підтверджений банком Продавця, і платежі будуть здійснюватись проти подання Продавцем таких документів:

- комерційного рахунка;
- сертифікатів якості на весь товар.

3.2. Акредитив як окрема угода має містити умови його неподільності.

3.3. Усі банківські видатки на території Покупця сплачує Покупець, а поза нею – Продавець.

3.4. У разі прострочення відкриття акредитива Покупець сплачує Продавцеві 0,5% від суми акредитива за весь час прострочення. Він має право припинити дію контракту, якщо таке прострочення перевищило 20 днів.

4. Пакування та маркування.

4.1. Упаковка, у якій відвантажується товар, повинна відповідати встановленим стандартам та забезпечувати, за умови належного поводження з вантажем, збереження товару під час транспортування, перевалок, а також захист товару від атмосферного впливу.

4.2. Усі засоби пакування повинні з двох боків мати таке маркування:

Найменування та адреса Покупця:

Фірма “Рута”, Польща, м. Радом, вул. Звиченства, 13

Обережно

Не кантувати

Контракт № 11

Продавець: “Веселка” ЛТД, Україна, м. Тернопіль,

вул. Кравчука, 6/2

Наряд № 62

Транс № 25

Вага брутто 51 тонна

Вага нетто 50 тон

5. Відповідальність та арбітраж.

5.1. Відповідальність Продавця та Покупця не може перевищувати межі санкцій, встановлених розділами 2 та 3 контракту.

Максимальна відповідальність Продавця перед Покупцем, що виникає з продажем чи використанням товару, доставленого Покупцеві згідно з умовами контракту, не повинна ні за яких обставин перевищувати фактичну суму, сплачену Покупцем Продавцеві за контрактний товар.

5.2. Форс-мажор. Ніяка відповідальність не може мати місця за невиконання контракту, якщо це невиконання було залежне від обставин, що знаходяться поза сферою контролю невиконуючої сторони, а саме: стихійне лихо, військові дії, втручання влади на період, що починається з моменту письмового повідомлення невиконуючою стороною. Форс-мажор автоматично за цієї умови подовжує термін виконання зобов'язань на термін до 1 року. По закінченню цього терміну будь-яка із сторін може припинити дію контракту.

5.3. У разі виникнення суперечки у зв'язку з цим контрактом сторони передають його на розгляд Міжнародного комерційного арбітражного суду Торгово-промислової палати України з підпорядкуванням його регламенту та провадженню українською мовою.

6. Інші умови.

6.1. Контракт набирає чинності з дня його укладання і діє до “__” _____ р. Усі усні та письмові угоди, які мали місце до укладання контракту, з цього часу втрачають силу. Узгодження змін у контракті здійснюється тільки у письмовій формі, при цьому можливе застосування електронних засобів.

6.2. У разі тлумачення цього контракту мають силу документ Інкотермс – 2000 та Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 р.

6.3. Сторони домовились про конфіденційність цього контракту та про те, що Покупець не буде здійснювати реекспорт одержаного за контрактом товару без письмової згоди Продавця.

6.4. Контракт складений українською та польською мовами у 4-х автентичних примірниках, по 2 примірники двома мовами кожній із сторін.

Додаток: специфікація.

7. Юридичні адреси, банківські та транспортні реквізити сторін.**Продавець:**

Україна, м. Тернопіль,
вул. Кравчука, 6/2.

Покупець:

Польща, м. Радом
вул. Звиченства, 13.

Контракт укладений:

Директор Соломонік О. Л.

Директор Тагмут А. Й.

М. П.

М. П.

Уповноважена Козуровська О. А.

Додаток №1

Зерно – 50 т – 69,44 доларів США за 1 т

Кукурудза – 10 т – 97,22 доларів США за 1 т

КОНТРАКТ №

Україна
м. Луцьк

“ ___ ” _____ р.

Командитне товариство “Білайн”, що є юридичною особою за законодавством України, надалі – Продавець, в особі директора Тимошенка О. В., який діє на підставі Установчого договору, з однієї сторони, і фірма “Sansfa”, що є юридичною особою за законодавством Польщі, надалі Покупець, в особі директора Роцлавського К., який діє на підставі Статуту, з другої сторони, відповідно до Конвенції ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 р. і правил Інкотермс 2000, уклали цей контракт про таке:

1. Предмет контракту.

1.1. Продавець продає, а Покупець купує молоко сухе знежирене, надалі – Товар.

2. Кількість і якість.

2.1. Продавець продає, а Покупець купує Товар у кількості 20 (двадцять) тонн.

2.2. Продавець відповідає за відповідність Товару ДСТУ і сертифікату заводу-виробника.

3. Умови поставки.

3.1. Продавець продає, а Покупець купує Товар на умовах Інкотермс, у редакції 2000 р.: Франко-завод (за адресою складу: м. Луцьк, вул. Ківерцівська, 10).

4. Ціна.

4.1. Валютою Контракту є долари США.

4.2. Ціна однієї тонни Товару становить 900 (дев'ятсот) доларів США.

5. Порядок розрахунків.

5.1. Покупець проводить розрахунки з Продавцем у формі попередньої оплати у розмірі вартості товарної партії. Датою

оплати партії Товару вважається дата зарахування грошових коштів на рахунок Продавця, що підтверджується випискою банку Продавця. Оплата повинна бути здійснена не пізніше 3 (трьох) днів із моменту підписання Контракту.

5.2. Розрахунки між сторонами здійснюються у доларах США шляхом перерахування Покупцем вказаної у пункті 4.2 суми за реквізитами Продавця.

5.3. Вартість послуг, пов'язаних із банківським переводом грошових коштів на адресу Продавця, оплачує Покупець.

6. Умови здачі-прийому Товару.

6.1. Прийом Товару іздійснюється Покупцем в пункті його зберігання.

6.2. Прийом Товару Покупцем має бути здійснено протягом 2 (двох) днів з моменту надходження грошових коштів на рахунок Продавця.

6.3. Одночасно з прийомом Товару Продавець надає Покупцеві копії супроводжувальних товар документів та належні сертифікати згідно з умовами сертифікації.

6.4. Товар має бути зданим Продавцем та прийнятим Покупцем за якістю — згідно з сертифікатом, що додається до товару, а за кількістю — згідно з відвантажувальними документами.

6.5. Прийом Товару здійснюється Покупцем із участю представника Продавця.

7. Пакування та маркування.

7.1. Пакування та маркування Товару мають відповідати ДСТУ, за що відповідає Продавець і завод-виробник.

7.2. Упаковка, в якій відвантажуються Товар, повинна забезпечувати, за умов належного поводження з вантажем, збереження товару під час транспортування, перевалок, а також захист товару від атмосферного впливу.

7.3. Усі засоби пакування повинні з двох боків мати таке маркування:

Найменування та адреса Покупця:

Фірма "Sansfa", м. Лодзь, вул. Коперника, 3

Верх

Обережно
Не кантувати
Контракт № 2
Продавець: КТ “Білайн”, м. Луцьк, пр. Волі, 31
Наряд № 5657
Транс № 2368
Вага брутто 20600 (двадцять тисяч шістсот) кг
Вага нетто 20000 (двадцять тисяч) кг
Нестандартні засоби пакування не можуть мати місця.

8. Форс-мажор.

8.1. Сторони звільняються від відповідальності за часткове чи повне невиконання зобов’язань за контрактом, якщо воно є наслідком дії форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), що виникли після заключення контракту в результаті подій надзвичайного характеру, яких сторони не змогли передбачити і попередити різноманітними заходами.

8.2. До обставин непереборної сили належать події надзвичайного характеру, а саме: пожежа, війна, військові дії, стихійні лиха, сезонні природні явища, ембарго, інші міжнародні санкції, валютні обмеження, дії інших держав і державних органів.

8.3. У випадку виникнення форс-мажорних обставин строк виконання зобов’язань Сторонами за контрактом відстрочується пропорційно часу, протягом якого діють такі обставини і їх наслідки.

8.4. Сторона, на яку впливають (вплинули) форс-мажорні обставини, зобов’язана невідкладно інформувати у письмовій формі іншу Сторону про настання таких обставин (за можливістю протягом одного дня). Достатнім доказом дій форс-мажорних обставин є документ, виданий Торгово-промисловою палатою Сторони, для якої настали вказані обставини.

8.5. У випадку, якщо строк дії обставин непереборної сили продовжується більше 30 (тридцяти) днів, кожна із Сторін має право на розірвання контракту і не несе за це відповідальності за умови, що вона повідомила іншу Сторону не пізніше, ніж за 10 днів до розторгнення.

9. Санкції.

9.1. За невиконання чи неналежне виконання умов цього контракту Сторони несуть відповідальність, передбачену цим контрактом і чинним законодавством держави Сторони, що їх вчинила.

9.2. У випадку порушення однією із Сторін строків зобов'язань (крім форс-мажорних обставин) згідно з цим контрактом, винна Сторона має виплатити штраф потерпілій Стороні у розмірі 1% від загальної вартості Товару (згідно пункту 4.2 цього контракту) за кожен день прострочення.

10. Рекламачії.

10.1. Рекламачії можуть бути заявлені щодо якості Товару у випадку невідповідності його якості, оговореної в пункті 2.2 цього контракту.

10.2. Покупець заявляє рекламачії щодо кількості і якості товару із наявністю акта незалежної експертної контрольної організації країни Покупця про невідповідність Товару кількості і якості.

10.3. Покупець має право заявити рекламачії за кількістю Товару – протягом 3 (трьох) днів і за якістю Товару – протягом 5 (п'яти) днів з моменту прийому Товару. В рекламачії вказується кількість, якість і найменування Товару, що підлягає рекламачії, підстави рекламачії. Рекламачія складається відповідно до правил, прийнятих у країні Покупця. Після закінчення вказаного строку ніякі рекламачії Продавцем не приймаються.

11. Арбітраж.

11.1. Усі суперечки, що виникають між сторонами, внаслідок чи у зв'язку із виконанням умов цього контракту, вирішуються шляхом переговорів.

11.2. У випадку недосягнення сторонами згоди, суперечки передаються на розгляд у Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України згідно із правилами, регламентом і процедурою вказаного суду.

11.3. Рішення, винесене вказаним судом, є остаточним і обов'язковим для обох сторін.

12. Умови конфіденційності.

12.1. Сторони досягли згоди, що текст контракту, будь-який матеріал, інформація і відомості, що стосуються цього контракту, є конфіденційними і не можуть надаватись третім особам без попередньої письмової згоди іншої сторони, крім випадків, коли така передача пов'язана із отриманням офіційних дозволів для виконання контракту чи сплати податків, інших обов'язкових платежів, а також у випадках, передбачених чинним законодавством, яке регулює зобов'язання сторін згідно з цим контрактом.

13. Загальні положення.

13.1. Все попереднє листування і переговори, пов'язані з цим контрактом, втрачають силу з моменту його підписання.

13.2. Цей контракт складений і підписаний у двох екземплярах українською мовою на п'яти аркушах, по одному екземпляру для кожної сторони.

13.3. Документація, пов'язана із контрактом, що передана факсом, має однакову юридичну силу із оригіналом.

14. Інші умови.

14.1. При тлумаченні цього контракту має силу документ Інкотермс–2000 і Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 р.

14.2. Зміни та доповнення до цього контракту чи його дострокове розірвання будуть дійсні за умови, що вони здійснені в письмовій формі і підписані уповноваженими на це представниками обох сторін.

14.3. Жодна зі сторін не має права передавати свої права і (або) зобов'язання по цьому контракту третій Стороні без письмової згоди іншої Сторони (включаючи телекс і факс).

14.4. Сторони негайно інформують одна одну про зміни адрес чи реквізитів.

15. Строк дії контракту.

15.1. Контракт набуває юридичної сили після його підписання уповноваженими особами і затверджується відповідними печатками, і є чинним до повного виконання сторонами своїх зобов'язань.

16. Юридичні адреси і банківські реквізити сторін.**Продавець:**

КТ “Білайн”, Україна,
м. Луцьк, пр. Волі, 31
Розрахунковий рахунок
№357822200PW 547328.
у від-ні Приватбанку
м. Луцька, МФО 200322.

Покупець:

Фірма “Sansfa”,
Польща, м. Лодзь,
вул. Коперника, 3

Контракт укладений:

Директор Тимошенко О. В.
М. П.

Директор Роцлавський К.
М. П.

КОНТРАКТ №

Україна
м. Рівне

“ ___ ” _____ _р.

Продавець:

Фірма “Мариса”, що є юридичною особою за законодавством Польщі, в особі виконавчого директора Бринського Т., який діє на підставі Статуту фірми.

Покупець:

МПП “Маркіза”, що є юридичною особою за законодавством України, в особі директора Шишко Н. М., яка діє на підставі Статуту підприємства, уклали контракт про таке:

1. Предмет контракту.

1.1. Продавець продає, а Покупець купує товар, зазначений у специфікації (*Додаток № 1*), на суму 4000 (чотири тисячі) гривень із додержанням умов цього контракту.

1.2. До ціни входять вартість пакування та маркування.

1.3. Перелік товарів та їх вартість можуть бути змінені в межах загальної суми контракту за згодою сторін внесенням змін до специфікації або укладенням окремої додаткової угоди.

2. Термін та умови поставки товару.

2.1. Продавець поставляє Покупцеві товар, придбаний за цим контрактом, на умовах Інкотермс FCA (франко-перевізник) до станції Рівне Львівської залізниці.

2.2. Продавець має сповістити Покупця про відправлення товару телефаксом протягом 12 год з часу відправлення. У цей же термін Продавець надає Покупцеві копії супроводжувальних товар документів та належні сертифікати згідно з умовами специфікації.

2.3. Поставка повинна бути здійснена протягом 7 днів з дня відкриття акредитива.

2.4. У разі порушення терміну поставки Продавець сплачує Покупцеві заздалегідь оцінені збитки у розмірі:

- 0,5% вартості непоставленого товару за 2 дні затримки поставки;
- 5% вартості непоставленого товару за наступні 4 дні або тиждень, але не більш як 15% вартості непоставленого товару за весь термін непоставки.

У разі затримки понад 1 тиждень Покупець має право припинити дію цього контракту без будь-якої компенсації збитків Продавця.

2.5. У разі пошкодження товару під час поставки або вияву його неякісності чи кількісної недопоставки Покупець зобов'язаний по телефаксу сповістити про це Продавця у термін до 24 годин з часу приймання товару.

Неякісний товар підлягає заміні Продавцем протягом 6 днів, а недопоставка має бути виправлена в цей же термін.

2.6. Якість проданого за цим контрактом товару повинна підтверджуватися сертифікатом якості виробника товару.

Товар має бути зданим Продавцем та прийнятим Покупцем за якістю – згідно із сертифікатом, що додається до товару, а за кількістю – згідно з відвантажувальними документами.

3. Оплата.

3.1. Оплата товару здійснюється згідно з Уніфікованими правилами та звичаями для документальних акредитивів у редакції 1998 року, публікації Міжнародної торговельної палати №590.

У термін до 7 днів від дня укладання контракту Покупець відкриває на ім'я Продавця безвідзвний неподільний акредитив в українських гривнях на суму контракту, з платежем проти подання обумовлених контрактом документів.

Акредитив повинен бути підтверджений банком Продавця.

3.2. У разі прострочення відкриття акредитива Покупець сплачує продавцеві 1% від суми акредитива за весь час прострочення.

4. Пакування та маркування.

4.1. Упаковка, у якій відвантажуються товар, повинна відповідати встановленим стандартам та забезпечувати, за умови на-

лежного поводження з вантажем, збереження товару під час транспортування, а також захист товару від атмосферного впливу.

4.2. Усі засоби транспортування повинні з двох боків мати таке маркування:

1) Найменування та адреса покупця: МПП “Маркіза”, Україна, м. Рівне, вул. Степанюка, 17

2) Верх

3) Не кантувати

4) Контракт № 1

5) Наряд № 80

6) Транс № 93

7) Вага брутто: 276 кг

8) Вага нетто: 266 кг

9) Продавець: фірма “Марися”, Польща, м. Білосток, вул. Хандльова, 4.

5. Відповідальність та арбітраж.

5.1. Відповідальність Продавця та Покупця не може перевищувати межі санкцій, встановлених розділами 2 та 3 контракту. Максимальна відповідальність Продавця перед Покупцем, що виникає (або пов’язана) з продажем чи використанням товару, доставленого Покупцеві згідно з умовами контракту, не повинна ні за яких обставин перевищувати фактичну суму, сплачену Покупцем Продавцеві за контрактний товар.

5.2. У разі виникнення суперечки у зв’язку з цим контрактом сторони передають його на розгляд Міжнародного комерційного арбітражного суду України з підпорядкуванням процесу його регламенту та провадженню українською мовою.

6. Страхування.

6.1. Страхування товару по доставці до перевізника здійснює Продавець.

6.2. Усі інші витрати з доставки товару бере на себе Покупець.

7. Інші умови.

7.1. Контракт набирає чинності від дня його укладення і діє до “ _ ” _____ р. Усі усні та письмові угоди, які мали місце до укладання контракту, з цього часу втрачають силу.

Узгодження змін у контракті здійснюється тільки у письмовій формі.

7.2. Сторони домовились про конфіденційність цього контракту та про те, що Покупець не буде здійснювати реекспорт одержаного за контрактом товару без письмової згоди Продавця.

7.3. Контракт складений польською та українською мовами у 4-х автентичних примірниках, по 2 примірники двома мовами кожній зі сторін.

Додаток № 1:

специфікація

Товаром є: шерстяні нитки – 266 кг

(на суму 4000 грн)

1 кг (ниток) = 15 грн

Нитки вищої якості, різного кольору.

8. Юридичні адреси сторін.

Продавець:

Фірма “Марися”

Польща, м. Білосток,

вул. Хандльова, 4,

тел. (4881) 747-00-43.

Покупець:

МПП “Маркіза”

Україна, м. Рівне,

вул. Степанюка, 17,

тел. (264) 2-24-48.

Контракт уклали:

Директор

Бринський Тадеуш

М. П.

Директор

Шишко Наталія Миколаївна

М. П.

Додаток 31

Реєстраційний № **Районний відділ комунальної власності**
(назва державного органу приватизації)

“__” _____ р.
(дата реєстрації заяви)

ЗАЯВА на приватизацію

Об'єкт _____	
Об'єкт приватизації <i>майно підприємства</i>	
<i>(майно підприємства або підрозділу, незавершене будівництво, паї, акції)</i>	
<input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>	<i>Волинська обл., м. Ківерці, вул. Лесі Українки, 12</i>
<i>(поштовий індекс)</i>	<i>(місцезнаходження об'єкта приватизації — повна адреса)</i>
Підприємство, на балансі якого знаходиться об'єкт приватизації	
<input type="text" value="7"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="2"/>	<i>Ківерці, побутокмбінат</i>
<i>(код згідно ЄДРПОУ)</i>	<i>(повна назва підприємства — юридичної особи)</i>
<input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>	<i>Волинська обл., м. Ківерці, вул. Лесі Українки, 12</i>
<i>(поштовий індекс)</i>	<i>(юридична адреса підприємства)</i>

Заявник	
Товариство покупців	
<i>(громадяни або членів трудового колективу)</i>	
зареєстроване в _____ <i>(назва державного органу приватизації)</i>	
реєстраційний № _____ від “__” _____ р.	
Юридична особа _____ <i>(повна назва заявника)</i>	
державна _____ <i>(повна офіційна назва держави, де зареєстрований заявник)</i>	
керівник _____ <i>(прізвище, ім'я, по батькові, посада)</i>	
Ідентифікаційний код заявника згідно ЄДРПОУ <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/>	
Фізична особа <i>Козак Петро Іванович</i> <i>(прізвище, ім'я, по батькові заявника)</i>	
громадянин(ка) <i>Україна</i>	
<i>3-19-91</i>	
<i>(телефон)</i>	<i>(телефакс)</i>
<i>(телекс)</i>	
Адреса <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <i>Волинська ул., м. Ківерці, ул. Київська, 31</i> <i>(поштовий індекс) (юридична або домашня адреса заявника)</i>	
Заявник або уповноважена особа <i>Козак Петро Іванович</i> <i>(прізвище, ім'я, по батькові)</i>	
Паспорт серія <i>V-EG</i> № <i>720036</i> виданий “__” _____ р. <i>ВВС Ківерцівського р-ну Волинської обл.</i> <i>(назва органу, що видав паспорт)</i>	

СПОСІБ

Запропонований заявником спосіб приватизації об'єкта

випу

(випу, продаж, акціонування та ін.)

ДОКУМЕНТИ

Обов'язкові для всіх заявників

(Заява на приватизацію (українською або російською мовою) на 1 арк. в 3-х примірниках.

(Документ про внесення плати за подання заяви на 1 арк. в 1 прим.

(Перелік номерів банківських рахунків, з яких здійснюватимуться розрахунки за придбаний об'єкт на 2 арк. в 1 прим.

Додаткові для товариства покупців

Копія договору про спільну діяльність або копія свідчення про реєстрацію товариства покупців, засвідчені державним органом приватизації, на __ арк. в 1 прим.

Додаткові для юридичної особи

Нотаріально засвідчені копії установчих документів на __ арк. в 1 прим.

Декларація про розподіл статутного фонду серед учасників на __ арк. в 1 прим.

Наявність документа помітити знаком (

Прийнято від заявника 6 аркушів.

М. П.

М. П.

(підпис уповноваженої особи державного органу приватизації)

“ ” _____ р.

(дата заповнення заяви)

“ ” _____ р.

(дата прийому заяви)

Вхідний № _____

Додаток 32

Реєстраційний № Волинський обласний відділ ФДМУ
(назва державного органу приватизації)

“ ___ ” _____ р.
(дата реєстрації заяви)

ЗАЯВА на приватизацію

Об'єкт	Об'єкт приватизації
	<i>Незавершене будівництво цеху</i>
	<small>(майно підприємства або підрозділу, незавершене будівництво, паї, акції)</small>
	<input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="0"/> <u>М. Луцьк, вул. Ковельська</u> <small>(поштовий індекс) (місцезнаходження об'єкта приватизації — повна адреса)</small>
	Підприємство, на балансі якого знаходиться об'єкт приватизації
	<input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="6"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="4"/> <u>ДП завод “Продтоварів”</u> <small>(код згідно ЄДРПОУ) (повна назва підприємства — юридичної особи)</small>
	<input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="0"/> <u>М. Луцьк, вул. Ковельська</u> <small>(поштовий індекс) (юридична адреса підприємства)</small>

Заявник	Товариство покупців
	<small>(сромадяни або членів трудового колективу)</small>
	зареєстроване в _____ <small>(назва державного органу приватизації)</small>
	реєстраційний № _____ від “ ___ ” _____ р.
	Юридична особа <u>Мале приватне підприємство “Мінерал”</u> <small>(повна назва заявника)</small>
	держава <u>Україна</u> <small>(повна офіційна назва держави, де зареєстрований заявник)</small>
	керівник <u>директор Міщук Віктор Васильович</u> <small>(прізвище, ім'я, по батькові, посада)</small>
	Ідентифікаційний код заявника згідно ЄДРПОУ <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="6"/> <input type="text" value="5"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="9"/> <input type="text" value="2"/>
	Фізична особа _____ <small>(прізвище, ім'я, по батькові заявника)</small>
	громадянин(ка) _____
	Адреса <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <small>(поштовий індекс) (юридична або домашня адреса заявника)</small>
	Заявник або уповноважена особа _____ <small>(прізвище, ім'я, по батькові)</small>

Документи:

1. Заява на приватизацію.
2. Документ про внесення плати за подання заяви на 2 арк. в одному примірнику.
3. Перелік паперів банківських рахунків, з яких здійснюватимуться розрахунки за придбаний об'єкт, на 1 арк. в 2-х примірниках.

Додаткові для юридичної особи:

1. Нотаріально засвідчені копії установчих документів на 40 арк. в одному примірнику.
2. Декларація про розподіл статутного фонду серед учасників на 2 арк. в одному примірнику.

“ ___ ” _____ р.

Додаток 33

Реєстраційний № 1 2 8 В Л Волинський обласний відділ ФДМУ
(назва державного органу приватизації)

“ ___ ” _____ р.
(дата реєстрації заяви)

ЗАЯВА на приватизацію

Об'єкт	
Об'єкт приватизації: об'єкт групи А	
<i>приміщення і обладнання підприємства загальною сумою 400 тис. грн</i> <small>(майно підприємства або підрозділу, незавершене будівництво, паї, акції)</small>	
<input type="text"/> 4 <input type="text"/> 3 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 5	<u>Волинська обл., м. Луцьк, вул. Світла, 2 (1 поверх)</u>
<small>(поштовий індекс)</small>	<small>(місцезнаходження об'єкта приватизації — повна адреса)</small>
Підприємство, на балансі якого знаходиться об'єкт приватизації	
<input type="text"/> 0 <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 4 <input type="text"/> 7 <input type="text"/> 1 <input type="text"/> 6 <input type="text"/> 9 <input type="text"/> 5	<u>Косметичний салон “Краса”</u>
<small>(код згідно ЄДРПОУ)</small>	<small>(повна назва підприємства — юридичної особи)</small>
<input type="text"/> 4 <input type="text"/> 3 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 5	<u>Волинська обл., м. Луцьк, вул. Світла, 2 (1 поверх)</u>
<small>(поштовий індекс)</small>	<small>(юридична адреса підприємства)</small>

Заявник	
Товариство покупців	
<u>Членів трудового колективу косметичного салону “Краса”</u> <small>(за місцем роботи)</small>	
<small>(сромадян або членів трудового колективу)</small>	
зареєстроване в	<u>Волинському обласному відділенні ФДМУ</u> <small>(назва державного органу приватизації)</small>
реєстраційний № <u>120</u> від “___” _____ р.	
Юридична особа	
<small>(повна назва заявника)</small>	
державна	<small>(повна офіційна назва держави, де зареєстрований заявник)</small>
керівник	<small>(прізвище, ім'я, по батькові, посада)</small>
Ідентифікаційний код заявника згідно ЄДРПОУ	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
Фізична особа	
<small>(прізвище, ім'я, по батькові заявника)</small>	
громадянин(ка)	
Адреса <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<small>(юридична або домашня адреса заявника)</small>
<small>(поштовий індекс)</small>	
Заявник або уповноважена особа	<u>Член тов. покупців Герасим'юк Ю.О.</u> <small>(прізвище, ім'я, по батькові)</small>

Документи:

Обов'язкові для всіх заявників

(Заява на приватизацію (українською або російською мовою) на 2 арк. в 3-х примірниках.

(Документ про внесення плати за подання заяви на 2 арк. в 1 примірнику.

(Перелік номерів банківських рахунків, з яких здійснюватимуться розрахунки за придбаний об'єкт, на 2 арк. у 1 примірнику.

*підпис заявника
або уповноваженої особи
приватизації*

*підпис особи від
державного органу*

М.П.
*державного органу
приватизації*

“ ___ ” _____ р.

ВХІДНИЙ № _____

Додаток 34

Реєстраційний № *Волинська міжрегіональна біржа*
(назва державного органу приватизації)

“ ___ ” _____ р.
(дата реєстрації заяви)

ЗАЯВА на приватизацію

Об'єкт	
Об'єкт приватизації <i>Незавершене будівництво цеху</i> <small>(майно підприємства або підрозділу, незавершене будівництво, паї, акції)</small>	
<input type="text" value="4"/> <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>	<i>Волинська обл., м. Ковель, вул. Ватутіна, 37</i> <small>(місцезнаходження об'єкта приватизації — повна адреса)</small>
Підприємство, на балансі якого знаходиться об'єкт приватизації	
<input type="text" value="3"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="0"/>	<i>Торгово-виробнича база</i> <small>(повна назва підприємства — юридичної особи)</small>
<input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="5"/>	<i>м. Ковель, вул. Ватутіна, 17</i> <small>(юридична адреса підприємства)</small>
<small>(поштовий індекс)</small>	

Заявник	
Товариство покупців	
<small>(громадян або членів трудового колективу)</small>	
zareєстроване в _____ <small>(назва державного органу приватизації)</small>	
реєстраційний № _____ від “ ___ ” _____ р.	
Юридична особа <i>Товариство з обмеженою відповідальністю “Айслаг”</i> <small>(повна назва заявника)</small>	
держава _____	<i>Україна</i> <small>(повна офіційна назва держави, де zareєстрований заявник)</small>
керівник _____	<i>Черчер Р.В., генеральний директор</i> <small>(прізвище, ім'я, по батькові, посада)</small>
Ідентифікаційний код заявника згідно ЄДРПОУ	<input type="text" value="1"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="8"/> <input type="text" value="5"/> <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="0"/>
Фізична особа _____	<small>(прізвище, ім'я, по батькові заявника)</small>
громадянин(ка) _____	
Адреса <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/> <input type="text" value=""/>	<small>(юридична або домашня адреса заявника)</small>
Заявник або уповноважена особа _____ <small>(прізвище, ім'я, по батькові)</small>	

Документи:

1. Заява на приватизацію.
2. Документ про внесення плати за подання заяви на 2 арк. в одному примірнику.
3. Перелік паперів банківських рахунків, з яких здійснюватимуться розрахунки за придбаний об'єкт, на 1 арк. у 2 примірниках.

Додаткові для юридичної особи:

1. Нотаріально засвідчені копії установчих документів на 40 арк. в одному примірнику.
2. Декларація про розподіл статутного фонду серед учасників на 2 арк. в одному примірнику.

“ ___ ” _____ __р.

Комплексна контрольна робота

Варіант 1

1. Визначення та вибір організаційної форми підприємництва в Україні.
2. Відкриття рахунку підприємства в банку.
3. Розробити резюме бізнес-плану відповідно до вимог типового бізнес-плану (7 пунктів).
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Інша фірма заборгувала вашій фірмі велику суму грошей і не збирається віддавати. Ваші дії:
 - а) звертаєтесь за допомогою до рекетирів;
 - б) подаєте на неї в господарський суд;
 - в) звертаєтесь в регіональне відділення Української спілки промисловців і підприємців.
- 2) Монопольним державою вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує:
 - а) 25%;
 - б) 35%;
 - в) 40%.
- 3) В які терміни органам державного контролю дозволяється здійснювати планову виїзну перевірку підприємства:
 - а) не частіше, ніж раз на рік;
 - б) не частіше, ніж два рази на рік;
 - в) не частіше, ніж три рази на рік?

Множинний вибір

- 1) Хто з названих може бути суб'єктами підприємництва в Україні?
 - а) громадяни України, права яких не обмежені законом;
 - б) юридичні особи, що зареєстровані в Україні;

- в) уряд України;
 - г) уряд США;
 - г) громадяни інших держав відповідно до законів України;
 - д) особи без громадянства в межах повноважень, встановлених законодавством України;
 - е) уряд Автономної республіки Крим?
- 2) Які з названих видів діяльності заборонені в Україні для підприємців:
- а) виготовлення вибухових речовин;
 - б) надання транспортних послуг;
 - в) видобування корисних копалин;
 - г) виготовлення м'ясних консервів;
 - д) реалізація наркотиків;
 - д) реалізація алкогольних виробів;
 - е) реалізація тютюнових виробів.
- 3) Зазначте, які із запропонованих нижче чинників впливають на збільшення підприємницького доходу:
- а) збільшення податків;
 - б) економія матеріалів;
 - в) підвищення цін на сировину;
 - г) зниження відсотка за кредит;
 - г) зниження державних і місцевих податків;
 - д) збільшення обсягів продажу виробленої продукції;
 - е) зниження цін на вироблену продукцію при стабільному попиті на неї.

Варіант 2

1. Малі підприємства в Україні.
2. Ліцензування окремих видів підприємницької діяльності.
3. Розробити другий розділ бізнес-плану (“юридичний статус підприємства”).
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) За продаж забороненої продукції органами санепідем-служби накладається штраф у розмірі:
 - а) 25% вартості продукції;
 - б) 100% вартості продукції;
 - в) 50% вартості продукції.
- 2) За розробку і використання документації, що не відповідає вимогам санітарних норм, органи санепідемстанції накладають штраф у розмірі:
 - а) 25% вартості документації;
 - б) 50% вартості документації;
 - в) 75% вартості документації.
- 3) За проведення експертизи протипожежного стану підприємства її вартість за годину складає:
 - а) 17 гривень (неоподатковуваний мінімум доходів громадян);
 - б) 170 гривень;
 - в) 19 гривень 84 копійки.

Множинний вибір

- 1) Зазначте, які із запропонованих нижче чинників впливають на збільшення підприємницького доходу:
 - а) збільшення податків;
 - б) економія матеріалів;
 - в) підвищення цін на сировину;
 - г) зниження відсотка за кредит;
 - г) зниження державних і місцевих податків;
 - д) збільшення обсягів продажу виробленої продукції;
 - е) зниження цін на вироблену продукцію при стабільному попиті на неї.

2) Знайдіть правильну відповідь. За рівнем спеціалізації виділяють такі види підприємств:

- а) спеціалізовані;
- б) індивідуальні;
- в) універсальні;
- г) мішані;
- г) великі.

3) Право на одноразову допомогу безробітному, який виявив бажання стати підприємцем, призначається за умови:

- а) досягнення віку 16 років;
- б) досягнення віку 18 років;
- в) перед виплатою одноразової допомоги безробітний повинен надати копію свідоцтва про реєстрацію його як підприємця;
- г) після виплати одноразової допомоги безробітний повинен подати копію свідоцтва про реєстрацію його як підприємця;
- г) підприємець повинен захистити бізнес-план із майбутньої справи.

Варіант 3

1. Спільні підприємства в Україні.
2. Трудовий договір.
3. Розробити перший розділ статуту “Загальні положення”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) В які терміни органам державного контролю дозволяється здійснювати планову виїзну перевірку підприємства:
 - а) не частіше, ніж раз на рік;
 - б) не частіше, ніж два рази на рік;
 - в) не частіше, ніж три рази на рік?
- 2) Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожен місяць торгівлі становить:
 - а) 10000 грн;
 - б) 2000 грн;
 - в) 500 грн;
- 3) Вставте пропущену цифру. Річна орендна плата за земельні ділянки, які перебувають у державній або комунальній власності, не може перевищувати ... відсотків їх нормативної грошової оцінки.
 - а) 10;
 - б) 20;
 - в) 15.

Множинний вибір

- 1) Які із названих видів діяльності не дозволяються здійснювати в Україні підприємцям без ліцензії:
 - а) виготовлення меблів;
 - б) реалізація канцелярських товарів;
 - в) надання послуг з охорони приватної власності;
 - г) виготовлення зброї;
 - г) виготовлення вибухових речовин;
 - д) перевезення пасажирів?
- 2) Трудовий договір адміністрації з працівником може бути розторгнутий:

-
- а) будь-коли;
 - б) у випадках грубих порушень техніки безпеки працівником;
 - в) після закінчення дії договору;
 - г) за ініціативою працівника, оскільки адміністрація систематично не виплачує заробітну плату;
 - д) у випадку невиконання норм праці працівником.
- 3) Суб'єктами землеустрою в Україні є:
- а) органи державної влади та органи місцевого самоврядування;
 - б) юридичні та фізичні особи, які здійснюють землеустрій;
 - в) землевласники та землекористувачі;
 - г) особи, які досягли 17 років;
 - г) особи, які досягли 18 років.

Варіант 4

1. Види колективних підприємств в Україні.
2. Робочий час.
3. Розробити другий розділ статуту “Види діяльності фірми”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

1) За розробку і використання документації, що не відповідає вимогам санітарних норм, органи санепідемстанції накладають штраф у розмірі:

- а) 25% вартості документації;
- б) 50% вартості документації;
- в) 75% вартості документації.

2) Для роздрібною торгівлі алкогольними напоями (якщо є відповідна ліцензія) закрите приміщення повинне мати торговий зал площею не менше:

- а) 100 кв.м;
- б) 200 кв.м;
- в) 20 кв.м.

3) Оренда плата за землю може справлятися:

- а) тільки у грошовій формі;
- б) у грошовій і натуральній формі;
- в) у грошовій, натуральній та відробітковій формах;
- г) у відробітковій формі.

Множинний вибір

1) Який із названих видів діяльності не дозволяється здійснювати в Україні підприємцям без ліцензії:

- а) виготовлення лікарських засобів;
- б) реалізація наркотиків;
- в) надання послуг з охорони приватної власності;
- г) виготовлення спортивної зброї;
- г) виготовлення вибухових речовин;
- д) перевезення пасажирів?

2) Що з названого належить до порушення з боку керівника фірми законодавства про працю:

а) звільнення працівника за те, що керівнику не подобається його зовнішній вигляд;

б) звільнення працівника, який систематично запізнюється на роботу;

в) звільнення працівника, який не вітається з керівником фірми;

г) звільнення працівника, який систематично не виконує норми праці;

г) примус до виконання робіт у вільний час.

3) Невід'ємною частиною договору оренди землі є:

а) бізнес-план;

б) план або схема земельної ділянки, яка передається в оренду;

в) кадастровий план земельної ділянки;

г) згода всіх членів сім'ї орендаря;

г) розрахунок прибутковості орендованої ділянки землі.

Варіант 5

1. Відкрите акціонерне товариство.
2. Хто не може займатись підприємництвом в Україні.
3. Розробити третій розділ статуту “Майно і кошти фірми”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

1) За проведення експертизи протипожежного стану підприємства її вартість за годину складає:

а) 17 гривень (неоподатковуваний мінімум доходів громадян);

б) 170 гривень;

в) 19 гривень 84 копійки.

2) Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями на кожне місце торгівлі на території сіл становить:

а) 100 грн;

б) 500 грн;

в) 1000 грн.

3) Підставте правильні слова. Приватизація — це відчуження майна, що перебуває у ... власності, у приватну власність фізичним або юридичним особам.

а) державній;

б) державній і комунальній;

в) кооперативній;

г) змішаній;

г) державній, комунальній, змішаній.

Множинний вибір

1) Ви створили приватне підприємство в момент затухання інфляційних тенденцій в економіці України. Які дії в цій ситуації будуть доречними для вашого бізнесу:

а) згорнути свій бізнес;

б) перекинути капітал зі сфери виробництва в фінансову;

в) отримати максимальні кредити;

- г) розширити свій бізнес;
- г) надати комерційні кредити покупцям?

2) Що з названого належить до покарання керівника за невиплату заробітної плати:

а) штраф від 100 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

- б) виправні роботи на строк до двох років;
- в) позбавлення громадянства України;
- г) позбавлення волі на строк до трьох років;
- г) позбавлення волі на строк до п'яти років.

3) Хто з названих має право на отримання земельного паю із земель конкретного колективного сільгосп підприємства (КСП):

а) пенсіонери, які раніше працювали в КСП, і залишилися його членами незалежно від місця проживання;

- б) вчителі, які працюють у відповідній сільській місцевості;
- в) постійні працівники – члени КСП;
- г) сезонні працівники КСП;

г) медичні працівники, які працюють у відповідній сільській місцевості?

Варіант 6

1. Закрите акціонерне товариство.
2. Час відпочинку.
3. Розробити четвертий розділ статуту “Управління фірмою”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Яку відповідальність несе засновник товариства з обмеженою відповідальністю в разі банкрутства:
 - а) акціями, які він придбав упродовж року;
 - б) власним майном;
 - в) часткою грошових вкладень у це товариство?
- 2) Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожне місце торгівлі на території селищ становить:
 - а) 250 грн;
 - б) 1000 грн;
 - в) 500 грн.
- 3) При проведенні приватизації державного чи комунального майна шляхом заниження його вартості винні особи караються:
 - а) виправними роботами на строк два роки;
 - б) позбавлення волі на строк від трьох до п’яти років;
 - в) штрафом у розмірі 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Множинний вибір

- 1) Україна прийняла низку законів, що забороняють ввезення в Україну певних імпортованих продовольчих товарів, а ваша фірма якраз спеціалізується на подібній діяльності. Що вам доцільніше зробити:
 - а) згорнути свій бізнес;
 - б) зайнятися контрабандними поставками товарів;
 - в) зайнятися реалізацією продовольчих товарів національного виробника;
 - г) перейти в тіньовий сектор економіки;

г) перевести свій капітал за кордон.

2) Право на одноразову допомогу безробітному, який виявив бажання стати підприємцем, призначається за умови:

а) досягнення віку 16 років;

б) досягнення віку 18 років;

в) перед виплатою одноразової допомоги безробітний повинен надати копію свідоцтва про реєстрацію його як підприємця;

г) після виплати одноразової допомоги безробітний повинен подати копію свідоцтва про реєстрацію його як підприємця;

г) підприємець повинен захистити бізнес-план з майбутньої справи.

3) Забруднення або псування землі речовинами, відходами чи іншими матеріалами, шкідливими для життя і довкілля, карається:

а) штрафом до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) штрафом до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

в) позбавленням права обіймати певні посади на строк до трьох років;

г) позбавлення права займатися певною діяльністю на строк до трьох років;

г) ув'язненням на строк до трьох років.

Варіант 7

1. Сімейні підприємства в Україні.
2. Зміна умов трудового договору.
3. Розробити п'ятий розділ статуту “Господарська, економічна та соціальна діяльність фірми”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Колективне підприємство в Україні — це підприємство, засноване на:
 - а) власності та праці громадян — членів однієї сім'ї;
 - б) власності трудового колективу підприємства, кооперативу, іншого статутного товариства, громадської та релігійної організації;
 - в) власності адміністративно-територіальних одиниць.
- 2) На який із зазначених видів підприємницької діяльності не треба брати ліцензію в Україні:
 - а) пошук родовищ корисних копалин;
 - б) виробництво спортивної зброї;
 - в) виготовлення пива;
 - г) виготовлення цінних паперів;
 - г) торгівля книгами?
- 3) У який термін з моменту реєстрації заяви у відповідному державному органі приватизації повинно бути прийняте рішення щодо приватизації об'єкта:
 - а) за 10 днів;
 - б) за 20 днів;
 - в) за 25 днів;
 - г) за 1 місяць?

Множинний вибір

- 1) За що податкові органи не можуть зупинити банківські рахунки підприємства:
 - а) недопущення посадових осіб податкових органів до обстеження обладнання, яке застосовується для розрахунків зі споживачами за готівку;

- б) неподання до податкових органів звітних документів;
 - в) незгода підприємця внести добровільний внесок у позабюджетний фонд місцевого органу влади;
 - г) участь працівників підприємства у політичному страйку;
 - г) недопоставка підприємством своєї продукції покупцям?
- 2) Виділіть причини встановлення державою непрямих податків:
- а) для поповнення державного бюджету;
 - б) для стимулювання попиту споживачів;
 - в) для обмеження споживання шкідливих для людини продуктів;
 - г) для збереження хутрових звірів;
 - г) для збереження довкілля.
- 3) У випадку безгосподарського використання приватизованої землі, якщо це спричинило тривале зниження або втрату їх родючості, власники караються:
- а) штрафом до 250 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - б) обмеженням волі на строк до двох років;
 - в) обмеженням волі строк до п'яти років;
 - г) позбавленням волі на строк до двох років;
 - г) позбавленням волі на строк до 5 років.

Варіант 8

1. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.
2. Порядок подання та розгляду заяви на приватизацію об'єктів державної та комунальної власності.
3. Розробити шостий розділ статуту “Облік і звітність”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Спільне підприємництво в Україні — це підприємство, засноване на:
 - а) базі об'єднання майна різних власників;
 - б) загальнодержавній (республіканській) власності;
 - в) власності та праці громадян — членів однієї сім'ї.
- 2) Державний орган, який видав вам ліцензію на певний вид діяльності, прийняв рішення про припинення її дії достроково. Ваші дії:
 - а) не звертаєте на це уваги і продовжуєте свою діяльність;
 - б) продовжуєте діяльність, одночасно подавши документи в господарський суд;
 - в) припиняєте свою діяльність.
- 3) Хто з перерахованих не має права подавати заяву на приватизацію майна державного підприємства:
 - а) фізична особа;
 - б) юридична особа;
 - в) державний службовець;
 - г) товариство покупців?

Множинний вибір

- 1) Які з названих функцій не властиві Антимонопольному комітету України:
 - а) не допускати зловживання монопольним становищем окремих товаровиробників;
 - б) усувати недобросовісну конкуренцію;
 - в) забороняти діяльність підприємств;

- г) самостійно розукрупнювати монополії;
- г) не дозволяти реєструватися підприємствам?

2) Місцеві органи влади прийняли рішення про введення місцевого податку, не передбаченого Законом України “Про систему оподаткування”. Ваші дії:

- а) відмовляєтесь сплачувати цей податок;
- б) подаєте в суд на місцеву адміністрацію;
- в) переходите в тіньову економіку;
- г) згортаєте свій бізнес;
- г) переходите в іншу сферу діяльності.

3) За подання неправдивих відомостей у декларації щодо знаходження коштів, за які приватизується державне чи комунальне майно, її власники караються:

- а) штрафом від 100 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) штрафом від 10 до 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) виправними роботами на строк до двох років;
- г) ув'язненням до двох років;
- г) ув'язненням до п'яти років.

Варіант 9

1. Порядок заповнення реєстраційної картки.
2. Зупинення дії трудового договору.
3. Розробити сьомий розділ статуту “Зовнішньоекономічна діяльність фірми”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Приватне підприємництво в Україні — це підприємство, засноване на:
 - а) виключно особистій праці фізичної особи та його власності;
 - б) власності та праці громадян — членів однієї сім’ї;
 - в) власності окремого громадянина з правом найму робочої сили.
- 2) Трудовий контракт укладається на термін:
 - а) без встановлення терміну;
 - б) на кілька днів;
 - в) на строк від одного року і більше.
- 3) Продаж майна державного підприємства на аукціоні означає, що:
 - а) майно продається тільки товариству покупців;
 - б) майно продається тому, хто більше за нього заплатить;
 - в) майно продається тому, хто дасть зобов’язання вкласти в це підприємство інвестиції.

Множинний вибір

- 1) Що з названого належить до видів підприємств в Україні за формами власності:
 - а) індивідуальне;
 - б) капіталістичне;
 - в) сімейне;
 - г) соціалістичне;
 - г) приватне;
 - д) іноземне;
 - е) колективне?

2) Знайдіть правильні відповіді. Які наслідки дасть зниження ставок державних податків на виробників в Україні за сучасних умов:

- а) стимулювання до збільшення обсягів виробництва;
- б) заохочення до вивозу своїх коштів за кордон;
- в) стимулювання до збільшення експорту;
- г) заохочення вкладати гроші в банки;
- ґ) сприяння зниженню цін на вироблену продукцію?

3) Продаж або інша незаконна передача приватизаційних цінних паперів особою, яка не є власником цих документів, карається:

- а) штрафом від 10 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) штрафом від 100 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) виправними роботами на строк до двох років;
- г) обмеженням волі на строк до двох років;
- ґ) ув'язненням на строк до 5 років.

Варіант 10

1. Приватні підприємства в Україні.
2. Способи приватизації в Україні.
3. Розробити восьмий розділ статуту “Ліквідація і реорганізація фірми”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Знайдіть неправильну відповідь. За сферами виробництва виділяють такі види підприємств:
 - а) банки;
 - б) виробничі;
 - в) невиробничі.
- 2) Трудова угода укладається з:
 - а) постійними працівниками фірми;
 - б) спеціалістами зі сторони;
 - в) будь з ким.
- 3) За контрабанду у великих розмірах підприємець може отримати наступне покарання:
 - а) позбавлення волі на 10 років;
 - б) позбавлення волі на строк від 3 до 7 років з конфіскацією продуктів контрабанди;
 - в) штраф у розмірі 1 млн гривень.

Множинний вибір

- 1) Знайдіть правильні відповіді. За формами виробництва виділяють такі види підприємств:
 - а) індивідуальні;
 - б) серійні;
 - в) масові;
 - г) малі;
 - г) середні.
- 2) Перехід на єдиний податок дозволяється громадянам-підприємцям, які:
 - а) наймають не більше 20 найманих працівників в середньому за рік;

б) наймають не більше 10 найманих працівників в середньому за рік;

в) виручка за рік не перевищує 500 тис. гривень;

г) виручка за рік не перевищує 5 млн гривень;

г) виручка за рік не перевищує 5 млн євро.

3) Які з перерахованих документів, необхідні при вивозі товарів за кордон:

а) товарна накладна;

б) бізнес-план;

в) страховий поліс;

г) рахунок-фактура;

г) патент на торгову діяльність?

Варіант 11

1. Види господарських товариств в Україні.
2. Зміст зовнішньоторговельного контракту.
3. Заповнити реєстраційну картку для фізичної особи-підприємця.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Що з названого не належить до об'єднань підприємств:
 - а) асоціації;
 - б) науково-виробничі об'єднання;
 - в) кооперативи;
 - г) концерни;
 - г) консорціуми?
- 2) Переведенням на легку роботу вважається:
 - а) робота в нічну зміну;
 - б) робота, пов'язана з відрядженнями;
 - в) робота, яку зможе виконувати некваліфікований працівник.
- 3) В штрих-коді EAN-13 контрольна цифра стоїть:
 - а) на початку коду;
 - б) посередині коду;
 - в) в кінці коду.

Множинний вибір

- 1) Знайдіть правильні відповіді. За рівнем спеціалізації виділяють такі види підприємств:
 - а) спеціалізовані;
 - б) індивідуальні;
 - в) універсальні;
 - г) мішані;
 - г) спільні.
- 2) Громадянин-підприємець, що переходить на єдиний податок, не може займатися:
 - а) торгівлею виробами з деревини;
 - б) торгівлею лікєро-горілочаними виробами;

- в) перевезенням пасажирів;
 - г) торгівлею тютюновими виробами;
 - г) торгівлею паливно-мастильними матеріалами.
- 3) Що з названого не підлягає приватизації в Україні:
- а) майно СБУ;
 - б) майно МВС;
 - в) майно державного машинобудівного підприємства;
 - г) майно комунального підприємства;
 - г) частка держави у відкритому акціонерному товаристві?

Варіант 12

1. Товариство з обмеженою відповідальністю.
2. Необхідність бізнес-плану для організації та етапи його розробки.
3. Написати спрощений варіант засновницького договору.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Договірні об'єднання, створені з метою постійної координації господарської діяльності – це:
 - а) корпорації;
 - б) асоціації;
 - в) концерни;
 - г) консорціуми.
- 2) Яким штрафом карається керівник фірми за грубе порушення законодавства про працю:
 - а) до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - б) 10 тис. грн;
 - в) 15 тис. грн;
 - г) 5 тис. грн?
- 3) Термін "DAF" означає, що обов'язки продавця вважаються виконаними:
 - а) у момент прибуття товару, очищеного від мита на експорт, у зазначений пункт і місце на кордоні, однак до вступу на митний кордон країни, зазначеної в договорі;
 - б) після того, як він надав покупцеві товар на своєму підприємстві;
 - в) після того, як товар, очищений від мита на імпорт, подано покупцю на борт у погодженому місці.

Множинний вибір

- 1) Знайдіть правильні відповіді. За кількістю персоналу виділяють такі види підприємств:
 - а) сімейні;
 - б) малі;

- в) середні;
- г) великі;
- г) спільні.

2) За умисне ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів у значних розмірах громадянин-підприємець може бути покараний:

а) штрафом від 300 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) штрафом від 3000 до 4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

в) позбавленням волі на строк до 10 років;

г) позбавленням права обіймати певні посади на строк до трьох років;

г) позбавленням права займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3) Які з названих розділів не входять до змісту зовнішньоторговельного контракту:

а) резюме;

б) предмет договору;

в) юридичний статус;

г) строки поставки товару;

г) форс-мажорні обставини?

Варіант 13

1. Товариство з додатковою відповідальністю.
2. Зміст штрих-коду на товарах.
3. Заповнити трудовий контракт.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Тимчасові статутні об'єднання промислового та банківського капіталу – це:
 - а) корпорації;
 - б) концерни;
 - в) консорціуми;
 - г) асоціації.
- 2) Яким штрафом карається керівник за примус працівника виконувати роботу, не обумовлену трудовою угодою:
 - а) до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - б) 5 тис. грн;
 - в) 2 тис. грн?
- 3) Термін ”франко-завод” означає, що зобов'язання продавця щодо поставки вважається виконаним після:
 - а) передачі товару, очищеного від мита на експорт, під відповідальність перевізника, названого покупцем, у погодженому місці;
 - б) того, як він надав покупцеві товар на своєму підприємстві;
 - в) того, як товар передано через поручні судна у погодженому порту відвантаження.

Множинний вибір

- 1) Знайдіть помилки. Підприємства в Україні поділяються за такими ознаками:
 - а) за економічним призначенням;
 - б) за територією;
 - в) за масштабами виробництва;
 - г) за рівнем спеціалізації;
 - г) за кількістю менеджерів;

- д) за кількістю персоналу;
- е) за галузями виробництва.

2) Якщо платник податків ухилився перший раз від сплати податків, але після притягнення до відповідальності сплатив усі податки державі, то він:

- а) притягується до кримінальної відповідальності;
- б) звільняється від кримінальної відповідальності;
- в) отримує покарання у формі умовного засудження на термін 6 місяців;
- г) повинен заплатити штраф за несплату податків.

3) За незаконне використання чужого знака для товарів чи послуг, якщо це було пов'язано з отриманням доходу у великих розмірах, існують наступні покарання:

- а) штраф від 100 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) штраф від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) громадські роботи на строк від 100 до 200 годин;
- г) виправні роботи на строк до двох років;
- г) ув'язнення на строк два роки.

Варіант 14

1. Види підприємницької діяльності в Україні.
2. Зміст позначки “Е” (харчові добавки) на продовольчих товарах.
3. Види податків в Україні.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

1) Інша фірма заборгувала вашій фірмі велику суму грошей і не збирається віддавати. Ваші дії:

- а) звертаєтесь за допомогою до рекетирів;
- б) подаєте на неї в господарський суд;
- в) звертаєтесь в регіональне відділення Української спілки промисловців і підприємців.

2) Малим підприємством в Україні вважається підприємство з працівниками у кількості до:

- а) 12 осіб;
- б) 25 осіб;
- в) 100 осіб;
- г) 200 осіб;
- г) 50 осіб.

3) Переведенням на легку роботу вважається:

- а) робота в нічну зміну;
- б) робота, пов'язана з відрядженнями;
- в) робота, яку зможе виконувати некваліфікований працівник.

Множинний вибір

1) Які з названих видів діяльності не заборонені в Україні для підприємців за умови отримання ліцензії:

- а) виготовлення вибухових речовин;
- б) надання транспортних послуг;
- в) видобування корисних копалин;
- г) виготовлення м'ясних консервів;
- г) реалізація наркотиків;

- д) реалізація алкогольних виробів;
- е) реалізація виробів з деревини?

2) За розголошення комерційної таємниці, якщо воно завдало істотних збитків суб'єкту господарювання, встановлюються наступні покарання:

а) штраф від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) виправні роботи на строк до двох років;

в) позбавлення волі на п'ять років;

г) штраф у розмірі завданого збитку.

3) Громадянин-підприємець, що переходить на єдиний податок, може займатися:

а) торгівлею м'ясними виробами;

б) торгівлею лікєро-горілочаними виробами;

в) перевезенням пасажирів;

г) торгівлею кондитерськими виробами;

г) торгівлею паливно-мастильними матеріалами.

Варіант 15

1. Види підприємницької діяльності, що обмежуються і забороняються в Україні.
2. Заповнити трудову угоду.
3. Розміри ставок основних податків, зборів та обов'язкових платежів, що сплачують підприємці.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Монопольним державою вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує:
 - а) 25%;
 - б) 35%;
 - в) 40%.
- 2) Малим підприємством на Заході вважається підприємство з кількістю працівників:
 - а) до 200 осіб;
 - б) до 500 осіб;
 - в) понад 500 осіб;
 - г) понад 1000 осіб;
 - г) понад 1250 осіб.
- 3) Яку суму доларів США в готівці можна вивозити з України без обмежень:
 - а) 4000;
 - б) 100000;
 - в) 1000000;
 - г) 10000000?

Множинний вибір

- 1) Зазначте, які із запропонованих нижче чинників впливають на зменшення підприємницького доходу:
 - а) збільшення податків;
 - б) економія матеріалів;
 - в) підвищення цін на сировину;
 - г) зниження відсотка за кредит;

г) зниження державних і місцевих податків;
д) збільшення обсягів продажу виробленої продукції;
е) зниження цін на вироблену продукцію при стабільному попиті на неї.

2) На які із зазначених видів підприємницької діяльності треба брати ліцензію в Україні:

- а) виробництво спортивної зброї;
- б) торгівля хлібом;
- в) виготовлення цінних паперів;
- г) виробництво меблів;
- г) виготовлення пива;
- д) торгівля канцтоварами?

3) За неповернення валютної виручки із-за кордону підприємці можуть бути покарані:

- а) штрафом від 600 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) виправними роботами до двох років;
- в) ув'язненням до 5 років;
- г) ув'язненням до 3 років;
- г) конфіскацією неповернутої валютної виручки.

Варіант 16

1. Характеристика основних розділів бізнес-плану.
2. Склад витрат, які виключаються з доходів підприємців при їх оподаткуванні.
3. Заповнити перший розділ зовнішньоторговельного контракту “Предмет договору”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) У які терміни органам державного контролю дозволяється здійснювати планову виїзну перевірку підприємства:
 - а) не частіше, ніж раз на рік;
 - б) не частіше, ніж два рази на рік;
 - в) не частіше, ніж три рази на рік?
- 2) Якщо в назві підприємства є абревіатура “ЛТД”, то це:
 - а) командитне товариство;
 - б) повне товариство;
 - в) товариство з додатковою відповідальністю;
 - г) товариство з обмеженою відповідальністю.
- 3) Який орган з названих нижче дає дозвіл на здійснення зовнішньоекономічної діяльності для юридичних осіб в Україні?
 - а) Секретаріат Президента України;
 - б) Секретаріат Верховної Ради;
 - в) Верховний суд;
 - г) Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків та з питань євроінтеграції.

Множинний вибір

- 1) Які із названих видів діяльності не дозволяються здійснювати в Україні підприємцям без ліцензії:
 - а) виготовлення цінних паперів;
 - б) реалізація наркотиків;
 - в) надання послуг з охорони приватної власності;
 - г) ремонт спортивної зброї;
 - г) виготовлення вибухових речовин;

д) перевезення пасажирів?

2) Чим відрізняється бізнес-план, який розробляється для зарубіжного інвестора? Виберіть правильні відповіді:

а) він більший за обсягом;

б) він менший за обсягом;

в) у ньому немає розділу “юридичний статус підприємства”;

г) у ньому є розділ “співучасники проекту”;

г) у ньому не треба давати екологічну інформацію;

д) у ньому потрібно давати екологічну інформацію.

3) За легалізацію (відмивання) грошових коштів, здобутих злочинним шляхом, підприємець може бути покараний:

а) ув’язненням на строк до двох років;

б) штрафом від 500 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

в) позбавленням волі на строк до 3 років з конфіскацією майна, здобутого злочинним шляхом;

г) штрафом на суму 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

г) ув’язненням на строк до 6 місяців.

Варіант 17

1. Основні розділи статуту.
2. Торговий патент на роздрібну торгівлю та інші види підприємницької діяльності.
3. Заповнити другий розділ зовнішньоторговельного контракту: “Ціна та загально-торговельна вартість контракту”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) За продаж забороненої продукції органами санепідем-служби накладається штраф в обсязі:
 - а) 25% вартості продукції;
 - б) 100% вартості продукції;
 - в) 50% вартості продукції.
- 2) Якщо учасники товариства відповідають за його борги своїми внесками в статутний фонд, а в разі недостатності цих сум — додатково майном, що їм належить, в однакових для всіх учасників відсотках, то це...
 - а) товариство з додатковою відповідальністю;
 - б) товариство з обмеженою відповідальністю;
 - в) повне товариство;
 - г) акціонерне товариство.
- 3) Органи ДПА України мають право проводити тільки наступні види перевірок:
 - а) планові;
 - б) позапланові;
 - в) планові, позапланові, оперативні;
 - г) оперативні.

Множинний вибір

- 1) Ви створили приватне підприємство в момент затухання інфляційних тенденцій в економіці України. Які дії в цій ситуації будуть доречними для вашого бізнесу:
 - а) згорнути свій бізнес;
 - б) перекинути капітал зі сфери виробництва в фінансову;

- в) отримати максимальні кредити;
- г) надати комерційний кредит покупцям;
- г) розширити свій бізнес?

2) Трудовий договір адміністрації з працівником може бути розторгнутий:

- а) будь-коли;
- б) у випадках грубих порушень техніки безпеки працівником;
- в) після закінчення дії договору;
- г) за ініціативою працівника, оскільки адміністрація не виплачує заробітну плату протягом трьох місяців;
- г) при невиконанні норм праці працівником.

3) Якщо платник податків ухилився не перший раз від сплати податків, але після притягнення до відповідальності сплатив всі борги державі, то він:

- а) притягується до кримінальної відповідальності;
- б) звільняється від кримінальної відповідальності;
- в) отримує покарання у формі умовного засудження на термін 6 місяців;
- г) може бути ув'язнений на термін від 5 до 10 років;
- г) може бути ув'язнений на термін від 10 до 15 років.

Варіант 18

1. Засновницький договір.
2. Трудовий контракт.
3. Заповнити третій розділ зовнішньоторговельного контракту “Строки поставки товару (надання послуг)”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

1) За розробку і використання документації, що не відповідає вимогам санітарних норм, органи санепідемстанції накладають штраф у розмірі:

- а) 25% вартості документації;
- б) 50% вартості документації;
- в) 75% вартості документації.

2) Якщо учасники товариства несуть солідарну відповідальність за зобов’язаннями товариства, то це:

- а) товариство з додатковою відповідальністю;
- б) відкрите акціонерне товариство;
- в) закрите акціонерне товариство;
- г) повне товариство.

3) Для тих, хто працює за загальною схемою оподаткування, ставка на доходи фізичних осіб встановлена в розмірі:

- а) 10%;
- б) 13%;
- в) 15%.

Множинний вибір

1) Україна прийняла низку законів, що забороняють ввезення в Україну певних імпорتنих продовольчих товарів, а ваша фірма якраз спеціалізується на подібній діяльності. Що вам доцільніше зробити:

- а) згорнути свій бізнес;
- б) зайнятися контрабандними поставками товарів;
- в) зайнятися реалізацією продовольчих товарів національного виробника;

- г) змінити профіль діяльності фірми;
- г) перейти у тіньовий сектор економіки.

2) На які із зазначених видів підприємницької діяльності треба брати ліцензію в Україні:

- а) виробництво спортивної зброї;
- б) торгівля хлібом;
- в) виготовлення цінних паперів;
- г) виробництво м'ясних виробів;
- г) виготовлення пива;
- д) торгівля канцтоварами?

3) За умисне ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів у значних розмірах громадянин-підприємець може бути покараний:

- а) штрафом від 300 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) штрафом від 3000 до 4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) позбавленням волі на строк до 10 років;
- г) позбавленням права обіймати певні посади на строк до трьох років;
- г) позбавленням права займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Варіант 19

1. Повне товариство.
2. Ставки основних податків, зборів та обов'язкових платежів, що сплачує громадянин-підприємець.
3. Заповнити четвертий розділ зовнішньоторговельного контракту “Умови платежів”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) За проведення експертизи протипожежного стану підприємства її вартість за годину складає:
 - а) 17 гривень (неоподатковуваний мінімум доходів громадян);
 - б) 170 гривень;
 - в) 19 гривень 84 копійки.
- 2) Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожне місце торгівлі на території селищ становить:
 - а) 250 грн;
 - б) 1000 грн;
 - в) 500 грн.
- 3) Ставка єдиного податку для громадян-підприємців на місяць дорівнює:
 - а) від 100 до 1000 грн;
 - б) від 20 до 200 грн;
 - в) від 5 до 60 грн.

Множинний вибір

- 1) За що податкові органи можуть зупинити банківські рахунки підприємства:
 - а) недопущення посадових осіб податкових органів до обмеження обладнання, яке застосовується для розрахунків зі споживачами за готівку;
 - б) неподання до податкових органів звітних документів;

в) незгода підприємця внести добровільний внесок у позабюджетний фонд місцевого органу влади;

г) за участь працівників підприємства у політичній діяльності?

2) Які з названих структур не є органами ліцензування в Україні?

а) Міністерство внутрішніх справ;

б) Президент України;

в) Секретаріат Президента України;

г) Обласні державні адміністрації;

г) Верховний суд України?

3) Громадянин-підприємець, що переходить на єдиний податок, не може займатися:

а) торгівлею кондитерськими виробами;

б) торгівлею лікєро-горілочаними виробами;

в) перевезенням пасажирів;

г) торгівлею тютюновими виробами;

г) торгівлею паливно-мастильними матеріалами.

Варіант 20

1. Командитне товариство.
2. Трудова угода.
3. Заповнити п'ятий розділ зовнішньоторговельного контракту “Упаковка та маркування товару”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Яку відповідальність несе засновник товариства з обмеженою відповідальністю в разі банкрутства:
 - а) акціями, які він придбав упродовж року;
 - б) власним майном;
 - в) часткою грошових вкладень у це товариство.
- 2) Підприємство, акції якого розподіляються між засновниками і не можуть розповсюджуватись через вільний продаж, є:
 - а) закритим акціонерним товариством;
 - б) відкритим акціонерним товариством;
 - в) повним товариством;
 - г) командитним товариством;
 - г) асоціацією.
- 3) Виділіть ставку податку на додану вартість із наведених:
 - а) 15%;
 - б) 20%;
 - в) 25%;
 - г) 30%.

Множинний вибір

- 1) Які з названих функцій не властиві Антимонопольному комітету України:
 - а) не допускати зловживання монопольним становищем - окремих товаровиробників;
 - б) усувати недобросовісну конкуренцію;
 - в) забороняти діяльність підприємств;
 - г) самостійно розукрупнювати монополії;

г) забороняти діяльність іноземних підприємств на території України?

2) Чим відрізняється бізнес-план, який розробляється для зарубіжного інвестора? Виберіть правильні відповіді:

а) він більший за обсягом;

б) він менший за обсягом;

в) у ньому немає розділу “юридичний статус підприємства”;

г) у ньому є розділ “співучасники проекту”;

г) у ньому не треба давати екологічну інформацію;

д) у ньому потрібно давати екологічну інформацію.

3) Перехід на єдиний податок дозволяється громадянам-підприємцям, які:

а) наймають не більше 20 найманих працівників у середньому за рік;

б) наймають не більше 10 найманих працівників в середньому за рік;

в) виручка за рік не перевищує 500 тис. гривень;

г) виручка за рік не перевищує 5 млн гривень;

г) виручка за рік не перевищує 5 млн євро.

Варіант 21

1. Відмова у державній реєстрації об'єктів підприємницької діяльності.

2. Ставки основних податків, зборів та обов'язкових платежів, що сплачує юридична особа.

3. Заповнити шостий розділ зовнішньоторговельного контракту "Гарантії продавців".

4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

1) Колективне підприємництво в Україні — це підприємство, засноване на:

а) власності та праці громадян — членів однієї сім'ї;

б) власності трудового колективу підприємства, кооперативу, іншого статутного товариства, громадської та релігійної організації;

в) власності адміністративно-територіальних одиниць.

2) Невід'ємною частиною договору оренди землі є:

а) бізнес-план;

б) план або схема земельної ділянки, яка передається в оренду;

в) план використання земельної ділянки.

3) Виділіть ставку податку на прибуток підприємств із наведених:

а) 10%;

б) 20%;

в) 25%;

г) 40%.

Множинний вибір

1) Що з названого належить до видів підприємств в Україні за формами власності:

а) індивідуальне;

б) капіталістичне;

в) сімейне;

г) соціалістичне;

- г) приватне;
- д) іноземне;
- е) колективне?

2) За розголошення комерційної таємниці, якщо воно завдало істотних збитків суб'єкту господарювання, встановлюються наступні покарання:

- а) штраф від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) виправні роботи на строк до двох років;
- в) позбавлення волі на п'ять років.

3) Ви подаєте в фонд підтримки підприємництва бізнес-план на створення в регіоні підприємства по переробці побутових відходів. На що треба звернути увагу, щоб ваш бізнес-план отримав підтримку регіонального відділення вказаного фонду:

- а) на відсутність подібного підприємства в регіоні;
- б) на створення додаткових робочих місць;
- в) на залучення інвалідів;
- г) на назву підприємства;
- г) на символіку підприємства?

Варіант 22

1. Документи, які необхідні для укладання трудового договору.
2. Єдиний податок.
3. Заповнити сьомий розділ зовнішньоторговельного контракту “Штрафні санкції і покриття збитків”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Інша фірма заборгувала вашій фірмі велику суму грошей і не збирається віддавати. Ваші дії:
 - а) звертаєтесь за допомогою до рекетирів;
 - б) подаєте на неї в господарський суд;
 - в) звертаєтесь в регіональне відділення Української спілки промисловців і підприємців.
- 2) Монопольним державою вважається становище суб’єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує:
 - а) 25%;
 - б) 35%;
 - в) 40%.
- 3) В які терміни органам державного контролю дозволяється здійснювати планову виїзну перевірку підприємства:
 - а) не частіше, ніж раз на рік;
 - б) не частіше, ніж два рази на рік;
 - в) не частіше, ніж три рази на рік.

Множинний вибір

- 1) Хто з названих не може бути суб’єктами підприємництва в Україні:
 - а) громадяни України, права яких обмежені законом;
 - б) юридичні особи, що зареєстровані в Україні;
 - в) уряд України;
 - г) уряд США;
 - г) громадяни інших держав відповідно до законів України;

д) особи без громадянства в межах повноважень, встановлених законодавством України;

е) уряд Автономної Республіки Крим?

2) Які з названих видів діяльності заборонені в Україні для підприємців:

а) виготовлення вибухових речовин;

б) надання консалтингових послуг;

в) видобування корисних копалин;

г) виготовлення м'ясних консервів;

г) реалізація наркотиків;

д) реалізація алкогольних виробів;

е) реалізація виробів з металу?

3) Зазначте, які із запропонованих нижче чинників впливають на збільшення підприємницького доходу.

а) збільшення податків;

б) економія матеріалів;

в) підвищення цін на сировину;

г) зниження відсотка за кредит;

г) зниження державних і місцевих податків;

д) збільшення обсягів продажу виробленої продукції;

е) зниження цін на вироблену продукцію при стабільному попиті на неї.

Варіант 23

1. Органи, які регулюють трудові відносини України.
2. Причини банкрутства підприємницьких структур в Україні.
3. Розрахувати штрих-код (*EAN-13*) на імпортних товарах (за власним вибором).
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) В які терміни органам державного контролю дозволяється здійснювати планову виїзну перевірку підприємства:
 - а) не частіше, ніж раз на рік;
 - б) не частіше, ніж два рази на рік;
 - в) не частіше, ніж три рази на рік.
- 2) Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю тютюновими виробами на кожне місце торгівлі (в селі, чи селищі, чи в місті) становить:
 - а) 10000 грн;
 - б) 2000 грн;
 - в) 500 грн.
- 3) Вставте пропущену цифру. Річна орендна плата за земельні ділянки, які перебувають у державній або комунальній власності, не може перевищувати ... відсотків їх нормативної грошової оцінки.
 - а) 10
 - б) 20
 - в) 15

Множинний вибір

- 1) Зазначте, які із запропонованих нижче чинників впливають на збільшення підприємницького доходу:
 - а) збільшення податків;
 - б) економія матеріалів;
 - в) підвищення цін на сировину;
 - г) зниження відсотка за кредит;
 - г) зниження державних і місцевих податків;

д) збільшення обсягів продажу виробленої продукції;
е) зниження цін на вироблену продукцію при стабільному попиті на неї.

2) Трудовий договір адміністрації з працівником може бути розторгнутий:

а) будь-коли;

б) у випадках грубих порушень техніки безпеки працівником;

в) після закінчення дії договору;

г) за ініціативою працівника, оскільки адміністрація систематично не виплачує заробітну плату;

г) за появу працівника на роботі у нетверезому вигляді.

3) Суб'єктами землеустрою в Україні є:

а) органи державної влади та органи місцевого самоврядування;

б) юридичні та фізичні особи, які здійснюють землеустрій;

в) землевласники та землекористувачі;

г) особи, які не досягли 18 років;

г) іноземні уряди.

Варіант 24

1. Відкриття рахунку підприємства в банку.
2. Види підприємницької діяльності в Україні.
3. Розробити резюме бізнес-плану у відповідності до вимог типового бізнес-плану (7 пунктів).
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) За проведення експертизи протипожежного стану підприємства її вартість за годину складає:
 - а) 17 гривень (неоподатковуваний мінімум доходів громадян);
 - б) 170 гривень;
 - в) 19 гривень 84 копійки.
- 2) Щорічна плата за ліцензію на роздрібну торгівлю алкогольними напоями на кожне місце торгівлі на території сіл становить:
 - а) 100 грн;
 - б) 500 грн;
 - в) 1000 грн.
- 3) Підставте правильні слова. Приватизація — це відчуження майна, що перебуває у ... власності, у приватну власність фізичним або юридичним особам:
 - а) державній;
 - б) державній і комунальній;
 - в) кооперативній;
 - г) змішаній;
 - г) державній, комунальній, змішаній.

Множинний вибір

- 1) Ви створили приватне підприємство до моменту розвитку інфляційних тенденцій в економіці України. Які дії в ситуації гіперінфляції будуть доречними для вашого бізнесу:
 - а) згорнути свій бізнес;
 - б) перекинути капітал зі сфери виробництва в фінансову;
 - в) отримати максимальні кредити;

- г) перевести капітал в іншу країну;
- г) вкласти свій капітал в банк.

2) Що з названого належить до покарання керівника за невивлату заробітної плати:

- а) штраф від 100 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) виправні роботи на строк до двох років;
- в) позбавлення громадянства України;
- г) ув'язнення на строк п'ять років;
- г) ув'язнення на строк сім років?

3) Хто з названих не має право на отримання земельного паю із земель конкретного колективного сільгоспідприємства (КСП):

- а) пенсіонери, які раніше працювали в КСП, і залишилися його членами незалежно від місця проживання;
- б) вчителі, які працюють у відповідній сільській місцевості;
- в) постійні працівники – члени КСП;
- г) сезонні працівники КСП;
- г) медичні працівники, які працюють у відповідній сільській місцевості?

Варіант 25

1. Ліцензування окремих видів підприємницької діяльності.
2. Види підприємницької діяльності, що обмежуються і забороняються в Україні.
3. Розробити другий розділ бізнес-плану (“Юридичний статус підприємства”).
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Яку відповідальність несе засновник товариства обмеженою відповідальністю в разі банкрутства:
 - а) акціями, які він придбав упродовж року;
 - б) власним майном;
 - в) часткою грошових вкладень у це товариство.
- 2) Підприємство, акції якого розповсюджуються за відкритою підпискою, а також продаються і купуються на біржі, є:
 - а) кооперативом;
 - б) закритим акціонерним товариством;
 - в) відкритим акціонерним товариством;
 - г) командитним товариством;
 - г) консорціумом.
- 3) При проведенні приватизації державного чи комунального майна шляхом заниження його вартості винні особи караються:
 - а) виправними роботами на строк два роки;
 - б) позбавленням волі на строк від трьох до п’яти років;
 - в) штрафом у розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Множинний вибір

- 1) Україна прийняла низку законів, що забороняють ввезення в Україну певних імпорتنих продовольчих товарів, а ваша фірма якраз спеціалізується на подібній діяльності. Що вам доцільніше зробити:
 - а) згорнути свій бізнес;
 - б) зайнятися контрабандними поставками товарів;

в) зайнятися реалізацією продовольчих товарів національного виробника;

г) змінити профіль своєї діяльності;

г) перейти в тіншову економіку.

2) Право на одноразову допомогу безробітному, який виявив бажання стати підприємцем, призначається за умови:

а) досягнення віку 16 років;

б) досягнення віку 18 років;

в) перед виплатою одноразової допомоги безробітний повинен надати копію свідоцтва про реєстрацію його як підприємця;

г) після виплати одноразової допомоги безробітний повинен подати копію свідоцтва про реєстрацію його як підприємця;

г) підприємець повинен захистити бізнес-план із майбутньої справи.

3) Забруднення або псування землі речовинами, відходами чи іншими матеріалами, шкідливими для життя і довкілля, карається:

а) штрафом до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) штрафом до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

в) позбавленням права обіймати певні посади на строк до трьох років;

г) позбавленням права займатися певною діяльністю на строк до трьох років;

г) позбавленням волі на строк три роки.

Варіант 26

1. Трудовий договір.
2. Характеристика основних розділів бізнес-плану.
3. Розробити перший розділ статуту “Загальні положення”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

1) Спільне підприємництво в Україні — це підприємство, засноване на...

- а) базі об’єднання майна різних власників;
- б) загальнодержавній (республіканській) власності;
- в) власності та праці громадян — членів однієї сім’ї.

2) Державний орган, який видав вам ліцензію на певний вид діяльності, прийняв рішення про припинення її дії достроково. Ваші дії:

- а) не звертаєте на це уваги і продовжуєте свою діяльність;
- б) продовжуєте діяльність, одночасно подавши документи в господарський суд;
- в) припиняєте свою діяльність.

3) Хто з перерахованих не має права подавати заяву на приватизацію майна державного підприємства:

- а) фізична особа;
- б) юридична особа;
- в) державний службовець;
- г) товариство покупців?

Множинний вибір

1) Які з названих функцій не властиві Антимонопольному комітету України:

- а) не допускати зловживання монопольним становищем окремих товаровиробників;
- б) усувати недобросовісну конкуренцію;
- в) забороняти діяльність підприємств;
- г) самостійно розукрупнювати монополії?

2) Місцеві органи влади прийняли рішення про введення місцевого податку, не передбаченого Законом України “Про систему оподаткування”. Ваші дії:

- а) відмовляєтесь сплачувати цей податок;
- б) подаєте в суд на місцеву адміністрацію;
- в) згортаєте свій бізнес;
- г) починаєте працювати в тіньовій економіці;
- г) не платите податки до місцевого бюджету.

3) За подання неправдивих відомостей у декларації щодо знаходження коштів, за які приватизується державне чи комунальне майно, її власники караються:

- а) штрафом від 100 до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) штрафом від 10 до 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) виправними роботами на строк до двох років;
- г) ув'язненням на два роки;
- г) ув'язненням на три роки.

Варіант 27

1. Робочий час.
2. Основні розділи зовнішньоторговельного контракту.
3. Розробити другий розділ статуту “Види діяльності фірми”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

1) Знайдіть неправильну відповідь. За сферами виробництва виділяють такі види підприємств:

- а) банки;
- б) виробничі;
- в) невиробничі.

2) Трудова угода укладається з:

- а) постійними працівниками фірми;
- б) спеціалістами зі сторони;
- в) будь з ким.

3) За контрабанду у великих розмірах підприємець може отримати наступне покарання:

- а) позбавлення волі на 10 років;
- б) позбавлення волі на строк від 3 до 7 років з конфіскацією продуктів контрабанди;
- в) штраф у розмірі 1 млн гривень.

Множинний вибір

1) Знайдіть правильну відповідь. За формами виробництва виділяють такі види підприємств:

- а) індивідуальні;
- б) серійні;
- в) масові;
- г) малі;
- г) середні.

2) Перехід на єдиний податок дозволяється громадянам-підприємцям, які:

- а) наймають не більше 20 найманих працівників у середньому за рік;

- б) наймають не більше 10 найманих працівників у середньому за рік;
 - в) виручка за рік не перевищує 500 тис. гривень;
 - г) виручка за рік не перевищує 5 млн гривень;
 - г) виручка за рік не перевищує 500 тис. євро.
- 3) Що з названого підлягає приватизації в Україні:
- а) майно СБУ;
 - б) майно МВС;
 - в) майно державного машинобудівного підприємства;
 - г) комунальне підприємство;
 - г) пам'ятник архітектури?

Варіант 28

1. Час відпочинку.
2. Сімейні підприємства в Україні.
3. Розробити третій розділ статуту “Майно і кошти фірми”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

- 1) Що з названого не належить до об’єднань підприємств:
 - а) асоціації;
 - б) науково-виробничі об’єднання;
 - в) кооперативи;
 - г) концерни;
 - г) консорціуми?
- 2) Переведенням на легку роботу вважається:
 - а) робота в нічну зміну;
 - б) робота, пов’язана з відрядженнями;
 - в) робота, яку зможе виконувати некваліфікований працівник.
- 3) У штрих кодї EAN-13 контрольна цифра стоїть:
 - а) на початку коду;
 - б) посередині коду;
 - в) в кінці коду.

Множинний вибір

- 1) Знайдіть правильні відповіді. За рівнем спеціалізації виділяють такі види підприємств:
 - а) спеціалізовані;
 - б) індивідуальні;
 - в) універсальні;
 - г) мішані;
 - г) великі.
- 2) Громадянин-підприємець, що переходить на єдиний податок, може займатися:
 - а) торгівлею м’ясними виробами;
 - б) торгівлею лікєро-горілочаними виробами;
 - в) перевезенням пасажирів;
 - г) торгівлею косметичними виробами;

г) торгівлею паливно-мастильними матеріалами.

3) Які з перерахованих документів необхідні при вивозі товарів за кордон:

а) товарна накладна;

б) бізнес-план;

в) страховий поліс;

г) рахунок-фактура;

г) патент на роздрібну торгівлю?

Варіант 29

1. Зміна умов трудового договору.
2. Закрите акціонерне товариство.
3. Розробити четвертий розділ статуту “Управління фірмою”.
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

1) Договірні об’єднання, створені з метою постійної координації господарської діяльності – це:

- а) корпорації;
- б) асоціації;
- в) концерни;
- г) консорціуми.

2) Яким штрафом карається керівник фірми за грубе порушення законодавства про працю:

- а) до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) 10 тис. грн;
- в) 15 тис. грн?

3) Термін ”DAF” означає, що обов’язки продавця вважаються виконаними:

а) у момент прибуття товару, очищеного від мита на експорт, у зазначений пункт і місце на кордоні, однак до вступу на митний кордон країни, зазначеної в договорі;

б) після того, як він надав покупцеві товар на своєму підприємстві;

в) після того, як товар, очищений від мита на імпорт, подано покупцю на борт у погодженому місці.

Множинний вибір

1) Знайдіть правильну відповідь. За кількістю персоналу виділяють такі види підприємств:

- а) сімейні;
- б) малі;
- в) середні;
- г) великі;
- г) мішані.

2) За умисне ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів у значних розмірах громадянин-підприємець може бути покараний:

а) штрафом від 300 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

б) штрафом від 3000 до 4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

в) позбавленням волі на строк до 10 років;

г) позбавленням права обіймати певні посади на строк до трьох років;

г) позбавленням права займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3) Які з названих розділів входять до змісту зовнішньоторговельного контракту:

а) резюме;

б) предмет договору;

в) юридичний статус;

г) строки поставки товару;

г) форс-мажорні обставини?

Варіант 30

1. Порядок подання та розгляду заяви на приватизацію об'єктів державної та комунальної власності.
2. Види колективних підприємств в Україні.
3. Розробити п'ятий розділ статуту "Господарська, економічна та соціальна діяльність фірми".
4. Тестові завдання.

Одиничний вибір

1) Інша фірма заборгувала вашій фірмі велику суму грошей і не збирається віддавати. Ваші дії:

- а) звертаєтесь за допомогою до рекетирів;
- б) подаєте на неї в господарський суд;
- в) звертаєтесь в регіональне відділення Української спілки промисловців і підприємців.

2) Річна плата за ліцензію на право оптової торгівлі алкогольними та тютюновими виробами становить:

- а) 50000 грн;
- б) 5000 грн;
- в) 5000 грн.

3) Вставте пропущену цифру. Річна орендна плата за земельні ділянки, які перебувають у державній або комунальній власності, не може перевищувати ... відсотків їх нормативної грошової оцінки:

- а) 10;
- б) 20;
- в) 15.

Множинний вибір

1) Хто з названих може бути суб'єктами, підприємництва в Україні:

- а) громадяни України, права яких обмежені законом;
- б) юридичні особи, що зареєстровані в Україні;
- в) уряд України;
- г) уряд США;

- г) громадяни інших держав відповідно до законів України;
 - д) особи без громадянства в межах повноважень, встановлених законодавством України;
 - е) уряд Автономної Республіки Крим?
- 2) Що з названого належить до покарання керівника за не-виплату заробітної плати:
- а) штраф від 100 до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
 - б) виправні роботи на строк до двох років;
 - в) позбавлення громадянства України;
 - г) позбавлення волі на строк до трьох років;
 - г) позбавлення волі на строк до п'яти років?
- 3) Об'єктами землеустрою в Україні є:
- а) територія України;
 - б) території, які відійшли до інших країн;
 - в) території адміністративно-територіальних утворень або їх частин;
 - г) території землеволодінь та землекористувань;
 - г) окремі земельні ділянки, які виокремлені у землі запасу.

Післямова

Шановний читачу! Прийняті нові кодекси і закони України, які стосуються підприємництва, будуть періодично змінюватися. Тому треба постійно слідкувати за цими змінами, в тому числі за допомогою Інтернету (адреси сайтів вказані в списку літератури). В першу чергу новації будуть внесені або у Господарський кодекс, або у Цивільний, або в обидва разом. Це пов'язано з тим, що між ними є певні суперечності (близько 30 статей треба узгоджувати). Разом з тим треба пам'ятати, що основна частина проблем підприємництва регулюється не Цивільним, а Господарським кодексом України, а в судах справи стосовно діяльності підприємницьких структур передусім розглядаються виходячи з норм Господарського кодексу.

В 2005–2006 роках суттєві новації передбачаються в законодавстві щодо оподаткування. Передусім планується ввести знижену ставку ПДВ (з 20% до 15%), знизити нарахування на фонд оплати праці (з 37% до 30%). Водночас, держава буде зменшувати всілякі податкові пільги для підприємницьких структур, оскільки багато з цих пільг отримують не ті, на кого вони були розраховані. В цьому контексті можливі зміни у спрощеній системі оподаткування, насамперед у єдиному податку, оскільки багато підприємців (як фізичних, так юридичних осіб) зловживають своїм становищем платника єдиного податку, приховуючи реальні обсяги валового доходу і не реєструючи частину найманих працівників.

Також ставиться завдання про відміну кримінальної відповідальності за несплату податків та інших обов'язків платежів до бюджетів різних рівнів і державних цільових фондів. Це може стати справжньою революцією у податковому законодавстві зокрема й у праві взагалі.

У найближчий час планується прийняти Закон України “Про акціонерні товариства”, яким будуть захищені права дрібних акціонерів, інтереси котрих зараз постійно порушують-

ся (при виплаті дивідендів, при емісії додаткових акцій, при розподілі майна у випадку банкрутства акціонерного товариства тощо).

Важливі зміни відбуватимуться й в структурі та кількості працівників, зайнятих у контролюючих органах. Передусім це стосується діяльності ДПА України, яка переходить на окружну модель управління своїми структурами і скорочує кількість своїх працівників.

Тому на закінчення, перефразуючи відомий вислів, хотілося б сказати: “Незнання законів не звільняє підприємців від їх виконання”. Інакше – штрафи, суди, закриття фірми. Хотілося б побажати читачам посібника “Правові основи підприємництва”, щоб з ними такого ніколи не трапилося.

З повагою автор – М. І. Карлін, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Волинського інституту економіки та менеджменту (за сумісництвом); завідувач кафедри державних фінансів Волинського державного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк).

Навчальне видання

Карлін Микола Іванович

Правові основи підприємництва

Навчальний посібник

Редактор *Вдовиченко Валентина Миколаївна*
Коректор *Кліменчук Євгенія Василівна*
Комп'ютерна верстка *Полончук Микола Андрійович*
Дизайн обкладинки *Куліков Максим В'ячеславович*

Підписано до друку 10.11.2005 р.
Формат 60 × 84 1/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Гарнітура Newton. Умовно-друк. аркушів – 22,63
Облік.-вид. аркушів – 21,72
Наклад 1000 примірників.
Замовлення №

Видавництво “Кондор”
Свідоцтво ДК № 1157 від 17.12.2002 р.
03057, м. Київ, пров. Польовий, 6
тел./факс (044) 456-60-82, 241-83-47